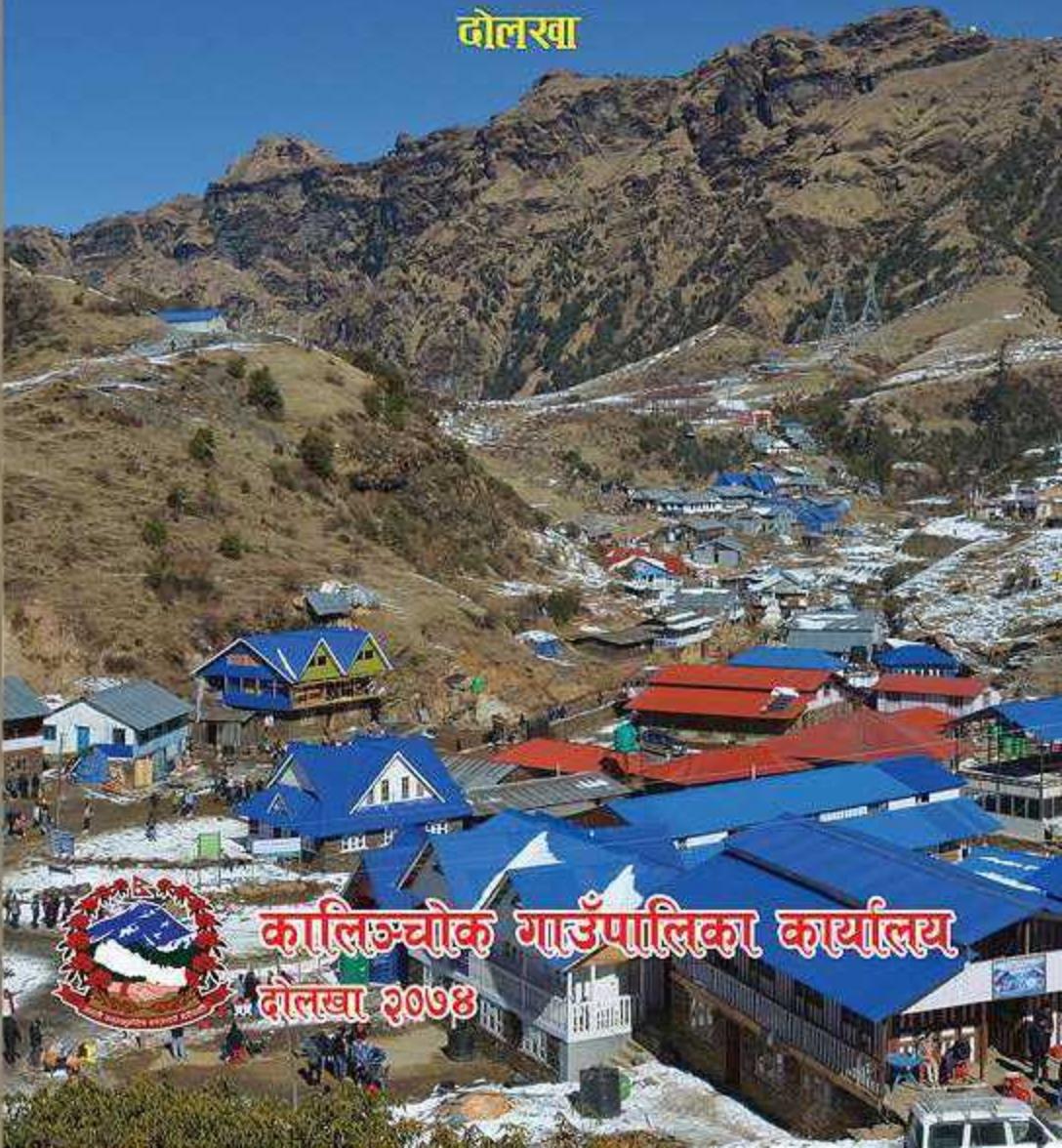

गाउँपालिका स्तरीय वस्तुगत विवरण

कालिञ्चोक गाउँपालिका

दोलखा

कालिञ्चोक गाउँपालिका कार्यालय

दोलखा २०७४

गाउँपालिका स्तरीय वस्तुगत विवरण

कालिङ्घोक गाउँपालिका, दोलखा

कालिङ्घोक गाउँपालिकाको कार्यालय
दोलखा, २०७४

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
Office of the Rural Municipality Executive

सुनखानी, दोलखा
Sunkhani, Dolakha
३ नं. प्रदेश, नेपाल
3 No Province, Nepal

पत्रसंख्या/ Ref. No:-

चलानी नं /Dispatch No:-

मिति/

kbfzsl0

नेपालको संविधान २०७२ ले कल्पना गरे अनुसार स्थानीय निकाय पुर्नसंरचना गर्दै अधिकार सम्पन्न स्थानीय तह तयार तथा सञ्चालन भईरहेको छ। राज्यको नयाँ संरचना अनुसार साविकमा गाविस अन्तर्गतका जनसंख्या, आर्थिक, सामाजिक, श्रोत र साधनहरु समेतको अवस्थामा परिवर्तन भएको छ। अधिकार निक्षेपणको आधारले नयाँ कायम भएका स्थानीय तह नै स्थानीय सरकार बनेका छन्। यद्यपि नयाँ संरचनाका स्थानीय तहहरुमा भरपर्दो, आधिकारिक र पर्याप्त सूचना र तथ्याङ्कहरुको अभिलेख उपलब्ध हुन सकिरहेको थिएन। दोलखा जिल्लामा साविकमा कायम रहेका ६ वटा गाउँ विकास समितिलाई पुर्नसंरचना मार्फत कालिञ्चोक गाउँपालिका एकाई कायम गरिएको छ।

योजनाबद्ध विकास प्रकृयामा वस्तुगत विवरणले संकेत गरेका क्षेत्र र सूचकहरुको आधारमा विकास कृयाकलापहरु छनौट गर्नुपर्ने कुरामा दुईमत हुनै सकैन। अझ दोलखा जिल्लामा विगत वि.स. २०७२ सालको भूकम्प पश्चात त्यसले पुर्याएको क्षति पुर्निमाणको लागि समेत समुदायको सबै सूचनाहरुको व्यवस्थित खाका आवश्यक रहेको छ। यस प्रकारका सूचना तथा तथ्याङ्कहरुले आगामी आर्थिक वर्षहरुको लागि विकास योजना छनौट तथा प्राथमिकरणमा सहयोग पुनर्नेछ।

स्थानीय शासन सञ्चालन ऐन २०७४ ले निर्दिष्ट गरेअनुसार हरेक स्थानीय तहले वस्तुगत विवरण तयार पार्नु पर्दछ। यसै परिप्रेक्ष्यमा कालिञ्चोक गाउँपालिकाले नामसालिङ्ग सामुदायिक विकास केन्द्र इलामको आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगमा यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ। यस वस्तुगत विवरण गाउँपालिकाको वार्षिक, आवधिक तथा रणनितिक योजना तर्जुमाको लागि आधारभूत दस्तावेजको रूपमा रहेको छ। साथै यस दस्तावेजलाई आधिकारिक सूचना स्रोतको रूपमा सबै सरोकारवालाहरुले प्रयोग गर्न सक्नेछन्।

यसकालिञ्चोक गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारी प्रकृयामा सहयोग गर्नुहुने कालिञ्चोक गाउँपालिका सम्पूर्ण वडाका निर्वाचित प्रतिनिधिज्यहरु, जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, सम्पूर्ण विषयगत कार्यालयहरु, गाउँपालिकाका र वडा कार्यालयका कर्मचारी, वडा नागरिक मञ्च, राजनैतिक दल, बुद्धिजीवी, समाजसेवी, तथ्याङ्क संकलकहरुलाई धन्यवाद प्रकट गर्दछु।

अन्त्यमा, यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारीका सम्पूर्ण प्रकृयामा सहयोग उपलब्ध गराउनुहुने सहयोगी संस्था नामासलिङ्ग सामुदायिक विकास केन्द्र, इलामलाई विशेष कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु।

विनकुमार थामी
अध्यक्ष
२०७४ पौष

"स्वाचलम्बी, समतामूलक र समावेशी समाजको सृजना"

नामसालिङ्ग सामुदायिक विकास केन्द्र (NCDC)

माइक्रोगमाई-३, नामसालिङ्ग, इलाम

वस्तुगत विवरण तथारीको सम्बन्धमा ।

नेपालको संविधान २०७२ लेस्थानीय निकाय पुर्नसंरचनाको कममा अधिकार सम्पन्न स्थानीय सरकारको कल्पना गरेको छ । यसै कममा दोलखा जिल्लाका सांविक ५ चटा गाउँ विकास समितिलाई सामावेश गरी कालिञ्चोक गाउँपालिका कायम भएकोछ ।

दोलखा जिल्ला वि.स. २०७२ सालको महाभूकम्पबाट अतिप्रभावित जिल्लाहरु मध्ये पद्धति । भूकम्पले पुन्याएको धृति त्यूनानिकरण र राहात मार्फत दिगो पुर्नस्थापनाको लागि तत्कालिन र दिघ्कालिन सहयोगहरु यस क्षेत्रमा विभिन्न निकाय तथा संघ सम्बां मार्फत जुटाए कम शुरू भएको थियो । यसै कममा नामसालिङ्ग सामुदायिक विकास केन्द्र इलामले आफ्ना एककृत कार्यक्रमहरु मार्फत भूकम्प पश्चात यस क्षेत्रमा संस्थागत उपस्थितिलाई अभ्य भजबूद गरेको हो । तत्कालिन स्थानीय निकायसँग भूकम्प प्रभावित क्षेत्रको यथार्थ वस्तुगत विवरण उपलब्धहुन सकिरहेको थिएन । भरपदां सूचना तथा तथ्याङ्क व्यवस्थापनको अभावले स्रोत साधनको न्योचित वितरणमा असर नपुगोस् भन्ने हेतुले त्यस समयमा पनि सांविक केही गाउँविकास समितिहरुको वस्तुगत विवरण सहितको आवधिक योजना तयारी गर्न केन्द्रले सहयोग उपलब्ध गराएको थियो ।

बहुप्रतिक्षित स्थानीय निर्वाचन पश्चात आएको स्थानीय शासन संञ्चानल ऐन २०७४ ले हरेक स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रको वस्तुगत विवरण तयार पार्नुपर्ने उल्लेख गरेको छ । त्यसै अनुसार कालिञ्चोक गाउँपालिकाले आफ्नो वार्षिक कार्यक्रममा समावेश गरी यस गाउँपालिका क्षेत्रको वस्तुगत विवरण कार्यक्रम प्रस्ताव गरेको थियो । सोही उद्देश्य प्राप्तिका लागि नामसालिङ्ग सामुदायिक विकास केन्द्रको आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगमा यो गाउँपालिका स्तरीय वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ । यस विवरणको आधारमा गाउँपालिकाले आफ्ना वार्षिक, आवधिक तथा अन्य क्षेत्रगत रणनीतिक योजनाहरु तयार गर्न सहयोग पुग्ने अपेक्षा हार्माले गरेका छौं ।

अन्त्यमा कालिञ्चोक गाउँपालिकाको गाउँपालिका स्तरीय वस्तुगत विवरण तयारीको लागि सहयोग प्रदान गर्ने अवसर दिनु भएकोमा सम्पूर्ण गाउँपालिका परिवार तथा कालिञ्चोक गाउँपालिका बासीहरुमा नामसालिङ्ग सामुदायिक विकास केन्द्र इलाम हार्दिक आभार प्रकट गर्दछ ।

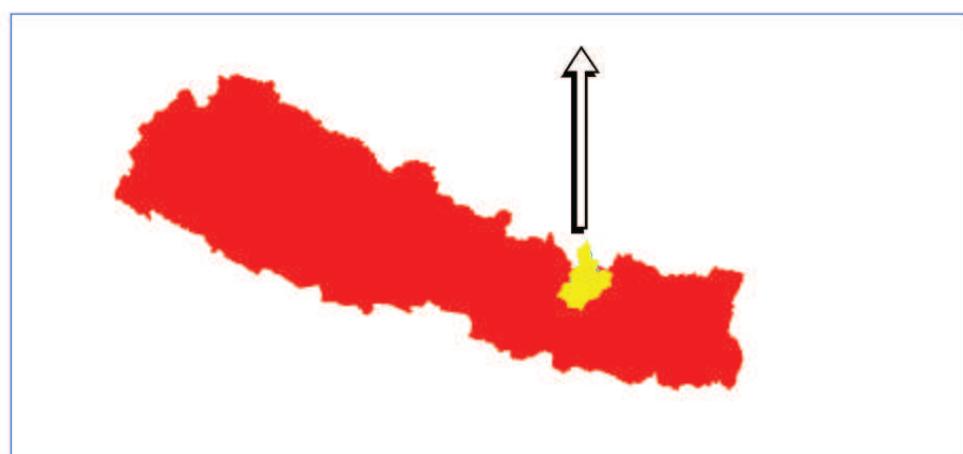
हिराबहादुर घले
टोलीप्रमुख
२०७४ पौष

sfln~rf\$ ufpflnsfsf]; Hfk t hfgsf/l

क्र.सं.	शिर्षक	विवरण
१	अक्षांश	२७ डिसी ४१ मिनेट ९ सेकेण्ड उत्तरी अक्षांश देखि २७ डिसी ४९ मिनेट ३० सेकेण्ड उत्तरी अक्षांश सम्म
२	देशान्तर	८६ डिसी १ मिनेट १७ सेकेण्डपूर्वी देशान्तर देखि ८६ डिसी १० मिनेट ४ सेकेण्ड पूर्वी देशान्तर सम्म
३	उचाई	समुद्र सतहबाट ९२० मिटर देखि ३८५२ मिटर सम्म
४	क्षेत्रफल	१३२.४९ वर्ग किलोमिटर
५	सिमाना	पूर्वः गौरीशंकर गाउँपालिका र विगु गाउँपालिका पश्चिमः भिमेश्वर नगरपालिका र सिन्धुपाल्चोक जिल्ला उत्तरः विगु गाउँपालिका दक्षिणः भिमेश्वर नगरपालिका र वैतेश्वर गाउँपालिका
६	हावापानी	समिश्रतोष्ण
७	जनसंख्या	जम्मा ३०५७५ (महिला १४७५८ र पुरुष १५८१७)
८	घरधुरी संख्या	८०४९
९	जनघननत्व	२३०.७७ प्रति वर्ग कि.मि.
१०	परिवारको आकार	३.८०
११	जनसंख्या बृद्धिदर	-०.९१ (जिल्लाको औषत)
१२	कल प्रजनन् दर	२.५७ (जिल्लाको औषत)
१३	औषत आयु	७०.८५ वर्ष (जिल्लाको औषत)
१४	गरिबी	२९.१४ प्रतिशत
१५	जातजाती	थार्मी, बाहुनक्षेत्री, तामाङ, नेवार, दर्जी, विश्वकर्मा, मगर, शेर्पा आदि ।
१६	मूल्य पैशा	कृषि तथा पशुपालन (८४.६२ प्रतिशत) ; व्यापार, नौकरी
१७	विद्यालय संख्या	४६ वटा (क्याम्पस २, उमावि ७, मा.वि ४, निमावि ९, प्रावि २४)
१८	साक्षरता	९०.९०
१९	भाषा	थार्मी, नेपाली, तामाङ, शेर्पा
२०	धर्म	हिन्दू, किरांत, बौद्ध, इसाई
२१	खाद्यान्वाली	मकै, कोदो, धान, गहुँ आदि
२२	बार्षिक खाद्यान्वाली उत्पादन (टन)	धान ५२१, मकै ८५१, गहुँ २३६, कोदो, ६१२
२३	तरकारी बाली	इस्कुस, रायो, मटर, मूला, कोरी, बन्दा, काँका, फर्सी
२४	नगदे बाली	आलु, अदुवा, अलैची, अम्लिसो, दूध, फलफूल आदि
२५	बार्षिक नगदेबाली उत्पादन (टन)	आलु २२६, अदुवा ८.५, अलैची १, फलफूल ८४
२६	फलफूल	सुन्तला, कागती, नासपाती, केरा, हलुवावेद, आरु, आरुचा, अम्बा आदि
२७	बार्षिक दलहन उत्पादन (टन)	दाल ३, सिमि ८, भटमास ३, केराऊ ४
२८	दूध उत्पादन (दैनिक लिटर)	४३१२ लिटर
२९	हुलाक सेवा	इलाका हुलाक १, अतिरिक्त हुलाक ५
३०	स्वास्थ्य संस्था	स्वास्थ्यचौकी ६
३१	क्लिनिक / औषधी पसल संख्या	६
३२	पशुसेवा कार्यालय	३
३३	खोला	तामाकोशी खोला, सिंगटीखोला, गुमुखोला, दोल्तीखोला, सोरुडखोला
३४	मूल्यवार्ता	सिंगटी, दम्बा, बुर्सिडथली, बञ्चरे, कालिनाग, सोतीबजार, कटुवाचौर, सुनखानी, सुन्द्रावती
३५	पर्यटकीय स्थल	कालिञ्चोक मन्दिर, कालिनाग, साततले गुफा, पोखरेचौर, चौधेरा, सुन्द्रावती
३६	मूल्य वस्तीहरु	सिंगटी, सुनखानी, सुन्द्रावती, लापिलाड, बावरे, बञ्चरे, क्याम्पोल, वेगुम्पा
३७	नागरिक सचेतना केन्द्र संख्या	१४ वटा
३८	उज्यालोका लागि ऊर्जा प्रयोग	विद्युत प्रयोग गर्ने घरसंख्या ८६.२९ प्रतिशत, सोलार होम सिस्टम ३९.७७ प्रतिशत, अन्य ३.९४ प्रतिशत
३९	लघुजलविद्युत	४ वटा (४२ किलोवाट)
४०	एम्बुलेन्स सेवा	१
४१	सिमसार क्षेत्र	काली पोखरी, आकासपाताले, सिमपोखरी, सवारेपोखरी
४२	सहकारी संस्था	६१
४३	सामुदायिक बन	४९ वटा
४४	प्रमुख सडकहरु	दोलखा- सिंगटी- लामावगर (ग्रावेल) ६५ कि.मि., सुनखानी - साइद्वा (ग्रावेल) ३० कि.मि, चरिकोट- देउराली- कालिञ्चोक -कच्ची) २१ कि.मि.

कालिङ्घोक गाउँपालिका दोलखा

बिषयसूची

खण्ड १	१५
पाश्वर्चित्र तयारीको पृष्ठभूमि	१५
१. भूमिका	१५
२. तथ्याङ्क संकलन गर्ने प्रयोग गरिएका विधिहरु	१५
२.१ तथ्याङ्क संकलन	१५
२.२ जनसांख्यिक तथ्याङ्कहरु संकलन तथा विश्लेषण	१५
२.३ वडास्तरीय सामाजिक तथा आर्थिक तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण	१५
२.४ जैविक भौतिक तथा प्राकृतिक श्रोत तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण	१६
३. मस्यौदा प्रोफायल तयारी	१६
३. मस्यौदा प्रोफायल माथि छलफल गोष्ठी	१६
४. वस्तुगत विवरण तयारी तथा प्रकाशन	१६
खण्ड: २	१८
गाउँपालिकाको पाश्वर्चित्र	१८
१. गाउँपालिकाको परिचय	१८
१.१ पृष्ठभूमि	१८
१.२ नामाकरण	१८
१.३ अवस्थिति तथा सिमाना	१८
२. भौगोलिक स्वरूप	१८
२.१ भू-बनावट	१९
२.२ उचाई तथा भिरालोपन	१९
२.३ मौषम तथा हावापानी	१९
२.४ राजनीतिक तथा प्रशासनिक विभाजन	१९
३. स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा मेलाहरुको विवरण	१९
४. पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण	२०
५. वर्तमान भुउपयोग सम्बन्धी विवरण	२०
६. गाउँपालिकाको वडाहरुको क्षेत्रफलको विवरण	२२
७. सामुदायिक वनक्षेत्रको विवरण	२२
८. जनसंख्या वितरणको अवस्था	२३
९. जनसंख्याको अन्य अवस्था	२४
१०. वडा अनुसार घरधुरी तथा जनसंख्याको विवरण	२४
११. उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्याको विवरण	२४
१२. आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या विवरण	२५
१३. मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण	२५
१४. धर्मको आधारमा जनसंख्या विवरण	२५
१५. जातियताको आधारमा घरधुरी विवरण विवरण	२६
१६. जातियताको आधारमा जनसंख्या विवरण	२६
१७. लिङ्गका आधारमा घरमुली विवरण	२७
१८. अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या	२८
१९. छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या	२९
२०. घरपरिवारको बसोबासको अवस्था	२९
२२. पिउनेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरण	३०
२३. घरधुरीमा पिउने पानी शुद्धिकरणको तरिका सम्बन्धी विवरण	३०
२५. पिउनेपानी संकलन गर्ने लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण	३१

२६. गाउँपालिका भित्र भएका खानेपानी योजनाहरुको नामावली	३१
२७. गाउँपालिका भित्र भएका खानेपानी मुहानहरुको नामावली	३४
२८. खाना पकाउने चुलो प्रयोग सम्बन्धी विवरण	३७
२९. खाना पाकाउन इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण	३७
३०. भान्साकोठामा प्रयोग हुने दाउरा आपुर्ति सम्बन्धी विवरण	३७
३१. भान्साकोठा अलग भएको सम्बन्धी विवरण	३८
३२. उज्यालोको लागि बत्ती प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण	३८
३३. घरधुरीमा राष्ट्रिय प्रसारण विद्युत सेवा उपलब्ध नहुनुको कारण	३९
३४. जिन्सी सामान उपलब्धताका आधारमा घरपरिवार विवरण	३९
३५. शौचालय प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण	३९
३६. शौचालय प्रयोग पश्चात हातधुने अभ्यास सम्बन्धी विवरण	४०
३७. वसाई सराई सम्बन्धी विवरण (आ.व २०७२/०७३)	४०
३८. खाद्यान्त निर्भरताको अवस्था :	४१
३९. स्वामित्वको प्रकारको आधारमा महिला घरमुलीको सम्पत्ति पहुँच सम्बन्धी विवरण	४१
४०. भूस्वामित्व सम्बन्धी विवरण	४२
४१. स्वामित्वको आधारमा जग्गा जमिन सम्बन्धी विवरण	४२
४२. खाद्यबाली उत्पादन विवरण	४३
४३. नगदेबाली उत्पादन विवरण	४३
४४. दलहनबाली उत्पादन विवरण	४५
४५. पेशा अनुसारको बडागत घरधुरी विवरण	४५
४६. वैदेशिक रोजगारीमा सहभागिता सम्बन्धी विवरण	४५
४७. गाउँपालिकाको घरपालुवा पशुपालनको विवरण	४६
४८. पारिवारिक वार्षिक आम्दानी विवरण	४७
४९. पैदल बजार पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण	४७
५०. आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ को पञ्जिकरणको विवरण	४८
५१. आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ को पञ्जिकरणको विवरण	४८
५२. आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ को पञ्जिकरणको विवरण	४८
५३. आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ मा भएको नागरिकतार अन्य सिफारिसहरुको विवरण	४९
५४. वडा अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने व्यक्तिहरुका विवरण	४९
५५. विश्वविद्यालय तथा कलेजहरु	४९
५६. साक्षरताको आधारमा जनसंख्याको विवरण	४९
५७. गाउँपालिका भित्र रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुको विवरण	५१
५८. तहगत आधारमा शिक्षक दरबन्धी अवस्था विवरण	५४
५९. तहगत आधारमा विद्यालयहरुमा भएको शौचालय र खानेपानीको अवस्था	५५
६०. सामुदायिक विद्यालयहरुमा कक्षा कोठा तथा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात	५५
६१. साविक गाविस अनुसार साक्षरता प्रतिशत	५८
६२. बालविकास केन्द्रको विवरण	५९
६३. बाल क्लबहरुको विवरण	६०
६४. बालसंज्ञालहरुको विवरण	६१
६५. समुदायमा आधारित बाल क्लबहरुको विवरण	६१
६६. विद्यालय स्तरमा बालक्लबहरुको विवरण	६२
६७. गाउँ बालसंरक्षण समिति गठन तथा सहजीकरण गर्ने संस्थासम्बन्धी विवरण	६२
६८. विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरु	६२
६९. उपचारको लागि पहिलो सेवा लिने घरधुरी सम्बन्धी विवरण	६३
७०. नजिकको स्वास्थ्य केन्द्र जान लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण (पैदल)	६४
७१. खोपसेवा सम्बन्धी विवरण	६४

७२. पोषण अनुगमन तथा आईरन चक्की र जुकाको औषधी सम्बन्धी विवरण	६६
७३. भुल प्रयोगसम्बन्धी विवरण	६७
७४. श्रमिक बालबालिकाको प्रकार	६७
७५. जन्मदर्ता भएका बालबालिकाको संख्या	६८
७६. वातावरण तथा सरसफाई	६८
७७. फोहरमैला व्यवस्थापन	६८
७८. सेवा प्रवाह विवरण	६९
७९. हुलाक सेवाको विवरण	६९
८०. सेवा कार्यालयहरु	६९
८१. वसपार्क वा वस स्टेशन	६९
८२. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका ताल तलैया तथा सीमसारहरु	६९
८३. जिल्ला सदरमुकामबाट गाउँपालिका कार्यालय तथा वडा कार्यालयहरुको सरदर दुरी	६९
८४. वैक तथा वित्तीय संस्था	७०
८५. धार्मिक स्थलको नाम	७०
८६. सडक तथा बाटोघाटोको स्थिति	७२
८७. हाल रहेको अन्तर वडा ग्रामिण सडक	७२
८८. पर्यटकीय पदयात्रा क्षेत्र	७२
८९. सार्वजनिक शौचालय सम्बन्धी विवरण	७४
९०. विपद व्यवस्थापन पुर्व तयारी सम्बन्धी विवरण:	७४
९१. झोलुङ्गे पुलहरुको विवरण	७४
९२. व्यापारिक केन्द्रहरुको विवरण	७५
९३. खेल मैदान सम्बन्धी विवरण	७५
९४. गाउँपालिका भित्र रहेका सार्वजनिक पाटी पौवा तथा चौताराहरुको विवरण	७५
९५. गाउँपालिका कार्यालयदेखि प्रत्येक वडाकेन्द्रसम्मको दुरी	७६
९६. वडा नागरिकमञ्च सम्बन्धी विवरण	७६
९७. नागरिक सचेतना केन्द्र सम्बन्धी विवरण	७७
९८. तालिम प्राप्त गरेको जनसंख्या विवरण	७७
९९. औसत मासिक पारिवारिक वचत विवरण	७८
१००. औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय (निर्माण व्यवसायी समेत) सम्बन्धी विवरण	८०
१०१. गाउँपालिकाको कार्यालयमा हाल कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण	८०
१०२. कालिञ्चोक गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरु नाम तथा सम्पर्क नम्बर	८१
१०३. विगत ३ वर्षको न्युनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मुल्याङ्कनको स्तर	८१
१०४. विमानस्थलको विवरण	८१
१०५. शवदाह पशु वधशालाको विवरण	८१
१०६. विशेष व्यावसायिक खेती र उत्पादन हुने मुख्य कृषि बाली	८१
१०७. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका होटलहरुको विवरण:	८२
१०८. सुरक्षा ईकाईहरु:	८२
१०९. लैडिंगक तथा सामाजिक समावेशीकरण	८२
१०९.१ घरधुरीका महत्वपूर्ण निर्णय प्रकृयामा महिलाको संलग्नता	८२
१०९.२ महिलाको नाममा बैंकखाता भएको घरधुरी विवरण	८२
१०९.३ लिङ्ग अनुसार परिवारका सदस्यहरुको सामाजिक संस्थामा संलग्न विवरण	८५
१०९.४ लिङ्ग अनुसार दाउराको संकलन गर्ने समय सम्बन्धी विवरण	८५
१०९.५ दाउरा संकलन गर्ने लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण	८५
११० कालिञ्चोक गाउँपालिका गठन भएको सहकारी संस्थाहरुको नामावली	८७
१११. सामुदायिक मेलमिलापसमितिको विवरण	८९
११२. गाउँपालिकाको भौगोर्भिक अवस्था	८९
११२.१ भौगोर्भिक संरचना	८९
११२.२ खनिज	८९
११२.३ धातुजन्य खनिज	८९

११२. ४ अध्यात्मज्ञन्य खनिज	१०
११३ भुकम्पको प्रभाव	१०
११४. भुसवेदनशीलता तथा सुरक्षित बसोबास	११
११५. प्रमुख वनस्पती प्रजाति	११
११६. प्रमुख गैह काष्ठ पैदावार तथा जडीबुटी विवरण	१२
११७. प्रमुख जिवजन्तुहरूको विवरण	१३
११८. प्रमुख चराहरूको विवरण	१३
११९. जलवायु परिवर्तन	१३
१२० कालिज्योक गाउँपालिकामा जलवायु परिवर्तनको प्रभाव	१३
१२०.१. महिला समुदायमा जलवायु परिवर्तनको प्रभाव	१४
१२०.२ आदीबासी थामी समुदायमा जलवायु रिवर्टनको असर	१४
१२१. जलवायु उत्पन्न प्रकोपहरू	१४
१२२. जलवायु उत्पन्न प्रकोपहरूको खतरा प्राथमिककरण	१४
१२३. जीविकौपाजन स्रोतहरूमा जलवायु उत्पन्न प्रकोपको असरहरू	१४
१२४. बाली पात्रो	१५
१२५. प्रकोप पात्रो	१७
१२६. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र भएको भूसंवेदनशील क्षेत्र/मध्य पहिरो भएको क्षेत्रको विवरण	१७
१२७. गाउँपालिकाभित्र रहेका खोला, खोल्सा तथा पोखरीहरूको विवरण	१७
१२८. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कथाशिल गैहसरकारी संस्थाहरूको विवरण	१००
१२९. गारिवी निवारणको लार्ग घरधूरीको धारणा सम्बन्धी विवरण	१०२
१३०. वि.स. २०७२ सालको भूकम्बाट भएको क्षति घरधुरीगत विवरण (व्यक्तिगत)	१०२
खण्ड ३	१०४
स्थितिको विश्लेषण	१०४
१. वर्तमान स्थितिको समग्र विश्लेषणको पृष्ठभूमी:	१०४
१.१ सामाजिक अवस्था	१०४
१.१.१ जनसाध्यक विशेषता	१०४
१.१.२ महिला तथा बालबालिका, यूवा र जेष्ठ नागरिक	१०४
१.१.३ खानेपानी तथा सरसफाई	१०४
१.१.४ स्वास्थ्य स्थिति	१०४
१.१.५ शिक्षा तथा खेलकूद	१०४
१.२.१ कृषि पशुपालन तथा सिंचाई	१०५
१.२.२ सहकारी	१०५
१.२.५ बैंक वित्तीय संस्था तथा विप्रेषण	१०५
१.३.१ सडक तथा यातायात	१०५
१.३.४ वहुसरोकारवालाहरूको लगानीको क्षेत्र	१०५
१.४ वातावरण तथा विपद व्यवस्थान	१०५
१.४.१ वन तथा वातावरण	१०५
१.४.२ विपद व्यवस्थापन	१०६
१.४.३ जलवायु परिवर्तन	१०६
१.५ संस्थागत विकास तथा मानव सशाधनको अवस्था	१०६
१.६ वित्तीय स्रोतको अवस्था र सुशासन	१०६
१.६.१ गाउँपालिकाको वार्षिक अन्तरिक स्रोतको आम्दानी विवरण	१०६
१.६.२ गाउँपालिकाको वार्षि वात्य स्रोतको आम्दानी विवरण	१०६
१.६.३ वात्य स्रोतहरू	१०६
१.६.४ गैससबाट परिचालन सम्भाव्य स्रोत	१०७
१.६.५. निजी क्षेत्रबाट परिचालित सम्भाव्य स्रोत	१०७
१.६.६. राजस्व	१०७
२. सबल पक्ष, कमजोरी, अवसर/सम्भावना र चुनौती	१०७
३. गाउँपालिका भित्र देखिएका प्रमुख क्षेत्रगत समस्याहरूको विश्लेषण	११२
अनुसूचीहरू	
अनुसूची १	११७
अनुसूची २	११७
अनुसूची ३	११८
अनुसूची ४	११८

laifo; H

तालिकाहरु

तालिका नं. १: राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन	१९
तालिका नं. २: मुख्य पर्यटकीय क्षेत्रहरुको विवरण	२०
तालिका नं. ३: वर्तमान भू उपयोग सम्बन्धी विवरण	२०
तालिका नं. ४: गाउँपालिकाको वडाहरुको क्षेत्रफलको विवरण	२१
तालिका नं. ५: सामुदायिक वन सम्बन्धी विवरण	२१
तालिका नं. ६: जनसंख्या विवरण, परिवार संख्या र जनघनत्व विवरण	२२
तालिका नं. ७: वडागत घरधुरी, जनसंख्या र जनघनत्व विवरण	२२
तालिका नं. ८: उमेर तथा लिङ्गका आधारमा जनसंख्याको विवरण	२२
तालिका नं. ९: आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या विवरण	२५
तालिका नं. १०: भाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण	२५
तालिका नं. ११: धर्मको आधारमा वडागतजनसंख्या विवरण	२५
तालिका नं. १२: जातिगत आधारमा वडागत घरधुरी विवरण	२६
तालिका नं. १३: जातिगत आधारमा वडागत जनसंख्या विवरण	२६
तालिका नं. १४: लिङ्गका आधारमा धरमुली विवरण	२७
तालिका नं. १५: अपारंताको आधारमा जनसंख्या	२७
तालिका नं. १६: घरको छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या	२८
तालिका नं. १७: घरपरिवारको बसोबासको अवस्था	२९
तालिका नं. १८: स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको बसोबासको अवस्था	२९
तालिका नं. १९: घरबहाल अवस्था विवरण	३०
तालिका नं. २०: पिउनेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार विवरण	३०
तालिका नं. २१: पिउनेपानी शुद्धिकरण तरिका सम्बन्धी घरधुरी विवरण	३१
तालिका नं. २२: पिउनेपानी संकलन गर्न लाग्ने समय सम्बन्धी वडागत विवरण	३१
तालिका नं. २३: गाउँपालिका भित्र भएका खानेपानी योजनाहरुको नामावली	३३
तालिका नं. २४: गाउँपालिका भित्र भएका खानेपानी मुहानहरुको नामावली	३४
तालिका नं. २५: वडागत आधारमा खाना पकाउने चुलाको प्रकार र प्रयोगको विवरण	३७
तालिका नं. २६: खाना पाकाउन इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण	३७
तालिका नं. २७: भान्साकोठाममा प्रयोग हुने दाउरा आपूर्ति सम्बन्धी विवरण	३७
तालिका नं. २८: भान्साकोठा अलगत भएको घरधुरी सम्बन्धी विवरण	३८
तालिका नं. २९: वडागत आधारमा उज्यालोको लागि वर्तीको प्रयोग विवरण	३८
तालिका नं. ३०: कालिङ्गोक गाउँपालिका भित्र उत्पादन भएका लद्युजलविद्युतहरुको विवरण	३८
तालिका नं. ३१: विद्युत उपलब्ध नहुनका कारणहरु	३९
तालिका नं. ३२: उपलब्ध सेवा सुविधाको आधारमा घरपरिवार विवरण	३९
तालिका नं. ३३: शौचालय प्रयोगको आधारमा पारिवारिक विवरण	४०
तालिका नं. ३४: शौचालय प्रयोग पश्चात हात धुने अभ्यास सम्बन्धी विवरण	४०
तालिका नं. ३५: गाउँपालिका क्षेत्रमा भएको वसाई सराई सम्बन्धी विवरण	४१
तालिका नं. ३६: खाद्यान्त निर्भरता सम्बन्धी विवरण	४१
तालिका नं. ३७: स्वामित्वको प्रकारको आधारमा महिला घरमुलीको पहुँच सम्बन्धी वडागत विवरण	४१
तालिका नं. ३८: वडागत आधारमा जमिनमा स्वामित्व सम्बन्धी विवरण	४२
तालिका नं. ३९: परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा जमिन सम्बन्धी वडागत विवरण	४२
तालिका नं. ४०: वार्षिक खाद्यबाली उत्पादन विवरण (के.जी.मा)	४३
तालिका नं. ४१: वार्षिक नगदेवाली उत्पादन विवरण (के.जी.)	४३

तालिका नं. ४२: वार्षिक दलहल उत्पादन विवरण (के.जी.मा)	४५
तालिका नं. ४३: पेशा अनुसारको वडागत जनसंख्या विवरण	४५
तालिका नं. ४४: वडागत रूपमा वैदेशिक रोजगारीमा संलग्न जनसंख्याको विवरण	४६
तालिका नं. ४५: रोजगारीको विदेश गएको देशअनुसारको विवरण	४६
तालिका नं. ४६: पाल्तु पशुहरूको वडागत विवरण	४६
तालिका नं. ४७: वडागत आधारमा आर्थिक सम्पन्नता सम्बन्धि विवरण	४७
तालिका नं. ४८: पैदल बजार पुग्ने लाग्ने समय सम्बन्धि विवरण	४७
तालिका नं. ४९: आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ को पञ्जिकरण विवरण (जन्मदर्ता)	४८
तालिका नं. ५०: आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ को पञ्जिकरण विवरण (मृत्युदर्ता)	४८
तालिका नं. ५१: आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ को पञ्जिकरण विवरण (विवाहदर्ता)	४८
तालिका नं. ५२: आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ मा भएको नागरिकता तथा अन्य सिफारिस विवरण	४९
तालिका नं. ५३: सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउनेहरूको विवरण	४९
तालिका नं. ५४: कलेजहरूको विवरण	४९
तालिका नं. ५५: साक्षरताको आधारमा जनसंख्याको विवरण	४९
तालिका नं. ५६: गाउँपालिका भित्र रहेका सामुदायिक विद्यालयहरूको विवरण	५१
तालिका नं. ५७: तहगत आधारमा शिक्षक दरबन्दी विवरण	५१
तालिका नं. ५८: तहगत अधारमा विद्यालयमा भएको शौचालय र खोनेपानीको अवस्था	५५
तालिका नं. ५९: सामुदायिक विद्यालयहरूमा कक्षा कोठा तथा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात	५६
तालिका नं. ६०: साविक गाविस अनुसार साक्षरता प्रतिशत	५६
तालिका नं. ६१: बालबिकास केन्द्रहरूको विवरण	५८
तालिका नं. ६२: बालक्लबहरूको विवरण	५९
तालिका नं. ६३: बालसंघालहरूको विवरण	६०
तालिका नं. ६४: समुदायमा आधारित बालक्लबहरूको विवरण	६१
तालिका नं. ६५: बालक्लबहरूको विवरण	६२
तालिका नं. ६६: गाउँबाल संरक्षण समिति गठन तथा सहजीकरण विवरण	६२
तालिका नं. ६७: विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरू	६२
तालिका नं. ६८: उपचारको लागि पहिलो सेवा लिने घरधुरी विवरण	६३
तालिका नं. ६९: नजिकको स्वास्थ्य केन्द्र जान लाग्ने समय सम्बन्धि विवरण	६३
तालिका नं. ७०: वार्षिक खोप सम्बन्धि वडागत विवरण	६४
तालिका नं. ७१: पोषण अनुगमन तथा आईरन चक्की र जुकाको औषधी सम्बन्धि विवरण	६४
तालिका नं. ७२: दीर्घ रोगको कारणले मृत्यु भएको बालबालिका सम्बन्धि विवरण	६४
तालिका नं. ७३: लिङ्ग अनुसार बालबिकाह सम्बन्धि विवरण	६६
तालिका नं. ७४: कामदारको रूपमा घरपरिवारबाट बाहिर गएका बालबालिकाहरू	६७
तालिका नं. ७५: श्रमिक बालबालिकाहरूको प्रकार	६८
तालिका नं. ७६: जन्मदर्ता भएका बालबालिकाहरूको विवरण	६८
तालिका नं. ७७: परिवार विहिन बालबालिकाहरूको अवस्था	६९
तालिका नं. ७८: महिला हिँसा सम्बन्धि विवरण	६९
तालिका नं. ७९: घरायसी फोहरमैला व्यवस्थापन अभ्यास विवरण	६९
तालिका नं. ८०: हुलाक सेवाको विवरण	६९
तालिका नं. ८१: सेवा कार्यालय तथा सेवा क्षेत्र सम्बन्धि विवरण	७०
तालिका नं. ८२: गाउँपालिका भित्र रहेका ताल तलैया तथा सीमसारहरू	७०
तालिका नं. ८३: जिल्ला सदरमुकामबाट गाउँपालिका कार्यालय तथा वडा कार्यालयहरूको सरदर दुरी	७२
तालिका नं. ८४: संचालनमा रहेका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको विवरण	७२

तालिका नं. ८५: गाउँपालिका भित्र रहेका धार्मिक स्थलहरुको विवरण	७२
तालिका नं. ८६: गाउँपालिका भित्र रहेका प्रमुख सडक तथा बाटोघाटोको विवरण	७४
तालिका नं. ८७: अन्तर बडा ग्रामिण सडकको विवरण	७४
तालिका नं. ८८: सार्वजनिक शौचालय सम्बन्धी विवरण	७४
तालिका नं. ८९: झोलुझेपुलहरुको विवरण	७५
तालिका नं. ९०: प्रमुख व्यापारिक केन्द्रहरुको विवरण	७५
तालिका नं. ९१: गाउँपालिका भित्र रहेका खेलमैदान सम्बन्धी विवरण	७५
तालिका नं. ९२: सार्वजनिक पाटी पौवा तथा चौताराहरुको विवरण	७६
तालिका नं. ९३: गाउँपालिका कार्यालयदेखि प्रत्येक बडा केन्द्रसम्मको दुरी	७६
तालिका नं. ९४: बडा नागरिक मञ्च सम्बन्धी विवरण	७७
तालिका नं. ९५: नागरिक सेचतना केन्द्र सम्बन्धी विवरण	७७
तालिका नं. ९६: जनचेतनामूलक तालिम प्राप्त गरेको जनसंख्या विवरण	७८
तालिका नं. ९७: औषत बार्षिक पारिवारिक बचत विवरण	८०
तालिका नं. ९८: औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय सम्बन्धी विवरण	८०
तालिका नं. ९९: गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण	८१
तालिका नं. १००: विजयी जनप्रतिनिधिहरुको नाम तथा सम्पर्क नम्बर	८१
तालिका नं. १०१: विगत ३ वर्षका न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मूल्याकांक्षाको स्तर	८१
तालिका नं. १०२: शब्दाहस्थलको विवरण	८२
तालिका नं. १०३: गाउँपालिकामा विशेष व्यवसायिक खेती र उत्पादन हुने मुख्य कृषि बालीको विवरण	८३
तालिका नं. १०४: गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेको होटलहरुको विवरण	८३
तालिका नं. १०५: गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेको सुरक्षा इकाइहरुको विवरण	८३
तालिका नं. १०६: घरधुरीका महत्वपूर्ण निर्णय प्रकृयामा महिलाको संलग्नता	८५
तालिका नं. १०७: महिलाको नाममा वैक्खाता भएको घरधुरी विवरण	८५
तालिका नं. १०८: लिङ्ग अनुसार सामाजिक संघसंस्थामा संलग्न विवरण	८६
तालिका नं. १०९: लिङ्गका आधारमा दाउरा संकलन गर्ने सम्बन्धी विवरण	८७
तालिका नं. ११०: लिङ्गका आधारमा दाउरा संकलन गर्ने सम्बन्धी विवरण	८९
तालिका नं. १११: गाउँपालिका गठन भएका सहकारी संस्थाहरुको नामावली	९१
तालिका नं. ११२: सामुदायिक मेलमिलाप समितिको विवरण	९२
तालिका नं. ११३: गाउँपालिकामा पाइने प्रमुख वनस्पतीहरु	९३
तालिका नं. ११४: गाउँपालिकामा पाइनप्रमुख गैह्काष्ठ वन्य पैदावर र जडीबुटीहरु	९३
तालिका नं. ११५: प्रमुख जीवजन्तूहरु	९४
तालिका नं. ११६: गाउँपालिकामा पाइने प्रमुख चराहरु	९५
तालिका नं. ११७: जलवायू उत्पन्न प्रकोपहरुको खतरा प्राथमिककरण	९५
तालिका नं. ११८: जीविकोपार्जनका स्रोतहरुमा जलवायू उत्पन्न प्रकोपको असरहरु	९७
तालिका नं. ११९: बाली पात्रो	९७
तालिका नं. १२०: प्रकोप पात्रो	९९
तालिका नं. १२१: गाउँपालिका क्षेत्रभित्र भएको भू संवेदनशील क्षेत्र तथा पहिरोहरको विवरण	१००
तालिका नं. १२२: गाउँपालिका मित्र रहेका खोला, खोल्सी तथा पोखरीहरुको विवरण	१०१
तालिका नं. १२३: गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कृयाशिल गैह्सरकारी संस्थाहरुको विवरण	१०२
तालिका नं. १२४: गाउँपालिका क्षेत्रका स्थापना भएको गैससहरुको विवरण	१०२
तालिका नं. १२५: गरिवी निवारणको लागि पारिवारिक धारणा सम्बन्धी विवरण	१०२
तालिका नं. १२६: भूकम्पबाट भएको क्षति विवरण	१०२

v08M!

kfZj [rq tof/l\$]k[7eld

१. भूमिका

विकास निर्माणका कार्यहरुका निर्दिष्ट लक्ष्य, उद्देश्य र अपेक्षित प्रतिफल प्राप्त गर्नका लागि योजनावद्वा तरिकाले अगाडि बढ्नु पर्ने कुरामा राष्ट्रिय, क्षेत्रीय तथा स्थानीय लगायत जुनसुकै स्तरमा कसैको पनि दुई मत छैन। स्थानीय योजना तयारीको लागि आधारभूत खम्वाको रूपमा सम्बन्धित क्षेत्रको विस्तृत वस्तुगत सूचनाहरूको आवश्यकता हुन्छ। तिनै वस्तुगत विवरणका तथ्याङ्कले संकेत गरे अनुसारस्थानीय सरकार अगाडि बढ्न सके त्यसबाट प्राप्त प्रतिफल दिगो र प्रभावकारी हुन्छ। यसले स्थानीय सरकारमार्फत सुशासन प्रवर्द्धनमा समेत सहयोग पुग्छ। यसका लागि शुरु देखि अन्त्य सम्म स्थानीय जनसहभागिता जुट्न सक्ने पारदर्शी र दिगो विकास प्रकृयाहरुको आवश्यकता टड्कारो रूपमा देखिएको छ।

नेपालको सर्वभाषा लोकतन्त्रको स्थापनासँग नेपालको संविधान २०७२ ले स्थानीय जनतालाई शासन सञ्चालनमा प्रत्यक्ष र नजिकको हक स्थापना गर्दै राज्यपुर्नसंरचनाको व्यवस्था गरेको छ। जसअनुसार प्रान्तीय संरचनामा साविकको स्थानीय निकाय हरुको सिमांकनमा हेरफेर गरी नयाँ संरचनामा स्थानीय सरकारको रूपमा अधिकार सम्पन्न गाउँपालिका र नगरपालिका कायम भएको छ। यस अवस्थामा नयाँ घोषणा भएका स्थानीय सरकारको विकास निर्माण प्रक्रियालाई सहयोग पुऱ्याउन घरधुरी स्थरको तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्दै संकलित प्राथमिक साथै उपलब्ध द्वितीयस्तरका सूचना र तथ्याङ्कहरुको आधारमा नेपाल सरकार संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट जारी भएको ढाँचा र स्थानीय शासन सञ्चालन ऐन २०७४ अनुसारयो कालिञ्चोक गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण(Profile)तयारी गरिएको छ। वस्तुगत अवस्थाले संकेत गरेका सूचकाङ्कका आधारमा आगामी स्थानीय स्तरका योजनाहरू प्रस्ताव गर्न सहज हुनेछ।

२. तथ्याङ्क संकलन गर्ने प्रयोग गरिएका विधिहरू

२.१ तथ्याङ्क संकलन

गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारीका निम्न मुख्य गरी जनसंख्या-सामाजिक-आर्थिक (Demographic-social-economic) र जैविक-भौतिक-प्राकृतिक श्रोत (Biophysical and natural resources) सम्बन्धी गरी दुई प्रकारका तथ्याङ्कहरु संकलन गरिएको थियो। दुवै प्रकारका तथ्याङ्कहरुको संकलन विधि तथा प्रक्रियाहरु निम्न बमोजिम रहेका छन् :

२.२ जनसांख्यिक तथ्याङ्कहरु संकलन तथा विश्लेषण

गाउँपालिकाको जनसंख्या, सामाजिक तथा आर्थिक सूचनाहरू घरधुरीतथ्याङ्क संकलन विधिमार्फत गरिएको थियो। घरधुरी तथ्याङ्क संकलनको लागि प्रत्येक वडाबाट भौगोलिक समावेशिताको आधारमा सङ्कलकहरु छनौट गरी ३ दिनको आधारभूत तालिम मिति २०७४ भाद्र २२ देखि २४ गते सम्म सिंगटीमासञ्चालन गरिएको थियो। तालिम प्राप्त तथ्याङ्क संकलकहरु मार्फत प्रोफायलिङ्को लागि तयार गरिएको फारमहरुलाई घरधुरीमा गएर संकलन गरीप्राप्त विवरणहरुलाई स्टायर्ण्डर कम्प्यूटर सफ्टवेयर मार्फत नामसालिङ्क सामुदायिक विकास केन्द्रका प्राविधिकहरुद्वारा समायोजन गरिएको थियो। करितपय द्वितीय स्तरका सूचनाहरू राष्ट्रिय जनगणना २०६८को खण्डीकृत प्रतिवेदनबाटसमेत संकलन गरिएको थियो। त्यसैगरी जिल्ला स्थित विभिन्न कार्यालय तथा संघस्थाहरुसँग रहेको अभिलेख र प्रतिवेदनहरुबाट पनि तथ्याङ्कहरु लिइएको थियो। यिनै प्राप्त सूचनाहरुलाई कम्प्यूटर सफ्टवेयर मार्फत विश्लेषण गरी वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ।

२.३ वडास्तरीय सामाजिक तथा आर्थिक तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण

घरधुरीभन्दा बाहेकका अन्य वडास्तरीय सामाजिक र आर्थिक तथ्याङ्कहरु संकलन गर्न निर्धारण गरिएको फारमहरु मार्फत वडा स्तरमा छलफल, भेला तथा अन्तरवार्ताका आधारमा संकलन गरिएको थियो। गाउँपालिकाका सबै वडाहरुबाट वडा

४५३१८०९ : t/lo j : tut jj/0९, sfln-rf\$ ४५३१८०९ @)&\$

समिति मार्फत छनौट गरिएको सामाजिक परिचालक र अन्य सहयोगीहरुलाई समावेश गरी सूचना संकलन सम्बन्धी तालिम मिति २०७४ भाद्र ११ र १२ गते चरिकोटमा आयोजना गरिएको थियो । तालिम प्राप्त जनशक्ति मार्फत निर्धारित समयमाउक्त फारमहरुमा सूचना संकलन गरिएको थियो । विभिन्न विषयगत क्षेत्रका आधारमा उक्त सूचना तथा तथ्याङ्कहरुलाई नासाविकको कर्मचारीहरु मार्फत विश्लेषण गरिएको थियो ।

२.४ जैविक भौतिक तथा प्राकृतिक श्रोत तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण

जैविक भौतिक तथा प्राकृतिक श्रोत तथ्याङ्क संकलन कार्य नामसालिड सामुदायिक विकास केन्द्र इलामका विशेषज्ञ साथै अन्य सहयोगीहरुबाट समुदायको स्थलगत अवलोकन गरी सम्पन्न गरिएको थियो । यसका लागि विषयगत फारमहरु तयार गरिएको थियो । वन तथा वातावरण, आर्थिक वित्तिय विश्लेषण तथा GISनक्साकंनको लागि विषय विज्ञको परामर्श सेवा लिइएको थियो । साथै नक्साङ्कनकाले लागि नापी विभागबाट प्राप्त भएको टोपोग्राफिक नक्साहरुमा आधार गरिएको थियो । यसका साथै नक्साङ्कनका लागि सम्पूर्ण वडाहरुमा GPSसर्भ गरिएको थियो । नक्सा निर्माण गर्नको लागि प्रयोग गरिएका निर्देशाङ्क प्रणालीको (Coordinate System)प्रयोग निम्न छन्

Projection: UTM

Spheroid: Everest 1830

Central Meridian 87

Scale factor 0.9999

False easting 500000

False northing 0

उक्त तथ्याङ्कहरुलाई आधार मानी नक्सा डिजिटाइजीड र नक्सा विश्लेषण गर्ने कार्य भएको थियो । सो प्रयोजनका लागि भौगोलिक सूचना प्रणाली Arc GIS9.3कम्प्युटर सफ्टवेयरको प्रयोग गरिएको थियो ।

३. मस्यौदा प्रोफायल तयारी

सामाजिक आर्थिक, जैविक भौतिक, तथा भौगोलिक सूचनाहरुलाई समायोजन गरियो । घरधुरीबाट संकलन गरिएको तथ्याङ्कहरुलाई नासाविके कम्प्यूटराईज प्रोफायलिड सिस्टममा समायोजन गरी विश्लेषण गरियो । त्यसैगरी जैविक भौतिक तथा भौगोलिक सूचना प्रणाली मार्फत आएका सूचनाहरुलाई सम्परीक्षण गरी समग्र गाउँपालिकाको भौगोलिक तथा वातावरणीय अवस्थाको विश्लेषण गरियो । यसरी प्राप्त विश्लेषणहरुलाई कमवद्ध अभिलेख गरी मस्यौदा प्रोफायल तयार गरियो ।

३. मस्यौदा प्रोफायल माथि छलफल गोष्ठी

तयारीमस्यौदा गाउँपालिका स्तरीय छलफल गोष्ठीमापेश गरी तथ्याङ्कमा आवश्यक सुद्धिकरण गरी पृष्ठपोषण समेत संकलन गरिएको थियो । मिति २०७४ पुष ३ गतेसिंगटीमा आयोजना गरिएको उक्त मस्यौदा छलफलमा यस प्रोफाएलको आधारमा गाउँपालिकाको योजना तयार गर्न सहयोग हुने गरी स्रोतहरुको पहिचान तथा विश्लेषण पनि गरिएको थियो । उक्त गोष्ठीको सहजीकरण नेपाल सरकार संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयका पूर्व सहसचिव श्री वसन्तराज गौतमज्युले गर्नुभएको थियो । गोष्ठीमार्फत पहिचान भएका विषयहरुलाई यसै प्रोफायलमा समावेश गरिएको छ ।

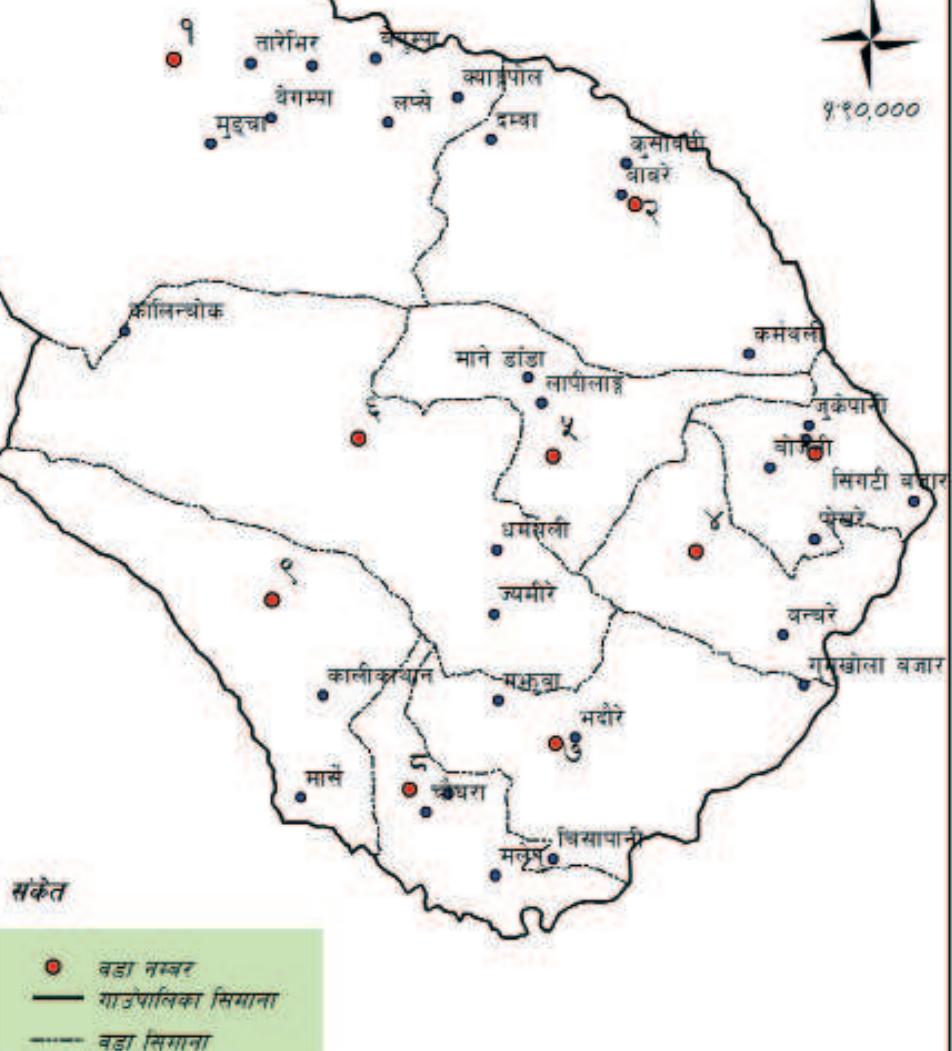
४. वस्तुगत विवरण तयारी तथा प्रकाशन

मस्यौदा योजना छलफल गोष्ठीमा प्राप्त सुझाव र पृष्ठपोषणको आधारमा गाउँपालिकाको स्रोत विश्लेषणलाई समेत समावेश गरी प्रोफाइललाई अन्तिम रूप दिई प्रकाशन गरिएको छ ।

वडा सिमाना

कालिन्दीक गाउँपालिका दोलखा

उ
५५०,०००

v08M@ upfslnsf]kfZj [rq

१. गाउँपालिकाको परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

कालिङ्गोक गाउँपालिका दोलखा जिल्लाको उत्तरी क्षेत्रमा रहेको गाउँपालिका हो । नेपालको संघीय शासन प्रणाली अन्तर्गत राज्य पुर्नसंरचनामा स्थानीय तहको नैया सिमांकन गर्दासाविकास ६ वटा गाउँविकास समितिहरु (कालिङ्गोक, लापिलाड, बावरे, सुनखानी, लामिडाङडा र सुन्द्रावती) वडाका रूपमा कायम भईकालिङ्गोक गाउँपालिकास्थापना भएको हो । यो गाउँपालिका भौगोलिक, जातिगत तथा सांस्कृतिरूपमा विशिष्टता र विविधता वोकेको क्षेत्र हो । दोलखाको उत्तरी भागमा बसोबास गर्ने थामी जातिहरूको बाहुल्यता रहेको यो क्षेत्रधार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय महत्वको रूपमा प्रसिद्ध छ । प्रसिद्ध धार्मिक आस्थाको केन्द्र कालिङ्गोक भगवतीयही गाउँपालिका भित्र रहेको छ ।

१.२ नामाकरण

कालिङ्गोक

किम्बन्ती अनुसार यस गाउँपालिकाको वडा न. १ (साविक कालिङ्गोक गाविस) को टाकुरामा कालिका भगवती देवी बस्ने स्थल रहे को र विस्तारै उक्त ठाउँको नाम कालिङ्गोक भनेर रहन गएको भन्ने भनाई छ । साविकमा प्रसिद्ध धार्मिक स्थल यसै गाउँपालिकाको वडा न. १ कालिङ्गोक भगवतीको नामबाट गाउँपालिकाको नाम कालिङ्गोक राखिएको हो ।

कालिङ्गोक भगवती धार्मिक आस्थाको केन्द्रविन्दुको रूपमा रहेको छ । यहाँ भगवतीको दर्शन गरे मनमा चिताएको कुरा पूरा हुन्छ भन्ने धार्मिक विश्वास रहेको छ । कालिङ्गोक क्षेत्र धार्मिक मात्र नभई पर्यटकीय तथा जैविक विविधताको दृष्टिकोणले पनि महत्वपूर्ण रहेको छ । यहाँ बर्षेनी हजारो आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरु आउने गर्दछन् ।

१.३ अवस्थिति तथा सिमाना

कालिङ्गोक गाउँपालिका साविकमा भएका ६ वटा गाउँविकास समितिहरु कालिङ्गोक,, बावरे, लामिडाङडा, लापिलाड, सुनखानी र सुन्द्रावतीलाई वडालाई पर्नुसंरचना गरी हाल ९ वटा वडामा रूपमान्तरण गरिएको छ । हाल यसको प्रशासनिक केन्द्रको रूपमा सुनखानीमा गाउँपालिकाको कार्यालय भवन रहेको छ । यो गाउँपालिका २७ डिग्री ४१ मिनेट ९ सेकेण्डउत्तरी अक्षांश देखि २७ डिग्री ४९ मिनेट ३० सेकेण्ड उत्तरी अक्षांस सम्म र ८६ डिग्री १ मिनेट १७ सेकेण्ड देखि ८६ डिग्री १० मिनेट ३ सेकेण्ड पूर्वी देशान्तरमा रहेको छ । यस गाउँपालिकाको पूर्वमा गौरीशंकर र विगु गाउँपालिका, पश्चिममा भीमेश्वर नगरपालिका र सिन्धुपाल्चोक जिल्ला, उत्तरमा विगु गाउँपालिका र दक्षिणमा भीमेश्वर नगरपालिका तथा वैतेश्वर गाउँपालिका पर्दछन् ।

२. भौगोलिक स्वरूप

२.१ भू-बनावट

कालिङ्गोक गाउँपालिकादोलखा जिल्लाको उत्तरी क्षेत्रमा पर्दछ । अधिकांश उच्च पहाडी भागमा फैलिएकोले यहाँको भौगोलिक स्वरूपमा समेत विविधता पाइन्छ । यहाँको जमिनको उचाई कमागतले गुमुखोला/तामाकोशी दोभान देखि कालिङ्गोक मन्दिर आसपास सम्म बढ्दै गएको छ, भने कूल क्षेत्रफल १३२.४९ वर्गकिलोमिटर रहेको छ । यहाँको जमिन उच्च तथा मध्य पहाडी क्षेत्र विच सन्तुलित भएर यसको भौगोलिक स्वरूप रहेको छ । यहाँ उत्पन्न भएका खोला तथा खोल्सीहरू क्रमशः उत्तरबाट दक्षिणतर्फ विभिन्न जलाधारमार्फत प्रसिद्ध तामाकोशी नदीमा मिसिन्छ । भौगोलिक विविधताले गर्दा यो क्षेत्र जैविक विविधतले समेत धनी रहे को छ ।

२.२ उचाई तथा भिरालोपन

यस गाउँपालिकाको भौगोलिक अवस्थिति अनुसार क्रमशः दक्षिणी तथा पर्वी मोहडा क्षेत्रबाट उत्तरतर्फ भिरालोपना बढ्दै गएको छ। यस गाउँपालिकाको न्यूनतम उचाई ९२० मिटर देखि ३८६२ मिटर सम्म रहेको छ। यस गाउँपालिकाको जमिन अधिकांस भिरालो रहे को छ। यस गाउँपालिकाको भिरालो पनलाई जमिनको भिरालोपन डिग्रीलाई आधार मानी चार वर्गमा विभाजन गरिएको छ, जस अनुसार न्यून, मध्य, उच्च र अति उच्च रहेका छन्। जमिनको भिरालोपन ० देखि १५ डिग्री, १६ देखि ३० डिग्री, ३१ देखि ४५ डिग्री र ४६ डिग्री भन्दा माथि क्रमशः न्यून, मध्य, उच्च र अति उच्च वर्गमा विभाजन गरिएको छ। कालिङ्घोक गाउँपालिकामा रहेको जमिनको भिरालोपन र सो क्षेत्रलाई निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। यस गाउँपालिकामा रहेको उच्च क्षेत्रले १८.३१ प्रतिशत ओगटेको छ र यस स्थानमा बस्तीको लागि योग्य रहेको छैन् भने खाल्यान्य तथा तरकारी जस्ता कृषिको लागि पनि योग्य रहेको छैन्। त्यसैगरी अति उच्च क्षेत्रले १.२६ प्रतिशत ओगटेको छ, जसमा रहेको भिरालोपनाको कारण भूस्खलन, पहिरो जस्ता जोखिम रहेको छ। यस गाउँपालिकाको जमिनको भिरालोपनालाई नक्सामा प्रस्तुत गरिएको छ।

ले/फ्रेक्ट	क्लिक्ट	प्रिक्ट
न्यून (० देखि १५ डिग्री)	३१.७१	४१.९४
मध्य (१६ देखि ३० डिग्री)	४८.८२	६४.६०
उच्च (३१ देखि ४५ डिग्री)	१८.३१	२४.२६
अति उच्च (४६ डिग्री भन्दा माथि)	१.२६	१.६८
जम्मा	१००.००	१३२.४९

२.३ मौषम तथा हावापानी

यस कालिङ्घोक गाउँपालिका क्षेत्रमा समशितोष्ण हावापानी पाइन्छ। यहाँको औषत अधिकतम तापक्रम २७ डिग्री सेन्टिग्रेड र न्यूनतम तापक्रम ० डिग्री सेन्टिग्रेड हुने अनुमान गरिएको छ। कालिङ्घोक क्षेत्रको अधिकतम न्यायो क्षेत्र सिंगटी बजार रतल्लो भेगको तामाकोशी नदी आसपास हुन्छ। त्यसैगरी कालिङ्घोकको कुरी र कालिङ्घोक मन्दिर क्षेत्रमा हिउँदमा हिमपात समेत हुने गर्दछ। वार्षिक औषत वर्षा २०४३.५ मिलि लिटर हुने अनुमान छ।

२.४ राजनीतिक तथा प्रशासनिक विभाजन

नेपालको संविधान २०७२ ले परिकल्पना गरेनुसार राज्य पुर्नसंरचनामा यस कालिङ्घोक गाउँपालिकाको राजनीतिक तथा प्रशासनिक विभाजन निम्नानुसार रहेको छ।

तालिका न.१: राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन

वडा नं.	समेटिएका साविक गाविसका वडाहरू
वडा नं. १	कालिङ्घोक गाउँविकास समिति वडा नं. १ देखि ९ सम्म
वडा नं. २	बाबरे गाउँविकास समिति वडा नं. १ देखि ९ सम्म
वडा नं. ३	लामिङ्डाँडा गाउँविकास समितिको वडा नं. ६ देखि ९ सम्म
वडा नं. ४	लामिङ्डाँडा गाउँविकास समितिको वडा नं. १ देखि ५ सम्म
वडा नं. ५	लापिलाड गाउँविकास समितिको वडा नं. १ देखि ४ सम्म
वडा नं. ६	लापिलाड गाउँपालिकाको ५ देखि ९ सम्म
वडा नं. ७	सुनखानी गाउँविकास समितिको वडा नं. ४, ५, ८, ९
वडा नं. ८	सुनखानी गाउँविकास समितिको वडा नं. १, ३, ६, ७
वडा नं. ९	सुन्द्रावती गाउँविकास समितिको वडा नं १ देखि ९ सम्म

३. स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा मेलाहरूको विवरण

धार्मिक सहिष्णुता तथा सांस्कृतिक विविधताको विशिष्ट पहिचान बोकेको यस कालिङ्घोक गाउँपालिकामा जातजाति अनुसार चाडपर्व तथा मेलाहरूमा समेत अनेकतामा एकता देख्न सकिन्छ। विशेषगरी आदिवासी जनजाति, ब्राह्मणक्षेत्रीहरूको बसोबास यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेको छ। थामी जातिहरूको बसोबास यस गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा देख्न पाइन्छ। यी जातिहरूमा

विभिन्न समय तथा तिथि अनुसारका चाड र पर्व बडो धूमधामसँग मनाउने गरेको पाईन्छ । यहाँ दशै, तिहार, तीज, रामनवमी, बौद्ध पूर्णिमा, उच्चाली उभौली, शिवरात्री, माघे संक्रान्ती, कुशे औशी, ल्होसार आदि मनाउने गरिन्छ । त्यसैगरी माघे संक्रान्तीमा साइवामे ला, कार्तिक एकादशीमा लापिलाड मी पूजा, आदि जस्ता मौलिक संस्कृतिका पर्वहरु मनाइन्छन् । यस गाउँपालिका भित्र बसोबास गर्ने यी विभिन्न जातजाति र संस्कृत अंगाल्ले समुदायले विशेषपर्वको अवसरमा आ आफ्नै मौलिक भेषभूषा समेत लगाउने गर्दछन् । तिथी र विशेष पर्वको अवसरमा यहाँ रहेको धार्मिक स्थलहरुमा विभिन्न धार्मिक तथा सांस्कृतिक जमघट समेत हुने गर्दछ ।

४. पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण

यस कालिङ्गोक गाउँपालिका पर्यटकीय दृष्टिकोणले सम्भावना बोकेको क्षेत्र हो । कालिङ्गोक मन्दिर नेपालको उदयमान धार्मिक पर्यटकीय स्थल रूपमा रहेको छ । यसको प्रचार प्रसार र विकासको कारणले यस गाउँपालिकाको आर्थिक श्रोत उपार्जनको लागि ठूलो श्रोतको रूपमा रहेको छ । यस बाहेक गाउँपालिका क्षेत्र भित्र पहिचान भएका मुख्य पर्यटकीय क्षेत्रहरुको विवरण निम्नानुसार रहेको छ ।

तालिका नं. २: मुख्य पर्यटकीय क्षेत्रहरुको विवरण

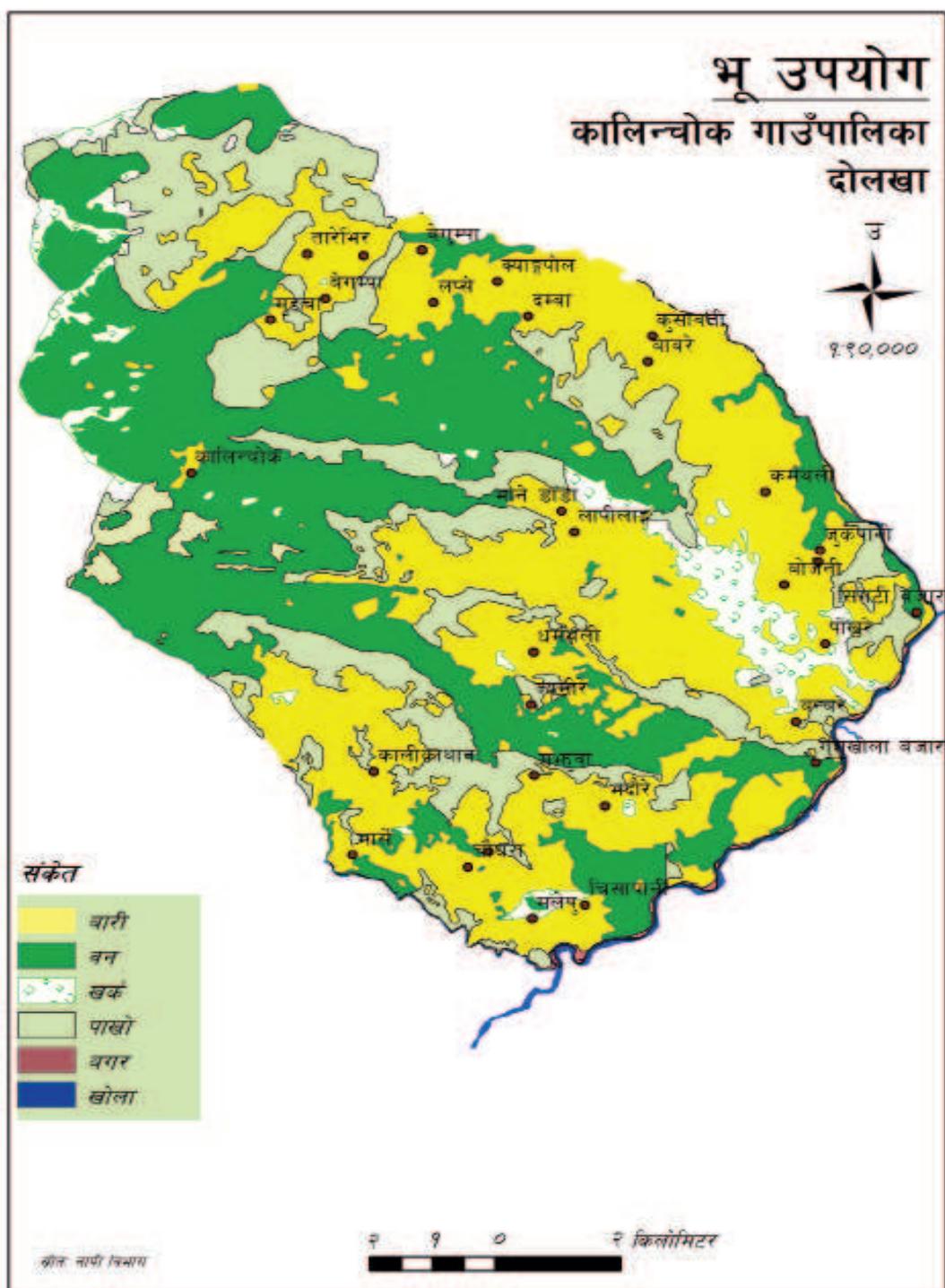
क्र.सं.	पर्यटकीय स्थलहरुको नाम	स्थलको महत्व	औषतमा आउने पर्यटकको संख्या बार्षिक	कैफियत
१	कालिङ्गोक भगवती देवि मन्दिर	धार्मिक तीर्थ स्थल	१०००००	दोलखाको प्रसिद्ध धार्मिक स्थल
२	कुरी पर्यटकीय स्थल	पर्यटकीय स्थल	१०००००	पर्यटकीय ट्रैकिङ मार्ग
३	साततले गुफा	ऐतिहासिक स्थल	१०००	
४	गुम्बाबेशी मन्दिर	धार्मिक स्थल	३०००	साविकको लापिलाड
५	भीमसेन स्थान मन्दिर	धार्मिक स्थल	१०००	साविकको लापिलाड
६	पोखरेचौर	पर्यटकीय स्थल	५०००	
७	कोशीखेत चौर	पर्यटकीय स्थल	३०००	
८	गुमुखोला दोभान	पर्यटकीय स्थल		रायाफ्टिङ संभावना
९	कालिनाग मन्दिर	धार्मिक महत्व	४०००	
१०	चौधेरा मन्दिर	धार्मिक महत्व	२०००	
११	श्रोङ्गेस्वा गुफा	ऐतिहासिक महत्व		
१२	सुन्द्रावती मन्दिर, छागाँ	धार्मिक तथा पर्यटकीय	२५००	

५. वर्तमान भू उपयोग सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल मध्ये ३७.५८ प्रतिशत वन क्षेत्रले ओगटेको छ । यस वनको क्षेत्रफलमा गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्र, सामुदायिक र निजि वनको समेत समावेस गरिएको छ । यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल मध्ये ३४.५९ प्रतिशत खेति भूमी रहे को छ, र मानव बसोबास भएको क्षेत्र समेत यसै भित्र गणना गरिएको छ । त्यसैगरी कुल क्षेत्रफल मध्ये १ प्रतिशत खाली जमिन रहेको छ, जसमा कुनै पनि वनस्पती छैन । यस कालिङ्गोक गाउँपालिका क्षेत्रको वर्तमान भूउपयोग सम्बन्धी विवरण निम्नानुसार तालिका र नक्सामा समेत प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ३: वर्तमान भू उपयोग सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	विवरण	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)
१	वन	४९.८०
२	खेती भूमि	४५.८४
३	पाखो	७.१०
४	खक्क (बुस)	२७.३८
५	खाली जमिन	१.३५
६	बगर/गेग्रेन	०.४३
७	पानीले ओगटेको क्षेत्र (खोला, खोल्सा, सिमसार क्षेत्र)	०.३६

६. गाउँपालिकाको वडाहरुको क्षेत्रफलको विवरण

कालिङ्घोक गाउँपालिकाको क्षेत्रफल विवरणलाई हेर्दा सबैभन्दा ठूलो क्षेत्रफल भएको वडा नं. १ र ४ को रहेको छ, भने सबै भन्दा सानो क्षेत्रफल वडा नं. ३ र ८ को रहेको देखिन्छ। वडागत क्षेत्रफल विवरण निम्नानुसार तालिकामा र नक्सामा समेत प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ४: गाउँपालिकाको वडाहरुको क्षेत्रफलको विवरण

वडा नं	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मि.)	कैफियत
१	३८.३८	साविकको कालिङ्घोक गाविस
२	१६.५८	साविकको बाबरे गाविस
३	५.७९	साविकको लामिडाँडा गाविस (वडा ६ -९)
४	७.९६	साविकको लामिडाँडा गाविस (वडा १ -५)
५	८.९१	साविकको लापिलाड गाविस (वडा १ -४)
६	२४.०८	साविकको लापिलाड गाविस (वडा ५-९)
७	१२.२३	साविकको सुनखानी गाविस (वडा ४,५,८,९)
८	५.९४	साविकको सुनखानी गाविस (वडा १ -२ र ६-७)
९	१२.४३	साविकको सुन्द्रावती गाविस
जम्मा	१३२.२६	

७. सामुदायिक वनक्षेत्रको विवरण

यस कालिङ्घोक गाउँपालिका भित्र सामुदायिक वनहरु प्रस्तुत रहेका छन्। यहाँका समुदायको इन्धन, निर्माण समाग्री, घाँस आदि आपूर्तीको प्रमुख स्रोतको रूपमा रहेको छ। यस क्षेत्रमा भएका सामुदायिक वनहरुको विवरण क्षेत्रगत रूपमा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ५: सामुदायिक वन सम्बन्धि विवरण

हाल कायम रहेको रेखापोष्टको नाम	सामुदायिक वनको नाम	ठेगाना वडा नं.	क्षेत्रफल (हेक्टर)
सिंगटी	निकोदुम्की भालुखर्क सामुदायिक वन	कालिङ्घोक गाउँपालिका वडा न. २	१९९.५०
सिंगटी	मेहेले कान्ला सामुदायिक वन	कालिङ्घोक गाउँपालिका वडा न. २	४२.५६
सिंगटी	चन्देश्वरी सामुदायिक वन	कालिङ्घोक गाउँपालिका वडा न. २	७८.५
सिंगटी	छोक्सा सानोगैरी सामुदायिक वन	कालिङ्घोक गाउँपालिका वडा न. २	१०४.९६
सिंगटी	गैरी ठोट्नेघारी सामुदायिक वन	कालिङ्घोक गाउँपालिका वडा न. २	११.४८
सिंगटी	बसेनी साततले सामुदायिक वन	कालिङ्घोक गाउँपालिका वडा न. २	५४.९९
सिंगटी	छोक्सा लामपोखरी सामुदायिक वन	कालिङ्घोक वडा न. ३	८३.५
सिंगटी	कात्तिके सामुदायिक वन	कालिङ्घोक वडा न. ३	६३.७
सिंगटी	सिरिसाघारी सामुदायिक वन	कालिङ्घोक वडा न. ३	६७.८
सिंगटी	कट्यान सामुदायिक वन	कालिङ्घोक वडा न. ३	८५.५
सिंगटी	सल्लेभण्डार खर्क	कालिङ्घोक वडा न. ४	७३.२५
सिंगटी	हिलेपानी सामुदायिक वन	कालिङ्घोक वडा न. ४	२५
सिंगटी	कार्तिक वेसिश्वारा सामुदायिक वन	कालिङ्घोक वडा न. ४	१०२
सिंगटी	थलालीपाखा सामुदायिक वन	कालिङ्घोक वडा न. ४	११६
सिंगटी	चिउरीखर्क सामुदायिक वन	कालिङ्घोक वडा न. ४	२९.३४
सिंगटी	खहरे रानीवन हरियाली सामुदायिक वन	कालिङ्घोक वडा न. ५	३००
सिंगटी	कालिपोखरी सामुदायिक वन	कालिङ्घोक वडा न. ५	२३
सिंगटी	सिस्नेरी सामुदायिक वन	कालिङ्घोक वडा न. ५	११

सिंगटी	भरेनी सामुदायिक वन	कालिङ्घोक वडा न. ६	
सिंगटी	सुझे नेपाने सामुदायिक वन	कालिङ्घोक वडा न. ६	
सिंगटी	धरमथली सामुदायिक वन	सुगुरे	७६
सिंगटी	गणेश सामुदायिक वन	कालिङ्घोक वडा न. ६	६३
सिंगटी	दुधपोखरी सामुदायिक वन	धरमथली	१६
सिंगटी	थद्रावती सामुदायिक वन	पाटागाउँ	९
सिंगटी	राम्चे सल्लेरी सामुदायिक वन	पाटागाउँ	६२
सिंगटी	बालथली सामुदायिक वन	कुराथली	
सिंगटी	ज्योति खहरे सामुदायिक वन	सुनखानी	१३४.५
सिंगटी	जनएकता सामुदायिक वन	सुनखानी	८६
सिंगटी	महादेवस्थान सामुदायिक वन	कालिङ्घोक वडा न. ७	२२२
सिंगटी	देवीस्थान सामुदायिक वन	सुनखानी	१३
सिंगटी	सिरीमाला सामुदायिक वन	कालिङ्घोक वडा न. ७	१९१.५
सिंगटी	चित्रे बोल्दे सामुदायिक वन	कालिङ्घोक वडा न. ७	१९३
सिंगटी	सानो भिर सामुदायिक वन	कालिङ्घोक वडा न. ७	११
सिंगटी	आईतवारे सामुदायिक वन	मलेपु	७५.६९
सिंगटी	दुम्की सामुदायिक वन	साखल्पु	४३.५६
सिंगटी	रातमाटे सामुदायिक वन	मलेपु	८.४६
सिंगटी	रहेलथलो सामुदायिक वन	छपर्कु	१८.३१
सिंगटी	टेकनढाह सामुदायिक वन	छपर्कु	४४
सिंगटी	सोतीवनारसी सामुदायिक वन	चौघरा	१९.८६
सिंगटी	सोती कालीपोखरी सामुदायिक वन	भहेली	१२०.५४
सिंगटी	सुक्राम सामुदायिक वन	सुन्द्रावती	२९१
सिंगटी	छर्छेर सामुदायिक वन	सुन्द्रावती	११६
सिंगटी	पारिखाखा सामुदायिक वन	सुन्द्रावती	५
सिंगटी	पोखरी चौर सामुदायिक वन	सुन्द्रावती	१०
सिंगटी	कालिका सामुदायिक वन	सुन्द्रावती	७
सिंगटी	देउले करझे सामुदायिक वन	सुन्द्रावती	१२.३
सिंगटी	पैयूवोटे सामुदायिक वन	सुन्द्रावती	१९
सिंगटी	बान्द्रे सामुदायिक वन	सुन्द्रावती	५

८. जनसंख्या वितरणको अवस्था

जनगणना २०६८, भूकम्प पश्चातको राहत वितरणमा गाउँपालिकाको अभिलेख र गाउँपालिकाको घरधुरी सर्वेक्षण २०७४ अनुसार यस कालिङ्घोकगाउँपालिकाको जनसंख्या विवरण, परिवार संख्या, जनघनत्व निम्नानुसार रहेको छ।

१२. आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या विवरण

गाउँपालिकामा रहेको जम्मा जनसंख्यालाई १५ देखि ५९ उमेर सम्मका जनसंख्यालाई आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या मानिएको छ। उक्त उमेर समूह अनुसारको जनसंख्यालाई अध्ययन गर्दा जम्मा सक्रिय जनसंख्या ६१.२१ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका नं. ९: आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या विवरण

उमेर समूह	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
१५ देखि ५९ वर्ष	९६३६	९०७९	१८७१५	६१.२१

घरघुरी सर्वेक्षण २०७४

१३. मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण

जातीय विविधताले भरिएको यस गाउँपालिकामा भाषिक क्षेत्रमा पनि विविधता नै पाईन्छ। यस गाउँपालिकामा बोलिने मुख्य भाषा पर्वते नेपाली हो। यँहाका करिव ६७.८४ प्रतिशत जनसंख्याले मातृभाषाको रूपमा नेपाली भाषा बोल्ने गरेको पाईन्छ। यस बाहेक मातृभाषाको रूपमा थामी २७.०२ प्रतिशत, तामाङ्ग १.४५ प्रतिशत, नेवार १.४४ प्रतिशत बोल्ने गरिएको छ। यी सबै भाषा-भाषीहरु बीचको माध्यम भाषाको रूपमा पनि नेपाली भाषा बोल्ने गरिएको छ। भाषा तअनुसारको जनसंख्यालाई तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. १०: भाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण

वडा नं	नेपाली	तामाङ्ग	शेर्पा	नेवार	अन्य	थामी	जम्मा
१	८८७	५२		१६	१०६	२०३५	३०९६
२	२५५५	७४	९९	११९	२०२	१५०२	४५५१
३	२२३३	१८४	८	५६	०	०	२४८१
४	२६९६	६८	०	११	८	२६७	३०५०
५	१४२५		१५	१५१	४	१५१९	३११४
६	२०१९		१८	१५	७	१४८०	३५३९
७	३१८७	४८	५	२६	०	६०	३३२६
८	३६७७	११	०	३३	०	२०	३७४१
९	२०६४	६	८	१४	२०७	१३७८	३६७७
जम्मा	२०७४३	४४३	१५३	४४१	५३४	८२६१	३०५७५

श्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०७४

१४. धर्मको आधारमा जनसंख्या विवरण

मिश्रित जातजातिको बसोबास रहेको यो गाउँपालिका धार्मिक दृष्टिले पनि विविधतापूर्ण रहेको छ। यहाँ हिन्दू ७०.१३ प्रतिशत, किराँत २३ प्रतिशत, बौद्ध ६.३२ इसाई ०.४५ प्रतिशत मानिसहरुको बसोबास गरेको पाइन्छ। यहाँ बसोबास गर्ने जातजातिको आफ्नै मौलिक धर्म संस्कृति अनुसार आ-आफ्नै परम्परा रीतिरिवाज अनुसार चाड पर्व, धार्मिक उत्सवहरु मनाउँदा एकआपसमा सहयोग गर्ने गरेको पाइन्छ। गाउँपालिकाको धर्म अनुसारको वडागत आधारमा जनसंख्या विवरण तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं. ११ : धर्मको आधारमा वडागतजनसंख्या विवरण

वडा नं	हिन्दू	बौद्ध	किराँत	इस्लाम	ईसाई	अन्य	जम्मा
१	४१९	७३८	१९२९		४	६	३०९६
२	४४११	१२५			६	९	४५५१
३	१३२९	४७९	६७०	०	१	२	२४८१
४	२५६८	२३५	२३४	०	१३	०	३०५०
५	३०७२	१८			२०	४	३११४

६	३४६८	२०	४३		४	४	३५३९
७	१८२५	१४५	१३२४	०	३२	०	३३२६
८	२९२६	१२६	६६५	०	२४	०	३७४१
९	१४२५	४५	२१६८	०	३५	४	३६७७
जम्मा	२१४४३	१९३१	७०२३	०	१३९	२९	३०५७५

श्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०७४

१५. जातियताको आधारमा घरघुरी विवरण विवरण

जातजातिको आधारमा यस गाउँपालिकामा ५४.६८ प्रतिशत ब्राह्मण क्षेत्री, ३९.८६ प्रतिशत आदिबासी जनजाति, ५.३९ प्रतिशत पहाडे दलित जातजातिहरुको मिश्रित बसोबास रहेको तथ्यांकबाट देखिन्छ । गाउँपालिका क्षेत्रमा भएका जातजातिहरुको घरघुरी विवरण तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका नं १२: जातिगत आधारमा बडागत घरघुरी विवरण

डा नं	ब्राह्मणरक्षेत्री	आदिबासी, जनजाती	मधेशी	दलित	जम्मा
१	१४	७३८	१	११	७६४
२	४४७	५७१	०	७०	१०८८
३	५४७	८१	२	६६	६९६
४	५३५	२३५	०	३८	८०८
५	३६७	४७३	०	२१	८६१
६	३८१	५६२	१	७	९५१
७	७७१	४७	२	६०	८८०
८	८१६	१०७	०	१२५	१०४८
९	५१३	३८७	०	३५	९३५
जम्मा	४३९१	३२०१	६	४३३	८०३१

श्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०७४

१६. जातियताको आधारमा जनसंख्या विवरण

जातिगत आधारमा जनसंख्यालाई विश्लेषण मुख्य गरी ब्राह्मण/क्षेत्री, आदीवासी जनजाति, दलित तथा अन्य जातजातीको बसोबास रहेको पाईन्छ । दोलखा जिल्लामा मात्र बाहुल्य बसोबास रहेको थामी जातीहरु आफ्नो मौलिक संस्कृति तथा पहिचान सहित यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र बसोबास रहेको छ । यस मध्ये पनि सबै क्षेत्रहरुमा छरिएर रहेको जातजाति समूहमा क्षेत्री/ब्राह्मण तथा जनजातीहरु रहेको पाईन्छ । यस गाउँपालिकामा करिव ५३.०२ प्रतिशत ब्राह्मण क्षेत्री, ४१.६५ प्रतिशत जनजाति, ५.२१ प्रतिशत दलित जातजातिहरुका बसोबास रहेको छ । बडामाआधारित जातजाति अनुसारको जनसंख्या, घुघुरी विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.१३: जातिगत आधारमा बडागत जनसंख्या विवरण

बडा नं	ब्राह्मणरक्षेत्री	आदिबासी, जनजाती	मधेश मूल भएका	दलित	अन्य	जम्मा
१	६४	२९८३	२	४७	०	३०९६
२	१९९९	२४२४	०	२०६	२	४५५१
३	१९४२	२८५	११	२४३	०	२४८१

४	२००४	९०५	०	१३९	२	३०५०
५	१२६३	१७७२	३	७६	०	३११४
६	१३७५	२१२७	४	३३	०	३५३९
७	२८९२	२०१	७	२२६	०	३३२६
८	२८१३	४३८	०	४९०	०	३७४१
९	१९३९	१६००	०	१३३	५	३६७७
जम्मा	१६२११	१२७३५	२७	१५९३	९	३०५७५

श्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७४

तालिका नं १४ : साविकको गाउँविकास समिति अनुसार जातीगत जनसंख्या विवरण

जातजाती	बाबरे	लामिङ्डांडा	लापिलाङ्ग	सुनखानी	सुन्नावती	कालिङ्गोक	जम्मा
क्षेत्री	१४०५	२३००	१८५८	२३०८	२९१	५२	८२१४
बाहुन	१०५	६२५	३५	१२६९	९८९	०	३०२३
तामाङ्ग	५४	१८४	०	५८	०	४६२०	९९६
नेवार	१३४	१९३	१०८	१४५	०	११८	६९८
विश्वकर्मा	३९	१३२	५८	१२५	३५	४१	४३०
दर्जी	९३	१७५	११	१२९	२१	०	४२९
शेर्पा	६५	३१	२३	०	०	०	११९
थामी	१६१५	५५१	२८०५	१८७	१३२१	१९३८	८४७७
घर्ती/भूजेल	०	०	१८	२४	०	०	४२
सुनुवार	०	०	१८	०	०	०	१८
मगर	०	०	०	३३	०	२६	५९
सार्की	०	०	०	२३७	२३	०	२६०
माभी	०	०	०	१२७	०	०	१२७
वादी	०	०	०	२२	०	०	२२
ठकुरी	०	०	०	०	६१	०	६१
तराई बाहुन	०	०	०	०	१७	०	१७
अन्य	२३	४१	८	११	८	११	१०२
जम्मा	३५३३	४२३२	४९४२	४६७५	२७६६	२८०६	२२९५४

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

१७. लिङ्गका आधारमा घरमुली विवरण

कालिङ्गोक गाउँपालिकामा भित्र रहेको घरधुरीहरूलाई लिङ्गका आधारमा घरमुलीहरूको विवरण पनि संकलन गरिएको छ।

गाउँपालिकामा रहेको कुल ८०४१ घरधुरी मध्ये ८६.६६ प्रतिशत घरधुरीहरूमा पुरुष घरमुली रहेको देखिन्छ भने १३.३४ घरको घरमुली महिला रहेको देखिन्छ। वडागत आधारमा उक्त विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. १५: लिङ्गका आधारमा घरमुली विवरण

वडा नं	पुरुष	महिला	तेस्रो लिङ्गी	जम्मा घरधुरी
१	६६५	९९	०	७६४
२	९८९	९९	०	१०८८
३	५८३	११३	०	६९६
४	७०७	१०१	०	८०८
५	७८२	८९	०	८७१

६	७५३	१९८	०	९५१
७	७७९	१०१	०	८८०
८	८९४	१५४	०	१०४८
९	८१६	११९	०	१३५
जम्मा	६९६८	१०७३	०	८०४९

स्रोत: घरबुद्धी सर्वेक्षण २०७४

१८. अपाइटाको आधारमा जनसंख्या

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा अपाइटाको आधारमा भएको जनसंख्या विवरण निम्नानुसार तालिकावाट प्रष्ट देखाईएको छ। यसमा पूर्ण अशक्त अपाइटा (रातो कार्ड), अति अशक्त अपाइटा परिचय पत्र (निलो), मध्यम अपाइटा (पहेलो कार्ड) र सामान्य अपाइटा (सेतो कार्ड) प्रदान गरी छुट्याईएको छ।

तालिका नं. १८: अपाइटाको आधारमा जनसंख्या

वडा न.	जम्मा अपाइटा	पूर्ण अशक्त अपाइटा (रातो)	अपाइटाका आधारमा जनसंख्या		
			अति अशक्त अपाइटा परिचय पत्र (निलो)	मध्यम अपाइटा (पहेलो)	सामान्य अपाइटा (सेतो)
१	२३	२	४	५	१२
२	२१	४	९	५	३
३	४	४			
४	१५	२	७	३	२
५	३७	३	७	१०	१७
६	४१	४	६	१५	१६
७	२९	६	२३		
८	२९	६	२३		
९	५९	३	१५	११	३०
जम्मा	२५८	३५	९४	४९	८०

स्रोत: घरबुद्धी सर्वेक्षण २०७४

१९. छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा बसोबास गर्ने मानिसहरूको घरको छाना विभिन्न प्रकारले निर्माण गरेको पाईन्छ। वि.स. २०७२ साल वैशाखको महाभूकम्प पश्चात घरहरूमा भएको क्षतिको कारण अधिकांश घर पुनर्निर्माणको क्रममा रहेको छ। अस्थायी वासस्थान पश्चात हाल मापदण्ड युक्त आवास निर्माणको क्रममा रहेको छ। तथाइमा ८०.६६ प्रतिशत जस्ता पाताले छाएको देखिए पनि ती अधिकांश कच्ची तवर छाना अस्थाई प्रकारले च्यापेर लगाएको छ। लेके क्षेत्रमा काठले छाएको घरहरू समेत पाईन्छ। यस बाहेक गाउँपालिकाका हाल करिव १.६२ प्रतिशत घर पक्की छतको रहेको छ। बडागत आधारमा घरको छाना सम्बन्धी विवरण तालिकामा दिइएको छ। छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या निम्नानुसार रहेको पाईन्छ।

तालिका नं.१७: घरको छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या

वडा नं	खर	टिन	ढलान	काठ	अस्थायी	जम्मा
१	१२	३६९	५	३३	३४२	७६४
२	२२	६९५	१५	३२	३२४	१०८८
३	४७	६२१	२५	०	२	६९६
४	३४	७७१	५	३	५४	८०८
५	२१	६३९	१६	७	१८८	८७१
६	१३	७८१	१४	४	१३९	९५१
७	२३	८३१	१३	१	१२	८८०
८	७२	९३७	२२	७	६	१०४८
९	१८	९०२	१२	०	३	९३५
जम्मा	२६२	६४८६	१३०	८७	१०७०	८०४९

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७४

२०. घरपरिवारको बसोबासको अवस्था

कालिङ्गोक गाउँपालिकामा रहेको घरधुरीहरूको बसोबासको अवस्थालाई हेर्दा यहां अधिकांश अर्थात ९८.२ प्रतिशत घरधुरीको स्थायी बसोबास रहेको छ, भने करिव १.९८ प्रतिशत घरधुरीहरू अस्थायी रूपमा कालिङ्गोक गाउँपालिकाको विभिन्न बडाहरूमा बसोबास गरेको पाईन्छ। बडागत आधारमा स्थायी र अस्थायी बसोबासको विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका न १८: घरपरिवारको बसोबासको अवस्था

वडा नं	स्थाई	अस्थाई	जम्मा घरधुरी
१	७९६	४८	७६४
२	१०७९	९	१०८८
३	६८१	१५	६९६
४	८०४	४	८०८
५	८५९	१२	८७१
६	९४०	११	९५१
७	८६२	१८	८८०
८	१०३५	१३	१०४८
९	९१८	१७	९३५
जम्मा	७८९४	१४७	८०४९

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७४

स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको बसोबासको अवस्थालाई विश्लेषण गर्दा ९७.४७ प्रतिशत परिवारको नीजि स्वामित्वको घर रहेरहेको छ। १.२९ प्रतिशतको घर भाडामा रहेको छ। विशेष गरी सिंगटी, कुरी, सुनखानी बजार क्षेत्रमा व्यापारिक प्रयोजनका लागि यसरी भाडामा बस्ने गरेको पाईन्छ। बडागत आधारमा रहेको घरहरूको पारिवारिक स्वामित्वको विवरण तालिममा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं.१९ : स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको बसोबासको अवस्था

वडा नं	आफै	भाडामारअर्काको	संस्थागत	अन्य	जम्मा घरधुरी
१	७५४	१०	०	०	७६४
२	१०८४	४	०	०	१०८८
३	६६३	३३	०	०	६९६
४	८०२	६	०	०	८०८
५	८६८	३	०	०	८७१
६	९४७	४	०	०	९५१
७	८६३	१७	०	०	८८०
८	१०३८	१०	०	०	१०४८
९	८१९	१७	०	०	९३५
जम्मा	७८३८	१०४	०	०	८०४१

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७४

२२. पिउनेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा अधिकांश मानिसहरु पाइप तथा धाराबाट खानेपानीको प्रयोग गर्ने गरेको तथ्यांकवाट देखिन्छ । विवरण अनुसार करिव ९१ प्रतिशत घरधुरीले पाइपधारा मार्फत व्यक्तिगत तथा सार्वजनिक धाराबाट खानेपानी उपभोग गर्ने देखिन्छ । त्यस्तै नद्देपिएको कुवा वा मूलबाट ५ प्रतिशत तथा छोपिएको कुवा वा मूलबाट ३ प्रतिशत घरधुरीले खानेपानी प्रयोग गर्ने देखिएको छ । यसैगरी सोझै नदी, कुलो वा पोखरीबाट १ प्रतिशत घरधुरीले खानेपानी उपभोग गर्ने गरेको देखिएको छ । वडागत आधारमा खाने पानी आपूर्तिका स्रोत सम्बन्धी विवरण तालिकमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं २० : पिउनेपानीको श्रोतको आधारमा घरपरिवार विवरण

वडा नं	धाराबाट	संरक्षण भएको		नदी, कुलो, पो	अन्य	जम्मा घरधुरी
		मुहानबाट	मुहानबाट			
१	६८९	१५	४५	१५	०	७६४
२	९८७	१७	५६	२८	०	१०८८
३	६८९	५	२	०	०	६९६
४	७६५	६	३६	१	०	८०८
५	७६०	२८	७१	१२	०	८७१
६	८२५	३४	७६	१६	०	९५१
७	७७०	३	१०२	५	०	८८०
८	१०२६	७	१५	०	०	१०४८
९	८१०	९३	१७	१५	०	९३५
जम्मा	७३२१	२०८	४२०	९२	०	८०४१

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७४

२३. घरधुरीमा पिउने पानी शुद्धिकरणको तरिका सम्बन्धी विवरण

यस कालिङ्गोक गाउँपालिकामा रहेका घरधुरी मध्ये वितरित खानेपानी प्रयोग अवस्थालाई हेर्दा ५५.४९ प्रतिशत घरधुरीमा पानी शुद्धिकरण नगरी सोझै पिउन प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ । त्यसैगरी ३२.६३ प्रतिशत घरधुरीले उमालेर पिउने गरेको देखिन्छ । ११.८८ प्रतिशत घरधुरीमा फिल्टर गरेर पिउने गरेको देखिन्छ । यसरी हेर्दा शुद्धिकरण नगरिएको पिउने पानीको प्रयोगले पानीबाट सर्ने रोगवृद्धि गर्ने जोखिम देखिन्छ भने व्यक्तिगत स्वास्थ्यमा समेत नकारात्मक असर पर्ने देखिन्छ । वडागत आधारमा पिउने पानी प्रयोग अगाडी शुद्धिकरणको विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. २१: पिउनेपानी शुद्धिकरण तरिका सम्बन्धी घरधुरी विवरण

वडा नं	सुधिकरण गर्ने	उमाले	फिल्टर गर्ने	जम्मा घरधुरी
१	४९४	३२३	१७	७६४
२	४९३	४१५	१८०	१०८८
३	४६२	१७४	६०	६९६
४	५८५	१९४	२९	८०८
५	४५६	२८६	१२९	८७१
६	३०२	४७९	१७०	९५१
७	७४६	१११	२३	८८०
८	४९९	४१६	१३३	१०४८
९	५०५	२१६	२१४	९३५
जम्मा	४४६२	२६२४	९५५	८०४९
प्रतिशत	५५.४९	३२.६३	११.८८	१००.००

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७४

२५. पिउनेपानी संकलन गर्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण

यस कालिङ्गोक गाउँपालिकामा रहेका घरधुरीमध्ये खानेपानी संकलन गर्न लाने समय सम्बन्धी विवरणलाई पनि संकलन गरिएको छ। जसअनुसार ४२.१८ प्रतिशत घरधुरीलाई घरमानै पानी उपलब्ध छ। त्यसैगरी गरी ३९.३० प्रतिशत घरधुरीलाई खानेपानी संकलन गर्न पन्थ मिनेट भन्दा कम समय लाग्दछ। त्यसैगरी गरी ३३.२७ प्रतिशत घरधुरीलाई पन्थ मिनेट देखि आधा घण्टा समय लाग्दछ भने ५.२५ प्रतिशत घरधुरीलाई खानेपानी संकलन गर्न आधाघण्टा भन्दा धेरै समय लाग्ने गर्दछ। वडागत विवरणलाई तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं २२: पिउनेपानी संकलन गर्न लाग्ने समय सम्बन्धी वडागत विवरण

वडा नं	घरमै पानी उपलब्ध	१५ मिनेट भन्दा कम	१५ देखि ३० मिनेट	३० मिनेट भन्दाबढी	जम्मा घरधुरी
१	१११	३८८	२०४	६१	७६४
२	४६५	५३७	६४	२२	१०८८
३	४१८	२६५	९	४	६९६
४	३०८	३२४	६७	१०९	८०८
५	३३४	३६७	१३७	३३	८७१
६	२७५	४०१	२२७	४८	९५१
७	२११	३९९	१४२	१२८	८८०
८	६६६	२०१	१७३	८	१०४८
९	६०४	२७८	४४	९	९३५
जम्मा	३२९२	३१६०	१०६७	४२२	८०४९
प्रतिशत	४२.१८	३९.३०	१३.२७	५.२५	१००.००

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७४

२६. गाउँपालिका भित्र भएका खानेपानी योजनाहरूको नामावली

यस कालिङ्गोक गाउँपालिकामा साना तथा मझौला गरी ७४ वटा खानेपानी निर्माण भएको देखिन्छ। विशेष गरी सरकारी लगानी, गैरसरकारी सहयोग, उपभोक्ता साझेदारीमा यी खानेपानी योजनाहरू निर्माण तथा सञ्चालन भएकाछन्। तथापी गाउँपालिकाको सबै घरधुरीमा सुलभ खानेपानी उपलब्ध हुन सकिरहेको छैन। तल तालिकामा उल्लेख भएका कतिपय खानेपानी योजनाहरू मर्मत संभार अभावमा जीर्ण भईसकेका छन् भने कतिपय योजनाहरूमा वि.स. २०७२ वैशाखको भूकम्पले क्षति पुगेका छन्। वडागत तथ्यांक संकलनको क्रममा प्राप्तसूचना अनुसार कालिङ्गोक गाउँपालिका भित्र निर्माण भएका साना तथा मझौला खानेपानी योजनाहरूको विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

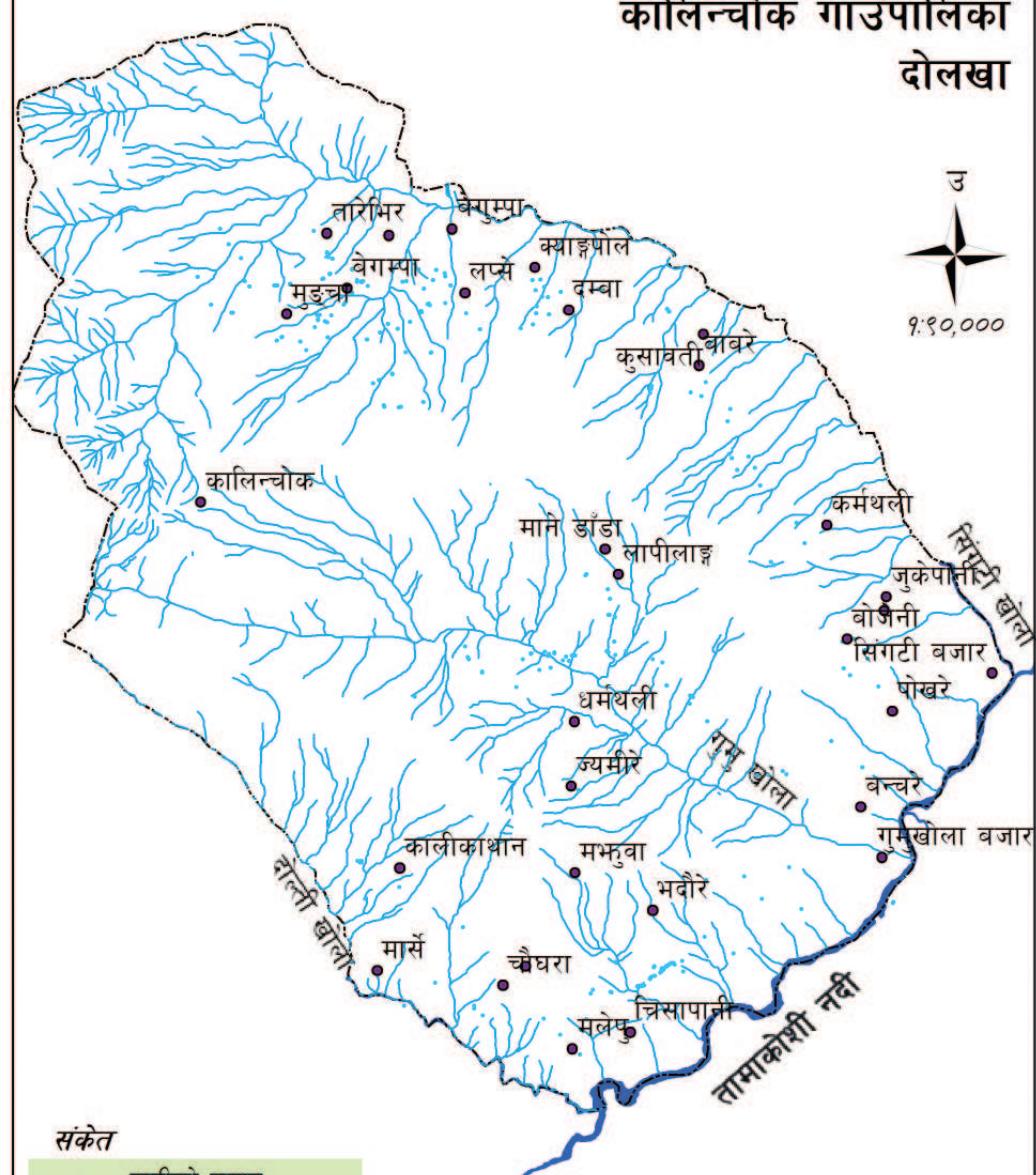
पानीका श्रोत

कालिन्चोक गाउँपालिका

दोलखा

१:९०,०००

संकेत

- पानीको मुहान
- खोल्सी
- खोला
- - - गाउँपालिका सिमाना

१ २ ० २ किलोमिटर

तालिका न. २३: गाउँपालिका भित्र भएका खानेपानी योजनाहरूको विवरण

वडा न. १

सं.न.	खानेपानी आयोजनाको नाम	लाभान्वित वस्ती	लाभान्वित घर संख्या	निर्माण गर्ने निकाय वा संस्था	निर्माण वर्ष
१	फडके खोला खानेपानी आयोजना	क्याम्पोल	२४०	दिपज्योति समाज सुधार	२०१६
२	चुच्चे दुरा खापायो	माथिल्लो तारेभिर	७०		
३	स्यदन खोप धारा खापायो	तल्लो तारेभिर	७५	NCDC	२०१६
४	ओखरथारी खापायो	वेगुम्पा	६०	NCDC	२०१५
५	भिरी खर्क दिव्यश्वेरी खापायो	क्याम्बोल	१५०	NCDC	२०१६
६	पेमाखर्क खापायो	डुसिखर्क	२५	NCDC	२०१६

वडा न. २

सं.न.	खानेपानी आयोजनाको नाम	लाभान्वित वस्ती	लाभान्वित घर संख्या	निर्माण गर्ने संस्था वा निकाय	निर्माण वर्ष
१	वाँसकोटा खापायो	स्यावाराड, पुपुचा	७०	उपभोक्ता	२०७३
२	शतिटोल खापायो	स्यावाराड	४०	रेडक्स	२०५८
३	पेटीआपु खापायो	कुतिस्याड	४०	रेडक्स	२०५३
४	आइतवारे खापायो	साकीवारी, भालुखान	१०	हुराडेन नेपाल	
५	लाँकुरी खापायो	क्यान्डप्पि	३०	रेडक्स	
६	सेलेले खापायो	चल्दालि	१५	रेडक्स	
७	सेदावारी खापायो	टुपापा	६०	रेडक्स	
८	सिलिलि सिस्नेपानी खापायो	कुसावती	१००	ओसेलिप परियोजना	२०७०
९	सानेगैरी ओडारे खानेपानी	भिरामुनी लप्से	८०	सेवक नेपाल	२०७४
१०	कालिदह खापायो	बावरे	४०	सेवक नेपाल	२०७४
११	लाकुरी खापायो	कुशावती	१०	गाविस	२०५४
१२	खिपिङ खानेपानी	कुवापानी सानापाल		टुकी सिविन	
१३	महिभर खापायो	डम्फा		रेडक्स	
१४	सिसेपानी जुम्सा खानेपानी	कुशावति	४०	रेडक्स	
१५	चौरीखोर खापायो	डम्फा	५०	दिपज्योति समाज सुधार	२०७४
१६	आर्कापोले खापायो				
१७	वालोक खापायो	डाङ्गाँगाँउ	४५	गाविस	
१८	मानेडाँडा खापायो	मानेडाँडा	९५	UNDP	२०७२
१९	सिस्नेरी खानेपानी	सिस्नेरी	२०	गाविस	
२०	मानेगैरो खापायो		७	गाविस	२०६८

वडा न. ३

सं.न.	खानेपानी आयोजनाको नाम	लाभान्वित वस्ती	लाभान्वित घर संख्या	निर्माण गर्ने संस्था वा निकाय	निर्माण वर्ष
१	आहाले सिसा खोला खापायो	कालिङ्गोक ३	१६०	UNDP	२०७२
२	दूलो पधेरा खापायो	कालिङ्गोक ३	८०	UNDP	२०७२
३	काउले खोला खायायो	कालिङ्गोक ३	९५	भू सरक्षण क्षेत्र	२०४९
४	जुकेपानी खायायो	कालिङ्गोक ३	१२०	UNDP	२०७०
५	भूमेश्वरन खापायो	कालिङ्गोक ३	९०	भू सरक्षण	२०४९

वडा न. ४

सं.न.	खानेपानी आयोजनाको नाम	लाभान्वित वस्ती	लाभान्वित घर संख्या	निर्माण गर्ने संस्था वा निकाय	निर्माण वर्ष
१	जुकेपानी खायायो	कालिङ्गोक ४			
२	फुटेको ढिक्रे खायायो	कालिङ्गोक ४		IHDP	२०४५
३	चापाको फेद खायायो	कालिङ्गोक ४		IHDP	२०४५
४	साकी वारी	कालिङ्गोक ४		जिविस गाविस	२०४६
५	सिमलका फेद	कालिङ्गोक ४		IHDP	२०४८
६	खर्वि वारी	कालिङ्गोक ४		IHDP	२०६८
७	पानी कवा	कालिङ्गोक ४		गाविस	२०४८
८	हिले पानी	कालिङ्गोक ४	५०	जिविस	२०४८
९	जरेपानी	कालिङ्गोक ४	४	IHDP	२०४८
१०	सिमपानी	कालिङ्गोक ४	४८	गाविस	२०४५
११	जुके पानी	कालिङ्गोक ४	४०	यनिसफ , लिवार्ड	२०७३
१२	माथ्लो खोला	कालिङ्गोक ४	१	व्यक्तिगत	२०७३
१३	करडगे खेद	कालिङ्गोक ४	१७	गाविस , टुकी	२०७०
१४	काब्रे खेद	कालिङ्गोक ४	१	व्यक्तिगत	२०७१
१५	दुहुले खोला	कालिङ्गोक ४	१	व्यक्तिगत	२०७३
१६	कटुन्जे खा पा	कालिङ्गोक ४		व्यक्तिगत	२०७३
१७	मैनाली खोला	कालिङ्गोक ४	१	गाविस	२०७२
१८	तातो पानी	कालिङ्गोक ४	२५	गाविस	२०७०
१९	चरेलटी आपको फेद	कालिङ्गोक ४	२२	गाविस	२०५१
२०	काटोको धारा	कालिङ्गोक ४	२५	गाविस	२०६२

सिं.न.	खानेपानी आयोजनाको नाम	लाभान्वित वस्ती	लाभान्वित घर संख्या	निर्माण गर्ने संस्था वा निकाय	निर्माण वर्ष
					वडा न. ५
१	पञ्चायत खापायो	देउपुरेथली	२५	राजा र पञ्चायत	२०२३
२	वस खापायो	काँडावारी	२३	रेडक्स	२०६०
३	उच्च समाज खापायो	ठाडोपोखरी		समाज	२०६०
४	जनसिप खानेपानी आयोजना	साविक वडा नं. ४	२५०	जनसिप	२०६५७
वडा ६					
सिं.न.	खानेपानी आयोजनाको नाम	लाभान्वित वस्ती	लाभान्वित घर संख्या	निर्माण गर्ने संस्था वा निकाय	निर्माण वर्ष
१	चिम्से ओखर पानी खापायो	साविक ६ उ द	३३०	नेपाल सरकार	२०६९
२	कुराथली	साविक वडा नं. ५	९६	दिपज्योति समाज सुधार	२०७३
३	गगरेन	साविक वडा नं. ६	१००	रेडक्स	२०६६
४	लापिलाड खापा	साविक वडा नं. ४, ५	२५०	जनसिप	२०६६
वडा न. ७					
सिं.न.	खानेपानी आयोजनाको नाम	लाभान्वित वस्ती	लाभान्वित घर संख्या	निर्माण गर्ने निकाय वा संस्था	निर्माण वर्ष
१	जामुने खोला तोरी खेत	तोरी खेत गाँउ	१७५	जिल्ला खा पा	२०७४
२	चितुरी खर्क सित्का	सित्का गाँउ	११३	जिल्ला खा पा	२०७२
३	धारापानी भदौरे	६ वडा साविक	१२७	जिल्ला खा पा	२०७४
४	पाटा गाँउ आमार्सी तोरी गाँउ	३ वडा साविक	१३४	UNICEF	२०४९
वडा न. ८					
सिं.न.	खानेपानी आयोजनाको नाम	लाभान्वित वस्ती	लाभान्वित घर संख्या	निर्माण गर्ने संस्था वा निकाय	निर्माण वर्ष
१	अल्छे दुरा सहेले खापायो	साँखल्यु	५२२	दिपज्योति स सु	२०७३
२	घटे खापायो	छपर्कु	८५	गाविस	२०७४
३	गिडे खापायो	मलेपु	१९	समुदाय	२०६९
वडा न. ९					
सिं.न.	खानेपानी आयोजनाको नाम	लाभान्वित वस्ती	लाभान्वित घर संख्या	निर्माण गर्ने संस्था वा निकाय	निर्माण वर्ष
१	फल्याक काटे खापायो	साविक वडा नं. ६, ७	२००	UNICEF	
२	सन्दलुक खापायो	साविक वडा नं. ८, ९	१५०	साझेदारी विकास	२०७३
३	ठूलो सिप खापायो	साविक वडा नं. ४, ५, ३	२००	गाविस	२०७२
४	चालिसे खापायो	साविक वडा नं. २	५०	जिल्ला खापा	२०७३
५	छाप मुहान खापायो	साविक वडा नं. २	५०	गाविस	
६	पोखरी चहर खापायो	साविक ३ नं. वडा	३०	गाविस	

२७. गाउँपालिका भित्र भएका खानेपानी मुहानहरुको नामावली

कालिङ्गोक जलस्रोतको दृष्टिकोणले प्रसस्त संभावना भएको गाउँपालिका हो । कालिङ्गोक गाउँपालिकामा साना तथा मझौला खानेपानी यो जना सम्पन्न भएका र भविष्यमा सञ्चालन गर्न सकिने खानेपानीका मुहानहरु रहेका छन् । गाउँपालिमा मार्फत आगामी दिनहरुमा यी खानेपानी मुहानहरुको दिग्गज संरक्षण गर्दै गाउँवासीकालागी सुलभ तथा सुरक्षित खानेपानी प्रवर्न्य गर्न सकिने संभावनाहरु रहेका छन् । वडागत रूपमा पहिचान गरिएका खानेपानी श्रोतहरुको विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका न. २४: गाउँपालिका भित्र भएका खानेपानी मुहानहरुको नामावली

वडा न.	१	२	३	४	५	६	७	८	९
कुङ्डकुङ्ड मुहान	चौरी खोर मुहान	आहाले सिसा खोला	जुकेपानी मुहान	आईतवारे मुहान	चिम्से ओखर पानी मुहान	चिम्से ओखर पानी मुहान	चिसापानी मुहान	सुनपैधेली मुहान	फल्याकोटी खानेपानी मुहान
नडगले मुहान	सिस्नघारी सिल्लेरी मुहान	ठूलो पैधेरा	फुटे को ढिकरे महान	नारी मुहान	सोती खोला मुहान	धारापानी मुहान	गुडे पैधेरो मुहान	सन्धुलुक खानेपानी	
कुरी मुहान	लाँकुरी मुहान	काउले महान	चौपाको फेद	बलम्बूको महान	कुराथली महान	अमार्सी मुहान	बडर मुहान	मरां पैधेरा	
फडके मुहान	पदरो मुहान	जुकेपानी महान	सार्की वारी महान	काँमी खोला मुहान	गंगरेन मुहान	जामुने मुहान	गिड मुहान	ठूलो सिम	
बाँक्सा मुहान	कालीखह मुहान	भुमेथान	सिमलको फेद	ठूलो खोला मुहान	आइतवारे मुहान		सिस्ने मुहान	ठाकुरी गाँउ	

दिलाड	बाँसकोटा	हरिसिद्धि खो	खनी वारी	घटे खो	लापिलाड		जमुने मुहान	कटुवा चौर
महान पानी घार	महान आर्कापोले	ल्सा	सिम खोल्सी	पानी कुवा	लामुहान	खापा मुहान	छत्रे खापा	लामा शिंह
सिलाडचा	शैतोल मुहान	कुवा खोल्सी	हिले तीनी			महान कालिपानी		कुलकुले
महान मङ्गयली	पेटीटापु मुहान	खहरे खो	जरेपानी			खापा महान सुगुरे खापा	मुहान	छाप मुहान
मुहान लमचोर	मेलेले मुहान	ल्सी		सिमपानी		मुहान	छहरा मुहान	चालिसे
महान पांडवर	सेदावारी मुहान		जुके पानी					बाँझो
महान फँकु मुहान	सिस्नेरी मुहान			माथ्यो खोला				धारी
चौरीखोर	दारेपा खोला			करडगो खेद				सिम टोल
महान धारटोल	गरेर मुहान			काब्रे खेद				मुहान
महान भित्त खर्क	खिपिड मुहान			टुहुले खोला				
मुहान	वसेथलि मुहान			कटुन्जे खा				
	साउनेपानी			पा				
महान अँधेरी खोला				मैनाली खो				
मुहान जुकेपानी मुहान				ला				
				तातो पानी				
	जेरधारा मुहान			चरेलटी				
				आपको फेद				
				काटोको				
				धारा				
	अरेलथरी मुहान							

२८. खाना पकाउने चुलो प्रयोग सम्बन्धी विवरण

कालिङ्गोक गाउँपालिकामा रहेका घरधुरीमध्ये अधिकतम् ७६.०६ प्रतिशत घरपरिवारले दैनिक खाना पकाउने चुलोको रूपमा परम्परागत माटोको चलो प्रयोग गर्ने गरेको पाइन्छ। त्यसै गरी फलामको वा माटोको सधारिएको चुलो प्रयोग गर्ने घरधुरी १६.२९ प्रतिशत रहेको छ। यी दुवै चुलोहरूमा इन्धनको रूपमा दाउराको प्रयोग हुन्छ। त्यस्तै सिलिण्डर ग्यांस प्रयोग गर्ने घरधुरी ७.४२ प्रतिशत रहेका छन्। विशेष गरी बजारी क्षेत्र तथा ग्यांस ढुवानी सुलभ उपलब्ध हुने वस्तीहरूमा सिलिण्डर ग्यांस प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ। यस गाउँपालिकाका वडा न. १ कालिङ्गोक यस अधिनै स्वच्छ ऊर्जा प्रवर्द्धन तर्फ घरभित्रको धुवाँमूळे क्षेत्र घोषणा तथा कार्यान्वयन भईसकेको छ। वडागत आधारमा चुलाको प्रयोग सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. २५: वडागत आधारमा खाना पकाउने चुलाको प्रकार र प्रयोगको विवरण

वडा नं	परम्परागत चुलो	सुधारिएको माटोको वा फलामे चुलो	भुखे चुलो	मट्टीतेल स्टोम्भ	ग्यांस चुलो	विद्युतिय चुलो	जम्मा घरधुरी
१	१४	७४०	०	०	१०	०	७६४
२	१०१९	६५	०	०	४	०	१०८८
३	३९९	११८	२	१	१७६	०	६९६
४	७५६	१९	०	०	३३	०	८०८
५	७४५	१२०	०	०	६	०	८४
६	८२९	१०८	०	०	४	०	९५१
७	७७२	२२	०	०	८५	१	८८०
८	८०९	६०	०	०	१७९	०	९०४८
९	७६३	५२	०	२	१००	१८	९३५
जम्मा	६११६	१३०४	२	३	५९७	१९	८०४९

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७४

२९. खाना पकाउन इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण

यस कालिङ्गोक गाउँपालिकामा ९१.७९ प्रतिशत घरधुरीमा खाना पकाउन इन्धनको रूपमा दाउराको प्रयोग गरिन्छ। इन्धनको रूपमा दाउरा आपूर्तिको सहजता तथा ग्रामिण बसोबास क्षेत्र भएकोले दाउरानै इन्धनको प्रमुख श्रोतको रूपमा रहेको पाइन्छ। यस बाहेक एल.पी.ग्यांस करिव ७.४२ प्रतिशत घरधुरीमा प्रयोग गरिन्छ। खाना पकाउन वैकल्पिक ऊर्जाको रूपमा रहेको गोवर ग्यांस तथा अन्य प्रविधिहरू न्यून संख्यामा मात्र प्रयोग भएको देखिन्छ।

तालिका नं. २६: खाना पकाउन इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण

वडा नं	दाउरा	मट्टीतेल	विद्युत	गोबर ग्यांस	एल.पी. ग्यांस	जम्मा घरधुरी
१	७५४	०	०	०	१०	७६४
२	१०८४	०	०	०	४	१०८८
३	५१३	०	६	१	१७६	६९६
४	७६३	१	६	५	३३	८०८
५	८६५	०	०	०	६	८४
६	९४७	०	०	०	४	९५१
७	७८६	०	४	५	८५	८८०
८	८५४	२	१	१२	१७९	९०४८
९	८१५	१	१८	१	१००	९३५
जम्मा	७३८१	४	३५	२४	५९७	८०४९
प्रतिशत	९१.७९	०.०५	०.४३	०.३०	७.४२	१००.००

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७४

३०. भान्साकोठामा प्रयोग हुने दाउरा आपूर्ति सम्बन्धी विवरण

यस कालिङ्गोक गाउँपालिकाको घरधुरीहरूमा खाना पकाउन प्रयोग हुने इन्धन (दाउरा)को आपूर्ति मध्ये करिव ६५.३८ प्रतिशत घरधुरीले सामुदायिक बनबाट दाउरा आपूर्ति गर्ने गर्दछन्। त्यस्तै ३३.१३ प्रतिशत घरधुरीले नीजि जीमन वा जगलबाट दाउरा आपूर्ति गर्ने गर्दछन्। वडागत आधारमा दाउरा आपूर्तिको अवस्था घरधुरी विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका न. २७: भान्साकोठामा प्रयोग हुने दाउरा आपूर्ति सम्बन्धी विवरण

वडा नं	निजी	सरकारी	सामुदायिक	जम्मा घरधुरी
१	४११	१२	३४१	७६४
२	६२८	२८	४३२	१०८८
३	१९१	३	५०२	६९६
४	७२	३	७२३	८०८
५	४३०	२१	४२०	८४
६	२८९	८	६५४	९५१

७	१०९	७	७६४	८८०
८	३१४	९७	७७७	१०४८
९	२२०	२१	६९४	९३५
जम्मा	२६६४	१२०	५२५७	८०४१

३१. भान्साकोठा अलग भएको सम्बन्धी विवरण

कालिज्ञोक गाउँपालिकाको ३८.१८ प्रतिशत घरहरुमा भान्साकोठा अलग रहेको छ। विक्रम सम्वत् २०७२ सालको महाभक्तम्प पश्चात यस गाउँपालिकामा भएका अधिकांश घरहरु भृत्यको कारण हाल क्तिपय घरधुरी अस्थायी बासस्थानमा बसोबास गरीरहेका छन्। नयाँ निर्माण भएका घरधुरीहरुमा भने भान्सा कोठा अलग्यै राखी निर्माण गर्ने शुरुवात गरिएका छ। वडागत आधारमा हाल भान्साकोठा अलग्यै भएको र नभएको घरधुरी विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. २८: भान्साकोठा अलगत भएको घरधुरी सम्बन्धी विवरण

वडा नं	भान्सा कोठा अलगभएको	भान्सा कोठा अलगनभएको	जम्मा घरधुरी
१	८५	६७९	७६४
२	१२०	९६८	१०४८
३	४२७	२६९	६९६
४	३२६	४८२	८०८
५	१९०	६८१	८७१
६	३२०	६३१	९५१
७	५६५	३१५	८८०
८	५८६	४६२	१०४८
९	४५१	४८४	९३५
जम्मा	३०७०	४९७	८०४१

३२. उज्यालोको लागि बत्ती प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण

नेपाल विद्युत प्राधिकरण मार्फत राष्ट्रिय प्रसारणको विद्युत सेवा केही वडाहरुमा विस्तार भएको भए पनि गाउँपालिकाको सबै घरधुरीमा विद्युतीकरण भईसकेको छैन। घरधुरी सर्वेक्षण अनुसार यस गाउँपालिकामा उज्यालोको लागि ५६.२९ प्रतिशत घरधुरीले विजुली, उपभोग गरेको देखिएको छ। त्यसैगरी करिव ३९.७७ प्रतिशत घरधुरीले सोलार होम सिस्टम, ३.९४ प्रतिशत घरधुरीले उज्यालोको लागि टुकी उपयोग गर्ने गरेको देखिन्छ। विद्युत आपूर्ती नियमित नहुने भएकोले विद्युत जडान भएतापनि उज्यालोको लागि सोलार प्रयोग गरिएको छ। वडागत रूपमा उज्यालोको लागि प्रयोग भएको ऊर्जा श्रोतलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. २९: वडागत आधारमा उज्यालोको लागि बत्तीको प्रयोग विवरण

वडा नं	मट्टीतेल	सौर्य ऊर्जा	विद्युत सेवा	जम्मा घरधुरी
१	६	७२०	३८	७६४
२	९४	८२७	१६७	१०४८
३	१५	१५५	५२६	६९६
४	७२	४२२	३१४	८०८
५	४५	८२१	५	८७१
६	३९	२४३	६६९	९५१
७	११	४	८६५	८८०
८	२०	४	१०२४	१०४८
९	१५	२	९१८	९३५
जम्मा	३१७	३१९८	४५२६	८०४१
प्रतिशत	३.९४	३९.७७	५६.२९	१००.००

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७४

तालिका नं. ३० कालिज्ञोक गाउँपालिका भित्र उत्पादन भएका लघुजलविद्युतहरुको विवरण

क्र.स.	आयोजनाको नाम	ठेगाना	क्षमता कि.वा.
१	भद्रावती खोला लघुजलविद्युत	लापिलाड	१५
२	पुझ्कुखोला लघुजलविद्युत	लापिलाड	१९
३	किवुखोला लघुजलविद्युत	बाबरे	४
४	सिन्धरेखोला लघुजलविद्युत	बाबरे	४

स्रोत: दोलखा जिल्लाको वस्तुगत विवरण, २०७२

३३. घरधुरीमा राष्ट्रिय प्रसारण बिद्युत सेवा उपलब्ध नहुनको कारण

कालिज्ञोक गाउँपालिकामा नेपाल विद्युत प्राधिकरण मार्फत सबै बस्तीमा विद्युत विस्तार भएको छैन। विद्युत सेवा उपभोग गर्न समुदाय उत्सुक भएपनि विभिन्न कारणहरूले सो सेवाबाट घरधुरीहरू बच्चत रहेको पाइएको छ। घरधुरी सर्वेक्षणको क्रममा प्राप्त विवरणहरूको आधारमा राष्ट्रिय प्रसारण विद्युत सेवा उपलब्ध नहुनको कारणहरू मध्ये ९०.०४ प्रतिशत घरधुरीले नजिकमा विद्युत लाइन नपुगेको देखिन्छ यस सम्बन्धी विवरणलाई तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ३१: विद्युत उपलब्ध नहुनका कारणहरू

वडा नं	जडान गर्ने प्रक्रियामा रहेको	बिजुली उपलब्ध नभएको	नजिकसम्म विद्युत लाइन नभएको	जग्गा र घरको स्वामित्व नभएको	जम्मा घरधुरी
२	८६	०	८३५	०	९२१
३	२४	०	१४६	०	१७०
४	३३	७२	३८८	१	४९४
५	४६	०	८२०	०	८६६
६	१६	०	२६६	०	२८२
७	१५	०	०	०	१५
८	२४	०	०	०	२४
९	१७	०	०	०	१७
जम्मा	२७१	७८	३९६५	१	३५१५
प्रतिशत	७.७०	२.२१	९०.०४	०.२२	१००.००

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७४

३४. जिन्सी सामान उपलब्धताका आधारमा घरपरिवार विवरण

कालिज्ञोक गाउँपालिका भित्र रहेका घरधुरीहरूमा उपलब्ध जिन्सी सामान तथा उपकरणहरूको विवरण संकलन गरिएको छ। जसअन्तसार यस गाउँपालिका मित्र २४३ वटा मोटरसाइकल, ३५ वटा जिप, २०७ वटा कम्प्यूटर र १८७ वटा हाते लुगासिलाउने मेरिन रहेका छन्। वडागत आधारमा उपलब्ध जिन्सी सामानहरूको संख्यात्मक विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ३२: उपलब्ध सेवा सुविधाको आधारमा घरपरिवार विवरण

वडा नं	मोटरसाइकल, स्कूटर	बस	जिप	साइकल	फ्रिज	कम्प्यूटर	क्यामरा	पञ्च	लुगा सिजने मेरिन	अन्य
१	१२	०	५	०	२	१९	१६	०	२७	०
२	२१	०	४	०	५	३४	३०	०	१८	०
३	३०	२	२	३	३६	१९	९	७	१८	०
४	१९	१	०	१	१३	१५	१२	२१	१२	०
५	४१	०	८	०	८	११	३७	०	११	०
६	२९	०	६	०	९	१८	३४	५	२६	०
७	२४	३	४	०	१३	२४	११	५	१२	१
८	७०	१	५	११	४४	७७	३१	४६	५२	०
९	३०	४	१०	११	२४	४३	३१	१६	५६	११
जम्मा	२४३	११	३५	२६	१४७	२०७	१६५	१००	१८७	१२

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७४

३५. शौचालय प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण

यस कालिज्ञोकगाउँपालिकाको कुल घरधुरी मध्ये ८८.११ प्रतिशत घरधुरीमासुरक्षित पक्की चर्पी भएको पाइएको छ। करिव ७.७८ प्रतिशत घरधुरीमा साधारण खाल्डे चर्पी प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ। ३.५५ प्रतिशत घरधुरीमा शौचालयनै नभएको पाईएको छ। वि.स. २०७२ सालको भूकम्प पश्चात शौचालय लगायतको संरचनामा पुगेको असरले गर्दा हाल शौचालय

निर्माण अभियानकै रुपमा सञ्चालन भएपनि सबै घरधुरीमा निर्माण भईसकेको देखिदैन । पुर्ननिर्माणको नयाँ घरनिर्माण सगै शौचालय अनिवार्य गरिएको तथा विभिन्न संघसस्थाहरुको समेत प्राथमिक क्षेत्रभित्र परेको हुनाले तथ्याङ्क संकलन अवधिमा पनि कतिपय घरहरुमा शौचालय निर्माण जारी देखिएको पाइयो । गाउँपालिकाको समेत कार्यक्रममा शौचालय निर्माण उच्च प्राथमिकतामा परेकोले केही समयमानै सबै घरधुरीमा शौचालय निर्माण सम्पन्न हुने देखिन्छ । बडागत रुपमा शौचालय प्रयोगको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ३३: शौचालय प्रयोगको आधारमा पारिवारिक विवरण

बडा नं	आधुनिक मापदण्डयुक्त चर्पी	साधारण खाल्डो	सामुदायिक चर्पी	चर्पी नभएको	जम्मा घरधुरी
१	७२२	२७	१५	०	७६४
२	८२८	१९०	९	५१	१०८८
३	६७९	६	०	११	६९६
४	७२२	३०	१	५५	८०८
५	७६७	८०	४	२०	८७१
६	७५४	१७६	१०	११	९५१
७	८१७	४५	२	१६	८८०
८	८९१	६१	१	९५	१०४८
९	८९५	११	२	२७	९३५
जम्मा	७०८५	६२६	४४	२८६	८०४९

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७४

३६ . शौचालय प्रयोग पश्चात हातधुने अभ्यास सम्बन्धी विवरण

यस कालिङ्गोक गाउँपालिकाका भित्र रहेका घरधुरी मध्ये शौचालय प्रयोग पश्चात हातधुने अभ्यास सम्बन्धी विवरण अनुसार ४७६८ प्रतिशत घरधुरीले चर्पीसँगै राखिएको साबुनपानीले हातधुने गरेको पाइयो । त्यस्तै ४४.८२ प्रतिशत घरधुरीले साबुनपानीले हात धुने तर चर्पी भन्दा अन्यन्त राखी प्रयोग गर्ने गरेको पाइन्छ । ३.३१ प्रतिशत घरधुरीले खरानी वा माटोले हात धुने गरेको पाइयो भने ४.१९ प्रतिशत घरधुरीले शौचालय प्रयोग पश्चात हात धुने अभ्यास नगर्ने गरेको तथ्याङ्कले देखाएको छ । बडागत आधारमा उक्त सम्बन्धी विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका न. ३४: शौचालय प्रयोग पश्चात हात धुने अभ्यास सम्बन्धी विवरण

बडा नं	साबुन पानी (चर्पीसँगै राखिएको)	साबुन पानी (अन्यन्त राखिएको)	खरानी वा माटोपानी	हात नधुने	जम्मा घरधुरी
१	५३७	१६०	५५	१२	७६४
२	३४२	५४३	६६	१३७	१०८८
३	३४०	३४९	२	५	६९६
४	३०६	४९३	९	०	८०८
५	३२०	४३०	४०	८१	८७१
६	५४०	२६०	५५	९६	९५१
७	२७५	५८८	१७	०	८८०
८	६५७	३८६	४	१	१०४८
९	५१७	३९५	१८	५	९३५
जम्मा	३८३४	३६०४	२६६	३३७	८०४९

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७४

३७ . वसाई सराई सम्बन्धी विवरण (आ.व २०७०/०७३)

कालिङ्गोक गाउँपालिकाम वसाई सराईको दर न्यून रहेका देखिन्छ । भूकम्प पश्चात यस गाउँपालिकामा बसाई सरेर आउने भन्दा यहाँबाट बाहिर जाने कम धेरै देखिन्छ ।

तालिका नं. ३५: गाउँपालिका क्षेत्रमा भएको वसाई सराई सम्बन्धी विवरण

वसाई सराई विवरण	परिवार संख्या	महिला	पुरुष	मुख्य स्थाल
गाउँपालिका भित्र आएका	२	३	७	रौतहट, भिमेश्वर
गाउँपालिकावाट बाहिर गएका	१८	२२	२०	चरिकोट, काठमाडौं, तराई

३६. खाद्यान्न निर्भरताको अवस्था :

खाद्यान्न निर्भरताको अवस्थालाई पाँच श्रेणीमा विभाजन गरिएको छ। खाद्यान्न निर्भरताको अवस्थामा आन्तरिक खाद्यबाली उत्पादनलाई मात्र आधार मानिएको छ। तर यसरी खाद्यबालीलाई आधार मान्दा यस क्षेत्रको सबै भागमा समान रूपमा खाद्यबालीको खेती गरेको भने पाइदैन। उत्पादन भएको खाद्यान्नले नपुगेको अवस्थामा बाहिरबाट आयात गरिने खाद्यान्नहरुमा चामल, मकै, दाल, तेल आदि छन। आफ्नो खाद्यान्न उत्पादनले वर्षभर धान्न नसक्ने परिवारले नगदेबाली तथा अन्य आयबाट हुने आम्दानीद्वारा वर्षभरी खानपुग्ने खाद्यान्न जुटाउने गर्दछन। गाउँपालिका क्षेत्रको खाद्यान्न निर्भरता सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा देखाईएको छ। जसअनुसार ३ महिनासम्म मात्र आफ्नो उत्पादनले खानपुग्ने परिवार संख्या १४.५५ प्रतिशत रहेको छ। त्यस्तै ३ देखि ६ महिना सम्म खानपुग्ने परिवार ४०.७२ प्रतिशत, ६ देखि ९ महिना खानपुग्ने परिवार २०.७३ प्रतिशत, नौ देखि १२ महिना खानपुग्ने परिवार १८.५४ प्रतिशत र वर्षभरी आफ्नो अन्न उत्पादनले धान्ने परिवार ५.४६ प्रतिशत रहेको छ। खाद्य सुरक्षाको दृष्टिकोणले यो गाउँपालिका संवेदनशिल रहेको तथ्याङ्कबाट प्रष्ट हुन्छ।

तालिका नं. ३६ खाद्यान्न निर्भरता सम्बन्धी विवरण

वडा नं	३ महिना भन्दा कम	३ देखि ६ महिना	६ देखि ९ महिना	९ देखि १२ महिना	१ वर्ष माथि	जम्मा घरघुरी
१	२४३	४२४	६४	२३	१०	७६४
२	१७८	४१२	२५३	१८४	६१	१०८८
३	२५	३९८	१०७	१०८	५८	६९६
४	४७	२८०	१६४	२७५	४२	८०८
५	५९	३८१	२६८	१३९	२४	८७१
६	५८	४९७	२१४	१४८	३४	९५१
७	१६०	३०७	१६२	२०५	४६	८८०
८	१८१	२६१	२७९	२३०	९७	१०४८
९	२१९	३१४	१५६	१७९	६७	९३५
जम्मा	११७०	३२७४	१६६७	१४९१	४३९	८०४९
प्रतिशत	१४.५५	४०.७२	२०.७३	१८.५४	५.४६	१००.००

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०७४

३७. स्वामित्वको प्रकारको आधारमा महिला घरमुलीको सम्पत्ति पहुँच सम्बन्धी विवरण

सम्पत्तिमा महिला स्वामित्वको हिसावले अध्ययन गर्दा यस गाउँपालिका क्षेत्रका घर र जग्गा दबैमा स्वामित्व भएको महिला घरमुलीको प्रतिशत १५.०७ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। यसैगरी जग्गामा मात्र स्वामित्व भएको महिला घरमुलीको संख्या ३६.६७ प्रतिशत देखिएको छ। घर र जग्गा दबैमा महिलाको स्वामित्व नरहेको घरमली प्रतिशत ४५.८३ प्रतिशत रहेको छ। स्वामित्वको प्रकारको आधारमा महिला घरमुलीको सम्पत्तीको स्वामित्व सम्बन्धी विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

तालिका नं. ३७: स्वामित्वको प्रकारको आधारमा महिला घरमुलीको पहुँच सम्बन्धी वडागत विवरण

वडा न	घरजग्गा दुवैमा स्वामित्व भएका	जग्गामा मात्र स्वामित्व भएका	घरजग्गा दुवैमा स्वामित्व नभएका	उल्लेख नभएका	जम्मा
१	७८	१९७	४६०	२९	७६४
२	२१०	४१५	४५०	१३	१०८८
३	९८	३५१	२२७	२०	६९६
४	११०	२९७	३८०	२१	८०८
५	८८	३१३	४५०	२०	८७१
६	१२०	२८२	५३०	१९	९५१
७	९७	३२८	४३४	२१	८८०

८	१८०	४६५	३७६	२७	१०४८
९	२३१	३०१	३७८	२५	९३५
१०	१२१२	२९४९	३६८५	१९५	८०४९

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०७४

४०. भूस्वामित्व सम्बन्धी विवरण

भूस्वामित्व सम्बन्धी विवरणलाई अध्ययन गर्दा यहाँका क्षेत्रको अधिकाँश घरघुरीहरूको जमिनमा स्वामित्व रहेको देखिन्छ। जमिनमा स्वामित्व सम्बन्धी विवरण निम्न तालिकावाट प्रष्ट हुन्छ।

तालिका नं. ३८: वडागत आधारमा जमिनमा स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

वडा नं	जमिनमा स्वामित्व भएका	जमिनमा स्वामित्व नभएका	आफ्नो जग्गा अरुलाई कमाउन दिएको	अरुको जग्गा कमाउने
१	५५६	९८	५४	५६
२	९३८	८९	२७	३४
३	५८७	४५	४५	१९
४	६६६	६६	३२	४४
५	७०७	७५	६७	२२
६	८९२	९७	२३	१९
७	७७३	२१	५५	३१
८	९०९	८०	३२	२७
९	८६१	२३	२९	२२

४१. स्वामित्वको आधारमा जग्गा जमिन सम्बन्धी विवरण

कालिङ्गोक गाउँपालिकाको परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा जमिन सम्बन्धी विवरणलाई अध्ययन गर्दा ३ रोपनीभन्दा कम हुने परिवार १५.८२ प्रतिशत, ४ देखि ७ रोपनी सम्म जमिन हुने घरघुरी ३०.६७ प्रतिशत, ८ देखि १३ रोपनी जमिन हुने १९.७५ प्रतिशत र ६५ रोपनी भन्दा बढी हुने परिवारको संख्या ३.८७ प्रतिशत र उल्लेख नभएको परिवार ६.३९ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। यसको वडागत विस्तृत विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

तालिका नं. ३९: परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा जमिन सम्बन्धी वडागत विवरण

वडानं	३ रोपनीसम्म	४ देखि ७ रोपनी	८ देखि १३ रोपनी	१४ देखि ३९ रोपनी	४० देखि ६५ रोपनी	६५ रोपनीभन्दा	उल्लेख नभएको	जम्मा घरघुरी
१	६३	१२२	१२५	१२५	१६७	६४	९८	७६४
२	२५५	२११	२८०	१२८	११२	१३	८९	१०८८
३	९४	१०६	१९८	११४	११८	२१	४५	६९६
४	१६७	११३	१५२	११६	९६	९८	६६	८०८
५	५३	१८७	१९८	२१४	१२५	१९	७५	८७१
६	१९६	२८७	१९८	१०८	७८	६७	१७	९५१
७	२२१	३४८	१३८	७७	६६	९	२१	८८०
८	१११	५४९	१८७	७६	३४	११	८०	१०४८
९	११२	५४३	११२	९३	४३	९	२३	९३५
जम्मा	१२७२	२४६६	१५८८	१०५१	८३९	३११	५१४	८०४९
	१५.८२	३०.६७	१९.७५	१३.०७	१०.४३	३.८७	६.३९	१००.००

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०७४

४२. खाद्यबाली उत्पादन विवरण

कालिज्ञोक गाउँपालिकामा खाद्यबाली अन्तर्गत धान, मकै, कोदो, गहुँ उत्पादन हुने गर्दछ। भौगोलिक कारणले गर्दा मकै र कोदो उत्पादन गाउँपालिकाको सबै वडाहरुमा हुन्छ भने धान उत्पादन वडा न. १ बाहेक अन्य वडाहरुमा सिंचाई सुविधा भएको क्षेत्रमा मात्र हुने गर्दछ। यहाँ उत्पादन भएको खाद्यबाली स्थानीय स्तरमै खपत हुने गर्दछ भने अपग खाद्यन्न नजिकैको सिंगटी, सुनखानी, चरिककोट लगायत स्थानीय बजारबाट खरिद गरेर लैजाने गरिन्छ। वडागत आधारमा वार्षिक खाद्यन्न उत्पादन विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका न. ४०: वार्षिक खाद्यबाली उत्पादन विवरण (ठनमा)

वडा नं	धान	मकै	गहुँ	कोदो
१	०.०५	१०	५.५	७.४
२	२९.२६	२७८.२४	१.४६	२७४.४५
३	३५.२५	२४.६५	१२.१८	२४.९०
४	४९.८९	२८.०३	८.०५७	२७.०४
५	१६६.३४	१५९.८३	९७.८०	१४२.३८
६	१६	२१३.२९	६५.०५	२०.४६
७	६८.९१	३८.०३	९.१६	२६.६१
८	९३.२८	६१.४२	१०.४९	४३.०८
९	६२.७१	३८.१०	२६.७४	४५.२७
जम्मा	५२१.७४	८५१.७७	२३६.४७	६११.६८

४३. नगदेबाली उत्पादन विवरण

कालिज्ञोक गाउँपालिकामा नगदेबाली अन्तर्गत आलु, अदुवा, अलैची, दुध, तरकारी आदी उत्पादन हुने गर्दछ। यो गाउँपालिका आलु उत्पादनको लागि प्रसस्त संभावना भएको गाउँपालिका अन्तर्गत पर्दछ। उच्च मूल्य भएका अलैची खेती विस्तारको क्रममा रहेको देखिन्छ। त्यसैगरी यस गाउँपालिकाका अधिकांश वडाहरुमा टमाटार खेती व्यवसायिक रूपमाने शुरुवात गरिएको छ। तथापी बजार व्यवस्थापनको लागि भने प्रयास अपुग रहेको देखिन्छ। गाई तथा भैसीपालन मार्फत दुध उत्पादन हुदै आएकोमा यहाँ उत्पादन भएको दुध स्थानीय खपतमानै प्रयोग हुने गरेको छ। गाई तथा भैसी पालनको लागि पकेट क्षेत्रको अवधारणा अनसार विस्तार गर्न सकिने संभावनाहरू पनि रहेका छन्। कालिज्ञोक गाउँपालिकाको नगदेबालीको वार्षिक उत्पादन विवरणलाई तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका न. ४१: वार्षिक नगदेबाली उत्पादन विवरण (के.जी.)

वडा नं	आलु	अदुवा	अलैची	फलफूल	दुधिलदैलिक	तरकारी
१	१५८८१	१३८	५०	३९२	१०१	१४५७
२	५९८४	३९६५	१५०	५९९६	१७०८	५०९९
३	६००६	१०४	११२	१७५	३८९	२७४७
४	५७४१	१६०	१००	१६१	२७४	२८७
५	१०१५३०	८९०	१२०	२९८४	३८८	१५३५७
६	५४३७२	६००	२०१	५२४४	२०३	२२४०३
७	२६०८	१८००	६२	६३८	२६९	१००
८	१७७९४	१७०	२८५	१५७४	७७०	१२००
९	१६१८०	७२५	४५	५१२६०	२१०	१७८२२
जम्मा	२२६०९६	८५५२	११२५	८४१०४	४३१२	६६४७२

घरमुखी सर्वेक्षण २०७४

४४. दलहनबाली उत्पादन विवरण

कालिज्ञोक गाउँपालिकामा दलहनबाली अन्तर्गत सिमी, मास, केराउ आदि उत्पादन हुन्छ। विशेषगरी यी उत्पादनहरु घरायसी खपतमानै सिमिति देखिएको छ। भौगोलिक क्षेत्र अनुसार यी बालीहरुलाई उचित प्रविधि मार्फत व्यवसायिक गर्न सकिने संभावनाहरु पनि देखिन्छ। वडागत आधारमा बार्षिक दलहन उत्पादन विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं.४२: बार्षिक दलहल उत्पादन विवरण (के.जी.मा)

वडा नं	मास	सिमी	भटमास	केराउ
१	३०२	४५४६	१३०३	१५८७
२	१०४३	२०६६	७३६	४८२
३	१९३	२९३७	५२०	५८०
४	१०२	१४५	१२९	२३८
५	४०३	४५९	२३०	४५२
६	१८०	९८७	१५८	१२८
७	१००	११५	३१२	२३५
८	८५८	४१७	११६	३१०
९	१४०	४३५	२८०	१२४
जम्मा	३३२१	८१०७	३७८४	४१३६

४५. पेशा अनुसारको वडागत घरधुरी विवरण

यस कालिज्ञोक गाउँपालिकामा अधिकांस मानिसहरुको पेशा कृषि रहेको छ। कृषि वाहेकको अन्य पेशागत विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं ४३ : पेशा अनुसारको वडागत जनसंख्या विवरण

वडा नं	मजदुर	व्यापार	नोकरी	सिपालु ज्यामी	पेन्सन	प्राविधिक	वैदेशिक रोजगारी
१	७५	६१	२२	५	२	१	७७
२	१३७	२०२	१५	३५	७	५	१५७
३	९४	१८२	१२५	१०	४	१४	३९
४	१२४	१६२	१११	२	१८	७	४५
५	७८	१५३	९०	७	१३	०	७५
६	३९	७८	१०९	१२	३	१४	७०
७	१२४	२३८	१८७	१२	१६	१९	१११
८	१७६	२७२	२२६	८८	३२	२६	७७
९	१०५	१७७	२०२	२९	१०	१३	५२
जम्मा	९५२	१५२५	११६७	१५०	१०५	९९	७०३

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७४

४६. वैदेशिक रोजगारीमा सहभागिता सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रवाट वैदेशिक रोजगारीमा सहभागिता हुने मध्ये अधिकांश पुरुषहरुको सहभागिता भएको भएतापनि केही महिलाहरु समेत वैदेशिक रोजगारीमा गएको देखिन्छ। विशेषगरी दक्ष र अर्धदक्ष रोजगारीको लागि खाडी राष्ट्र, मलेशिया तथा अन्य मुलकहरुमा जाने गरेको पाईन्छ। वडागत रूपमा भारत वाहेक वैदेशिक रोजगारीमा संलग्न जनसंख्याको विवरण तालिकामा दिइएको छ।

तालिका नं. ४४ : वडागत रुपमा वैदेशिक रोजगारीमा संलग्न जनसंख्याको विवरण

वडा नं	पुरुष	महिला	तेस्रो लिङ्गी	जम्मा संख्या
१	६५	१२	०	७७
२	१४४	१३	०	१५७
३	३७	२	०	३९
४	३१	१४	०	४५
५	५१	२४	०	७५
६	५३	१७	०	७०
७	९२	१९	०	१११
८	६५	१२	०	७७
९	४६	६	०	५२
जम्मा	५८४	११९	०	७०३

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०७४

तालिका नं. ४५ रोजगारीको विवेश गएको देशानुसारको विवरणहह

वडा नं	मलेसिया	कतार	साउदी अरब	यू.ए.ई. (दबई)	कुवेत	बहराइन	दक्षिण कोरिया	ओमान	अन्य	जम्मा संख्या
१	१५	१८	११	३	४	०	२	०	२४	७७
२	३१	२९	१४	२१	३		१०	२	४७	१५७
३	९	७	३	२	३	०	६	२	७	३९
४	१६	५	७	६	३			१	७	४५
५	२१	१५	१३	२	२	०	६	१	१५	७५
६	२१	१४	१२	१	४	१	७	१	९	७०
७	३०	१९	२३	९	४	२	३		२१	१११
८	१८	९	११	८	१५		१			१५
९	१४	१०	८	७		१	५	१	६	५२
जम्मा	१७५	१२६	१०२	५९	३८	४	४०	८	१५१	७०३

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०७४

४६. गाउँपालिकाको घरपालुवा पशुपालनको विवरण

यस गाउँपालिकामा घरपालुवा पशुपंक्तीको रूपमा गाई, गोरु, भैसी, भेडा, बाखा, सुगूँर, कुखुरा आदि पाल्ने गरिन्छ। विशेषगरी गाई तथा भैसी दुध तथा मल उत्पादनको लागि गाउँपालिकाका सबै वडाहरूमा पाल्ने गरेको पाइन्छ। बाखा, भेडा, हाँस तथा कुखुरा मासु उत्पादनको लागि पाल्ने गरेको देखिन्छ। त्यसै गरी गोरु र घोडा चाहिँ खेती तथा श्रम प्रयोजनको लागि पालिने गरेको छ। अधिकांश यी पशुपालन बधुवा किसिमले पाल्ने गरेको देखिन्छ भने वडा नं. १ का अधिकांश पशुपालक कषकहरूले गाईवस्तु अस्थायी रुपमा गोठ साँडै पाल्ने चलन छ। यहाँ पालिएको गाई तथा भैसी स्थानीय रैथाने प्रजाती र उन्नत दुवै प्रकारको मिश्रित पाईन्छ। सडक सविधाले छोएको केही वस्तीहरूमा भने बोयलर कुखुरा पाल्ने क्रम पनि शुरुवात भएको छ। दोलखा जिल्लाकै पहिचानको रूपमा रहे को चौरीपालन वडा नं १ मा पाल्ने गरेको पाईएको छ।

तालिका नं. ४६: पाल्नु पशुहरूको वडागत विवरण

वडा नं	गाई	गोरु	भैसी	भेडा	घोडा, खच्चर, गधा	सुँगुर, बंगुर	बाखा	कुखुरा	हाँस	परेवा	चौरी
१	४०१	६७९	२७४	९५	६८	३१	७८५	१११६	२	२२	३५
२	५७२	१११५	४५९	१३	१	२२	२७९४	३१२२	२०	२०	०
३	१५६	२९४	२२०	१३	१०	२१	२१४५	१८१०	१	३१	०
४	१८६	२२३	३६९	३	०	२२	२४५१	२२७५	१५	९	०
५	४६३	५०३	३२०	३२	०	११	१७२०	१९५८	३७	४८	०
६	३४९	४६०	३४७	२३	०	२	२१२०	२३३१	३१	८	०
७	२२०	३०८	२२१	०	०	४	२९२७	२५२९	४	१४	०
८	२१५	२३३	२५०	२९	०	०	२८४६	२६०५	१७	१०	०
९	३८५	४४५	२९७	५	०	१०	२४९३	६०८५	१०	२९	०
जम्मा	२९४७	४२६०	२७५७	२१३	७९	१२३	२०२८१	२३८३१	१३७	१९१	३५

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०७४

४८. पारिवारिक आर्थिक आमदानी विवरण

घरधुरीको बार्षिक आमदानी अवस्थाको आधारमा पाँच वटा समूहमा विभाजन गरिएको छ। यस गाउँपालिकाका घरधुरीहरुको आमदानीको प्रमुख आधारहरु भने कृषि पशुपालन, नोकरी, ज्यामी तथा वैदेशिक रोजगारीबाट प्राप्त आर्थिक स्रोतहरु हो। समूहगत तथ्याइकहरुको आधारमा हेर्दा बार्षिक रु. सतरी हजार भन्दा कम आमदानी गर्ने परिवार संख्या ३६.०४ प्रतिशत रहेको छ। यसै गरी सतरी देखि नब्बेहजार सम्म बार्षिक आमदानी हुने घरधुरी २६.१२ प्रतिशत देखिन्छ। यसैगरी नब्बेदेखि एकलाख पचासहजार सम्म हुने घरधुरी १७.९५ प्रतिशत, एकलाख पचासहजार भन्दा माथि दुईलाख पचहत्तरहजार सम्म आमदानी हुने ११.९१ प्रतिशत र बार्षिक रु. दुईलाख पचहत्तरहजार भन्दा माथि हुने घरधुरी संख्या ७.९८ प्रतिशत रहेको छ। वडागत आधारमा सो विवरणलाई तलको तालिकामा दिईएको छ।

तालिका नं. ४८: वडागत आधारमा आर्थिक सम्पन्नता सम्बन्धी विवरण

वडा नं	७० हजार भन्दा कम	७० देखि १० हजारसम्म	१० देखि १ लाख ५० हजार सम्म	१ लाख ५० देखि २ लाख ७५ हजार सम्म	२ लाख ७५ हजारभन्दा माथि	जम्मा घरधुरी
१	३९९	२७७	५१	२५	१२	७६४
२	४२४	२९०	१७२	११२	१०	१०८८
३	२४९	१९३	१२२	८२	४९	६९६
४	२८०	२२६	१२८	८२	९२	८०८
५	१८१	३२०	२१८	११३	३९	८७१
६	५७७	२०२	७६	६३	३३	९५१
७	२६५	१८९	२२६	१३७	६३	८८०
८	२६९	२१५	२१०	१८४	१७०	१०४८
९	२५४	१८८	२४०	१५९	९४	९३५
जम्मा	२८९८	२१००	१४४३	१५८	६४२	८०४९
प्रतिशत	३६.०४	२६.९२	१७.९५	११.९१	७.९८	१००.००

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७४

४९. पैदल बजार पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण

कालिञ्चोक गाउँपालिकाका एउटा पहाडी भूभाग ओगटेको गाउँपालिका हो। यहाको अधिकांश वस्तीहरु ग्रामिण वसोबास रहेको छ। स्थानीय परिवेश अनुसार गाउँपालिकाका सिंगटी, सुनखानी, सुन्द्राबती, बावरे, लापिलाड, कुरी आदी वस्तीहरुमा स साना ग्रामिण बजार र दैनिक आवश्यकता खरिदविकीका लागि पसलहरु समेत छन्। यी बजारसम्म गाउँबासीहरुको पहुँचको अवस्था पैदलनै हो। वडागत आधारमा हेर्दा करिव ५.१२ प्रतिशत घरधुरीको घरनजिकै बजार छ। त्यसै गरी १३.४२ प्रतिशत घरधुरीलाई स्थानीय बजार पुग्न १५ मिनेटभन्दा कम समय लाग्ने देखिन्छ भने ५२.३६ प्रतिशत घरधुरीलाई नजिकैकोको बजार पुग्न आधारपटा भन्दा धेरै पैदल हिड्नु पर्दछ। वडागत आधारमा नजिकैको बजार पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका न. ४९: पैदल बजार पुग्न लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण

वडा नं	घर नजिकै बजार	३०मिनेट सम्म	३० मिनेट देखि १ घण्टा सम्म	१ घण्टा भन्दा माथि	जम्मा घरधुरी
१	०	१४	१२२	६२८	७६४
२	२२	६७	३२०	६७९	१०८८
३	९६	४४	१९८	३५८	६९६
४	३३	८८	८४	६०३	८०८
५	४५	२१६	२१६	३९४	८७१
६	२३	८९	१५४	६८५	९५१
७	८६	२९१	१४९	३५४	८८०
८	३३	२२३	५२३	२६९	१०४८
९	७४	४७	५७४	२४०	९३५
जम्मा	४१२	१०७९	२३४०	४२१०	८०४९

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण, २०७४

यस गाउँपालिकाको पञ्जिकरणको अवस्था तलको तालिका अनुसार रहेको छ । विशेषगरी भूकम्प पश्चात राहत तथा अन्य सुविधा प्राप्त गर्ने प्रयोजनका लागि एकै आर्थिक वर्षमा पञ्जिकरण अभिलेख अद्यावधिक गरेको देखिन्दछ ।

तालिका नं. ४९: आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ को पञ्जिकरण विवरण (जन्मदर्ती)

स्थानीय तह	विवरण	जन्मदर्ती			५ वर्ष सम्मका			५ वर्ष १८वर्ष सम्मका			१८ वर्ष माधिका		
		म.	पु.	जम्मा	म.	पु.	जम्मा	म.	पु.	जम्मा	म.	पु.	जम्मा
कालिङ्ग गा.पा.	बडा नं.१	३९	४९	८८				४००					
	बडा नं.२	५१	५६	१०७	३५	३४	६९	१९	१५	३४	१	२	३
	बडा नं.३	१०	१७	२७	४	५	९						
	बडा नं.४	२१	२२	४३	२०	१८	३८	३	२	५	१		
	बडा नं.५	७३७	६००	१३३६	१४१	११८	२५९	२१५	१८६	४०१	३६७	३५०	७७७
	बडा नं.६				५९	४७	१०६	७	४	११	२		२
	बडा नं.७				९७	४३	५४	९६					
	बडा नं.८				९७	४३	५४	९७					
	बडा नं.९						७८			२७			३

स्रोत: बडा कार्यालयको अभिलेख २०७४

५१. आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ को पञ्जिकरणको विवरण

तालिका नं. ५०: आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ को पञ्जिकरण विवरण (मृत्युदर्ती)

स्थानीय तह	घटविवरण	मृत्यु दर्ता			सम्बन्ध विच्छेद			बसाई सराई		
		म.	पु.	जम्मा	म.	पु.	जम्मा	म.	पु.	जम्मा
कालिङ्ग गा.पा.	बडा न. १			१७						३
	बडा न. २	८	१०	१८				६	८	१४
	बडान. ३	५	८	१३						
	बडा न. ४	४	२०	२४					२	२
	बडान. ५									
	बडा न. ६	२४	१७	४१				११	८	१९
	बडा न. ७									
	बडा न. ८									
	बडा न. ९			२७				१	२	३

५२. आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ को पञ्जिकरणको विवरण

तालिका नं. ५१ आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ को पञ्जिकरण विवरण (विवाहदर्ता)

स्थानीय तह	विवरण	विवाहदर्ता			१८ वर्ष भन्दा कम उमेर			१८ वर्ष भन्दा माथि		
		म.	पु.	जम्मा	म.	पु.	जम्मा	म.	पु.	जम्मा
कालिङ्ग गा.पा.	बडा न.१	बडा न. १					जठ			
	बडा न. २				२२					२२
	बडा न. ३	३	११	१४						
	बडा न. ४				२४					१५
	बडा न. ५									
	बडा न. ६	३३	३३	६६				३३	३३	६६
	बडा न. ७							१९	१९	३८
	बडा न. ८							१९	१९	३८
	बडा न. ९				३२					३२

५३. आर्थिक वर्ष २०७३/७४ मा भएको नागरिकतार अन्य सिफारिसहरुको विवरण

तालिका नं. ५२: आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ मा भएको नागरिकता तथा अन्य सिफारिस विवरण

क्र.सं.	विवरण	सिफारिस संख्या								
		वडा न. १	वडा न. २	वडा न. ३	वडा न. ४	वडा न. ५	वडा ६	वडा न. ७	वडा न. ८	वडा ९
१.	नागरिकता सिफारिस	३८	१०५	२२	९०	४५	६०	४०	४२	१५
२.	नाता प्रमाणित	३०	२१	१४	७	३२	५५	२५	३७	५
३	अन्य सिफारिस	३०५	१०२	५४	३२	८५	२००	२३	८६	१९३

५४. अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने व्यक्तिहरुका विवरण

आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को दोस्रो चौमासिक अभिलेखको आधारमा यस कालिङ्घोक गाउँपालिका क्षेत्रको सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउनेहरुको विवरण निम्नानुसार रहेको छ।

तालिका नं. ५३: सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउनेहरुको विवरण

वडा न.	जेष्ठ नागरिक			दलित जेष्ठ नागरिक			एकल	
	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	विधवा
वडा न. १	५८	५०	१०८		३	३		
वडा न. २	११५	८१	१९६	३	६	९	१	११८
वडा न. ३	११०	७३	१८३	६	७	१३		
वडा न. ४	६६	३५	१०१	७	६	१३		५२
वडा न. ५	४५	३३	७८	११	९	२०		
वडा न. ६	२०	५८	७८	१	१	२		
वडा न. ७	५४	४७	१०१	७	१२	१९		
वडा न. ८	९९	७२	१७१	१५	१८	३३		
वडा न.(१०६	१०२	२०८	२		२	८८	

स्रोत: वडा कार्यालय, कालिङ्घोक गाउँपालिका

५५. विश्वविद्यालय तथा कलेजहरु

यस कालिङ्घोक गाउँपालिका क्षेत्रमा दुईवटा कलेजहरु स्थापना भएको छ। यी कलेजहरुमा स्नातक तहसम्मका अध्यापन हुने गर्दछ।

तालिका नं. ५४: कलेजको विवरण

उ.मा.वि., कलेजको नाम	ठेगाना	सञ्चालित कार्यक्रम तथा तह	विद्यार्थी संख्या
प्रताप स्मृति कलेज	कालिङ्घोक गाउँपालिका वडा न. ३	स्नातक	१५०
कालिगण वहुमुखी क्याम्पस	कालिङ्घोकगाउँपालिका सुनखानी	बी.एड	

५६. साक्षरताको आधारमा जनसंख्याको बिवरण

यो गाउँपालिकाको सरदर साक्षरता प्रतिशत ९०.९० प्रतिशत रहेको छ। जसमा महिला साक्षरता प्रतित ८८.६९ प्रतिशत तथा पुरुष साक्षरता प्रतिशत ९२.९७ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। लिङ्गनुसार वडागत साक्षरता प्रतिशत तालिकमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ५५: साक्षरताको आधारमा जनसंख्याको बिवरण

वडा नं.	जम्मा जनसंख्या		५ वर्षसम्मका बालबालिका जनसंख्या		निरक्षर		साक्षर		वडा अनुसार साक्षरता प्रतिशत
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	
१	१५६०	१५३६	१८०	१७७	१३८०	१३५९	१२७	१६६	८९.३०
२	२३५९	२१९२	२३२	१८४	२१२७	२००८	११४	१४३	९३.७८
३	१२७८	१२०३	१०६	११०	११७२	१०९३	१३२	११६	८४.६४
४	१५९७	१४५३	१५०	१३१	१४४७	१३२२	९३	१४४	९१.४४

५	१६६७	१४४७	१६८	१४०	१४९९	१३०७	१०७	१३३	११.४५
६	१८३५	१७०४	१६८	१७२	१६६७	१५३२	५१	८५	१५.७५
७	१७५६	१५७०	१५६	१३४	१६००	१४३६	१०१	२००	१०.०९
८	१८७२	१८६९	१६३	१२१	१७०९	१७४८	१५८	२३७	८८.५७
९	१८९३	१७८४	१७९	१६२	१७१४	१६२२	१२३	१९५	१०.४७
जम्मा	१५८१७	१४७५८	१५०२	१३३१	१४३१५	१३४२७	१००६	१५१९	१०.९०

स्रोत: घरबुरी सर्वेक्षण २०७४

तालिका नं. ५६: साक्षरताको आधारमा जनसंख्याको विवरण

वडा नं	माध्यमिक तह		एसएलसी		प्रमाणपत्र तह		स्नातक		स्नातकोत्तर	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
१	१२६०	१२०२	३४	२३	२९	२७	१०	०	०	०
२	१७१५	१६४३	१५५	१४१	१५२	१२९	४८	३०	११	३
३	७२५	६४१	१०३	८०	१३८	१००	४६	४४	१३	२
४	१०७३	९८९	११७	११०	१३१	८३	६४	४२	१८	६
५	११८८	१०२७	१२७	१००	१०६	७१	३१	१९	९	७
६	१३९५	१२८५	१३९	९४	१०	७९	३७	३५	१७	७
७	१०७२	९३६	१९९	१२१	१८७	१५३	६३	५६	२७	९
८	९५६	१०६३	२३१	१४७	२१५	१९४	१२४	९९	१७	७
९	११५५	११२१	२०३	११८	१८२	१६२	८९	७६	१९	४
जम्मा	७५६४	७०६२	१११९	७७०	१०४९	८४२	४५४	३७१	१२०	४२

५७. गाउँपालिका भित्र रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुको विवरण

यस कालिक्चोक गाउँपालिका भित्र आधारभूत, माध्यमिक तथा उच्च शिक्षा तहका सामुदायिक विद्यालयहरु रहेका छन्। गाउँपालिकाका सबै वडा कार्यालयहरुमा आधारभूत विद्यालयहरु रहेका छन् भने उच्च शिक्षा तर्फ सिर्फ मात्र सामुदायिक विद्यालयहरु रहेका छन्। वडागत आधारमा गाउँपालिका भित्र रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुको विवरण तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका न. ५७ गाउँपालिका भित्र रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुको विवरण

विद्यालयको नाम र तह	कालिक्चोक गाउँपालिका वडा नं.	संचालित कक्षा
बालोदय मा.वि	१	१ - १०
दिव्यश्वरी नि.मा.वि	१	१ - ८
सूर्योदय प्रा.वि	१	१ - ५
सेतीदेवी प्रा.वि	१	१ - ५
लालिगुराँस प्रा.वि	२	१ - ५
निको महाइकाल प्रा.वि	२	१ - ५
निको सप्तमाई प्रा.वि	२	१ - ५
प्रगतिशील मिलीजुनी नि.मा.वि	२	१ - ५
बास्सा पण्डित प्रा.वि	२	१ - ४
विन्ध्यावासिनी नि.मा.वि	२	१ - ८
महादेवश्वरी नि.मा.वि	२	१ - ८
निकोभूमे उ.मा.वि	२	१ - १२
जल्पाश्वरी उ. मा.वि	२	१ - १०

कमला प्रा.वि	२	१ - ५
कालीनाग उ.मा.वि	३	१ - १२
भगवती मा.वि	३	१ - १०
महादेवश्वर प्रा.वि	३	१ - ५
कालिदीपी प्रा.वि	३	१ - ५
मनाकामना प्रा.वि	३	१ - ३
पोखरे नि. प्रा.वि	३	१ - ७
हिलेपानी संस्कृत उ.मा.वि	४	१ - १२
तेत्तिसकोटी प्रा.वि	४	१ - ५
विसमुरे प्रा.वि	४	१ - ५
जनकल्याण प्रा.वि	४	१ - ५
लापिलाड उ.मा.वि	५	१ - १२
भगवती नि.मा.वि	५	१ - ८
गुराँसे प्रा.वि	५	१ - ५
देउराली प्रा.वि	५	१ - ५
जनज्योति मा.वि.	६	१ - १०
गुजर्पा नि.मा.वि.	६	१ - ८
कालिका भगवति प्रा.वि	६	१ - ५
बल्म्बु प्रा.वि.	६	१ - ५
भद्रावती प्रा.वि	६	१ - ५
गोल्मा देवी प्रा.वि	६	१ - ५
मजुवा प्रा.वि	७	१ - ५
सुर्योदय निमावि	७	१ - ७
सित्का मा.वि	७	१ - १०
जनता प्रा.वि	७	१ - ५
महादेव स्थान प्रा.वि.	७	१ - ५
सरस्वती प्रा.वि.	७	१ - ५
सरस्वती प्रा.वि	८	१ - ५
ताम्रा कौशिका नि.मा.वि	८	१ - ८
देवीस्थान नि. मा.वि	८	१ - ८
कालिनाग उ.मा.वि	८	१ - १२
देवी प्रा.वि	९	१ - ५
चण्डीदेवी प्रा.वि	९	१ - ५
श्रीडगेश्वर प्रा.वि	९	१ - ५
कालिका उ.मा.वि	९	१ - १२
गुराँसे प्रा.वि	९	१ - ५
सरस्वती प्रा.वि	९	१ - ५
जागरण भिमेश्वर प्रा.वि	९	१ - ५

५८. तहगत आधारमा शिक्षक दरबन्दी अवस्था विवरण

यस कालिङ्गोक गाउँपालिका भित्र रहेको सामुदायिक बिद्यालयहरुमा रहेका स्थायी, अस्थायी तथा राहतकोटामा समेत भएका शिक्षकहरुको तहगत विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ५८: तहगत आधारमा शिक्षक दरबन्दी विवरण
बडा न. १

तह	स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत												तालिम प्राप्त शिक्षक संख्या	
	जम्मा		स्थायी		अस्थायी		परियोजना		राहत दरबन्दी		नीजि स्रोतमा			
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु
प्रा.वि	३	३		१	३	२			१	१	३	१		१
निमावि	१	२		१	१	१			१		१			२
मावि	०	५				५			१	१		३		

बडा न. २

तह	स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत												तालिम प्राप्त शिक्षक संख्या	
	जम्मा		स्थायी		अस्थायी		परियोजना		राहत दरबन्दी		नीजि स्रोतमा			
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु
प्रा.वि	२	४		२	२	१		१	१	१	६	२		२
निमावि	३	६	१	४	२	२			३	४	८	२	३	२
मावि	३	६		५	३	१			३	१४	१	३		२७

बडा न. ३

तह	स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत												तालिम प्राप्त शिक्षक संख्या	
	जम्मा		स्थायी		अस्थायी		परियोजना		राहत दरबन्दी		नीजि स्रोतमा			
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु
प्रा.वि														
निमावि														१०
मावि														२७

बडा न. ४

तह	स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत												तालिम प्राप्त शिक्षक संख्या	
	जम्मा		स्थायी		अस्थायी		परियोजना		राहत दरबन्दी		नीजि स्रोतमा			
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु
प्रा.वि	१	७			७	१			१	२	६			८
निमावि		४		२		२								४
मावि	१	५		४	१	१								६

बडा न. ५

तह	स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत												तालिम प्राप्त शिक्षक संख्या	
	जम्मा		स्थायी		अस्थायी		परियोजना		राहत दरबन्दी		नीजि स्रोतमा			
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु
प्रा.वि	३	४			४	३								७
निमावि	१	२		१	१				२	३				४
मावि									६					६

वडा नं. ६

तह	स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत				परियोजना	राहात दरबन्दी	नीजि स्रोतमा	अन्य	तालिम प्राप्त शिक्षक संख्या		
	जम्मा	स्थायी	अस्थायी	म पु	म पु	म पु	म पु	म पु	म पु	म पु	म पु
प्रा.वि	१				१		१	३	२	१	१
निमावि	१	२			१	२		१	४	२	१
मावि	१	२			१	२		१	६	१	१३

वडा नं. ७

तह	स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत				परियोजना	राहात दरबन्दी	नीजि स्रोतमा	अन्य	तालिम प्राप्त शिक्षक संख्या		
	जम्मा	स्थायी	अस्थायी	म पु	म पु	म पु	म पु	म पु	म पु	म पु	म पु
प्रा.वि	३	८	१	५	२	३	२	५	३	२	६
निमावि	५	५						३	५	२	१०
मावि											

वडा नं. ८

तह	स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत				परियोजना	राहात दरबन्दी	नीजि स्रोतमा	अन्य	तालिम प्राप्त शिक्षक संख्या		
	जम्मा	स्थायी	अस्थायी	म पु	म पु	म पु	म पु	म पु	म पु	म पु	म पु
प्रा.वि	४	१५	३	१२	१	३			२		१५
निमावि		३						२			३
मावि		७		७							७

वडा नं. ९

तह	स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत				परियोजना	राहात दरबन्दी	नीजि स्रोतमा	अन्य	तालिम प्राप्त शिक्षक संख्या		
	जम्मा	स्थायी	अस्थायी	म पु	म पु	म पु	म पु	म पु	म पु	म पु	म पु
प्रा.वि	४	८	१	६	३	२			१	१	४
निमावि	१	२	१	१		१			१		४
मावि		२		२			१	१			६

५९. तहगत आधारमा बिद्यालयहरुमा भएको शौचालय र खोनेपानीको अवस्था

कालिङ्गोक गाउँपालिका भित्र भएको बिद्यालयहरुमा रहेको शौचालय प्रयोग अवस्था, तिनीहरुमा रहेको पानीको उपलब्धता तथा छात्राहरुको लागि अलगै शौचालयहरुको विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ५९: तहगत अधारमा बिद्यालयमा भएको शौचालय र खोनेपानीको अवस्था

विवरण											
विद्यालयको तह				विद्यालय संख्या		प्रयोगमा आएको शौचालय संख्या		पानीको पर्याप्तता भएको शौचालयको संख्या			
प्राथमिक तह				२४		२१		९			
निम्न माध्यमिक तह				९		९		३			
माध्यमिक तह				४		६		४			
उच्च माध्यमिक (कक्षा ११ र १२)				७		८		४			
क्याम्पस				२		४		४			

६०. सामुदायिक बिद्यालहरुमा कक्षा कोठा तथा शिक्षक बिद्यार्थी अनुपात

यस कालिङ्गोक गाउँपालिका भित्र रहेका सामुदायिक बिद्यालयहरुमा कुल तहगत बिद्यार्थी तथा शिक्षक संख्याको विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ६०: सामुदायिक विद्यालयहरूमा कक्षा कोठा तथा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात

विद्यालयको नाम र तह	विद्यार्थी संख्या	शिक्षक संख्या	विद्यार्थी सिक्षक अनुपात
बालोदय मा.वि	२८९	११	२६:१
दिव्यश्वरी नि.मा.वि	३१५	७	४५:१
सूर्योदय प्रा.वि	२०९	६	३४:१
सेतीदेवी प्रा.वि	१२०	४	३०:१
लालिगुराँस प्रा.वि	१२	१	१२:१
निको महाइकाल प्रा.वि	४५	३	१५:१
निको सप्तमाई प्रा.वि	८१	५	१६:१
प्रगतिशील मिलीजुली नि.मा.वि	११७	९	१३:१
बास्सा पण्डित प्रा.वि			
विन्ध्यावासिनी नि.मा.वि	६५	८	८:१
महादेवश्वरी नि.मा.वि	८९	९	१०:१
निकोभूमे उ.मा.वि	४९८	१६	३१:१
जल्पाश्वरी उ. मा.वि	२५६	१५	१७:१
कमला प्रा.वि			
कालीनारा उ.मा.वि	५५०	१७	३२:१
भगवती मा.वि	२६६	१३	२०:१
माहादेवश्वर प्रा.वि	३०	३	१०:१
कालिदबी प्रा.वि	१०	२	५:१
मनकामना प्रा.वि	३०	२	१५:१
पोखरे नि. प्रा.वि	५०	४	१३:१
हिलेपानी संस्कृत उ.मा.वि	२१०	१५	१४:१
तेत्तिसकोटी प्रा.वि	४५	५	९:१
विसमुरे प्रा.वि	२६	४	७:१
जनकल्याण प्रा.वि	१२२	५	२४:१
लापिलाड उ.मा.वि	४७८	२१	२३:१
भगवती नि.मा.वि			
गुराँसे प्रा.वि	२००	७	२९:१
देउराली प्रा.वि	१५१	७	२१:१
जनज्योति मा.वि.	३५६	१३	२७:१
गुजर्पा नि.मा.वि.	१४०	८	१८:१
कालिका भगवति प्रा.वि	४०	४	१०:१
बलम्बु प्रा.वि.	१८०	७	२६:१
भद्रावती प्रा.वि	४९	४	१२:१
गोल्मा देवी प्रा.वि			
मजुवा प्रा.वि	२८	५	६:१
सुर्योदय निमावि	११	५	२:१
सित्का मा.वि	२१४	१४	१५:१

जनता प्रा.वि	९६	१०	१०:१
महादेव स्थान प्रा.वि.	२१	३	७:१
सरस्वती प्रा.वि.	१८	२	९:१
सरस्वती प्रा.वि	३५	५	७:१
ताम्रा कौशिका नि.मा.वि	१२७	९	१४:१
देवीस्थान नि मा.वि	१२०	९	१३:१
कालिनाग उ मा.वि	३२३	२१	१५:१
देवि प्रा.वि	१०	३	३:१
चण्डीदेवी प्रा.वि	२५	२	१३:१
श्रीइग्नेश्वर प्रा.वि	१५	३	५:१
कालिका उ.मा.वि	३७	१९	२०:१
गुराँसे प्रा.वि	५०	५	१०:१
सरस्वती प्रा.वि	५०	४	१३:१
जागरण भिमेश्वर प्रा.वि	९९	६	१७:१

६१. साविक गाविस अनुसार साक्षरता प्रतिशत

यस कालिन्योक गाउँपालिका भित्र समाप्तिहित भेषजका साथिका समिति अनन्यार राठियु जनगणना २०८५को माहिता पुरुष साक्षरता दरमाईं तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

२०८५

गाविस	साक्षरता दर २०८५	२०८५									उत्तिर्ण गरेको तह २०८५										
		पूर्व मुनिकोट जनसंख्या	पहिन लेखन सक्ते	पहिन मात्र सक्ते	पहिन र लेखन सक्ते	पहिन र लेखन नभएको	साक्षरता दर २०८५	उत्तेक नभएको	पूर्व प्राथमिक तह	पूर्व प्राथमिक कक्षा	प्राथमिक तह-१ [ा] -५ कक्षा)	माध्यमिक तह-६ [ा] -१० कक्षा)	माध्यमिक तह-११ [ा] -१५ कक्षा)	वा सो सक्ते	प्राथमिक वा सो सक्ते	माध्यमिक वा सो सक्ते	साक्षरता तर वा सो सरह	साक्षरता तर वा सो सरह	अन्य शिक्षा	अन्यपारिक शिक्षा	
वाचरे																					
जनमा	३०.६०	३१५७	१९८०	१९८०	७८	१.०७७	०	६२७६	१६८	३८५	१२४	११६	४२	२	७	२	२३४	४७			
पुर्घ	४४.५०	४४.४४	१०६०	१०६०	२१	३५५	०	५३३	७६	४७७	२००	३०	६६	६	२	२	१२२	१५			
महिला कालिन्यो क	१८.६०	१९३१	१५०	४८	८१	३८	०	५५५२	१८	४६५	७१	३८	१८	१८	०	४	११८	२८			
जनमा	१६.२०	२४९४	१३०८	१३०८	६४	१.१२०	२	५२८५	१३४	१११	८१७	७२	३६	२	०	१	५	२			
पुर्घ	२३.१०	२४५३	७३	७३	२७	४५६	०	११२	८०	४११	१७५	४७	१८	१८	०	०	०	५	२		
महिला	१.१०	१२४२	५३९	५३९	३७	६६४	२	४३८	४०	५४	११५	११३	२४	५	०	१	३	०	०	१	
लामीडौडा																					
जनमा	४२.४०	३८५८	१२५	१२५	८	१.१२५	२	६४०	१५७	१०२५	५०८	१११	११०	११०	१	१५	२००	२०८	४		
पुर्घ	५१.००	५१३३	१५५	१५५	४५	४५५	०	३७९	१०३	५७२	३०४	१११	७२	७२	१	१	१०६	१४			
महिला	३३.९०	१९८८	१०९६	१०९६	४४	८४	८४	१५३०	७३	४५३	२४४	१११	८०	८०	१	१	१११	१२		१	
लापिलाड																					
जनमा	४२.४०	४२४९	२१७३६	१९४८	१८४	१.१५४०	१	६४५१	२३१	११३०	६०५	१०२	५७	५७	१	१०१	१०२	१०१	१०	२८८	
पुर्घ	५०.५०	५१३४	१५५	१५५	७०	४५७	०	५१३४	१३२	८०५	३५६	११०	६३	६३	१	३३	११०	१०१	१	१११	
महिला	१६.६०	१९८८	१०९६	१०९६	४४	८४	८४	१०१	१०१	५२५१	१११	१११	१११	१११	१	१११	१११	१११	१	१११	
सुनाखानी																					
जनमा	३९.९०	३३०८	२०७९	१९८	१३१	१.१३०६	१	६८५१	११०	१२४९	६५०	११०	२२८	२२८	१	१११	१११	१११	१११	१११	
पुर्घ	५०.८०	४९४२	२१४६	१९७४	५४	३५६	१	६४१	११०	१११	१११	१११	१११	१११	१	१११	१११	१११	१११	१११	
महिला	२९.८०	२१३६	१३१६	१३१६	७१	१३१७	१	१०२०	५०	५२५५	२११	१००	१००	१००	१	१०१	१०१	१०१	१०१	१०१	
सुनाखानी																					
जनमा	४१.३०	४१४६	११११	११११	५६	४५६	२	६८१	११४	१२४९	७४	१११	१११	१११	१	१११	१११	१११	१११	१११	
पुर्घ	५१.६०	५१२९	११४६	११४६	४४	४५७	२	१२४२	२४७	१२४९	७४	१११	१११	१११	१	१११	१११	१११	१११	१११	
महिला	५१.६०	५१४६	११४६	११४६	४४	४५८	१	१११	२०८	११४६	७४	१११	१११	१११	१	१११	१११	१११	१११	१११	

भोला जिल्लाको वस्तुगत विवरण २०७७

६२. बालविकास केन्द्रको विवरण

कालिङ्गोक गाउँपालिका भित्र ३७वटा बालविकास केन्द्र सञ्चालन हुदै आएको छ। यी बालविकास केन्द्र सहायक कार्यकर्ता शिक्षिका मार्फत सञ्चालित छन्। विशेष गरी विद्यालय उमेर भन्दा साना पूर्व प्रा.वि. तहका विद्यार्थीहरु बालविकास केन्द्रमा जाने गर्दछन्। वडागत आधारमा गाउँपालिका भित्र रहेका बालविकासकेन्द्रको विस्तृत विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ६२: बालविकास केन्द्रहरुको विवरण

सि.न.	बालविकास केन्द्रको नाम	भर्ना भएका बालबालिका संख्या बालक	जम्मा
	वडा न.१		
१	दिव्येश्वरी बाल विकास	१५	१७
२	सूर्योदय बाल विकास	२०	१७
३	बालोदय बाल विकास	१७	१९
	वडा न.२		
१	श्री महादेवश्वरी बाल विकास	११	५
२	निकोभुमे बाल विकास	७	१२
३	बिन्द्यावासिनि बाल विकास	५	८
४	प्रगतिशिल मिलिजुलि बाल विकास	५	५
५	जल्याश्वरी बाल विकास	४	११
६	निको सत्तमाई बाल विकास	१४	१२
	वडा न.३		
१	भगवति बाल विकास	१०	१३
२	कालिनाग बाल विकास	१५	१३
३	महादेवश्वरी बाल विकास	७	३
	वडा न.४		
१	जनकल्याण बाल विकास	११	१२
२	तेतिसकोटि बाल विकास	६	९
	वडा न.५		
	वडा न.६		
१	बलम्बु आधारभुत बाल विकास	११	१९
२	गुरुज्ञा बाल विकास	७	६
३	भद्रावति बाल विकास	६	५
४	जनज्योती बाल विकास	१३	१८
५	कालिका भगवति बाल विकास		
	वडा न.७		
१	सुर्योदय आ वि बाल विकास	४	७
२	श्री महादेव बाल विकास	६	९
३	सित्का बाल विकास	९	११
४	सरस्वती बाल विकास	११	१३
५	जनता आ वि बाल विकास	१९	२३
	वडा न.८		
१	सरस्वति बाल विकास	३	१
२	तामा कोसिका बाल विकास	८	१२
३	देवि स्थान बाल विकास		
४	कालिनाग बाल विकास	९	८
	वडा न.९		
१	कालिका मा वि बाल विकास	५	५
२	गुरास प्रा वि बाल विकास	८	८
३	सरस्वति बाल विकास	१३	७
४	जागरणभिमेस्वर बाल विकास	१२	१५
५	श्रीडगेश्वर बाल विकास	१	४
६	देवि बाल विकास	२	२
७	चण्ड देवि बाल विकास	४	४

६३. बाल क्लबहरुको विवरण

कालिङ्गोक गाउँपालिका भित्र रहेका साविकका गाउँविकास समितिहरुमा साविक वडास्तरीय बाल क्लबहरु गठन तथा संचालन गरिएका छन्। विशेष गरी बालमैत्री स्थानीय शासनको अवधारणा अनुसार संचालन सहयोग हुने यस्ता बाल क्लबहरुको विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ६३ बालक्लबहरुको विवरण

सि.न	बालक्लबहरुको नाम	लिंग		जम्मा
		बालक संख्या	बालिका संख्या	
१	साविक गा.वि.स स्तरीय बाल सञ्जाल			
२	भविष्य निर्माण बाल क्लब	३०	३५	६५
३	निको आथाड बालक्लब	१८	२०	३८
४	गौरीशक्ति बालक्लब	१५	१६	३१
५	मखमली बालक्लब	१३	१४	२९
६	कालिङ्गोक सासक्तिकरण बालक्लब	१६	१५	३१
७	सेतीदेवी बालक्लब	१०	१५	२५
८	सक्रिय बालक्लब तारेभिर	७	१०	१७
९	गोदावरी बालक्लब	१४	१३	२७
१०	वानस्टार बालक्लब	१७	१५	३२
११	गा.वि.स स्तरीय बाल सञ्जाल	१५	१७	३२
	बडा न.२			
	बडा न.३			
१२	कालीनारा बालक्लब	५	९	१४
२	सुनौलो बालक्लब	५	७	११
३	कालिङ्गोक बालक्लब	१०	१२	२२
	बडा न.४			
१	लालीगुराँस बाल क्लब	६	८	१४
२	प्रगतिशिल बालक्लब	४	५	९
३	सिर्जनशिल बालक्लब	५	६	११
४	अरुणोदय बालक्लब	८	६	१४
५	सेतीदेवी बालक्लब	७	६	१३
६	कालीनारा बालक्लब	५	९	१४
७	सुनौलो बालक्लब	५	७	१२
	बडा न.५			
१	लालीगुराँस शान्ति बालक्लब	१७	१३	३०
	बडा न.६			
१	स्मृति यवा क्लब	१४	१८	३२
२	सृजनशिल बालक्लब	१०	१५	२५
३	सूर्यमुखी बालक्लब	१३	१९	३२
४	नवतरडग बालक्लब	१५	१७	३२
५	क्रियाशिल बालक्लब	१२	१६	२८
	बडा न.७			
१	सित्का बालक्लब	९	८	१७
२	लालुपाते बालक्लब	९	८	१७
	बडा न.८			
१	सृजनशिल बालक्लब	४	५	९
२	समाजसंघार बालक्लब	४	५	९

३	मखमली बालकलब	४	५	९
४	सयपत्री बालकलब	३	६	९
५	लालीगुराँस बालकलब	६	३	९
	बडा न. ८			
१	सिर्जनशील बालकलब	४	७	११
२	दिपज्योति बालकलब	३	८	११
३	नवप्रतिभा बालकलब	४	७	११
४	सगरमाथा बालकलब	५	६	११
५	तारापुञ्ज बालकलब	४	७	११
६	मनकामना बालकलब	६	३	९
७	रद्दीचंडी बालकलब	२	९	११
८	भिमेश्वर बालकलब	३	८	११

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०७४

६४. बालसंञ्जालहरुको विवरण

कालिङ्गोक गाउँपालिका भित्र रहेका साविकका गाउँविकास समितिहरुमा साविक बडास्तरीय बालसंञ्जालहरु गठन तथा परिचालन गरिएको छ। लैडिंगक तथा सामाजिक आधारमा उक्त बालसंञ्जालहरुको विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका न. ६४: बालसंञ्जालहरुको विवरण

बडा बाल सञ्जालको नाम	सदस्य संख्या	जम्मा					
न.	लैगिक आधार	सामाजिक आधार					
१	साविक गाविस स्तरीय बाल सञ्जाल कालिन्घोक	२१	२५	५	४५		९६
२	सत्तमाई बाल सञ्जाल	२	३		५		१०
२	जल्पाश्वरी बाल सञ्जाल	६	७	२	४		१९
२	निको परिवर्तनशिल अधिकार बालसञ्जाल		२४		१६		४०
३	नव प्रगतिशल बाल सञ्जाल	५	४	१	१	११	२२
४	नव प्रगतिशल बाल सञ्जाल	५	४	१	१		११
६	युनिक बालकलब	११	८	१	१८		३८
६	लालीगुराँस बालकलब	१०	९		५	३	२७
६	ई.टि.सी. बाल सञ्जाल	७	११		७		२५
६	कालिका भगवती प्रा वि						
८	कालिका बाल सञ्जाल	६	५	४	७		२२

६५. समुदायमा आधारित बालकलबहरुको विवरण

कालिङ्गोक गाउँपालिका भित्र रहेका साविकका गाउँविकास समितिहरुमा साविक बडास्तरीय बालकलबहरु गठन तथा सञ्चालन गरिएका छन्। विशेष गरी बालमैत्री स्थानीय शासनको अवधारणा अनुसार सञ्चालन सहयोग हुने यस्ता बालकलबहरुको विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ६५: समुदायमा आधारित बालबलबहरुको विवरण

वडा नं.	बालबलबहरुको संख्या	सदस्य बालबालिकाहरुको संख्या		
		बालिका	बालक	जम्मा
१	१०	२००	१८०	३८०
२				
३	३	२८	२०	
४	७	६	७	१३
५	१	१७	१३	३०
६	५	६२	३५	९७
७	२	१६	१८	३४
८	५	२४	२१	४५
९	८	८५	६४	१४९

६६. विद्यालय स्तरमा बालबलबहरुको विवरण

कालिङ्गोक गाउँपालिका भित्र रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुमा गठन गरिएको बालबलबहरु पनि गठन तथा संचालन गरिएका छन्। बालबालिका क्षेत्रमा कृयाशिल संस्थाहरुको सहयोगमा समेत यी बालबलबहरु परिचालित छन्। विद्यालयमा आधारित बालबलबहरुको विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ६६: बालबलबहरुको विवरण

वडा नं.	बालबलबहरुको संख्या	बालिका	सदस्य बालबालिकाहरुको संख्या	
			बालक	जम्मा
१	२	५२	४५	९६
२				
३				
४	४	२४	२३	४७
५	१	१७	१३	३०
६	१	५	६	११
७	२	१६	१८	३४
८	३	२८	२८	५६
९				

६७. गाउँ बालसंरक्षण समिति गठन तथासहजीकरण गर्ने संस्थासम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकाका भित्रका साविक गाउँविकास समितिहरु कायम रहदाका अवस्थामा गाउँबाल संरक्षण समिति गठन भएको छ। विशेषगरी बालबालिकासँग सम्बन्धित सवालहरु उठान तथा बालबालिका हित प्रवर्द्धनमा बालसंरक्षण समितिको योगदान रहदै आएको छ। कृयाशील संस्थाहरु टुक्री सिविनहरूले बालबालिकाहरुको क्षेत्रमा समुदायलाई सहजीकरण गरेको थियो। त्यसै गरी स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम मार्फत लक्षित वर्गको अनुदान परिचालन अन्तर्गत बालबालिकाहरुको हित प्रवर्द्धनमा समुदाय तथा वडा नागरिक मञ्च मार्फत सहजीकरण गर्दै आईरहेको थियो। भूकम्प पश्चात बालबालिकाहरुलाई जेविम न्यूनिकरणको लागि विभिन्न संघसंस्थाहरु मार्फत समेत सहयोग प्राप्त भएको थियो बाल संरक्षण समिति सम्बन्धी विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ६७: गाउँबाल संरक्षण समिति गठन तथा सहजीकरण विवरण

सहजीकरण गर्ने संस्था	समिति गठन वा पुर्णगठन मिति	गठन भएका साविक गाविसहरु	सदस्य संख्या		
			महिला	पुरुष	जम्मा
टुक्री सिविन	२०७१/२०७२	कालिङ्गोक	५	४	९
	२०७१/२०७२	बाबरे	४	५	९
	२०७१/२०७२	लामिडाँडा	४	५	९
	२०७१/२०७२	लापिलाड	६	३	९
	२०७१/२०७२	सुनखानी	४	५	९
		सुन्द्रावती	५	४५	५०

६८. विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरु

यस कालिङ्गोक गाउँपालिकाका रहेको स्वास्थ्य सेवासँग सम्बन्धित पूर्वाधार तथा सरोकारका बालाहरुको विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। विगतमा गाउँविकास समितिको संरचना रहदाको प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, उपस्वास्थ्य चौकी लगायतका सेवाक्षेत्रवाट स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित सुविधाहरु उपलब्ध हुदै आएको थियो।

तालिका नं.६८: बिद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरु

क्र.सं.	स्वास्थ्य सेवा	संख्या	बड़ संख्या
१	प्रसुती गृह	३	१४
२	आयुर्वेद अस्पताल	१	
३	स्वास्थ्य चौकी	७	१०
४	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	१	
५	निजि अस्पताल	२	
६	फार्मेसी	२	६
७	चिकित्सक संख्या	५	
८	क्लिनिक (औषधि पसल)	१२	७
९	बर्थिंड सेन्टर	२	४
१०	स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउने प्रतिशत	२६.३८	१५२
११	दक्ष स्वास्थ्यकर्मी बाट सूक्तेरी गराउने प्रतिशत	२६.८२	२
१२	सुडेनीवाट सुत्केरी गराउने प्रतिशत	१०	
१३	महिला स्वयम सेविका संख्या	१८७	
१४	परिवार नियोजन का ५ विधी र ३ विधीको सेवा उपलब्ध स्वास्थ्य संस्था:	६	
१५	वि.ओ.सी.(आधारभूत)	३	
१६	गर्भवती जाँच पहिलो पटकको प्रतिशत	५८.०८	
१७	गर्भवती जाँच चौथो पटक सम्मको प्रतिशत	३२.४३	
१८	सुत्केरी पश्चात जाँच गराउन आउने प्रतिशत	२०.२४	

६९. उपचारको लागि पहिलो सेवा लिने घरधुरी सम्बन्धी विवरण

यस कालिङ्गोक गाउँपालिका भित्र रहेका घरधुरीहरुलाई उपचारको लागि सबैभन्दा पहिलो सेवा लिने उपलब्धताको आधारमा घरधुरी सभे क्षणको क्रममा चारवटा खण्डमा वर्गीकरण गरी विश्लेषण गरिएको छ। जसअनसार करिव ८१.३७ प्रतिशत घरधुरीले उपचारको लागि पहिलो सेवा अस्पताल वा निजिको स्वास्थ्य केन्द्रवाट लिने गरेको पाईन्छ। त्यसैगरी नर्सिङ्डहोम वा नीजि स्वास्थ्य संस्थामार्फत ७.४६ प्रतिशत घरले, स्थानीय धामीझाकीबाट ५ प्रतिशत घरले र सिधैऔषधी पसलबाट ५.३२ प्रतिशत घरले पहिलो सेवा लिने गरेको देखिन्छ। वडागत आधारमा उक्त विवरणलाई तालिमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं ६९: उपचारको लागि पहिलो सेवा लिने घरधुरी विवरण

वडा नं	सरकारी स्वास्थ्य संस्था	नर्सिङ्डहोम वा प्राइभेट स्वास्थ्य संस्था	धामी झाँकी	स्थानीय जडिबुटी	सिधै औषधी पसलबाट	जम्मा घरधुरी
१	७०१	६	५४	३	०	७६४
२	८४१	७५	१२८	१६	२८	१०८८
३	६८७	६	०	०	३	६९६
४	५९६	१५५	५०	१	६	८०८
५	७४६	३१	११	९	७४	८७१
६	८२७	३१	११	९	७३	९५१
७	७०९	८६	४	४	७७	८८०
८	७०५	१६४	४०	२१	११८	१०४८
९	७३१	४६	१०४	५	४९	९३५
जम्मा	६५४३	६००	४०२	६८	४२८	८०४१
प्रतिशत	८१.३७	७.४६	५.००	०.८५	५.३२	१००.००

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७४

तालिका नं. ७०: विगत एक वर्ष भित्र जन्म भएको बच्चाहरुको सुत्केरी गराइएको स्थान सम्बन्धी विवरण

वडा नं	सरकारी स्वास्थ्य संस्था	नर्सिङ्ड होम वा प्राइभेट स्वास्थ्य संस्था	स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगले घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको सहयोग बिना घरमा
१	४४	०	३५	१२
२	२५	६	११	१३
३	१२१	७	५	४

४	२४	११	८	१४
५	२१	९	११	९
६	२७	१०	१६	७
७	४०	१०	७	१२
८	६२	२०	६	१३
९	२३	४	७	१४
जम्मा	३१८	७१	६०	७३

७०. नजिको स्वास्थ्य केन्द्र जान लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण (पैदल)

गाउँपालिका भित्र रहेका स्वास्थ्य केन्द्र जान लाग्ने समयलाई तीनवटा आधारमा वर्गीकरण गरी तथ्याङ्कक विश्लेष गरिएको छ। जस अनुसार २१.७० प्रतिशत घरधुरीलाई नजिको स्वास्थ्य केन्द्र पुग्न पैदल आधारण्टा भन्दा कम, ४८.०९ प्रतिशत घरधुरीलाई आधारेखि एक घण्टा र ३०.२१ प्रतिशत घरलाई एक घण्टाभन्दा बढी समय लाग्छ। वडागत आधारमा उक्त विवरणलाई तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ७१: नजिको स्वास्थ्य केन्द्र जान लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	आधा घण्टा भन्दा कम	आधा घण्टा देखि एक घण्टा	एक घण्टा भन्दा बढी	जम्मा घरधुरी
१	१२४	२१२	४२८	७६४
२	३०३	३५५	४३०	१०८८
३	१२८	५३३	३५	६१६
४	५९	४६४	२८५	८०८
५	१३२	५२८	२०१	८७१
६	२७२	४४७	२३२	९५१
७	३९	५१६	३२५	८८०
८	४६५	२४०	३४३	१०४८
९	२२३	५६२	१५०	९३५
जम्मा	१७४५	३८६७	२४२९	८०४१
प्रतिशत	२१.७०	४८.०९	३०.२१	१००.००

स्रोत: घरधुरी सर्वेक्षण २०७४

७१. खोपसेवा सम्बन्धी विवरण

यस कालिक्चोक गाउँपालिकाको वडाहरूमा नेपाल सरकार मार्फत बालबालिकाहरुको लागि संचालन गरिएको निशुल्क खोप सम्बन्धी बार्षिक विवरण वडागत रूपमा तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ७२ बार्षिक खोप सम्बन्धी वडागत विवरण वडा नं. १ (प्रतिशतमा)

क्र.स	विवरण	आ.व २०७० / ७१ संख्या	आ.व २०७१ / ७२ संख्या	आ.व २०७२ / ७३ संख्या
१	वि.सि.जि		७२५	६०५
२	डि.पि.टि		७४५	६१५
३	हेपाटाइटिस “वि”			
४	दादुरा		६७५	५७५
५	पोलियो		७२५	६०५
६	टि.टि (गर्भवती महिला)		२४५	८१५

बडा न.२ (प्रतिशतमा)

क्र.सं.	विवरण	आ.व २०७० /७१	आ.व २०७१/७२	आ.व २०७२/७३
		संख्या	संख्या	संख्या
१	वि.सि.जि	९०	७५	७६
२	डि.पि.टि	६३	५५	८६
३	हेपाटाइटिस “वि“	६३	५५	८६
४	दादुरा	६४	५०	७९
५	पोलियो	६३	५५	८६
६	टि.टि (गर्भवती महिला)	५०	५५	७५

बडा न.३ (संख्यामा)

क्र.सं.	विवरण	आ.व २०७० /७१	आ.व २०७१/७२	आ.व २०७२/७३
		संख्या	संख्या	संख्या
१	वि.सि.जि	२९	३४	२०
२	डि.पि.टि	२१	३३	२५
३	हेपाटाइटिस “वि“	३३	३६	३९
४	दादुरा	२०	२३	२७
५	पोलियो	२९	३६	३४
६	टि.टि (गर्भवती महिला)	२१	२९	३३

बडा न.४ (संख्यामा)

क्र.सं.	विवरण	आ.व २०७० /७१	आ.व २०७१/७२	आ.व २०७२/७३
		संख्या	संख्या	संख्या
१	वि.सि.जि		३३	५५
२	डि.पि.टि		४४	५३
३	हेपाटाइटिस “वि“		४४	५३
४	दादुरा		३९	४५
५	पोलियो		४४	५३
६	टि.टि (गर्भवती महिला)		३६	३९

बडा न.५ (संख्यामा)

क्र.सं.	विवरण	आ.व २०७० /७१	आ.व २०७१/७२	आ.व २०७२/७३
		संख्या	संख्या	संख्या
१	वि.सि.जि		५७	७२५
२	डि.पि.टि		११२	६६.५१५
३	हेपाटाइटिस “वि“		११२	६६.५१५
४	दादुरा		८६	९७
५	पोलियो		५३	६६.५१५
६	टि.टि (गर्भवती महिला)		५८	९९

बडा न.६ (संख्यामा)

क्र.सं.	विवरण	आ.व २०७० /७१	आ.व २०७१/७२	आ.व २०७२/७३
		संख्या	संख्या	संख्या
१	वि.सि.जि		९७	७२५
२	डि.पि.टि		११२	६६.९१५
३	हेपाटाइटिस “वि“		११२	६६.९१५
४	दादुरा		९३	६६.९१५

५	पोलियो		९८	९९
६	टि.टि (गर्भवती महिला)			

बडा नं.७ (सञ्चामा)

क्र.सं	विवरण	आ.व २०७० /७१	आ.व २०७१/७२	आ.व २०७२/७३
		संख्या	संख्या	संख्या
१	वि.सि.जि	८०	५६	७६
२	डि.पि.टि	९६	५६	८६
३	हेपाटाइटिस "वि"			
४	दादुरा	७०	५६	७२
५	पोलियो	९६	५६	८६
६	टि.टि (गर्भवती महिला)		४२	४६

बडा नं.८ (सञ्चामा)

क्र.सं	विवरण	आ.व २०७० /७१	आ.व २०७१/७२	आ.व २०७२/७३
		संख्या	संख्या	संख्या
१	वि.सि.जि	८०	५६	७६
२	डि.पि.टि	९६	५६	८६
३	हेपाटाइटिस "वि"			
४	दादुरा	७०	५६	७२
५	पोलियो	९६	५६	८६
६	टि.टि (गर्भवती महिला)		४२	४६

बडा नं.९ (सञ्चामा)

क्र.सं	विवरण	आ.व २०७० /७१	आ.व २०७१/७२	आ.व २०७२/७३
		संख्या	संख्या	संख्या
१	वि.सि.जि	२५	१७	३०
२	डि.पि.टि	२५	१७	३०
३	हेपाटाइटिस "वि"	२५	१७	२९
४	दादुरा	२५	१७	३०
५	पोलियो			
६	टि.टि (गर्भवती महिला)	२१	१७	२९

७२. पोषण अनुगमन तथा आईरन चक्की र जुकाको औषधी सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका भित्र ५ वर्ष भन्दा कमका बालबालिकाहरूको पोषण वृद्धिको अनुगमन अवस्था तथा गर्भवती महिलाहरूलाई उपलब्ध गराइएको आईरन चक्की तथा जुकाको औषधी सम्बन्धी वडागत विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ७३: पोषण अनुगमन तथा आईरन चक्की र जुकाको औषधी सम्बन्धी विवरण

बडा नं.१

सूचकहरू	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४
५ वर्ष भन्दा मुनिको वृद्धि अनुगमन (पटक)	५	४	४
गर्भवती महिलाहरूका लागि आईरन चक्की वितरण (प्रतिशत)	३७	२५	१००
गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गरेको जुकाको औषधी (प्रतिशत)	३७	२५	१००

बडा नं.२

सूचकहरू	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४
५ वर्ष भन्दा मुनिको वृद्धि अनुगमन (पटक)	५	५	४
गर्भवती महिलाहरूका लागि आईरन चक्की वितरण (प्रतिशत)	३७५	५४५	४७५
गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गरेको जुकाको औषधी (प्रतिशत)	३७५	५४५	४७५

बडा नं.३

सूचकहरू	२०७१/७२	२०७२/७३	२०७३/७४
५ वर्ष भन्दा मुनिको वृद्धि अनुगमन (पटक)	९	७	४
गर्भवती महिलाहरूका लागि आईरन चक्की वितरण	२१	२९	३३

गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गरेको जुकाको औषधी (जना)

२१

२९

३३

बडा न.४

सूचकहरू	२०७१७२	२०७२७३	२०७३७४
५ वर्ष भन्दा मुनिको वृद्धि अनुगमन (पटक)	३	६	
गर्भवती महिलाहरूका लागि आइरन चक्की वितरण	५२	३६	
गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गरेको जुकाको औषधी (जना)	५२	३६	

बडा न.५

सूचकहरू	२०७१७२	२०७२७३	२०७३७४
५ वर्ष भन्दा मुनिको वृद्धि अनुगमन (पटक)	६	६	८
गर्भवती महिलाहरूका लागि आइरन चक्की वितरण	८१	१२०	८१
गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गरेको जुकाको औषधी (जना)	८५	११३	७७

बडा न.६

सूचकहरू	२०७१७२	२०७२७३	२०७३७४
५ वर्ष भन्दा मुनिको वृद्धि अनुगमन (पटक)	१६	२०	१०
गर्भवती महिलाहरूका लागि आइरन चक्की वितरण	८१	१२०	८१
गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गरेको जुकाको औषधी (जना)	८५	११३	७७

बडा न.७

सूचकहरू	२०७१७२	२०७२७३	२०७३७४
५ वर्ष भन्दा मुनिको वृद्धि अनुगमन (पटक)	२०	२०	२०
गर्भवती महिलाहरूका लागि आइरन चक्की वितरण	४२	४६	४९
गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गरेको जुकाको औषधी (जना)	४२	४६	४९

बडा न.८

सूचकहरू	२०७१७२	२०७२७३	२०७३७४
५ वर्ष भन्दा मुनिको वृद्धि अनुगमन (पटक)	२०	२०	२०
गर्भवती महिलाहरूका लागि आइरन चक्की वितरण	४२	४६	४९
गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गरेको जुकाको औषधी (जना)	४२	४६	४९

बडा न.९

सूचकहरू	२०७१७२	२०७२७३	२०७३७४
५ वर्ष भन्दा मुनिको वृद्धि अनुगमन (पटक)	६	६	६
गर्भवती महिलाहरूका लागि आइरन चक्की वितरण	२१	१७	२०
गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गरेको जुकाको औषधी (जना)	२१	१७	२०

७३. भुल प्रयोगसम्बन्धी विवरण

यस कालिङ्घक गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका घरधुरीहरूमा लामखुटेबाट बच्चको लागि भुल प्रयोग अवस्थालाई हेर्दा २१.१ प्रतिशत घरधुरीका सबै लेल भुल प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ । त्यस गरी १२२.२ प्रतिशत घरमा कसैकसैले मात्र प्रयोग गर्ने देखिन्छ भने ६६.७ प्रतिशत घरधुरीमा कसैले पनि भुल प्रयोग गर्ने गरेको देखिदैन । वडागत विवरणलाई तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका न. ७४: घरधुरीमा सुल भुल प्रयोग सम्बन्धी विवरण

बडा नं	सबैले गर्ने	कसै कसैले मात्र	कसैले नगर्ने	जम्मा घरधुरी
१	१०६	१३	६४५	७६४
२	५६	१५३	८७९	१०८८
३	१२४	२५६	३१५	६९६
४	२८६	११४	४०८	८०८
५	६४	११९	६८८	८७१
६	६१	८२	८०८	९५१
७	१७३	८९	६१९	८८०
८	६१७	६९	३६४	१०४८
९	२११	८७	६३७	९३५
जम्मा	१६१८	९८२	५३६३	८०४९

७४. श्रमिक बालबालिकाको प्रकार

यस गाउँपालिका भित्र औपचारिक तथा अनौपचारिक क्षेत्रमा बाल श्रमिक अभिलेखगत आधारमा नपाइए पनि घरधुरी सर्वेक्षणको क्रममा निम्न संख्यामा बालबालिका कामको लागि गाउँपालिका बाहि रहको पाइयो ।

तालिका नं. ७५: श्रमिक बालबालिकाहरूको प्रकार

सि.नं.	कामदारको विवरण	संख्या	कैफियत
१	घरेलु कामदार	४	
२	होटल तथा रेस्टरेण्ट	६	
३	उद्योग तथा व्यवसाय	०	
४	अन्य	५	
जम्मा			

७५. जन्मदर्ता भएका बालबालिकाको संख्या

तालिका न. ७६: जन्मदर्ता भएका बालबालिकाहरूको विवरण (अधिल्लो आ.व. २०७३/७४ र चालु आ.व. २०७४/७५)

वडा न	आ.व.	बालिका	कुल जन्मदर्ता संख्या	जम्मा	कैफियत
			बालक		
१	अधिल्लो आ.व.	४३	४५	८८	
	चालु आ.व.	१०	९	१९	
२	अधिल्लो आ.व.	५४	५०	१०४	
	चालु आ.व.	११	३	१४	
३	अधिल्लो आ.व.				
	चालु आ.व.				
४	अधिल्लो आ.व.	१५	१७	३२	
	चालु आ.व.	६	५	११	
५	अधिल्लो आ.व.	१०	७	१७	
	चालु आ.व.	६	८	१४	
६	अधिल्लो आ.व.	६०	४८	१०८	
	चालु आ.व.	१५	७	२२	
७	अधिल्लो आ.व.	४३	५४	९७	
	चालु आ.व.	८	१०	१८	
८	अधिल्लो आ.व.	४३	५४	९७	
	चालु आ.व.	८	१०	१८	
९	अधिल्लो आ.व.	६८	५१	११९	
	चालु आ.व.	६	५	१२	

७६. वातावरण तथा सरसफाई

- सार्वजनिक शैचालय : ५ वटा
- फोहरपानी प्रशोधनशाला : ० वटा
- पिउने पानी प्रशोधनशाला : ० वटा - ल्याण्डफिल साइट : ०
- सरसफाई व्यवस्थापन सवारी साधनको अवस्था : छैन
- बायोग्रास प्लान्ट : (घरधुरी स्तरमा मात्र देखिएको छ)
- सरसफाई मजदुर संख्या : ०
- स्यानिटरी ल्याण्डफिल ०

७७. फोहरमैला व्यवस्थापन

यस गाउँपालिका भित्र रहेका वस्तीका घरधुरीहरूमा उत्पादन हुने फोहरमैलाको व्यवस्थापन अभ्यासलाई हेदा करिव ७६.४० प्रतिशत घरधुरीले फोहर थुपार्ने स्थान वा कन्टेनरमा फोहर व्यवस्थापन गर्ने गरेको पाइयो । त्यसै गरी २.९६ प्रतिशत घरधुरीले नदी वा खोल्सामा फोहर फाल्ने गरेको पाइन्छ, करिव ४.८३ प्रतिशत घरधुरीले कम्पोष्टमल बनाउने गरेको पाइयो । वडागत आधारमा उक्त विवरणलाई तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ७७: घरायसी फोहरमैला व्यवस्थापन अभ्यास विवरण

घरेलु फोहर व्यबस्थापनको अध्यास								जम्मा घरधुरी
परिवार संख्या	नदी वा खोल्सामा	सडकमा	फोहोर थुपार्ने ठाउं, कन्तेश्वर	घरमा नै लिन आउँछ	आफ्तै कम्पाउण्डमा	कम्पोष्ट मल बनाइन्छ	थाहा छैन	
२३८	२७४	६१४३	०	९९४	३८८	८४	८०४९	८०४९
प्रतिशत	२.९६	३.४१	७६.४०	०.००	११.३७	४.८३	१.०४	१००.००

घरधुरी सर्वेक्षण २०७४

७८. सेवा प्रवाह विवरण

- दमकल : छैन
- एम्बुलेन्स: १ (सेवाको अवस्था सिगांटीबजारबाट मागमा आधारित संचालन हुने)
- शववाहन : छैन
- प्रहरी भ्यान : १

७९. हुलाक सेवाको विवरण

तालिका न.७८: हुलाक सेवाको विवरण

विवरण	स्थान	प्रदान गरिने सेवाहरु
इलाका हुलाक	सिंगटी	टिकट विक्री, चिठीपत्र दर्ता वितरण, इटेलिसेन्टर आदि
अतिरिक्त हुलाक	कालिङ्घोक	टिकट विक्री, चिठीपत्र दर्ता वितरण
अतिरिक्त हुलाक	सुनखानी	टिकट विक्री, चिठीपत्र दर्ता वितरण
अतिरिक्त हुलाक	सुन्द्रावती	टिकट विक्री, चिठीपत्र दर्ता वितरण
अतिरिक्त हुलाक	लामिडाडा	टिकट विक्री, चिठीपत्र दर्ता वितरण
अतिरिक्त हुलाक	बावरे	टिकट विक्री, चिठीपत्र दर्ता वितरण

८०. सेवा कार्यालयहरु

यस गाउँपालिका क्षेत्रलाई सेवा प्रवाह पुग्नेगरी साविक गाउँविकास समितिहरूको संरचना अन्तर्गत निम्न स्थानमा पशुसेवा केन्द्र स्थापना तथा सेवा प्रवाह गरिएको छ ।

तालिका न.७९: सेवा कार्यालय तथा सेवा क्षेत्र सम्बन्धी विवरण

सि.न.	सेवा केन्द्र स्थल	लक्षित सेवा क्षेत्र
१	पशुसेवा केन्द्र सिंगटी	लामिडाडा र लापिलाड
२	पशुसेवा केन्द्र सुनखानी	सुनखानी र सुन्द्रावती
३	पशुसेवा केन्द्र विगु	कालिङ्घोक वडा न १

८१. वसपार्क वा वस स्टेशन

यस गाउँपालिका भित्र बृहद वसपार्क निर्माण भएको छैन । लामिडाडाको सिंगटी बजारमा अस्यायी वसपार्क भए पनि व्यवस्थित गर्न सकिएको छैन । सदरमकाम चरिकोटबाट दैनिक बस बावरे, लापिलाड तर्फ सवारी आवत जावत गर्ने भएपनि यी स्थानहरूमा दिगो वसपार्क तयार गर्न सकिएको छैन । साना सवारी साधन तथा जीप दैनिक संचालन हुने गरेको छ । यी प्राय सबै निजी व्यवसायी मार्फत संचालन गरिएको छ ।

८२. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका ताल तलैया तथा सीमसारहरु

तालिका न.८०: गाउँपालिका भित्र रहेका ताल तलैया तथा सीमसारहरु

सि.न.	वडा न.	तालतलैया / पोखरी	क्षेत्रफल (हेक्टर)
			जलासय
१	८	कालिपोखरी	०.३
२	६	आकासपाताल	१
३	५	सिमपोखरी	१.५
४	१	सवारेपोखरी	१
५		शिखरचोक पोखरी	

८३. जिल्ला सदरमुकामबाट गाउँपालिका कार्यालय तथा वडा कार्यालयहरुको सरदर दुरी तालिका न.८१: जिल्ला सदरमुकामबाट गाउँपालिका कार्यालय तथा वडा कार्यालयहरुको सरदर दुरी

विवरण	वडा न	स्थान	पैदल दुरी
कालिङ्घोक गाउँपालिका कार्यालय	सुनखानी	सुनखानी	४ घण्टा
वडा कार्यालय	१	कालिङ्घोक	१ दिन
वडा कार्यालय	२	बावरे	७ घण्टा
वडा कार्यालय	३	लामिङ्डाँडा	१ दिन
वडा कार्यालय	४	लामिङ्डाँडा	८ घण्टा
वडा कार्यालय	५	लापिलाड	८ घण्टा
वडा कार्यालय	६	लापिलाड	८ घण्टा
वडा कार्यालय	७	सुनखानी	६ घण्टा
वडा कार्यालय	८	सुनखानी	६ घण्टा
वडा कार्यालय	९	सुन्द्रावती	३ घण्टा

८४. बैंक तथा वित्तीय संस्था

यस गाउँपालिकामा नियमित बचत तथा आर्थिक कारोबार गर्ने बैंक स्थापना शुरुवात भएको छ। यसबाहेक पनि सहकारी मार्फत पूजी संकलन र ऋण प्रवाह गर्ने गरेको पाईन्छ।

तालिका न.८२: संचालनमा रहेका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुको विवरण

क्र.स.	बैंकको नाम	वडा न
१	सेन्चुरी बैंक लिमिटेड	३
२	लक्ष्मी लघुवित्त बैंक	३
३	शिवशत्ती बचत तथा ऋण सहकारी	५
४	मोहित लापिलाड आइ.एम.मि	५
५	लक्ष्मी बैंक	५
६	सामुदायिक लघुवित्त वित्तीय संस्थां लि	६
७	छिमेक लघुवित्त वित्तीय संस्थां	६
८	लक्ष्मी लघुवित्त	६
९	डिप्रोक्स लघुवित्त	६
१०	आरम्भ लघुवित्त	६
११	एन.एम.विलघुवित्त	६

८५. धार्मिक स्थलको नाम

यस कालिङ्घोक गाउँपालिका धार्मिक पर्यटनको दृष्टिकोणले पनि महत्वपूर्ण छ। दोलखा जिल्लाकै प्रसिद्ध मन्दिहरु मध्ये कालिङ्घोक भगवती, पाण्डव गुफा, कालिनाग मन्दिर, सुन्द्रावती मन्दिर आदि यहि गाउँपालिकामा रहेका छन्। यी मध्ये पनि कालिङ्घोक भगवती विशेष महत्वको रहेको छ।

कालिङ्घोक भगवती

दोलखा जिल्लाको सदरमुकाम चरिकोटबाट १७ किमी उत्तरमा (३,८५२ मिटरको उचाइमा) अवस्थित यस देवीस्थल धार्मिक तथा पर्यटकीय दृष्टिकोणबाट महत्वपूर्ण रहेको छ। यस मन्दिरमा दशैं, कार्तिक पूर्णिमा र जनै पूर्णिमामा ठूलो मेला लाग्दछ। लालीगुराँस र चिमाल फूलले ढाकिएको वन क्षेत्र भएको यस ठाउँबाट दोर्जेलाक्पा, जुगल, गौरीशंकर, मेलुङ्गत्से, नुम्वुर लगायतका हिमालहरू र रमणीय प्राकृतिक दृष्यहरु अवलोकन गर्न सकिन्छ। यो स्थानबाट सूर्योदय र सूर्यास्त निकै मनमोहक देखिनुका साथै यस स्थानमा चौरी पालन गरिन्छ। किम्बदन्ति अनुसार यस स्थानमा रहेका गुफाहरुमा पञ्च पाण्डव गुप्तवास बसेका थिए। कालिङ्घोक भगवती माईको दर्शन गरेमा मनले चिताएको कुरा पुग्छ भन्ने जनविश्वास रहेको छ। धार्मिक पर्यटनको प्रसस्त संभावना यस मन्दिरले बोकेको छ। गाउँपालिका क्षेत्र भित्र भएका अन्य धार्मिक स्थलहरुको विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका न.८३: गाउँपालिका भित्र रहेका धार्मिक स्थलहरुको विवरण

मन्दिर तथा धार्मिक स्थल	गुम्बा	चर्च
कालिङ्गोक भगवती, भीमसेन स्थान मन्दिर, कालिनाग मन्दिर, चौधेरा, सुन्द्रावती मन्दिर, सेतीदेवी मन्दिर, इच्छेश्वर मन्दिर, पाण्डव गुफा, कुरी, साततले, गुम्बाबेसी, पोखरेचौर, सेतीभूमी	तामाङ गुम्बा, बंशथली, बोजेनी गुम्बा	कुशावती, प्रभुमण्डली

८४. सडक तथा बाटोघाटोको स्थिति

यस गाउँपालिकालाई सिंगटी लामावगर सडकले छोएको छ। अपरतामाकोशी हाइड्रो पावरको कारणले पनि यी सडकहरुको विस्तार र विकासमा सहयोग पुगेको छ। उत्तरी दोलखाको प्रमुख प्रवेशद्वाराको रूपमा यो सडक रहेको छ। साथै भविष्यमा चीन जोड्ने सडकको पनि संभावना रहेको छ। यसको अतिरित्त गाउँपालिकाका सबै बडाहरुमा हिउँदमा कच्ची सडक मार्फत साना सवारी साधनको पहुँच पुगेको छ। कालिङ्गोक गाउँपालिकामा अन्य अन्तरवडा ग्रामिण सडकहरु निर्माणको क्रममा रहेका छन। हाल गाउँपालिका भित्र रहेका प्रखुब सडकहरुको विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका न.८४ गाउँपालिका भित्र रहेका प्रमुख सडक तथा बाटोघाटोको विवरण

क्र.स.	सडकको नाम	सडकको अवस्था	जम्मा लम्बाई (किमि)	गाउँपालिका भित्रको लम्बाई (किमि)	चले सवारी साधनहरु	यस गाउँपालिका छुने मुख्य स्थानहरु	सवारी संचालन हुने समय
१	दोलखा-सिंगटी- लामावगर	-कच्ची, पिच	६५	२५	हेभी तथा लाईट	सुन्द्रावती, सुनखानी, लामिङ्गा	बर्षभरी
२	सुनखानी - साइवा सडक	ग्रावेल- कच्ची	३०	१६.७	हेभी तथा लाईट	सुनखानी, लामिङ्गा, वावरे	बर्षभरी
३	चरिकोट- देउराली- कालिङ्गोक	कच्ची	२१	५.५	लाईट	कालिङ्गोक	हिउँद
४	बञ्चरे - पोखरे	कच्ची		४.५	लाईट	बञ्चरे, पोखरे, लामिङ्गा	हिउँद
५	सिंगटी - पोखरे	कच्ची		८.७	लाईट	सिंगटी, पोखरे वावरे, दुसीखर्क	हिउँद
६	पोखरे-बावरे - दुसीखर्क	कच्ची		१५.२	लाईट	क्याम्पोल, मुझ्चा	हिउँद

८५. हाल रहेको अन्तर वडा ग्रामिण सडक

कालिङ्गोक गाउँपालिकामा अन्तर वडा जोड्ने ग्रामिण सडकहरु केही निर्माण भएका छन् भने केही सडकहरु निर्माणको क्रममा रहेका छन्। साथै नयाँ ट्रायाक खोले काम पनि धमाघम भईरहेको छ। यी अधिकांश सडकहरु मौषमी सडक हुन्। स्थानीय उत्पादन बजारसम्म ल्याउन तथा दैनिक यातायातमा सहज भएको छ। यद्यपी यसरी निर्माण भएका सडकहरुको मर्मत संभार र स्तरोन्तीको लागि थप स्रोत परिचालन गर्नुपर्ने देखिन्छ। हाल यस गाउँपालिकाका विभिन्न बडाहरुमा भएको कच्ची तथा मौषमी सडकहरुको विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका न.८५: अन्तर वडा ग्रामिण सडकको विवरण

विवरण	वडा न. १	वडा न. २	वडा न. ३	वडा न. ४	वडा न. ५	वडा न. ६	वडा न. ७	वडा न. ८	वडा न. ९
कच्ची तथा मौषमी सडक लम्बाई किमि	१३	७	१६	२०	५	२५	२४	१६	२५
ग्राम्भेल सडक						१२	१९	१५	
ओषत चोडाइ मिटर	५	५	५	५	६	५	४	४	५

८६. पर्यटकीय पदयात्रा क्षेत्र

दोलखा जिल्ला पर्यटकीय पदयात्राको दृष्टिकोणले पनि प्रस्तुत संभावना भएको क्षेत्र हो। राजधानी काठमाडौँबाट नजिकै रहेको तथा प्रासिद्ध गौरीशंकर हिमालको काखमा अवस्थित यो जिल्लामा केही पर्यटकीय पदमार्गहरु पहिचान गरिएकाछन्। यस कालिङ्गोक गाउँपालिकालाई छुने वा यससँग सरोकार राख्ने पर्यटन पदयात्रा क्षेत्रहरु निम्नानुसार रहेको छ। यसबाट गाउँपालिकाले आगामी दिनमा श्रोत आर्जन गर्न सक्ने संभावना रहेको छ।

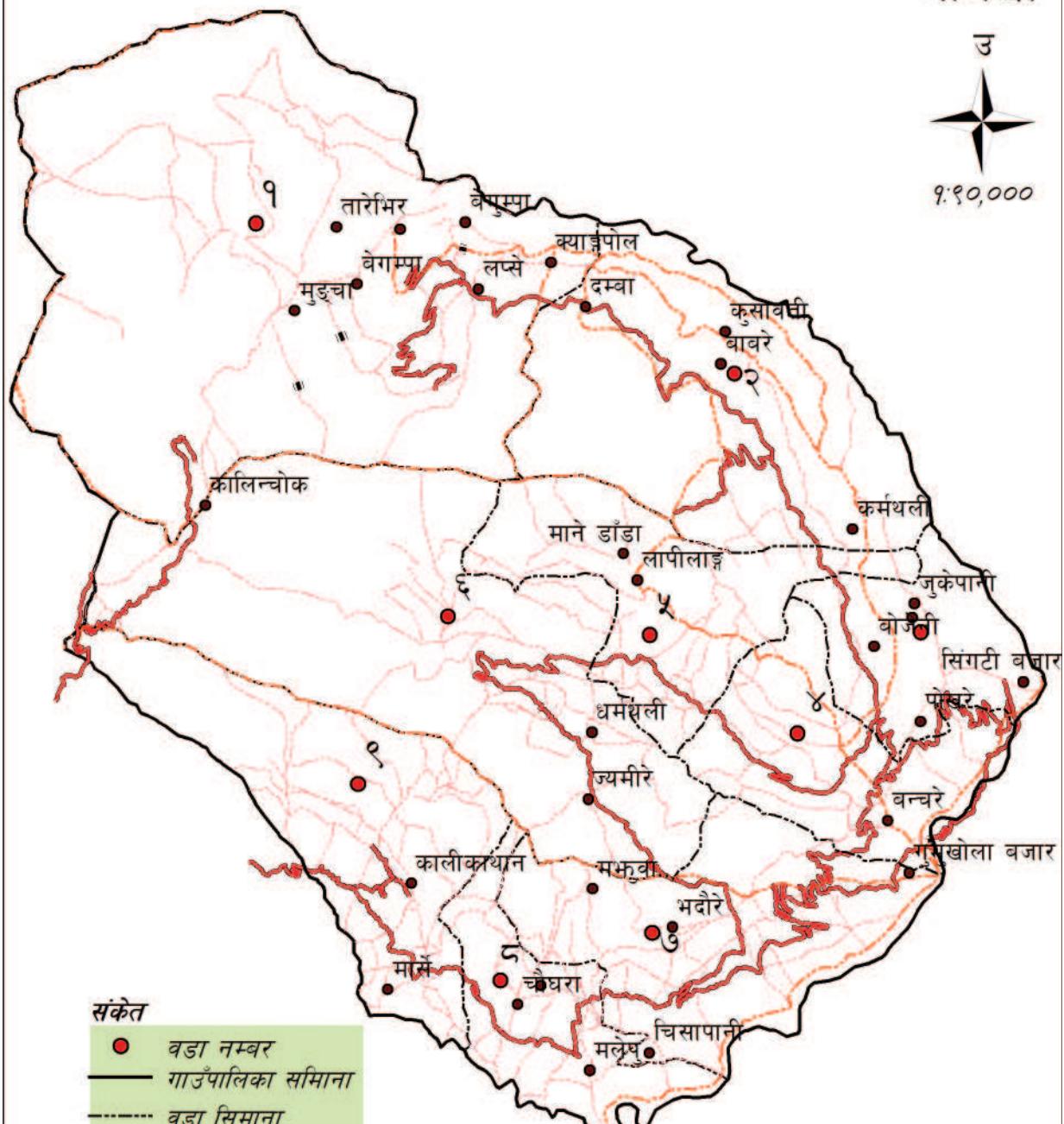
- बाह्रविसे (सिन्धुपाल्चोक जिल्ला)-कर्थली-दोलज्ञसा-थिङ्गसाङ्गला-कालिङ्गोक-चरिकोट/दोलखा -४ रात ५ दिन।
- चरिकोट/दोलखा-लामिङ्गा-चागू-विग-थिङ्गसाङ्गला-कालिङ्गोक-चरिकोट/दोलखा -४ रात ८ दिन।
- बाह्रविसे (सिन्धुपाल्चोक जिल्ला)कर्थली-दोलज्ञसा-थिङ्गसाङ्गला-विग-लोटिङ्ग-सिंगटी-दोलखा/चरिकोट -७ रात ८ दिन।
- चरिकोट/दोलखा-कालिङ्गोक-थिङ्गसाङ्गला-विग-जगत-लामावगर-लुमनाङ्ग-लज्जी-लामावगर-सिंगटी-दोलखा/चरिकोट -१२ रात १३ दिन।

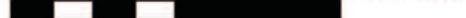
बाटो संजाल

कालिन्चोक गाउँपालिका दोलखा

उ

१:९०,०००

२ ९ ० २ किलोमिटर

८९. सार्वजनिक शौचालय सम्बन्धी विवरण

तालिका न.८६: सार्वजनिक शौचालय सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	सार्वजनिक शौचालय रहेको स्थान	कैफियत	सञ्चालनको अवस्था
१	सिंगटी	सार्वजनिक	संञ्चालित
२	सुन्द्रावती	सार्वजनिक	संञ्चालित
३	सुनखानी	सार्वजनिक	संञ्चालित
४	बवरे	सार्वजनिक	संञ्चालित
५	लापिलाड	सार्वजनिक	संञ्चालित

९०. विपद व्यवस्थापन पूर्व तयारी सम्बन्धी विवरण:

- विपद व्यवस्थापन समिति बनेकोछ
- सुरक्षित स्थान तोकिएको छैन
- विपद व्यवस्थापन पूर्व तयारी योजना बनेको छ
- विपद व्यवस्थापन कौप बनेको छ

९१. भोलुङ्गे पुलहरुको विवरण

तालिका न.८७: भोलुङ्गे पुलहरुको विवरण

बडा न.	पुल र खोलाको नाम	दायाँ किनारा रहेको स्थान	बायाँ किनारा रहेको स्थान	निर्मित साल	सहयोगी निकाय
१	यावाल खोला				
१	गोदुसोड खोला आर सि सि			२०७२	जि.वि.स
१	सिरिस्मो खोला भोलुङ्गे पुल			२०६५	जि.वि.स
१	सिल्ड्चा खोला भोलुङ्गे पुल				
२	भ्यागुते खोला	का.गा.पा २	विगु.गा.पा ८		जि.वि.स
२	सोरुड खोला	का.गा.पा २	विगु.गा.पा ८		जि.वि.स
२	दोरपा चोक्टी	का.गा.पा २	विगु.गा.पा ८		जि.वि.स
३	सिंगटी भोलुङ्गे पुल	का.गा.पा ३	विगु.गा.पा ४	२०४८२४९	विविएलएल
३	भ्याकुतार भोलुङ्गे पुल	का.गा.पा ३	गौरिशंकर गा.पा ४	२०४४२४५	विविएलएल
४	गुमु खोला पुल	सुनखानी	लामिडाँडा	२०४२	विविएलएल
४	विस्मुरे पुल	सुनखानी	लामिडाँडा	२०५४	विविएलएल
४	पिरवुती पुल	जुगे	लामिडाँडा		विविएलएल
४	झमार्सी आर सिसि पुल	सुनखानी	लामिडाँडा		अपर तामाकोसी
५	घटु खोला	कुलवात खेत	देविथान खेत	२०७२	गा.वि.स
६	भद्रावती पुल	राजपा	मार्केपारा	२०४०	वि.वि.एल
६	गुड्चा पुल		गोडुड	२०७१	
६	घटटे खोला पुल	थापाटोल	त्रिशुले मुनी	२०७२	
६	राते आर सि सि पुल	लाम्पा	राते	२०७१	
७	तामाकोशी	कोशी खेत	जुगु वगुवा	२०५९	वि.वि.एल
७	गुमु खोला	गुमुखोला	लामिडाँडा	२०२८	
८	दोल्ती खोला	नागदड	तिनदडोगे	२०७२७४	
९	वरवारा खोला भोलुङ्गे पुल	सुन्द्रावती	भि न पा १	२०७१	जि.वि.स
९	सेरे खोला पुल	सुन्द्रावती	सुन्द्रावती७	२०७२	गा.वि.स

९२. व्यापारिक केन्द्रहरुको विवरण

यस गाउँपालिका भित्र स्थानीय उत्पादित सामाग्री संकलन विक्री तथा भण्डारन साथै दैनिक उपभोग्य सामाग्रीहरु आपूर्तिका लागि साना तथा मझौला व्यापारिक केन्द्रहरु सञ्चालित छन्। विशेषगरी सिंगटी, कटुवा, सुन्द्रावती आदि प्रमुख व्यापारिक केन्द्रहरु हुन्। यी केन्द्रसम्मस्वारीसाधन मार्फत सामाग्रीहरु ढुवानी हुने गरेको छ। यहाँ संकलित नगदेवालीहरुचारिकोट बजारमा व्यापार हुने गरेको छ।

तालिका न.८८: प्रमुख व्यापारिक केन्द्रहरुको विवरण

बडा न.	व्यापारिक केन्द्रको नाम	मध्य व्यापारिक वस्तुहरु	कैफियत
२	दम्बा	दैनिक उपभोग्य वस्तु तथा खाद्यान्न	कच्ची सडक, विद्युत, सञ्चार,
२	बुर्सिडथली	दैनिक उपभोग्य वस्तु तथा खाद्यान्न	कच्ची सडक, विद्युत, सञ्चार,
२	कुसावती	दैनिक उपभोग्य वस्तु तथा खाद्यान्न	कच्ची सडक, विद्युत, सञ्चार,
२	लप्से	दैनिक उपभोग्य वस्तु तथा खाद्यान्न	

३	सिगटी	रड, सिमेट, जस्ता दैनिक उपभोग्य वस्तु तथा खाद्यान्न	कच्ची सडक, विद्युत, स्वास्थ्यचौकी
४	बन्धरे बजार	खाद्यान्न, फैन्स, कस्टोटिक, भाडाँ	कच्ची सडक
४	बाघखोर	खाद्यान्न, फैन्स, कस्टोटिक, भाडाँ	कच्ची सडक
८	सोतिबजार	दैनिक उपभोग्य वस्तु तथा खाद्यान्न	कच्ची सडक
८	कालिनाग	रड, सिमेट, दैनिक उपभोग्य वस्तु तथा खाद्यान्न	कच्ची सडक
९	कटुवा चउर	खाद्य तथा हार्डवेयर	सामग्री, होटल

९३. खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका भित्र साना तथा मझौला खेलमैदानहरु रहेका छन्। विशेष गरी सामुदायिक विद्यालहरुको हातामा रहेका यस प्रकारका खेलमैदानहरु आन्तरिक तथा प्रतियोगितात्मक खेलकुदको लागि प्रयोग हुने गरेको पाइन्छ।

तालिका न. ८९: गाउँपालिका भित्र रहेका खेलमैदान सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	खेल मैदानको किसिम र अनुमानित क्षे	स्थान तथा वडा नं.	क्षेत्रफल (रोपनीमा)	कैफियत
१	लामिङ्डाँडा खेलमैदान	वडा नं ३	६	
२	हिलेपानी खेलमैदान	वडा न. ४	१०	
३	लामिलाड स्कूल खेलमैदान	वडा न. ५	६	
४	बलम्बु खेलमैदान	वडा न. ६	१०	
५	गुर्जुपा खेलमैदान	वडा न. ६	७	
६	लेटुडु खेलमैदान	वडा न. ६	८	
७	सुनखानी खेलमैदान	वडा न. ७	७	
८	कालिनागस्थान खेलमैदान	वडा न. ८	६	
९	कटुवाचौर खेलमैदान	वडा न. ९	७	

९४. गाउँपालिका भित्र रहेका सार्वजनिक पाटी पौवा तथा चौताराहरुको विवरण

तालिका न. १०: सार्वजनिक पाटी पौवा तथा चौताराहरुको विवरण

वडा नं.	सार्वजनिक पाटीपौवा र चौतारा	स्थान	उपयोग
२	कुतिस्याङ्ग	का. गा. पा. २	सार्वजनिक
२	कुमावती	का. गा. पा. २	सार्वजनिक
२	स्यावाराड	का. गा. पा. २	सार्वजनिक
४	पिपल चौतारा	कालिन्चोक हिलेपानी ४	सार्वजनिक
४	थालि चौतारा	कालिन्चोक गुमु ४	सार्वजनिक
४	सहिद प्रतिक्षालय	कालिन्चोक ४	सार्वजनिक
५	पुवोलीको चौतारा प्रतिक्षालय	मानिस वडा २ हाल वडा ५	अप्टायारोमा विश्राम
५	आलडाडाको पाटि	हाल वडा ५ सामिक वडा ३	
५	बलम्बु मन्दिरमा रहेको पाटीपौवा	सामिक ३ हाल वडा ५	वर्षमा एकदिन यस ठाउँमा मैला लान्ने सार्वजनिक
६	सिदावारा थुमे वाटो	गज्या	
६	मदिलाभवन	रामदेउ	सार्वजनिक
७	चिउरीखर्क चौतारा	चिउरीखर्क	सार्वजनिक
७	पीपलबोट चौतारा	सेउलि बजार	सार्वजनिक
७	नरपिपल चौतारा	तोरीखेत	सार्वजनिक
९	हरिमोन चौतारा	कटुवाचउर	सार्वजनिक

९५. गाउँपालिका कार्यालयदेखि प्रत्येक वडाकेन्द्रसम्मको दूरी

तालिका न. ११: गाउँपालिका कार्यालयदेखि प्रत्येक वडा केन्द्रसम्मको दूरी

वडा नं.	गाउँपालिका कार्यालयसँग वडा कार्यालयको दुरी	गापा कार्यालय केन्द्रसम्मको दूरी
१	कालिन्चोक वडा कार्यालयबाट	१२ किमि
२	बावरे वडा कार्यालयबाट	८ किमि

३	लामिडाडा वडा कार्यालयबाट	४.५ किमि
४	लामिडाडा वडा कार्यालयबाट	५.४ किमि
५	लापिलाड गाविस भवनबाट	१२ किमि
६	लापिलाड गाविस भवनबाट	६ किमि
७	सुनखानी	० किमि
८	सुनखानी वडा भवनबाट	२ किमि
९	सुन्द्रावती वडा कार्यालयबाट	५ किमि

स्रोत: टोपो म्याप, नापी विभाग

१६. वडा नागरिकमञ्च सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका भित्र स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम मार्फत साविकको गाविस स्तरमा गठन तथा संचालन भएको वडानागरिकहरूको विवरणलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका न. १२: वडा नागरिक मञ्च सम्बन्धी विवरण

वडा न.	जम्मा सदस्य			सामाजिक आधारमा वर्गीकरण				जम्मा
	जम्मा सदस्य	पुरुष	महिला	दलित	जनजाति	अन्य		
१	२३९	१४२	९७	५	२३१	३	२३९	
२	१५०	८९	६१	१३	६६	७१	१५०	
३	२३५	१२२	११३	२७	११८	१०	२३५	
४	२३५	१२२	११३	२७	१०९	९९	२३५	
५	२३६	१२७	१०९	१७	१४३	७६	२३६	
६	२३१	१६९	६२	६	१३७	८८	२३१	
७	२०५	१०८	९७	४०	८८	७७	२०५	
८	२३८	१४३	९५	१२	९५	१३१	२३८	
९	२०५	१०८	९७	४०	७७	८८	२०५	
जम्मा	१९७४	११३०	८४४	१८७	१०६४	७२३	१९७४	

१७. नागरिक सचेतना केन्द्र सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका भित्र रहेको साविकका गाउँविकास समितिहरूमा विपन्न नक्सांकनको आधारमा अति पछाडि परेको क्षेत्र र वर्गलाई समेटर नागरिक सचेतना केन्द्र स्थापना गरिएको थियो। स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम अन्तर्गत साप्ताहिक रूपमा रिफ्लेक्ट विधिमार्फत नागरिक सचेतना केन्द्र संचालन गरिन्छ। वडागत आधारमा गठन गरिएको नागरिक सचेतना केन्द्रहरूको विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका न. १३: नागरिक सचेतना केन्द्र सम्बन्धी विवरण

नागरिक सचेतना केन्द्र नाम	कालिङ्गोक गाउँपालिका वडा न	साविक गाविस
नागरिक सचेतना केन्द्र क्याम्पोल	१	कालिङ्गोक
नागरिक सचेतना केन्द्र, वेगम्पा	१	कालिङ्गोक
निको नागरिक सचेतना केन्द्र	२	बाबरे
लप्सीबोटे कालिङ्गोक	२	बाबरे
सिर्जनशील नागरिक सचेतना केन्द्र	३	लामिडाडा
प्रगतिशील नागरिक सचेतना केन्द्र	३	लामिडाडा
लालिगुराँस नागरिक सचेतना केन्द्र	३	लामिडाडा

मखमली नागरिक सचेतना केन्द्र	६	लापिलधाड
सूर्यमुखी नागरिक सचेतना केन्द्र	६	लापिलाड
जागरण नागरिक सचेतना केन्द्र	८	सुनखानी
परिवर्तनशील नागरिक सचेतना केन्द्र	८	सुनखानी
त्रिवेणी नागरिक सचेतना केन्द्र	८	सुनखानी
बदुन नागरिक सचेतना केन्द्र	९	सुन्द्रावती
सुन्द्रावती नागरिक सचेतना केन्द्र	९	सुन्द्रावती

आतः सेवा प्रदायक संस्था, एलजिसिडिपि

९८. तालिम प्राप्त गरेको जनसंख्या विवरण

साविकको गाउँविकास समिति, जिल्ला विकास समिति तथा क्याशिल विभिन्न संस्थाहरुको सहयोगमा गाउँपालिका क्षेत्रभित्र विभिन्न प्रकारको तालिम सञ्चालन गरिएको थियो। फरक फरक विषयक्षेत्रमा सञ्चालन गरिएको यस प्रकारको तालिमबाट लाभान्वित महिला पुरुष जनसंख्या विवरणलाई तालिमको शीर्षक अनुसार तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका न. ९४: तालिम प्राप्त गरेको जनसंख्या विवरण

क्र.स.	तालिम विवरण	लिङ्ग		जम्मा
		महिला	पुरुष	
१	वचत तथा ऋण	३२२	१३४	४५६
२	संस्थागत नेतृत्व	११८	१३५	२५३
३	लैगिक समविकास	२७६	१३२	४०८
४	स्वास्थ्य तथा सरसफाई	२५४	३१०	५६४
५	परिवार नियोजन	७६	३०	१०६
६	खानेपानी शुद्धिकरण	६३२	७१२	१३४४
७	वन व्यवस्थापन	२९	६१	९०
८	फोहोरमैला व्यवस्थापन	३५५	६५०	१००५
९	सिप विकास	१२२	१३०	२५२
१०	प्रकोप व्यवस्थापन	४३६	८६५	१३०१
१०	अन्य	२३२	१३१	३६३

घरधुरी सर्वेक्षण २०७४

९९. औसत भार्षिक पारिवारिक वचत विवरण

यस गाउँपालिका भित्रका विभिन्न बडाहरुमा रहेको घरधुरीको आर्थिक आमदानीको अवसरहरु फरक फरक रहेको छ। विषेश गरी कृषि, नोकरी, व्यापार, दैनिक ज्यामी, वैदेशिक रोजगारी आदिबाट प्राप्त रकमको वार्षिक वचत विवरणलाई तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। जसअनुसार वार्षिक रु. पचासहजार भन्दा कम वचत गर्ने परिवार संख्या २३.५९ प्रतिशत देखिन्छ। त्यसै पचासहजारदेखि एक लाख सम्म वचत गर्ने घरधुरी ३८.८० प्रतिशत भने दुईलाख पचहत्तर भन्दा धेरै आमदानी हुने घरधुरी संख्या १.५८ प्रतिशत रहेको छ। वार्षिक पारिवारी वचत विवरणलाई तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका न. ९५: औसत भार्षिक पारिवारिक वचत विवरण

क्र.स.	औसत भार्षिक पारिवारिक वचत विवरण (रुपैयामा)	परिवार संख्या	प्रतिशत
१	पचास हजार भन्दा कम	१८९७	२३.५९
२	रु. पचासहजार देखि एकलाख सम्म	३१२०	३८.८०
३	रु. एकलाख देखि एकलाख पचासहजार सम्म	१६७४	२०.८२
४	एकलाख पचासहजार देखि दुईलाख सम्म	७८५	१.५८

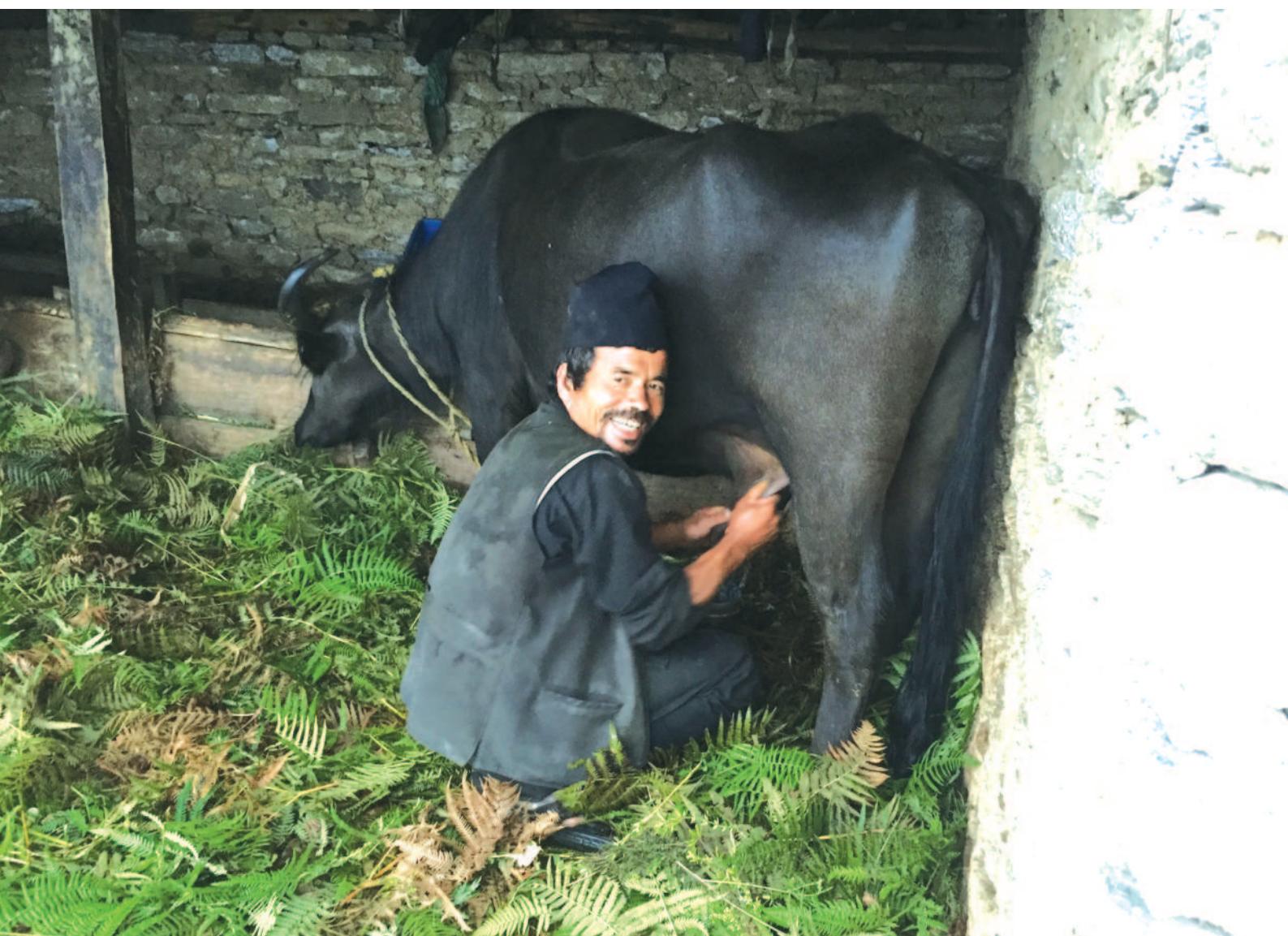
૫	દુર્ઝલાખ દેખિ દુર્ઝલાખ પચહત્તર સમ્મા	૩૨૬	૪.૦૫
૬	દુર્ઝલાખ પચહત્તર ભન્દા ધેરૈ	૧૨૭	૧.૫૮
૭	નખુલેકો	૧૧૨	૧.૩૯
	જમ્મા	૮૦૪૧	૧૦૦.૦૦

સોત: ઘરથુરી સર્વેક્ષણ ૨૦૭૪

૧૦૦. ઔદ્યોગિક તથા વ્યાપાર, વ્યવસાય (નિર્માણ વ્યવસાયી સમેત) સમ્બન્ધી વિવરણ

તાલિકા ન.૧૬: ઔદ્યોગિક તથા વ્યાપાર, વ્યવસાય સમ્બન્ધી વિવરણ

સિ.ન	વ્યાપાર, વ્યવસાય વિવરણ	જમ્મા	સંખ્યા
૧	દુર્ઘ વ્યવસાયી	૩	
૨	ટેલર્સ	૪૩	
૩	સુનચાંડી વ્યવસાયી	૪	
૪	ભાડા વ્યવસાયી	૭	
૫	હોટલ વ્યવસાયી (સાના તથા મખૌલા)	૪૧	
	સમેત		
૬	ફેન્સી વ્યવસાયી	૧૦	
૭	કિલનિક તથા ઔષધી વ્યવસાયી	૬	
૮	બૈક લયુવિત સમેત	૧૧	
૯	ઇલેક્ટ્રોનિક વ્યવસાયી	૮	
૧૦	માછામાસુ પસલ, વ્યવસાયી	૮	
૧૧	હેયર સૈલ્ન તથા સૌન્ડર્યકલા વ્યવસાયી	૨	
૧૨	ઘરેલુ ઉદ્યોગ	૩૨	
૧૩	સાના ઉદ્યોગ	૧૪	
૧૪	મખૌલા ઉદ્યોગ	૬	
૧૫	ભેટનરી	૩	
૧૬	બેકરી તથા મિષ્ઠાન વ્યવસાયી	૧	
૧૭	નિર્માણ વ્યવસાયી તથા સપ્લાયર્સ	૪	
૧૮	બંગુર પાલન	૧	
૧૯	ઠેક્કાપટટા વ્યવસાયી	૯	
૨૦	જુતા પસલ	૩	
૨૧	ફોટો સ્ટુડિયો	૫	
૨૨	ફર્નિચર / કાષ્ટ વ્યવસાયી	૧૫	
૨૩	કિરાના પસલ તથા સાના વ્યવસાયી	૭૫	
૨૪	સિ.ડિ.પસલ	૧	
૨૫	અટો વર્કસપ	૧	
૨૬	રાઇસ મિલ	૧૯	
૨૭	ઘડિ રેડિયો ટિ.ભી મર્મત	૬	
૨૮	પેટ્રોલ પમ્પ	૧	
૨૯	ખાજાઘર તથા ચિયા પસલ	૨૧	
૩૦	દુવાની સેવા સાના જીપ વ્યવસાયી	૭	
૩૧	મદિરા વ્યવસાય	૧૧	
૩૨	ગ્રાસ ડિલર	૧	
૩૩	કમ્પ્યુટર ટ્રેનિંગ સેન્ટર સાઈંચર વ્યવસાયી	૧	
૩૪	પુસ્તક વ્યવસાયી તથા ફોટોકાર્પી	૬	
૩૫	મની ટ્રાન્સફર	૨	
૩૬	સહકારી	૬૧	

१०१. गाउँपालिकाको कार्यालयमा हाल कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

तालिका न. १७: गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

सि.नं.	कर्मचारीको नाम थर	पद	वडा न.
१	सुरज अर्याल	कार्यकारी अधिकृत	
२	गोपाल घिमिरे	लेखा अधिकृत	
३	रामचन्द्र पौडेल	ना सु	
४	कृष्ण शिवाकोटी	प्राविधिक	
५	भक्त थामी	प्राविधिक	
६	गोकर्णराज पुरी	वडा सचिव वडा न. १	वडा न. १
७	रामजीप्रसाद शिवकोटी	सहायक कर्मचारी	वडा न. १
८	शिवलाल श्रेष्ठ	सहायक कर्मचारी	वडा न. २
९	मानबहादुर पाण्डे	सहायक कर्मचारी	वडा न. २
१०	राजु अर्याल	कार्यालय सहयोगी	वडा न. ३
११	हरिवहादुर खन्नी	कार्यालय सहयोगी	वडा न. ३
१२	रुपेश घिमिरे	कार्यालय सहायक	वडा न. ४
१३	शमशेर बहादुर बुढाथोकी	कार्यालय सहयोगी	वडा न. ४
१४	रमा कार्की	वडा सचिव वडा न. ५	वडा न. ५
१५	भीमकुमार थामी	कार्यालय सहयोगी	वडा न. ५
१६	टोपबहादुर विष्ट	वडा सचिव	वडा न. ६
१७	खेलबहादुर थामी	कार्यालय सहयोगी	वडा न. ६
१८	मैया थामी	कार्यालय सहयोगी	वडा न. ६
१९	संगीता थामी	कार्यालय सहयोगी	वडा न. ६
२०	भरत पौडेल	वडा सचिव	वडा न. ७
२१	दिपक खरेल	कार्यालय सहयोगी	वडा न. ७
२२	धिरेन्द्र चौधरी	वडा सचिव	वडा न. ८
२३	पदमराज शिवाकोटी		वडा न. ८
२४	अमृतबहादुर बुढाथोकी	कार्यालय सहयोगी	वडा न. ९
२५	उद्धव शाही	कार्यालय सहायक	वडा न. ९
२६	देवी प्रसाई	कार्यालय सहायक	वडा न. ९

१०२. कालिङ्गोक गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरु नाम तथा सम्पर्क नम्बर

यस कालिङ्गोक गाउँपालिकामा स्थानीय निर्वाचन मार्फत विजयी जनप्रतिनिधिहरुको नाम तथा सम्पर्क नम्बरलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका न. १८: विजयी जनप्रतिनिधिहरुको नाम तथा सम्पर्क नम्बर

सि.नं.	नाम थर	पद	सम्पर्क नम्बर
१	विनकुमार थामी	अध्यक्ष	९८५९९४४५२३
२	कालिका पाठक	उपाध्यक्ष	९८५९९९०४४२
३	बाबुलाल थामी	१ नं वडा अध्यक्ष	९८६४००१३१३
४	नानी पाण्डे	२ नं वडा अध्यक्ष	९८४४३०८९२४
५	निशान बुढाथोकी	३ नं वडा अध्यक्ष	९८४४३०५१८८
६	केशव बहादुर ठकुरी	४ नं वडा अध्यक्ष	९७४९९८९०५८
७	सुवास थामी	५ नं वडा अध्यक्ष	९८६०७९५४२८
८	मानसिंह थामी	६ नं वडा अध्यक्ष	९८४१०९४४३०
९	चेतबहादुर खड्का	७ नं वडा अध्यक्ष	९८६४००३७९०
१०	नन्दराज शिवाकोटी	८ नं वडा अध्यक्ष	९७४९०७२०३३
११	रामप्रसाद मैनाली	९ नं वडा अध्यक्ष	९८६०६२९६९५

१०३. विगत ३ वर्षको न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको स्तर

नेपाल सरकार सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले स्थानीय वित्तिय सेवा आयोगले तोकेअनुसार साविकको गाउँविकास समितिहरूले आफ्नो बार्षिक कार्यप्रणालीमा सफलता प्राप्त गर्दै अधितंम सुसासन प्रत्याभूति गर्न सूचक सहितको न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन गर्दै आएको छ। उक्त सूचक सहितको सर्त पूरा गरे वा कार्यसम्पादनमा राम्रो नतिजा प्राप्त गर्न सकेमात्र थप अनुदानको समेत प्रावधान राखिएको छ। जसअनुसार यस गाउँपालिकाका साकिको गाउँविकास समितिहरूको विगत ३ वर्षको न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन नजितालाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका न. १९: विगत ३ वर्षका न्यूनतम शर्त तथा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको स्तर

साविक गाउँविकास	आ.व. २०६९/७०	आ.व. २०७०/०७१	आ.व. २०७१/०७२
समिति			
कालिङ्गोक	उत्तिर्ण	उत्तिर्ण	उत्तिर्ण
बाबरे	उत्तिर्ण	उत्तिर्ण	उत्तिर्ण
लापिलाड	उत्तिर्ण	उत्तिर्ण	
लामिडाडा	उत्तिर्ण		
सुनखानी	उत्तिर्ण	उत्तिर्ण	उत्तिर्ण
सुन्द्रावती	उत्तिर्ण	उत्तिर्ण	उत्तिर्ण

१०४. विमानस्थलको विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनैपनि हैवाई विमान स्थल रहेको छैन। यँहाबाट नजिकैको विभान स्थल प्रयोग गर्न रामेछाप पुग्नुपर्ने हुन्छ। रामेछापको विमानस्थल निर्माण सम्पन्न भएपनि हाल सञ्चालनमा रहेको छैन। यस गाउँपालिकाबाट नजिकको विमानस्थल काठमाडौं स्थित त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल नै हो। यहाँ सम्मको औषत ५ घण्टा जिपमा लाग्ने गर्दछ।

१०५. शवदाह पशु वधशालाको विवरण

यसगाउँपालिकाबाट शवदाह गर्न आफ्नो जातिय सास्कृतिक परम्परा अनुसार भिन्न स्थानहरूमा लैजाने गरिन्छ। आर्यन संस्कृति अनुयायीहरूले नजिकैको नदीकिनारमा लैजाने गर्दछन् भने केही जातीविशेषता आफ्नै पवित्र घरछेउको माटोमा शब दहन गर्ने गरेको पाइन्छ।

तालिका न. १००: शवदाहस्थलको विवरण

सि.न.	शवदाह स्थलको नाम	हालको अवस्था	कैफियत
१	बेरगुम्पा चिहानडाँडा	प्रयोग भईरहेको	
२	क्याम्पोल चिहानडाँडा, मुड्चा	प्रयोग भईरहेको	
३	कात्तिके शवदाहस्थल	जीर्ण अवस्था	
४	गुमुखोला घाट	जीर्ण अवस्था	
५	धमिरे घाट	जीर्ण	
६	खहरे घाट		
७	नगदह घाट	जीर्ण	
८	सुन्द्रावती घाट	प्रयोग भईरहेको	
९	सुन्द्रावती चिहानडाडा	प्रयोग भईरहेको	

१०६. विशेष व्यावसायिक खेती र उत्पादन हुने मुख्य कृषि बाली

तालिका न. १०१: गाउँपालिकामा विशेष व्यावसायिक खेती र उत्पादन हुने मुख्य कृषि बालीको विवरण

विवरण	स्थान
दूधउत्पादन	सुन्द्रावती, सुनखानी, बाबरे
सुन्तला उत्पादन	सुनखानी
केरा उत्पादन	सुन्द्रावती, सुनखानी
अलैची तथा जडीबुटी	कालिङ्गोक
तरकारी बाली	सुन्द्रावती, सुनखानी, बाबरे, लापिलाड, लामिडाडा
आलू	कालिङ्गोक, लामिडाडा

१०७. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका होटलहरुको विवरणः

यस कालिन्चोक गाउँपालिका ग्रामिण तथा साना बजारी क्षेत्र दुवै रहेको गाउँपालिका हो । विशेषगरी वडा न. ३ को सिघटी बजार यस गाउँपालिकको व्यापारिक केन्द्रको रूपमा स्थापित हुदै गइरहेको छ । यहाँ सुविधा सम्पन्न मध्यम स्तरका होटलहरु सञ्चालन गरिएको छ भने पर्यटकीय महत्व भएको कालिन्चोक कुरी क्षेत्रमा पनि मझौला होटलहरु सञ्चालन गरिएको छ । यस बाहे ग्रामिण क्षेत्रमा पनि सामान्य आवास सुविधा सहितको होटल तथा खाजा घर सञ्चालन गरिएको छ । कालिन्चोक गाउँपालिका वडा न. १ वेगुम्पामा होमस्टे अवधारण शुरुवात गरी नमूनाका रूपमा केही घरहरुमा होमस्टे अपनाउन शुरुवात गरिएको छ । वडागत आधारमा गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेको होटलहरुको विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका न.१०२: गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेको होटलहरुको विवरण

क्र.सं.	होटलको नाम	स्थान	वडा न	आवास सुविधा भएको वा नभएको	सम्पर्क
१	कुरी कन्ट्री भिलेज एण्ड लज	कुरी	१	भएको	
२.	पाखिन होटल एण्ड लज	कुरी	१	भएको	
३	कालिन्चोक रिसोट	कुरी	१	भएको	
४	होटल दोभान	सिगटी	३	भएको	
५	सूर्योदय होटल एण्ड लज	सिगटी	३	भएको	
६	होटल न्यूज एण्ड गेष्टहाउस	सिगटी	३	भएको	०४९ ४९००४९
७	बुढाथोकी होटल एण्ड लज	सिगटी	३		
८	होटल कोहिनुर एण्ड लज	सिगटी	३	भएको	९८०५८८९५५
९	होटल सुधा एण्ड लज	सिगटी	३	भएको	
१०	दरबार होटल एण्ड लज	सिगटी	३	भएको	
११	माउन्टेन होटल एण्ड लज	सिगटी	३	भएको	
१२	सुरक्षा होटल एण्ड लज	सिगटी	३	भएको	
१३	सेढाई होटल एण्ड लज			भएको	
१४	साडबोले होटल एण्ड लज	बच्चरे	४	भएको	
१५	बासुदेव होटल एण्ड लज	बच्चरे	४	भएको	
१६	शान्ता होटल एण्ड लज	बच्चरे	४	भएको	
१७	दिक्की होटल एण्ड लज	कालिन्चोक, कुरी	६	भएको	९८५१०७६२७
१८	ओडिचु होटल एण्ड लज	कुरी	६	भएको	९८४४४०६८५६
१९	होटल मैक कु मिलेक	कुरी	६	भएको	९८५१०७५९९
२०	एम पी होटल एण्ड लज	कुरी	६	भएको	९७५४२०९७२९
२१	आयुष होटल एण्ड लज	भद्रारे	७	भएको	९८४४९९५८५३
२२	कात्तिको होटल एण्ड लज	सिसागोलाई	७	भएको	९८४९५०८२०६
२३	बुढाथोकी होटल एण्ड लज	शिशागोलाई	७	भएको	९८४९४९५९४८
२४	सित्का होटल एण्ड लज	सित्का	७	भएको	९८४४३०६६२७
२५	सेउली होटल एण्ड लज	सेउली	७	भएको	९८६४०००३८४
२६	गोल्डेन माइन होटल एण्ड लज	मेलडाँडा	८	भएको	९८४४५५६८२
२७	कालिनाग होटल एण्ड लज	कालिनागस्थान	८	भएको	
२८	खरेल खाजाघर	सोती	८	भएको	
२९	बुद्धि खाजबघर	माने भट्टेली	९	भएको	
३०	श्री कालिकासिन्धु होटल एण्ड लज	कटुवाचौर	९	भएको	
३१	रोल्वालिड गौरीशंकर होटल एण्ड लज	कटुवाचौर	९	भएको	
३२	सूर्योदय होटल एण्ड लज	कटुवाचौर	९	भएको	
३३	प्रज्जवल होटल एण्ड लज	कटुवाचौर	९	भएको	९८४४३०६९२९

१०८. सुरक्षा इकाइहरू:

जिल्ला प्रहरी कार्यालय दोलखाको मातहतमा रहने गरी यस गाउँपालिकामा हाल २ वटा प्रहरी चौकी स्थापना गरिएको छ। यी चौकी की मार्फत स्थानीय शान्ति सुव्यवस्था तथा सुरक्षा सम्बन्धी कामहरू अगाडी बढाएको छ।

तालिका न.१०८: गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेको सुरक्षा इकाइहरूको विवरण

सि न	कार्यालयको नाम	रहेको स्थान	बडा न	कार्यरत संख्या	कार्यालयको सम्पर्क नं.
१	ईलाका प्रहरी कार्यालय, सिगटी	चिउरीखक	३	३०	

१०९. लैद्विगक तथा सामाजिक समावेशीकरण

१०९.१ घरधुरीका महत्वपूर्ण निर्णय प्रकृयामा महिलाको संलग्नता

यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार गर्ने क्रममा लैद्विगक तथा सामाजिक समावेशीकरणसंग सम्बन्धित सूचनाहरूपनि घरधुरी स्तरबाट सकलन गरिएको थियो। पारिवारीक विषयमा महत्वपूर्ण विषय निर्णय प्रकृयामा महिला पुरुषको संलग्नता सम्बन्धी विवरण अनुसार करिव ३.६ प्रतिशत घरधुरीमा घरमुली एकलैले निर्णय गर्ने गरेको पाइयो, त्यसैगरी पुरुष र महिलाका मात्र संलग्नताबाट क्रमशः ०.५ प्रतिशत र १.० प्रतिशत गर्ने गरेको पाइयो भने आवश्यकता अनुसार परिवारका सबै सदस्यहरू वीच छलफल गरेर करिव ९४.९ प्रतिशत घरधुरीले गर्ने गरेको पाइयो।

तालिका न.१०४: घरधुरीका महत्वपूर्ण निर्णय प्रकृयामा महिलाको संलग्नता

बडा नं	घरमुलीले एकलैले गर्ने गरेको	घरका पुरुष सदस्यहरू मात्रको छलफलबाट गर्ने गरेको	घरका महिला सदस्यहरू मात्रको छलफलबाट गर्ने गरेको	आवश्यकता अनुसार परिवारका सबै सदस्यहरू वीच छलफल गरेर गर्ने गरेको	जम्मा घरधुरी
१	८९	३	१२	६६०	७६४
२	१८	९	२३	१०३८	१०८८
३	१२	२	०	६८२	६९६
४	१५	२	६	७८५	८०८
५	३४	६	११	८२०	८७१
६	३९	१५	१२	८८५	९५१
७	६	०	३	८७१	८८०
८	२०	०	२	१०२६	१०४८
९	५६	४	११	८६४	९३५
जम्मा	२८९	४१	८०	७६३१	८०४९

१०९.२ महिलाको नाममा बैंकखाता भएको घरधुरी विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका घरधुरी मध्ये २५.४१ प्रतिशत घरधुरीहरूमा महिलाको नाममा बैंकखाता खोलिएको छ। त्यसैगरी महिलाको नाममा बैंकखाता नभएको घरधुरी ७४.५९ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। यसबाट महिलाको वित्तिय पहुँच बढ़ि हुँदै गरेको देखिन्छ।

तालिका न.१०५: महिलाको नाममा बैंकखाता भएको घरधुरी विवरण

बडा नं	बैंक खाता भएको	बैंक खाता नभएको	जम्मा घरधुरी
१	१७६	५८८	७६४
२	३२७	७६१	१०८८
३	१९६	५००	६९६
४	३५५	४५३	८०८
५	२३१	६४०	८७१
६	२९०	६६१	९५१
७	१००	७८०	८८०
८	१६५	८८३	१०४८
९	२०३	७३२	९३५
जम्मा	२०४३	५९९८	८०४९

१०९.३ लिङ्ग अनुसार परिवारका सदस्यहरुको सामाजिक संस्थामा संलग्न विवरण

यस गाउँपालिकामा सामाजिक संघसंस्थाका रूपमा विभिन्न गैरसरकारी संस्था, सहकारी, उपभोक्ता समितिहरु, सामुदायिक वन, गुठी आदि रहेका छन्। यी संघसंस्था कतिपय महिलाको नेतृत्वमा संचालन गरिएको छ भने अधिकांश पुरुषको ने तृत्वमा कृयाशिल रहेका छन्। गाउँपालिकामा लैंडिंगक आधारमा हेदा करिव २६ प्रतिशत महिलाहरु सामाजिक संघसंस्थामा संलग्न छन् भने बाँकी ७४ प्रतिशत पुरुषहरु संलग्न भएको देखिन्छ। वडागत आधारमा उक्त विवरणलाई तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका न.१०६: लिङ्ग अनुसार सामाजिक संघसंस्थामा संलग्न विवरण

वडा नं	पुरुष	महिला	जम्मा संख्या
१	२३१६	७८०	३०९६
२	३५७६	९७५	४५५१
३	२२५४	२२७	२४८१
४	२२०३	८४७	३०५०
५	२२४४	८७०	३११४
६	२५१९	१०२०	३५३९
७	२३४९	९७७	३३२६
८	२४३३	१३०८	३७४९
९	२६४४	१०३३	३६७७
जम्मा	२२५३८	८०३७	३०५७५

१०९.४ लिङ्ग अनुसार दाउराको संकलन गर्ने सम्बन्धी विवरण

कालिङ्गोक गाउँपालिकाका अधिकांश घरधुरीमा खाना पकाउन ईन्यको रूपमा दाउरा प्रयोग गर्ने गरिएको छ। केही घरधुरीमा सिलिण्डर रयाँस प्रयोग गर्ने गरेको भएपनि विकल्पको रूपमा दाउरा सञ्चित गर्ने गरेको पाईन्छ। वडागत विवरण अनुसार ईन्यको लागि प्रयोग हुने दाउरा संकलन गर्न ८.१२ प्रतिशत घरमा पुरुषले गर्ने गरेको पाईन्छ भने ६.४२ प्रतिशत घरधुरीमा महिलाले मात्र संकलन गर्ने गरेको पाईन्छ। त्यसैगरी महिला तथा पुरुष दुवै मिलेर ८५.४६ प्रतिशत घरधुरीमा आवश्यक दाउरा संकलन गर्ने गरे को पाईन्छ। वडागत विवरणलाई तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका न.१०७: लिङ्गका आधारमा दाउरा संकलन गर्ने सम्बन्धी विवरण

वडा नं	पुरुष	महिला	सबै	जम्मा घरधुरी
१	६६	२२	६७६	७६४
२	१९८	६७	८२३	१०८८
३	१८	२५	६५३	६९६
४	२६	२८	७५४	८०८
५	४४	३२	७९५	८७१
६	८७	६५	७९९	९५१
७	४९	९४	७३७	८८०
८	६३	६८	९१७	१०४८
९	१०२	११५	७१८	९३५
जम्मा	६५३	५१६	६८७२	८०४९

१०९.५ दाउरा संकलन गर्न लाने समय सम्बन्धी विवरण

कालिङ्गोक गाउँपालिकाका अधिकांश घरधुरीमा खाना पकाउन प्रयोग गरिने ईन्यन दाउरा सामदायिक वन तथा नीजि वनबाट संकलन गरिन्छ। यसरी दाउरा संकलन गर्न लाने समयको विवरण अनुसार करिव ८.४३ प्रतिशत घरधुरीलाई १५ मिनेट भन्दा कम समय लाग्छ। त्यसैगरी १५ देखि ३० मिनेट समय खर्च गर्नुपर्ने घरधुरी ४९.८६ प्रतिशत रहेको छ भने आधारपटा भन्दा धेरै समय खर्च गर्नुपर्ने घरधुरी ४१.७१ प्रतिशत रहेको छ। वडागत विवरणलाई तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

upr̄s̄lnsf : t/lo j : tut ljj /0f, sfln-rf\$ upr̄s̄lnsf @)&\$

तालिका न.१०८: लिङ्गका आधारमा दाउरा संकलन गर्ने सम्बन्धी विवरण

बडा नं	१५ मिनेट भन्दा कम	१५देखि ३० मिनेट सम्म	३० मिनेट भन्दा माथि	जम्मा घरबुरी
१	८९	५४७	१२८	७६४
२	२४०	६५९	१८९	१०८८
३	५९	३७८	२५९	६९६
४	५३	३९६	३५९	८०८
५	७८	५१३	२८०	८७१
६	९९	४९२	३६०	९५१
७	१८	३०८	५५४	८८०
८	२७	४८८	५३३	१०४८
९	१५	२२८	६९२	९३५
जम्मा	६७८	४००९	३३५४	८०४१

११० कालिङ्गोक गाउँपालिका गठन भएको सहकारी संस्थाहरको नामावली

कालिङ्गोक गाउँपालिका भित्र विभिन्न उद्यम तथा संस्थागत हित प्रवर्द्धनको लागि सहकारी अवधारणा अनुभार सहकारी संस्थाहरको संस्थान भएको पार्इदछ। यसले एकतर्फ गाउँबासिहरलाई संस्थान अस्यामको सिकार्ह भएको छ भने अर्को तरफ छिप्पीर हेको पुँगालाई संकलन गरी आयमलक शर्षणकमा परिचालन गर्न जुट्टेको छ। कालिङ्गोक गाउँपालिका माझालाल सहकारीहरुको नामावली तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका न.१०५: गाउँपालिका गठन भएका सहकारी संस्थाहरको नामावली

सि.न.	दर्ती भित्र	सहकारीको नाम	उमेर	फोन नं.	कार्यस्थल	आवश्यकी ताम
१	२०६७-०५-१७	जनचाहाना। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	लापिलाहु -५	९७४४०२७५४८	लापिलाहु गा.वि.स. भित्र भित्रित ।	अर्णुन थामा
२	२०६७-०३-१४	सहयोगी। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	सुन्दरानी -४	०४९-६१०३३३	सुन्दरानी। गा.वि.स. भरी ।	तिर्थ बहादुर शिवाकोटी
३	२०६८-०१-२१	गुरुसाहनी। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	लाकुरीडाँडा -८	१८५१५८८८८३४	लाकुरीडाँडा। गा.वि.स. भित्र भित्रित रहनेछ ।	जय बहादुर श्रेष्ठ
४	२०६८-०६-१६	महाभगवती। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	लामीडाँडा -७	०४९-६१००७८	लामीडाँडा। गा.वि.स. भरी ।	पूर्णिमा पाण्डे-बुढाथोकी
५	२०६८-१०-१०	यम्बुदान। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	लापिलाहु -७	९७४४०३४६७६	लापिलाहु। गा.वि.स. भरी ।	देविद्र थामी
६	२०६८-०३-२९	मालिका। महिला बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	सुन्दरानी -७	९७४४०२८१७५	सुन्दरानी। गा.वि.स. भित्र भित्रित रहनेछ ।	आग्नित खडका
७	२०६८-०५-१७	लाम्बारी। नमुना। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	लामीडाँडा -८	९७४४०२८१७८	लामीडाँडा। गा.वि.स. भरी ।	लक्ष्मण विश्वकर्मा
८	२०५५-०३-२५	मिलिजुली। महिला निकास बचत तथा क्षण स.स.लि.	सुन्दरानी -७	९७४४०२८८३१	सुन्दरानी। गा.वि.स. भित्र भित्रित रहनेछ ।	दुर्गा पाठक
९	२०५५-०३-२५	नारी। जागरण महिला बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	लामीडाँडा -५	९८४४०६१५६	लामीडाँडा। गा.वि.स. भरी ।	खन्कुमारी कर्की
१०	२०६४-०५-१९	कलिनग। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	सुन्दरानी -२	९७४४०५९५९६	सुन्दरानी। गा.वि.स. भरी ।	मोहन प्रसाद पाठक
११	२०६३-०३-१२	गोमेश्वर। महिला बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	लापिलाहु -४	९७४४०५९५९६	लापिलाहु। गा.वि.स. भित्र भित्रित रहनेछ ।	राधिका खडका
१२	२०६४-०४-२२	भद्रावती। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	लापिलाहु -३	९८५१२८३००	लापिलाहु। सुन्दरानी। लामीडाँडा। र बावरे भित्र भित्रित रहने	जय बहादुर खडका
१३	२०६४-१०-१५	नवारसजनशिख। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	बावरे -४	९८५१२८३००	बावरे, लामीडाँडा ७, ८, ९ र कालिङ्गोक पुरै ।	मेरिका पाण्डे-खडका
१४	२०६४-१०-१४	हामा। बावरे। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	बावरे -६	०४९-६०५९६	बावरे। गा.वि.स. भित्र भित्रित रहनेछ ।	पदम बहादुर थामी
१५	२०६४-०५-२७	दिपञ्चेती। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	सुन्दरानी -२	०४९-६१००८६	सुन्दरानी। गा.वि.स. भित्र भित्रित रहनेछ ।	घनेशम सदाई
१६	२०६४-०९-०६	निको। देवियान। बाहोदेवा। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था	कालिङ्गोक -३	०४९-६१०१५०	कालिङ्गोक, बावरे र खोपाचाङु। गा.वि.स. भित्र भित्रित ।	पदम बहादुर थामी
१७	२०५६-१०-१२	निको। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	बावरे -१	९७४४०२७३५७	बावरे। गा.वि.स. भरी ।	रामेश बहादुर थामी
१८	२०६३-०९-१९	कालिङ्गोक। कुरी। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	लापिलाहु -५	९८४४०१५५७	आतप्प, खोपाचाङु। कालिङ्गोक, बावरे र लापिलाहु भरी।	जगत मान थामी
१९	२०६४-१२-२१	सकृद दिव्यञ्चेती। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	सुन्दरानी -७	९८४४०१४२०७	सुन्दरानी। गा.वि.स. भित्र भित्रित रहनेछ ।	मान कुमारी थामी
२०	२०६७-०७-०७	दिव्यञ्चेती। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	लामीडाँडा -५	०४९-६१०१०३	लामीडाँडा। गा.वि.स. भित्र भित्रित रहनेछ ।	पैम बहादुर श्रेष्ठ
२१	२०५८-१२-१३	प्रगतिशिख। परोपकार। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	बावरे -५	०९४१०४०००८	बावरे। गा.वि.स. भरी ।	मार बहादुर पाठ्वे
२२	२०६९-१२-१६	स्वस्त्रिक। महिला बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	सुन्दरानी -१	९८०८९१९८५४५	सुन्दरानी। गा.वि.स. भित्र भित्रित रहनेछ ।	कलतना। गहतराज
२३	२०६६-१२-२५	हिकादेवी। गामीण। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	सुन्दरानी -४	९८४४१११५१२६	सुन्दरानी। गा.वि.स. भरी। जुङा। र लामीडाँडा। गा.वि.स. भित्र भित्रित रहने	निलकुमार खुलाल
२४	२०६०-१२-२१	जनता। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	सुन्दरानी -४	९८७१०७६८२६८	सुन्दरानी। गा.वि.स. भित्र भित्रित रहनेछ ।	पदमराज। शिवाकोटी
२५	२०६४-०२-०२	शिवशति। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	लापिलाहु -४	९७४१२२६४१२	लापिलाहु। गा.वि.स. भित्र भित्रित रहनेछ ।	अमृत बहादुर थामी
२६	२०६६-०८-२८	सेतीभुम। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	बावरे -४	९७४११५४०८८७	बावरे। गा.वि.स. भरी ।	विक्रम थामी
२७	२०६४-०३-१९	शूङ्घव। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	सुन्दरानी -५	९८५४०६०४०८३	लामीडाँडा। लापिलाहु, सुन्दरानी, सुन्दरानी। र कमावती। दिमेत कुमार शिवाकोटी	घनाश्यम पाठ्वे
२८	२०६६-०२-३०	म्याक्रे। गुम्बोला। बचत तथा क्षण सहकारी संस्था लि�.	लामीडाँडा -५	९७४४०२८५५२	लामीडाँडा। गा.वि.स. भरी ।	कुमार प्रसाद ख्यापन
२९	२०५७-०१-२५	गम्भुलेपाती। बहुउद्धय। याकरण। सहकारी संस्था लि�.	लामीडाँडा -४	९७४४०३२१६०२	लामीडाँडा। गा.वि.स. भरी ।	प्रकाश कुमार के.सी.
३०	२०५८-१२-३०	रोपिशकर। विकास। बहुउद्धय। याकरण। सहकारी संस्था लि�.	लामीडाँडा -५	९८५११०००४९	लामीडाँडा। गा.वि.स. भरी ।	मिन कुमार खडका
३१	२०५९-०५-०४	आनन्ददयक। बहुउद्धय। याकरण। सहकारी संस्था लि�.	सुन्दरानी -१	०४९-६१०१३२	दोलघा जिला। भरी। भित्र भित्रित रहनेछ ।	

३२	२०६५-०३-०३	साम दुध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	सुन्दरवर्ती -७	९७९१०४२८१७	सुन्दरवर्ती गा.वि.स. भरी सिमित रहनेछ ।	दुर्गा प्रसाद मैनाली
३३	२०१७-०१-२२	मोटेकाशी दुध उत्पादक सहकारी संस्था लि.	लामिडाँडा -६	९८५४०४१२३	लामिडाँडा गा.वि.स. भरी ।	पदमराज पाठक
३४	२०५६-१२-१०	प्रिवेटी पर्सनल विकास सहकारी संस्था लि.	लामिडाँडा -६	९८५४०४१२३	लामिडाँडा गा.वि.स. भरी ।	पुष्पराज बन्सेरे
३५	२०५७-०४-१५	नवजारी पर्याटन विकास सहकारी संस्था लि.	सुन्दरवर्ती -४	९७९४५०४१०३२	सुन्दरवर्ती गा.वि.स. ४ र लामिडाँडा गा.वि.स. ५ सिव ।	जनक कुमार शिवाकोटी
३६	२०५७-०४-०८	आशा पर्वत विकास सहकारी संस्था लि.	सुन्दरवर्ती -३	९७९४००४१७८	सुन्दरवर्ती गा.वि.स. ५ सिव ।	खडक बहादुर कार्ति
३७	२०७०-०९-१७	चौधारा कफी विकास सहकारी संस्था लि.	सुन्दरवर्ती -८	९७४००९१८०५७८	सुन्दरवर्ती गा.वि.स. भिव सिमित रहनेछ ।	चित्र प्रसाद पाठक
३८	२०६६-०१-२७	बावरेती उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.	बावरे -५	९८५१०५१७७०	बावरे गा.वि.स. भरी मात्र ।	मधुन पाठ्वे
३९	२०६६-०१-२२	उदय स्मृति उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.	लामिडाँडा -८	९७८४५०१११०५७०	लामिडाँडा गा.वि.स. ४ बाहेक र केष्ट्रा गा.वि.स. १-५ सम्म	टेक बहादुर थामी
४०	२०६६-०१-२७	निको आपादेव उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.	कालिङ्गचक -८	०८४६०२०५०४८७	कालिङ्गचक गा.वि.स. भरी ।	निनेश थामी
४१	२०६७-०२-०३	गुरान्स कृषि सहकारी संस्था लि.	सुन्दरवर्ती -७	९७१११११११११२६६१	सुन्दरवर्ती गा.वि.स. भरी सिमित रहनेछ ।	कमला खाती
४२	२०६७-०५-१०	सोती कालिपेखरी कृषि सहकारी संस्था लि.	सुन्दरवर्ती -६	९७१११०२०२०३३	सुन्दरवर्ती गा.वि.स. भिव सिमित रहनेछ ।	नवदराज शिवाकोटी
४३	२०६९-१२-२३	कौशिक बाटारी कृषि सहकारी संस्था लि.	लामिडाँडा -८	९७४११०१११२२६	लामिडाँडा गा.वि.स. भिव सिमित रहनेछ ।	कुल बहादुर बहुचक्र
४४	२०६६-११-१५	बरपणपल कृषि सहकारी संस्था लि.	लामिडाँडा -५	९७४११०११११११२८	लामिडाँडा गा.वि.स. भिव सिमित रहनेछ ।	कणा बहादुर श्रेष्ठ
४५	२०६९-०४-२२	चमत्कर कृषि सहकारी संस्था लि.	सुन्दरवर्ती -७	१७११११११११११११७	सुन्दरवर्ती गा.वि.स. भिव सिमित रहनेछ ।	दल बहादुर शिवाकोटी
४६	२०६९-०५-१०	भवेत कृषि सहकारी संस्था लि.	सुन्दरवर्ती -८	१७४११११११११११११८	सुन्दरवर्ती गा.वि.स. भिव सिमित रहनेछ ।	प्रेमलाल श्रेष्ठ
४७	२०६६-०१-२५	उदय कृषि सहकारी संस्था लि.	लापिलाइ -६	१७४११११११११११११५	लापिलाइ गा.वि.स. भरी ।	रहस्यमाण थामी
४८	२०७१-०२-०४	लेकारी पशुपालन कृषि सहकारी संस्था लि.	लापिलाइ -८	१८५४११११११११११११८	लापिलाइ गा.वि.स. भिव सिमित रहनेछ ।	लक्ष्मण थामी
४९	२०७०-०१-११	लामपाखरी कृषि सहकारी संस्था लि.	लामिडाँडा -८	१८५४११११११११११११३	लामिडाँडा गा.वि.स. भिव सिमित रहनेछ ।	देवेन्द्र अय्यल
५०	२०७०-०१-११	निलकमल कृषि सहकारी संस्था लि.	सुन्दरवर्ती -८	१७४११०११११११११११११२	सुन्दरवर्ती गा.वि.स. भिव सिमित रहनेछ ।	ठहर बहादुर आचार्य
५१	२०७१-११-२६	अनुपह कृषि सहकारी संस्था लि.	लापिलाइ -८	१८५४११११११११११११६	लापिलाइ गा.वि.स. भरी ।	तुलराम थामी
५२	२०७०-०१-११	तामपाखरी कृषि सहकारी संस्था लि.	लामिडाँडा -८	१८५४११११११११११११७	लामिडाँडा गा.वि.स. भिव सिमित रहनेछ ।	रङ्गु थामी
५३	२०६५-०६-१९	जात्यक्षरी महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	सुन्दरवर्ती -८	०४२६५१०११११११११११४	जात्यक्षरी महिला कृषि सहकारी संस्था लि. लापिलाइ, लापिलाइ, बावरे गा.वि.स. भरी ।	गायत्री प्रयान
५४	२०६५-१०-२१	गोदावरी महिला कृषि सहकारी संस्था लि.	कालिङ्गचक -७	०४११११११११११११११५	कालिङ्गचक गा.वि.स. भिव सिमित रहनेछ ।	मैया लामाड (थोऽ)
५५	२०७०-०१-१७	दिदिगढ़ कृषि सहकारी संस्था लि.	बावरे -५	१८४११११११११११११७	बावरे गा.वि.स. पुँै ।	काण बहादुर थामी
५६	२०६५-०७-२८	रामसारा-सुवास मस्ती कृषि सहकारी संस्था लि.	सुन्दरवर्ती -७	१७४४१०४३३३७	सुन्दरवर्ती गा.वि.स. भिव सिमित रहनेछ ।	नजराज ओली
५७	२०६५-०८-१६	तारापत्रज कृषि सहकारी संस्था लि.	सुन्दरवर्ती -७	१७४४१०४३३३७५	सुन्दरवर्ती गा.वि.स. भिव सिमित रहनेछ ।	बर्जाम घरानी
५८	२०६५-०८-१७	परिवर्तन कृषि सहकारी संस्था लि.	सुन्दरवर्ती -७	१८५०७५११५१५००२	सुन्दरवर्ती गा.वि.स. भिव सिमित रहनेछ ।	राम बहादुर थामी
५९	२०६५-०३-२६	निको प्राचारायक कृषि सहकारी संस्था लि.	लामिडाँडा -८	१८५०७५११५१५०१	लामिडाँडा गा.वि.स. भिव सिमित रहनेछ ।	रामेश्वर न्यौपनेत
६०	२०६५-०५-२९	प्रिमसेन मस्ती कृषि सहकारी संस्था लि.	सुन्दरवर्ती -७	१८५४१०४००११८	सुन्दरवर्ती गा.वि.स. भरी ।	लापिलाइ गा.वि.स. भिव ।
६१	२०६७-०१-०५	नव प्रातिशिल व्यवसायिक कुख्यपालन संघ लि.	लापिलाइ -७	१८३४१०००११८	लापिलाइ गा.वि.स. भिव ।	उच्चल पाठ्वे
६२	२०६८-०१-२१	लापिलाइ प्रध विकाश सहकारी संस्था लि.	लापिलाइ -७	१८३४१०००११८	लापिलाइ गा.वि.स. भिव ।	उच्चल पाठ्वे

१११. सामुदायिक मेलमिलापसमितिको विवरण

तालिका न.११०: सामुदायिक मेलमिलाप समितिको विवरण

सामुदायिक मेलमिलाप समितिको नाम	गठन मिति	कैफियत
कालिङ्गोक सामुदायिक मेलमिलाप केन्द्र वडा न. १	२०७३	
सामुदायिक मेलमिलाप केन्द्र, बावरे	२०७३/१/८	
सामुदायिक मेलमिलाप केन्द्र, लापिलाड	२०७२/१०/१५	
सामुदायिक मेलमिलाप केन्द्र, सुनखानी	२०७२/११/७	
सामुदायिक मेलमिलाप समिति, सुन्द्रावती	२०७२	

११२. गाउँपालिकाको भौगोलिक अवस्था

११२.१ भौगोलिक अवस्थिति

नेपाल समग्र रूपमा २४०० मिटर लम्बाई भएको हिमालय क्षेत्रको लगभग दुइ तिहाइ क्षेत्रमा फैलिएर रहेको विशेष भौगोलिक अवस्थिति भएको देश हो । भौगोलिक रूपमा नेपाल हिमालयको सम्पूर्ण भूभागलाई निम्न भौगोलिक एकाइहरूमा बाँदून सकिन्छ ।

1. Tebetan Tethys
2. Higher Himalaya
3. Lesser Himalaya
4. Sub- Himalaya
5. Indo Gangetic Plain

कालिङ्गोक गाउँपालिका वडा नं.१ साविक कालिङ्गोक गाविसलाई आधार गरेर गरिएको प्रारम्भिक भौगोलिक अध्ययन अनुसार कालिङ्गोक गाउँपालिका तथा आसपासको क्षेत्रको क्षेत्रीय भौगोलिक अवस्थामा तामाकोशी नदीको माथिल्लो वहावक्षेत्र Lesser Himalayan Metasediments जसमा Main Central Thrust footwall र Hanging wall मा उच्च तहका परिवर्तित चट्टानहरू र Miocene भौगोलिक कालखण्डका ग्रेनाइट चट्टानहरू रहेका छन् ।

प्रारम्भिक भौगोलिक अध्ययनको क्रममा कालिङ्गोक गाउँपालिका वडा नं १ को भूद्वारातल तीन प्रकारका चट्टानका तहहरू मिलेर बनेको पाइयो । Augen Gniess Unit सबैभन्दा बढी, त्यसको माथि Slate Unit ॰ तल्लो तहमा Phyllite Unit रहेको पाइन्छ ।

Phyllite Unit : यो चट्टानको तह गाउँपालिकाको क्याम्पल क्षेत्रमा रहेको छ । यी चट्टान सेतो फुस्त्रो रंगको ससाना गार्नेटका मात्रा भएका छन् ।

- यो चट्टानको कडापन अत्यन्त कम हुने हँडा यसले निर्धारण गरेको भूभागले भिलारो जमीन बनाउदैनन् ।
- फिलाइट अन्त्यन्त कमलो चट्टान भएको कारण वर्षात्को पानीले हुने खालीकरणको अनुपात यस्तो जमीनमा बढी हुन्छ ।

Augen Gniess Unit : यो चट्टान गाउँपालिकाको धेरैजसो भाग विशेषगरी भूमीस्थान तथा पालेगाँउ क्षेत्रमा बढी पाइन्छ । यी चट्टानहरू ठूला बाक्को तह भएको फुस्त्रो किसिमका muscovite, alkai feldspar, quartz, tourmaline खनिजको मात्रा बढी भएका छन् ।

Slate Unit : यस गाउँपालिकाको कालिङ्गोक मन्दिर क्षेत्र तथा आसपासको जमीन यस प्रकारको चट्टानले बनेको छ । यहाँ पाइने स्लेटमा पातलो, कालो, टुक्रिएको खैरो फुस्त्रो किसिमको मेटास्यान्डस्टोन को तहहरू मिसिएको छ ।

११२.२ भौगोलिक संरचना

कालिङ्गोक गाउँपालिका वडा नम्बर १ को प्रारम्भिक भौगोलिक अध्ययन गर्दा यहाँ भित्र भित्रमा कूनै ठूला किसिमका भौगोलिक संरचनाहरू भएको पाइएन । Augen Gniess चट्टानको तहमा केही स्थानहरूमा ससाना फोल्डहरू देखिएको छन् भने स्लेट चट्टानमा साना स्थानीय फल्टहरू प्रसस्ती पाइन्छन् जुन नक्साको स्कलेमा देखाउन मिल्ने किसिमका छैनन् ।

११२.३ Vlgh

यस गाउँपालिको वडा नं. १ को स्थलगत भौगोलिक अध्ययन गर्दा पूर्वदेखि पश्चिम क्षेत्रमा Phyllite Unit , Gniess Unit, Slate Unit रहेका छन् । यी तीन चट्टानमध्ये Slate Unit मा आर्थिक रूपमा बहुमुल्य खनिजहरू हुनसक्ने बलिया आधारहरू भईन्छन् ।

११२.४ धातुजन्य खनिज

kimfd

यस गाउँपालिकाको तारेभिर गाँउको माथितिर Phyllite Host Rockमा ५ वटा परम्परागत फलामखानी उत्खनन गरिएका प्वालहरू सतहमा देख सकिन्छ । यसका आसपासमा धेरै अन्य ससाना छरिएका फलामजन्य धातुहरूको ढिस्कोले फलामको धातु उल्लेख्य फैलावटमा हुन सक्ने कुराको संकेत गर्दछन् । यस क्षेत्र आसपास पाइने फलामको धातु हेमाटाइटमा भएको फलामको मात्रा र भौगोलिक फैलावटलाई यकिन गरेर मात्र त्यसको उत्खनन् र प्रयोग आर्थिक रूपमा के कति सान्दर्भिक छ, भनेर यकिन गर्न सकिन्छ जसको लागि रासायनिक तथा भूभौतिकी अध्ययन गर्न वाञ्छनीय देखिन्छ ।

tfdf

यस गाउँपालिका वडा नं. १ को तारेभिर गाँउको माथितिर प्रारम्भिक भौगोलिक अध्ययनको क्रममा तामाको धाउ Azurite Boulder हरू देखिनुले यस क्षेत्र आसपास तामाको खानी हुनसक्ने कुरालाई जोड दिन्छ । तामा खानीको वास्तविक अवस्थिति र मात्रा थाहा पाउन पुनः विस्तृत भौगोलिक तथा भूभौतिकी अध्ययन गर्नु आवश्यक देखिन्छ ।

११२.५ अधातूजन्य खनिज

: n̄

यस गाउँपालिका वडा नं. १ साविक कालिङ्गोक गाविसको पश्चिम तर्फको भागमा Slate, Quartzite Slab Deposits रहेको पाइन्छ । यी चट्टानहरूको आकार, आयतन, खनिजहरूको सम्मिश्रणको आधारमा यसको खपत तथा माग स्थानीय बजार, काठमाडौं तथा विदेशमा समेत उच्च छ । उच्च संभावना भएको यस खनिज उत्खनन, प्रसोधनको लागि थप अध्ययन र वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन आवश्यक देखिन्छ ।

v/19bf

यस गाउँपालिकाको पश्चिम सिमानामा स्लेट चट्टानसँग तहगत रूपमा मिसिएर खरिदुंगा समेत रहेको पाइन्छ । भेरिएको खरिदुंगाको मात्रा तथा गुणस्तर कर्ति छ भन्नको लागि थप अध्ययन आवश्यक देखिन्छ ।

!!#e5Dksf]kefj

प्रारम्भिक भौगोलिक अध्ययनमा कालिङ्गोक गाउँपालिकामा २०७२ साल वैशाखमा गएको महाभूकम्प तथा तत्पश्चातका पराकम्पहरूले यस यहाँको अर्थिक सामाजिक सँगसरै भौतिक वातावरणलाई समेत प्रशस्त हानि गरेको देखिन्छ । गोरखाको वारपाक केन्द्रविन्दु भएको भूकम्पको तरंग दोलखा तथा आसपासको जिल्लाहरु हुँदै पूर्वतर्फ प्रभाव भएको कारण यस क्षेत्रमा भएको हानि विकराल छ । सो तरंगको प्रभावले कमजोर भएको जमीनलाई लगातैको दोलखाको सुनखानी केन्द्रविन्दु भएको अर्को महाभूकम्पले क्षतिविक्षत बनाएको देखिन्छ । गाउँपालिकाको सबैजसो स्थान र त्यसमा पनि चट्टानको मात्रा बढी भएको डाँडा र त्यस्ता डाँडाको अन्तिम छेउतिरको भागमा भूकम्पको तरंगले ज्यादा असर गरेको देखिन्छ । त्यसको ठीक उल्टो तुलनात्मक रूपमा फॉटिलो र उपत्यका भएका स्थानमा भूकम्पले कम क्षति गरेको छ । यस प्रकृयालाई भूकम्पको तरंग प्रभावको Ridge and Edge Effect को रूपमा तुलना गरिएको छ । यसैको उदारहरण स्वरूप कालिङ्गोक गाउँपालिका वडा नं. १ को तारेभिर क्षेत्रको डाँडाका भागहरूमा जमीन ठाँउ ठाँउमा फाटेका आसपासका क्षेत्रमा व्यापक आर्थिक मानवीय क्षति गरेको पाइन्छ भने उपत्यकाको रूपमा रहेको कुरी बजार आसपासमा भूकम्पको क्षति तुलनात्मक रूपमा कम छ ।

११४. भूसंवेदनशीलता तथा सुरक्षित बसोबास

यस गाउँपालिकाभरिमा भूकम्पको कारणले सिर्जित भूक्षय र पहिरोहरु विशेषगरी तारेभिर, सुनखानी, सुन्द्रावती, लापिलाड, लामिङ्डांडा क्षेत्रमा बढी देखिन्छन् । अन्य भागहरुमा समेत डाँडाका टुप्पाहरुमा धाजा फाँटेका जमीनहरु रहेका छन् । प्रारम्भिक भौगर्भिक अध्ययनमा तारेभिर, सुनखानी, लामिङ्डांडा आसपासको क्षेत्रमा भएका पहिरोहरु जोखिमपूर्ण छन् । वर्षातको पानी वा अन्य कुनै किसिमका पराकम्पको कारण भविष्यमा यस क्षेत्रमा पहिरोहरु चल्ने संभावना भएको कारण यस क्षेत्रको बस्तीहरुलाई संवेदनशील रूपमा हेरिएको छ तथापि गाउँपालिकाको अन्य भागहरुमा रहेका जमीनका चिराहरु र केही स्थानीय पहरोहरु Deep Seated नदेखिएका कारण कुनै वस्ती विशेषलाई पार्ने जोखिम अनुमान गरिएको छैन ।

प्रकोप पछिको दुखलाई पुनर्निर्माणको लागि शक्तिको रूपमा बदल्न र भविष्यमा हुने प्रकोपबाट कम भन्दा कम क्षति वेहोर्नको लागि सुरक्षित बस्ती विकासको धारणालाई अघि बढाउनु पर्ने देखिन्छ । सुरक्षित बसोबासको लागि उपयुक्त नमूना एकीकृत बस्ती हुने गर्दछ ।

११५. प्रमूख वनस्पती प्रजाति

गाउँपालिकामा पाइने महत्वपूर्ण वनस्पतीहरु निम्न अनुसारका रहेका छन् ।

तालिका नं. १११: गाउँपालिकामा पाइने प्रमूख वनस्पतीहरु

क्र. सं.	नेपाली नाम	वैज्ञानिक नाम
१	पुवाँले	<i>Ilex excelsa</i>
२	दुदेला	<i>Hedera nepalensis</i>
३	उत्तिस	<i>Alnus nepalensis</i>
४	भोजपत्र	<i>Betula utilis</i>
५	अभिजालो	<i>Drymaria cordata</i>
६	बुकी फूल	<i>Anaphalis margaritaceae</i>
७	वनमारा	<i>Eupatorium adenophorum</i>
८	चन्दन	<i>Daphniphyllum himalense</i>
९	अर्गेंरी	<i>Lyonia ovalifolia</i>
१०	प्रेयरु	<i>Pieris formosa</i>
११	गुराँस प्रजाति	<i>Rhododendron sp.</i>
१२	कटुस	<i>Castanopsis indica</i>
१३	खसु	<i>Quercus semicarpifolia</i>
१४	चिराइतो	<i>Swertia chirayita</i>
१५	निगालो	<i>Thamnochalamus sp.</i>
१६	मौवा	<i>Engelhardia spicata</i>
१७	ओखर	<i>Juglans regia</i>
१८	टुनी	<i>Toona cilliata</i>
१९	दुधिलो	<i>Ficus nerifolia</i>
२०	काफल	<i>Myrsinaceae</i>
२१	कालीकाठ	<i>Myrsine sp.</i>
२२	सुनाखरी	<i>Cirrhopteridium wallichii</i>
२३	गोब्रे सल्ला	<i>Abies spectabilis</i>
२४	ठिङ्गे सल्ला	<i>Tsuga dumosa</i>
२५	ठोटने	<i>Aconogonum molle</i>
२६	हलहले प्रजाति	<i>Rumex sp.</i>

२७	उन्यू	<i>Fern sp.</i>
२८	भूई ऐसेलु प्रजाति	<i>Fragaria sp.</i>
२९	बज्रदन्ती	<i>Potentilla fulgens</i>
३०	पटपटे	<i>Prunus sp.</i>
३१	लोकता	<i>Daphne bholua</i>
३२	सिन्दुरे भार	<i>Selaginella sp.</i>
३३	टिमुर	<i>Zanthoxylum armatum</i>
३४	मजिठो	<i>Rubia manjith</i>

११६. प्रमुख गैह काष्ठ पैदावार तथा जडीबुटी विवरण

गाउँपालिकामा पाइने महत्वपूर्ण गैरकाष्ठ वन वैदावार तथा जडीबुटीहरु निम्न अनुसारका रहेका छन्।

तालिका नं. ११२ : गाउँपालिकामा पाइनप्रमुख गैहकाष्ठ वन्य वैदावर र जडीबुटीहरु

क्र. सं.	नेपाली नाम	वैज्ञानिक नाम
१	तालिस पत्र	<i>Abies spectabilis</i>
२	चुत्रो	<i>Berberis aristata</i>
३	बारमासे चुत्रो	<i>Berberis wallichiana</i>
४	भोजपत्र	<i>Betula utilis</i>
५	कटुस	<i>Castanopsis indica</i>
६	पाँचओले	<i>Dactylorhiza hatagirtea</i>
७	लोकता	<i>Daphne bholua</i>
८	सोमलता	<i>Ephedra gerardiana</i>
९	धार्संगरे	<i>Gaultheria fragrantissima</i>
१०	ओखर	<i>Juglans regia</i>
११	नागावेली	<i>Lycopodium clavatum</i>
१२	महारङ्गी	<i>Maharanga emodi</i>
१३	काफल	<i>Myrica esculenta</i>
१४	निर्विसी	<i>Parnassia nubicola</i>
१५	बज्रदन्ती	<i>Potentilla fulgens</i>
१६	सुनपाती	<i>Rhododendron anthopogon</i>
१७	लालीगुराँस	<i>Rhododendron arboreum</i>
१८	भकी अमिलो	<i>Rhus javanica</i>
१९	मजिठा	<i>Rubia manjith</i>
२०	चिराइतो	<i>Swertia chirayita</i>
२१	टुक्री फूल	<i>Taraxacum officinale</i>
२२	लौठ सल्ला	<i>Taxus wallichiana</i>
२३	टुनी	<i>Toona ciliata</i>
२४	सुगन्धवाल	<i>Valeriana jatamansii</i>
२५	टिमुर	<i>Zanthoxylum armatum</i>

२६	अर्गेली	<i>Edgeworthia gardneri</i>
२७	यासांगुम्बा	
२८	घोडताप्रे	

११७. प्रमुख जीवजन्तुहरुको विवरण

गाउँपालिकामापाइने महत्वपूर्ण जीवजन्तुहरु निम्न अनुसारका रहेका छन्।

तालिका नं. ११३: प्रमुख जीवजन्तुहरु

स्तनधारी	सरीसृप	जलचर	उभयचर
मुदुले मृग	चमेरो	भ्यागुते साप	असला माछा
दारे (बाह्नसिंगे) मृग	स्याल	रातोसाप	पाहा
थार	लोखेके	गाईसाप	
घोरल	रेड पाण्डा	गोहोरो (लोप)	
हरिण	फ्याउरो	सालक	
बाघ	कस्तुरी		
चितुवा	भालु		

११८. प्रमुख चराहरुको विवरण

गाउँपालिकामा पाइने महत्वपूर्ण चराहरु निम्न अनुसारका रहेका छन्।

तालिका नं. ११४: गाउँपालिकामा पाइने प्रमुख चराहरु

चरा	चरा	चरा	चरा
मुनाल	जुरेली	योगीचरा	भ्याकुर
कालिज	फिजीलि	जोरचिल	चिरिभिउँ
डाँफे	चिलिमे	भंगोरा	ढुकुर
हुँचिल	कोइली	फापरेचरा	कुकु
चिल	तित्रा	आगी	लाटोकोसेरो
काग	चिवे	ल्होपिङ्ग	सिमकुखुरा
बौंडाई	फिस्टे	न्याउली	च्याखुरा

११९. जलबायु परिवर्तन

लामो समय तथा २० वर्ष भन्दा बढीमा हुने बायुमण्डलको तापक्रम, वर्षा तथा हावाको गतिको अवस्थालाई जलबायु भनिन्छ, भने समयको गति सँगै हामीले अनुभव गर्दै आएको यस जलबायुको औषत मानमा आउने परिवर्तनलाई जलबायु परिवर्तन भनिन्छ। साधारण भाषामा जलबायु परिवर्तन भन्नाले लामो समयको अन्तरालसँगै आउने मौसमी परिवर्तन हो। यो परिवर्तन प्राकृतिक तथा मानवनिर्मित क्रियाकलापहरुका कारणबाट हुन्छ।

बायुमण्डलमा अति नै न्यून मात्रामा रहेका सौर्य तापलाई सोस्न सम्बन्धीकरणमा भएको ग्रासलाई हरितगृह ग्रास भनिन्छ। मानवनिर्मित क्रियाकलापसँग बढी मात्रामा सम्बन्धित छ। बायुमण्डलमा हरितगृह ग्रासको उत्सर्जन बढ्दै जाँदा पृथ्वीको सतहबाट बायुमण्डलतर्फ परावर्तित तापको केही मात्रालाई हरितगृह ग्रासहरुले पुनः पृथ्वीको सतहतर्फ नै फर्काइदिने भएकाले पृथ्वीको तापक्रममा बिस्तारै बढ्दै हुन थाल्दछ। पृथ्वीको तापक्रम बढ्दै हुनासाथ पानी पर्ने प्रक्रिया तथा हावाको गति तथा समुद्रको पानीको तापक्रममा पनि बढ्दै भई पानी चक्रमा नै असर पर्ने हुनाले पानी पर्ने प्रक्रिया, मात्रा तथा समयमा पनि परिवर्तन हुन थालेको छ। यिनै परिवर्तनका असरहरु विश्वव्यापी रूपले मानिसहरुको जीवनयापनमा देखा परिसकेको छ।

१२०. कालिङ्गोक गाउँपालिकामा जलबायु परिवर्तनको प्रभाव

जलबायु परिवर्तनको असर यस क्षेत्रमा पनि देखिन थालिसकेको छ। जलबायु परिवर्तन राष्ट्रिय अनकुलन कार्यक्रम कार्ययोजना (२०१०) ले देखाए अनुसार दोलखा जिल्ला ७ औं स्थानमा पर्दछ। जलबायु परिवर्तनको असर स्थानीयवासीहरूले अनुभव गर्न सुरु गरी सकेका छन्। सुख्खा, खडेरी, अनियमित वर्षा तथा रोगकिराको प्रकोप बढेका कारणले गर्दा धेरै बालीनाली र पशुपक्षी नष्ट भएका छन्। पानी पर्ने प्रक्रिया, मात्रा तथा समयमा पनि परिवर्तन हुनाले समयमा खेती गर्न नसक्ने, चाहिएको बेला पानी नपर्ने, कृषि उत्पादनमा कमी जस्ता असरहरु यस गाउँका बासिन्दाहरुले धेरै भोगीरहेका छन्।

घर भित्रको काम मात्र नभएर महिलाहरुले पानी ओसार्ने, दाउरा खोज्ने, गाईवस्तु चराउने, खेतबारीमा खनजोत जस्ता कार्यहरुमा समेत खट्ने गरेका छन्। केही महिलाहरु आयमूलक कार्यहरुमा पनि संलग्न छन्। जलवायु परिवर्तनको प्रत्यक्ष प्रभाव महिला समुदायमा धेरै देखिन्छ। उदाहरणको लागि पानी भर्न टाढा टाढा जानु पर्ने कारण श्रम र समय दुवै बढी खर्चनु परेको छ, कृषि उत्पादनमा कमी आउँदा खाद्य सुरक्षा संकटमा छ। बालबच्चाहरुमा सरुवा रोगको प्रकोपको कारण उनीहरुको दायित्व र श्रम दुवै बढेको छ र यस्तै धेरै समस्याहरुको सामना गर्न परिरहेको छ। महिलाहरुको आयस्तर बढाउनको लागि स्थानीय स्तरमा संभाव्य सिपमूलक तालिम दिन जरुरी छ। कृषिको दिगोपना सुनिश्चितता र बालीको रोगकीराको प्रभावकारी व्यवस्थापन, र एकीकृत बाली पोषण व्यवस्थापन जस्ता विषयहरुमा प्रविधि र तालिम उपलब्ध गराउन सके कृषि र खाद्य संकटको समस्या समाधान गर्न सहयोग पुरछ। सुधारिएको चूलो प्रसार र प्रवर्द्धन गर्न सकियो भने दाउरा खपत मगर्न सकिन्छ साथै कम धुवाँ निस्कापित हुने हुनाले महिलाहरुको साथै बाल बच्चाको पनि स्वास्थ्य राम्रो हुन जान्छ। गाउँपालिकाको कतिपय क्षेत्रहरुमा खानेपानीको अभाव छ। महिलाहरुले पानी भर्न धेरै टाढा धाउनु पर्ने हुनाले उनीहरुमा स्वास्थ्य समस्या देखिन थालेको छ। यस क्षेत्रमा भएका पानीको मुहानहरु संरक्षण गरेमा पानीको अभाव कम गर्न सकिन्छ। यहाँका बासिन्दाहरुको आय बढिको लागि कृषि तथा पशुपालन उद्यम विकास तालिम र उद्यम प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक छ।

१२०.२ आदीबासी थामी समुदायमा जलवायु रिवर्तनको असर

सिमान्तकृत आदिबासीका रुपमा सूचिकृत भएका थामी समुदाय यस गाउँपालिकामावसोबास गर्दै आएका छन्। गाउँपालिको केही बडाहरुमाअधिकांश घरधुरीहरु थामी समुदायको रहेको छ र यस समुदायलाई पनि परिवर्तित जलवायुले असर पुऱ्याउँदै आएको छ। कृषि र पशुपालनबाट नै जीविकोपार्जन गर्दै आएको थामी समुदाय निर्वाहमुखी कृषिमा आधारित छ। खेतीबालीमा रोगकिराको बढ्दो प्रकोपलाई, असिना, सुक्दै गएका पानीका मुहान जस्ता समस्याहरु भोग्न यो समुदाय बाध्य छ।

१२१. जलवायु उत्पन्न प्रकोपहरु

यस गाउँपालिकामाखेतीमा रोगकिरा, अनियमित वर्षा र खानेपानीको मुहान सुक्ने जस्ता जलवायु उत्पन्न प्रकोपहरु बढी मात्रामा देखिन्छन्। यस्ता प्रकोपका कारण यहाँका बासिन्दाहरुको जीविकोपार्जनमा नकारात्मक असरहरु परेका छन् र यसको असरसँग जुधनको निम्न यिनीहरुले विभिन्न किसिमका स्थानीय अनुकूलनका योजनाहरु अपनाइरहेका छन्। यिनै स्थानीय योजनाहरुलाई लिएर यस गाउँपालिकाको लागि प्रकोपका असरहरुसँग जुधन केही अनुकूलनका योजनाहरु आगामी वर्षहरुका योजनामा प्रस्ताव गर्नुपर्ने देखिन्छ।

१२२. जलवायु उत्पन्न प्रकोपहरुको खतरा प्राथमिककरण

यस गाउँपालिकामा अनियमित वर्षा, पानीको मुहान सुक्ने, तुषारो तथा खेतीमा रोगकिरा जस्ता जलवायु उत्पन्न प्रकोपहरुको समस्या प्राथमिकतामा देखियो।

तालिका नं. ११५: जलवायु उत्पन्न प्रकोपहरुको खतरा प्राथमिककरण

प्रकोप	पानीको मुहान सुक्ने	अनियमित हिउँ पर्ने क्रम	अनियमित वर्षा	खेतीमा रोगकिरा	तुषारो
पानीको मुहान सुक्ने	x	पानीको मुहान सुक्ने	पानीको मुहान सुक्ने	पानीको मुहान सुक्ने	तुषारो
अनियमित हिउँ पर्ने क्रम	x	x	अनियमित वर्षा	खेतीमा रोगकिरा	तुषारो
अनियमित वर्षा	x	x	x	खेतीमा रोगकिरा	तुषारो
खेतीमा रोगकिरा	x	x	x	x	खेतीमा रोगकिरा
तुषारो	x	x	x	x	x
कुल अड्ड	४	०	१	३	३

१२३. जीविकोपार्जन स्रोतहरुमा जलवायु उत्पन्न प्रकोपको असरहरु

कालिङ्गोक गाउँपालिकाको जलवायु परिवर्तनको असर तुलनात्मक अध्ययनको आधारमा गरिएको मापन अनुसार (सङ्कटासन्तता मापन) अनुसार जीविकोपार्जनका स्रोतहरु मध्ये कृषि क्षेत्र सबैभन्दा प्रभावित रहेको पाइयो। त्यसैगरी, जलवायु उत्पन्न प्रकोपहरु मध्ये पानीको मुहान सुक्नाले जीविकोपार्जनका स्रोतहरुमा धेरै असर गरेको देखिन्छ।

तालिका नं. ११६ : जीविकोपार्जनका स्रोतहरू उत्पन्न प्रकोपको असरहरू

जीविकोपार्जनका स्रोतहरू		जलवायु उत्पन्न प्रकोप				कुल अड्डे
		पानीको मुहान सुख्ने	रोगकिरा	तुषारो		
प्राकृतिक श्रोत	वन	३	२	२	७	
	पानी	२	०	०	३	
	माटो	२	२	०	५	
	पशु	३	२	१	६	
भौतिक श्रोत	विद्यालय	०	०	०	०	
	बाटो	०	०	०	०	
	धारा	०	०	०	०	
	बजार	०	०	०	०	
	पुल	०	०	०	०	
	सिंचाई	३	०	०	३	
	स्वास्थ्य चौकी	०	०	०	०	
	संचार	०	०	०	०	
सामाजिक श्रोत	सामुदायिक भवन	०	०	०	०	
	संघ-संस्था	०	०	०	०	
	सामुदायिक वन समूह	०	०	०	०	
	मठ-मन्दिर	०	०	०	०	
आर्थिक श्रोत	कृषि	३	३	३	९	
	व्यापार	०	०	०	०	
	जागिर	०	०	०	०	
	वैदेशिक रोजगार	०	०	०	०	
	पशुपालन	३	२	१	६	
	ज्यालादारी सीप	०	०	०	०	
	पेन्सन / नगद / गर-गहना	०	०	०	०	
	राजनीतीज	०	०	०	०	
मानविय श्रोत	प्रशासन	०	०	०	०	
	स्वास्थ्य कर्मी	०	०	०	०	
	शिक्षक	०	०	०	०	
	कुल अंक	११	११	७		

जलवायु उत्पन्न प्रकोपहरू (असर पहिचानका लागि ० देखि ३ अड्डे)

० = असर छैन, १ = अलिङ्गित असर, २ = धेरै असर, ३ = अति धेरै असर

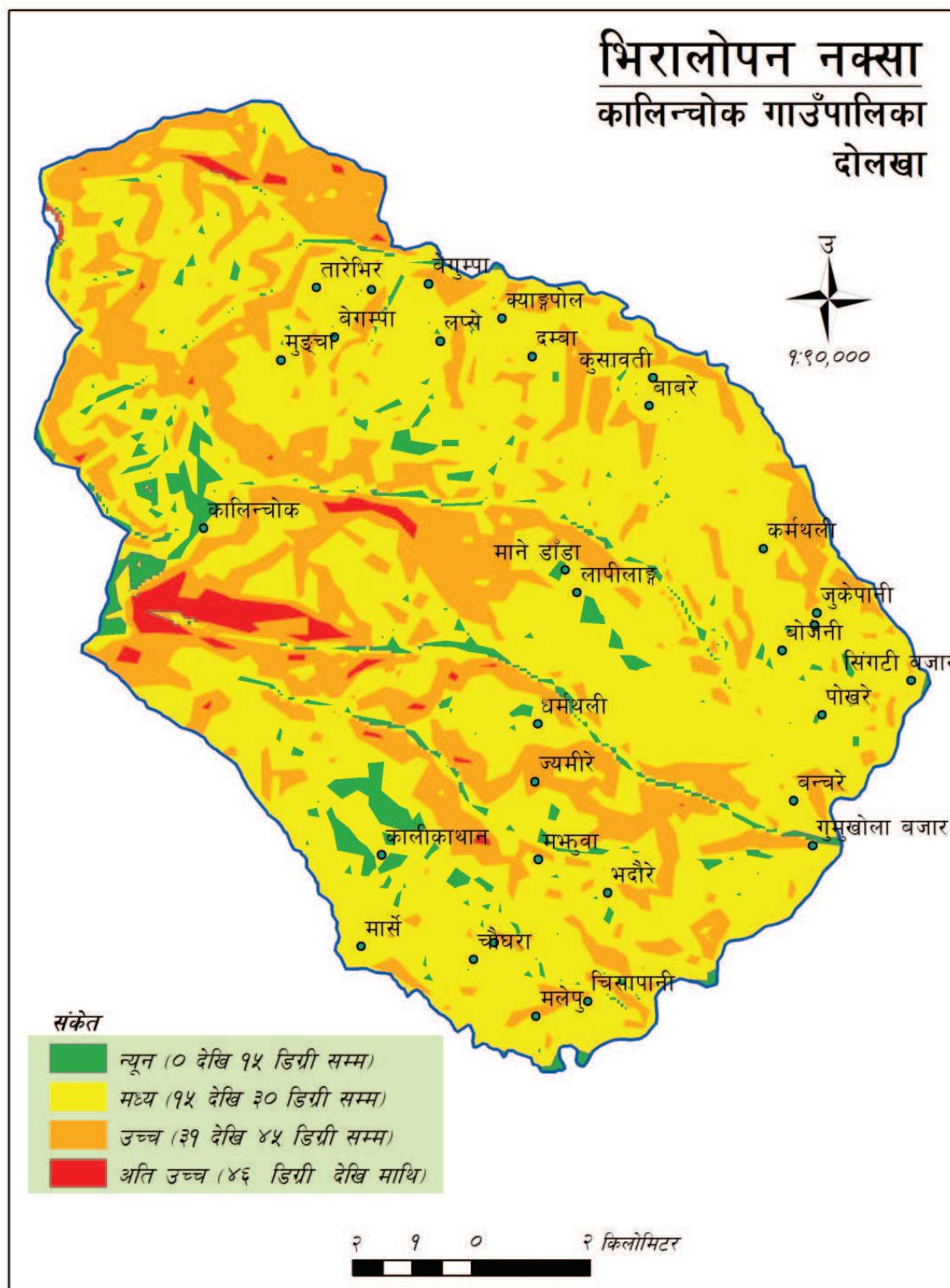
१२४. बाली पात्रो

यस गाउँपालिकामाउत्पादन हुने प्रमुख बालीहरू मकै, धान कोदो, गहुँ आलु र फापर रहेका छन्। परिवर्तित जलवायुका कारणले गर्दा गहुँ मकै जस्ता अन्नबालीहरू छिट्टे पाक्न थालेका छन्।

तालिका नं. ११७: बाली पात्रो

महिना बाली	वर्ष	बैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुन	चैत्र
आलु	पहिले अहिले												
गहुँ	पहिले अहिले												
मकै	पहिले अहिले												
कोदो	पहिले अहिले												
फापर	पहिले अहिले												
जौ	पहिले अहिले												
कम रोप्ने गरेको													

कम रोप्ने गरेको

१२५. प्रकोप पात्रो

तालिका नं. ११८: प्रकोप पात्रो

महिना बाली	वर्ष	बैशाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुन	चैत्र
हिउँ	पहिले अहिले												
तुषारो	पहिले अहिले												
पानीको मुहान सुन्ने	पहिले अहिले							थिएन					

१२६. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र भएको भू संवेदनशील क्षेत्र/मुख्य पहिरो भएको क्षेत्रको विवरण

तालिका न. ११९: गाउँपालिका क्षेत्रभित्र भएको भू संवेदनशील क्षेत्र तथा पहिरोहरको विवरण

सि.न.	गाउँपालिका	पहिरोको नाम	क्षेत्रफल	हालको अवस्था
१	कालिङ्गोक	लापिलाड पहिरो	१७ हेक्टर	बर्खामा रोकथाम नभएको
२	कालिङ्गोक	बिशमुरे पहिरो	१० हेक्टर	रोकथाम भएको
३	कालिङ्गोक	क्याम्पोल पहिरो	७ हेक्टर	आंशिक रोकथाम
४	कालिङ्गोक	सुनखानी पहिरो	२ हेक्टर	आंशिक रोकथाम
५	कालिङ्गोक	तारेभीर पहिरो		आंशिक रोकथाम
६	कालिङ्गोक	बावरे पहिरो	५ हेक्टर	आंशिक रोकथाम
७	कालिङ्गोक	दम्वाखोला सडक पहिरो	१७ हेक्टर	बर्खामा रोकथाम नभएको

१२७. गाउँपालिकाभित्र रहेका खोला, खोल्सा तथा पोखरीहरुको विवरण

यस कालिङ्गोक गाउँपालिका प्राकृतिक जलस्रोतको दृष्टिकोणले सम्पन्न छ । तामाकोसी नदी, सिंगटीखोला, दोम्तीखोला, गोमुखोला जस्ता ठूला नदीहरु यस गाउँपालिका भित्र रहेका छन् । त्यस्तै यी नदीहरुमा मिसिने अन्य साना ठूला सहायक खोला तथा खोल्सीहरु पनि धेरै रहेका छन् । यी नदीमा भएको पानी प्रयोग मार्फत विद्युत उत्पादन, सिंचाई, खानेपानी आदि प्रवर्द्धन गर्न सकिने प्रसस्त संभावनाहरु रहेका छन् । वडागत आधारमा कालिङ्गोक गाउँपालिका भित्र रहेका विभिन्न खोला, खोल्सी तथा पोखरीहरुको विवरण तालिकामा साथै नक्सामा समेत प्रस्तुत गरिएको छ ।

तामाकोशी नदी

तिब्बतमा उद्गम भई उच्च हिमाली शृङ्खलाहरू पार गरी दोलखाको उत्तरी सीमाना लामावगर हुँदै आएको यो नदी नेपालकै प्रसिद्ध हिमताल छ्डोरोल्पाको विशाल जलासयको पानी समेत जलाधार बनाएको छ । रोलवालिड, सुरी, सिंगटी, गुमु, दोल्ती, चर्नावती, गोपी, घ्याड, अँधेरी, खिम्ती खोलाहरू यस नदीका प्रमुख सहायक खोलाहरू हुन् । कालिङ्गोक गाउँपालिका समेत यस तामाकोशी नदीको जलाधार क्षेत्रभित्र पर्दछ । जलविद्युत उत्पादनको प्रसस्त संभावना भएको यो नदी यस गाउँपालिकाको महत्वपूर्ण प्राकृतिक स्रोतहरु मध्ये पर्दछ ।

सिंगटी खोला

चीनको सीमाना पोखरेडाङ्गावाट (४,५८७ मी उचाइ) विगु, आलम्पु, खोपाचागु, चिलंखा, लादुक, वावरे र लामिडाङ्लाई दायाँवायाँ राख्दै सिंगटी बजारमा पुरी तामाकोशीसँग मिसिने यस खोलाका अन्य सहायक खोलाहरू सोरूड, भोरूड, सोर्पा, दोरूड आदि हुन् । तामाकोशी नदीलाई सिंगटीमा यो खोला मिसिएपछि मात्र तामाकोशी भन्ने प्रचलन छ । जलविद्युत, बालुवा परिचालन, मत्त्व, पालनको लागि सभावना भएको यो कालिङ्गोक गाउँपालिकाको प्रमुख नदीमध्ये पर्दछ ॥

गुमुखोला

कालिङ्गोक भगवतीको उत्तर पट्टि लापिलाड डाँडावाट उद्गम हुने यो गुमुखोला तामाकोशीमा मिसिन्छ । लापिलाडलाई दुई भागमा चिँदै बग्ने यो खोलाले लामिडाङ्डा र सुनखानी समेतलाई आसपासमा राखेको छ । जलविद्युत, सिंचाई, खानेपानी प्रयोगको संभावनाको दृष्टिले यो स्रोत यस गाउँपालिकको लागि महत्वपूर्ण छ ।

दोल्तीखोला

धार्मिक तीर्थस्थल सुन्द्रावती मन्दिरको सिरानबाट सुप्पाक्षमावती र सुन्द्रावती हुँदै बग्ने यो खोला रातामाटे नागदहमा पुगी तामाको शीमा समाहित हुन्छ । यस खोलाबाट १ मेगावाटको कृथली बुखरी जलविद्युत आयोजना निर्माणधिन रहेका छ । यो प्राकृतिक स्रोत पनि जलविद्युत, सिंचाई, खानेपानी प्रयोगको संभावनाको दृष्टिले यो स्रोत यस गाउँपालिकाको लागि महत्वपूर्ण छ ।

तालिका न. १२० : गाउँपालिका भित्र रहेका खोला, खोल्सी तथा पोखरीहरूको विवरण

वडा न. १			
सिं.न.	वडा भित्रका खोलाहरूको नाम	वडा भित्रको खोल्सीहरूको नाम	वडा भित्रका पोखरीहरूको नाम
१	दम्बा खोला	पहिरो खोल्सा	कालीपोखरी
२	हेल्पु खोला	नडगाले खोल्सा	सवारे पोखरी
३	श्रीरीम्पो खोला	बोक्सा खोल्सा	दिले पोखरी
४	कुथेली खोला	हल्पू खोल्सा	गैरोबारी
५	सिलाडन्वा खोला	गोडदूसोड खोल्सा	सिगरचोक पोखरी
६	घुरघारी खोला	च्यानडाँडा खोल्सा	
७	झर्कु खोला	गैराबारी खोल्सा	
८		भत्याड खोल्सा	
९		घटटे खोल्सा	
१०		ठूलो डिल खोल्सा	

वडा न. २

सिं.न.	वडा भित्रका खोलाहरूको नाम	वडा भित्रको खोल्सीहरूको नाम	वडा भित्रका पोखरीहरूको नाम
१	डम्फा खोला	ग्रासोते खोल्सा	
२	डम्बा खोला	गुरासे खोल्सा	
३	शतिदोल खोला	वसेथली खोल्सा	
४	दारेपा खोला	ठूलोधारा खोल्सा	
५	चिसेपानी खोला	डाँडागाँउ खोल्सा	
६	डाङडुरे खोला	गोमाने खोल्सा	
७	खहरे खोला	दारेपा खोल्सी	
८	अँधेरी खोला	फलाटे खोल्सा	
९	झगरे खोला	धरापानी खोल्सा	
१०	आठे खोला	बाँसकोटा खोल्सा	
११	सिदुरे खोला	महभिर खोल्सा	

वडा न. ३

सिं.न.	वडा भित्रका खोलाहरूको नाम	वडा भित्रको खोल्सीहरूको नाम	वडा भित्रका पोखरीहरूको नाम
१	ठूलो पँधेरा खोला	कुलाको खोल्सी	
२	आहाले सिसा खोला	हरसिदि खोल्सा	
३	काउले खोला	सिम खोल्सी	
४		कुवा खोल्सी	
५		खहरे खोल्सी	

वडा न. ४

सिं.न.	वडा भित्रका खोलाहरूको नाम	वडा भित्रको खोल्सीहरूको नाम	वडा भित्रका पोखरीहरूको नाम
१	गुमुखोला	बाखेखोला	
२		गृह खोला	
३		मादव खोल्सा	
४		पाण्डे खोल्सा	
५		भण्डारी खोल्सा	
६		जरेपानी खोल्सा	

७		हिलपानी खोल्सा	
८		कुदुन्जे खोल्सा	
९		खुर्ले खोल्सा	
१०		फापर बारी खोला	
११		टुडुले खोला	

वडा न. ५

सिं.न.	वडा भित्रका खोलाहरुको नाम	वडा भित्रको खोल्सीहरुको नाम	वडा भित्रका पोखरीहरुको नाम
१	पर्टि खोला	ठाठी खोल्सी	कालीपोखरी
२	कामी खोला	ठाडो खोल्सा	सिम पोखरी
३	ठूलो खोला	गुय खोल्सा	
४	घटे खोला		

वडा न. ६

सिं.न.	वडा भित्रका खोलाहरुको नाम	वडा भित्रको खोल्सीहरुको नाम	वडा भित्रका पोखरीहरुको नाम
१	गुमु खोला	पाटी खोल्सी	कालिपोखरी
२	पाटी खोला	सुझेरे खोल्सी	श्रकालय भूमेथान पोखरी
३	टोपा खोला	जर्नालपाले खोल्सी	आकाशे पातले पोखरी
४	मुड्चा खोला	भरने गगरेन खोल्सी	
५	पाडे खोला	गैरी दुध पोखरी	
६		कोलावारी खोल्सी	

वडा न. ७

सिं.न.	वडा भित्रका खोलाहरुको नाम	वडा भित्रको खोल्सीहरुको नाम	वडा भित्रका पोखरीहरुको नाम
१	धमिरे खोला	गुह्ये खोल्सा	
२	जमुने खोला	ठूलो खोल्सी	
३	रातोमाटे खोला		
४	गुमु खोला		

वडा न. ८

सिं.न.	वडा भित्रका खोलाहरुको नाम	वडा भित्रको खोल्सीहरुको नाम	वडा भित्रका पोखरीहरुको नाम
१	पाडेखोला		कालिपोखरी
२	धमिरे खोला		
३	तमाकोशी		
४	तोल्ती खोला		

वडा न. ९

सिं.न.	वडा भित्रका खोलाहरुको नाम	वडा भित्रको खोल्सीहरुको नाम	वडा भित्रका पोखरीहरुको नाम
१	सुन्द्रावति खोला	चिसापानी खोल्सा	डाढाघर कुवा
२	सुरे खोला	अंधेरी खोल्सा	
३	पाडे खोला	घटे खोल्सा	
४		सिन्दुरा टोल खोल्सा	

१२८. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कृयाशिल गैरसरकारी संस्थाहरुको विवरण

तालिका न. १२९: गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कृयाशिल गैरसरकारी संस्थाहरुको विवरण

सिं.न	गैरसरकारी संस्थाको नाम	कार्यालय रहेको स्थान	सम्पर्क न.	उद्देश्यरकार्य क्षेत्र	कैफियत
१	दिपज्योति समाज सुधार संघ	कालिन्योक गा.पा ९	९८४४३१५६९९	सामुदायिक विकास	
२	नामसालिङ्ग सामुदायिक विकास केन्द्र	का गा पा १		एकिकृत सामुदायिक विकास	
३	टुक्रि सिविन	विगु गा पा खोपाचार्ग	९६१४९३५१००	सामुदायिक विकास	

४	इकार्डस दोलखा	भीम खटे नगर पालिका	९८५११८५७८३	सामुदायिक विकास
५	सेवक नेपाल	चरिकोट	९६९४९२२९२९	खानेपानी
६	सुआहारा	चरिकोट	९६९४९८४६५०	पोषण सम्बन्धी
७	हुराडेक	चरिकोट	९६९५३४६१६२	
११	इटि सि	सुस्पाक्षेमावती	९८४४४६९५७८	का गा पा २ ३ ५ ६
१२	सिपार्ड	चरिकोट		का गा पा २ (राहत सिने र यो जना परियोजना गर्ने)
१३	सि डि एफ	चरिकोट	९८४९०९६५०६	का गा पा २ (विपत व्यवस्थापन)
१४	ETC			शिक्षा सम्बन्धी
१६	NSET	सिगटी	९८४१४०२७६६	पुन निर्माण
१७	एन सेह नेपाल	चरिकोट		सुनखानी
१९	न्यायिक संसार	सुन्द्रावती	९८०९८२२२६५	शिक्षा, कृषि, महिला, युवा पुर्ननिर्माण
२०	बलियो घर			पुर्ननिर्माण
२१	रेडक्रस			विपत

तालिका न. १२२: गाउँपालिका क्षेत्रका स्थापना भएको गैससहरुको विवरण

क्र.सं.	नाम	साविक ठेगाना	कैफियत
१	बासकी यूवाक्लब	कालिङ्चोक	
२	कालीनाग यूवा क्लब	सुनखानी	
३	दिपज्योति समाज सुधार संघ	सुन्द्रावती	
४	जालपा महिला तथा समाज कल्याण संस्था	लमिडाडा	
५	समाज विकास प्रतिष्ठान	सुनखानी	
६	जागृति सचेतना यूवा क्लब	लापिलाड	
७	विन्यावासिनी क्लब	बाबरे	
८	प्रगतिशिल यूवा क्लब	सुनखानी	
९	ग्रामिण शैक्षिक सचेतना विकास केन्द्र	लापिलाड	
१०	कालीनाग संरक्षण तथा सम्बद्धन समिति	सुनखानी	
११	शान्तिसमाज उत्थान यूवा क्लब	बाबरे	
१२	भीमेश्वर यूवा क्लब	सुन्द्रावती	
१३	कालिङ्चोक कुरी यूवा क्लब	कालिङ्चोक	
१४	सृजनशील यूवा क्लब	बाबरे	
१५	कपरकोट महादेव मन्दिर संरक्षण समिति	सुन्द्रावती	
१६	कालिङ्चोक पर्यटकीय विकास संस्था	कालिङ्चोक	
१७	सुनखानी साहित्य समाज	सुनखानी	
१८	थामी संस्कार संरक्षण तथा सम्बद्धन संस्था नेपाल	लापिलाड	
१९	थामी उत्थान संस्कृति, अनुष्ठान तथा वकालत संस्था	बाबरे	
२०	कालिङ्चोक नमूना यूवा क्लब	कालिङ्चोक	
२१	थम्भु जनवकालत केन्द्र	लापिलाड	
२२	गुपुकालिका गुठी ट्रष्ट	लापिलाड	
२३	निको जनवकालत सामुदायिक केन्द्र	कालिङ्चोक	
२४	थामी जनवकालत समाज केन्द्र	कालिङ्चोक	
२५	सुन्द्रावती सामुदायिक जनवकालत केन्द्र	सुन्द्रावती	
२६	सुनखानी क्षेत्र पर्यटकीय संस्था	सुनखानी	
२७	क्याम्पोल जनकल्याण समाज	कालिङ्चोक	
२८	नवतरङ्ग आरम्भ समिति	लापिलाड	
२९	गुराँसे यूवा क्लब	सुन्द्रावती	
३०	निकोएकता यूवा क्लब	बाबरे	
३१	जनजागरण यूवा क्लब	बाबरे	
३२	तामाकोशी मिलाप यूवा क्लब	सुनखानी	
३३	नवसाहरा यूवा क्लब	सुनखानी	
३४	महिला शासक्ति करण कल्याण नेपाल	बबरे	
३५	कुरी कालिङ्चोक पर्यटक पदमार्ग समिति	कालिङ्चोक	
३६	सृजनशील थाइमी यूवा क्लब	लापिलाड	
३७	मदनकुमारी मेमेरियल ट्रष्ट	सुनखानी	
३८	नवज्योति महिला अधिकार मञ्च	लापिलाड	
३९	मेहेले यूवा क्लब	सुन्द्रावती	

१२९. गरिवी निवारणको लागि घरधुरीको धारणा सम्बन्धी विवरण

यस कालिङ्गोक गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार गर्ने क्रममा सबै घरधुरीमा गरिवी न्यूनिकरणको लागि पारिवारीक रणनीति तथा लगानीको लागि धारणा संकलन गरिएको थियो । जस अनुसार ४०.५३ प्रतिशत घरधुरीले कृषि तथा पशुपालनमा लगानी मार्फत गरिवी न्यूनिकरणका उपाय वताएका छन् भने २२.२७ प्रतिशत घरधुरीले शिक्षामा, ७.१४ प्रतिशत घरधुरीले स्वास्थ्यमा लगानी तथा १७.८७ प्रतिशत घरधुरीले रोजगारीमा लगानीको धारणा राखेका छन् । वडागत आधारमा उक्त विवरणलाई तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. १२३ गरिवी निवारणको लागि पारिवारीक धारणा सम्बन्धी विवरण

वडा नं	कृषि	शिक्षा	स्वास्थ्य	रोजगार	व्यापार, व्यवसाय	अन्य	जम्मा घरधुरी
१	४३०	१२५	३४	१४४	१२	१९	७६४
२	३५८	२४२	२३०	२३५	१७	६	१०८८
३	८६	३५२	५९	१२८	६५	६	६९६
४	३३२	२९८	३०	८३	५१	१४	८०८
५	२६५	१३९	४५	२१३	९०	११९	८७१
६	४२१	१६७	७८	१९०	७७	१८	९५१
७	४०६	७९	१८	१८५	१५४	३८	८८०
८	४१९	३२३	६१	१३०	९४	२१	१०४८
९	५४२	६६	१९	१२९	१२७	५२	९३५
जम्मा	३२५९	१७९१	५७४	१४३७	६८७	२९३	८०४९

१३०. वि.स. २०७२ सालको भूकम्पाट भएको क्षति घरधुरीगत विवरण (व्यक्तिगत)

वि.स. २०७२ साल वैशाख १२ र २९ गते आएको भूकम्प र त्यसपछिको शक्तिशाली पराकम्पबाट भएको क्षति विवरणलाई यहाँ उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १२४: भूकम्पबाट भएको क्षति विवरण

सि.नं.	साविक गा.वि.स.	२०७१ घरधुरी	क्षतिघर संख्या	घरको क्रिसम		क्षतिको प्रकृति		चौपायको क्षति	खाद्यान्को क्षति	जम्मा क्षति रकम (रु.करोडमा)
				पक्की	कच्ची	आशिक	पूर्ण			
१	सुन्द्रावती	८९७	१०७६	१	१०७५	३	१०७३	४	६०७८	१००
२	सुनखानी	१३८६	१७८७	०	१७८७	०	१७८७	०	११६९=७५	१८६
३	लापिलाड	१४४२	१५५१	०	१५५१	०	१५५१	१५१९	१०९८२	१३६
४	लामिङ्डाङ	१३८४	१४५०	०	१४६२	०	१४६२	०	०	१५०
५	बावरे	१०७७	९३७	०	९३७	०	९३७	०	०	७८
६	कालिङ्गोक	६२७	६३६	०	६३६	१९	६२०	१०८	१२६५	५४

बस्ती तथा बसोवास

कालिन्चोक गाउँपालिका दोलखा

१:९०,०००

संकेत

- बस्ती तथा बसोवास स्थान
- वडा नम्बर
- गाउँपालिका सिमाना
- - - वडा सिमाना

२ ९ ० २ किलोमिटर

खण्ड ३

स्थितिको विश्लेषण

१. वर्तमान स्थितिको समग्र विश्लेषणको पृष्ठभूमी:
कालिज्ञोक गाउँपालिकाले गरेको घरधुरी सर्भेक्षण २०७४ को आधारमा सूचनाहरूको प्रस्तुती भाग २ मा गरिएको छ। यसका आधारमा वर्तमान स्थितिका विश्लेषण तथा समग्र अवस्थालाई विषयगतक्षेत्रहरूको आधारमा देहाय बमोजिम विश्लेषण गरिएको छ।

१.१ सामाजिक अवस्था

१.१.१ जनसांख्यिक विशेषता

- राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार कालिज्ञोक गाउँपालिकाको कूल घरधुरी ४४९७ र कूल जनसंख्या १८७२२ रहेको देखिन्छ। वि. सं २०७२ को भूकम्प पश्चातको घरधुरी ७६७२ र वि. सं २०७४ को गाउँपालिकाको घरधुरी सर्भेक्षण तथ्यांक अनुसार घरधुरी ८०४१ र जनसंख्या ३०५७५ रहेको देखिन्छ। यस हिसावले वि. सं २०६८ र २०७४ तथ्याइकको आधारमा घरधुरीको वार्षिक वृद्धि दर १३.६७ र जनसंख्याको वार्षिक वृद्धि दर १०.५५ देखिन्छ। यो वृद्धि दर उच्च देखिनुको प्रमुख कारण मध्ये भूकम्प पश्चात राहत तथा सुविधा प्राप्त गर्न र जलविद्युतमा लगानीको अवसर प्राप्त गर्न रहेको छ।
- वि. सं २०७४ को गाउँपालिकाको घरधुरी सर्भेक्षण तथ्यांक अनुसार परिवारको औसत आकार ३.८० जना रहेको छ, जनघनत्व २३०.७७ जना प्रति वर्ग किमि रहेको छ। कल जनसंख्या मध्ये १४७५८ महिला र १५८१७ पुरुष रहेको छ।
- वि. सं २०७४ को गाउँपालिकाको घरधुरी सर्भेक्षण तथ्यांक अनुसार १५ देखि ५९ वर्ष उमेरसमूहका आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या ६१.२१ प्रतिशत रहेको देखिन्छ।
- भाषागत आधारमा नेपाली मातृभाषा भएका ६७.८४ प्रतिशत, थामी २७.०२ प्रतिशत, तामाङ १.४५ प्रतिशत र अन्य ३.६९ प्रतिशत रहेका छन्।
- जम्मा ४ वटा धर्म मान्ने जनसंख्या सबैभन्दा बढी हिन्दू धर्मावलम्बीहरु ७०.१३ प्रतिसत रहेको देखिन्छ, दोस्रोमा किराँत धर्मावलम्बीको २३ प्रतिशत र बौद्ध धर्मावलम्बीको ६.३२ प्रतिशत रहेको छ।
- गाउँपालिकाको मुख्य पेशा कृषिमा संलग्न घरधुरी ८४.६२ प्रतिशत रहेको छ। व्यापार, नोकरी, वैदेशिक रोजगारी तथा दैनिक ज्यालादारी अवलम्बन गर्नेको संख्या १५.३८ प्रतिशतको रहेको छ।
- कुल गैर कृषि पेशा मध्ये १४.९५ प्रतिशत रोजगारको लागि तेसों मुलुक गएको तथ्याइकले देखाउँछ, भने परम्परागत रूपमा भारतमा रोजगारीको लागि जाने जनसंख्या अधिक रहेको छ।

१.१.२ महिला तथा बालबालिका, युवा र जेष्ठ नागरिक

- राष्ट्रिय युवा नीति २०६६ ले नेपालमा १६ वर्ष देखि ४० वर्षको उमेर समूहलाई युवा मानिएको छ। राष्ट्रिय जनगणना अनुसार नेपालमा ४०.३५ प्रतिशत युवा रहेका छन् भने कालिनज्ञोकमा ४०.४० प्रतिशत रहेका छन्।

- पछिल्लो तथ्यांक अनुसार २७३७ जना (८.९५ प्रतिशत) जेष्ठ (६० वर्ष माथि) नागरिक रहेका छन्। विद्यमान नीतिगत व्यवस्था अनुसार हाल कालिज्ञोक गाउँपालिकामा सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने नागरिकको संख्या १४८३ जना रहेको छ।

१.१.३ खानेपानी तथा सरसफाई

- पछिल्लो तथ्यांक अनुसार ११ प्रतिशत घरधुरीले पाइप धाराबाट (सार्वजनिक धारा सहित) खानेपानीको उपभोग गरेर को देखिन्छ। मुलबाट खानेपानी उपभोग गर्ने घरधुरी ९ प्रतिशत रहेको छ।
- ८.११ प्रतिशत घरधुरीको पक्की शौचालय निर्माण भई सके को छ।
- सावुन पानीले हात धुने संख्या ९२.५० प्रतिशत रहेको छ।

१.१.४ स्वास्थ्य स्थिति

- १ वटा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र ६ वटा स्वास्थ्य चौकीहरु रहे का छन्। यसैगरी गाउँपालिका भित्र १ वटा आयुर्वदालयहरु सञ्चालनमा रहेको पाइन्छ, भने २ वटा निजी अस्पतालले सेवा पुर्याइरहेका छन्। विभिन्न स्थानमा रहेका १२ वटा क्लिनिक र २ वर्थिङ सेन्टर ले स्वास्थ्य सेवा पुर्याइरहेका छन्। यस गाउँपालिकमा १८७ स्वास्थ्य स्वयंसेविकाले स्वस्थ्य सेवा उपलब्ध गराई रहेका छन्।
- उपचारको लागि पहिलो सेवा स्वास्थ्य केन्द्रबाट लिने घरधुरी ८१.३७ प्रतिशत रहेको छ।

१.१.५ शिक्षा तथा खेलकुद

- कालिज्ञोक गाउँपालिकामा विद्यालय तहका जम्मा ४६ वटा शैक्षिक संस्था रहेकोमा रहेका छन्। सैक्यन्दा धैर प्राथमिक तहका शैक्षिक संस्थाहरु २४ वटा रहेका छन् भनेनिम माध्यमिक तहमा ९, माध्यमिक तहमा ४ र उच्च माध्यमिक तहमा ७ वटा विद्यालयहरु रहेका छन् भनेसामुदायिक व्याप्ति २ वटा रहेको छ।
- गाउँपालिकामा साक्षर जनसंख्याको प्रतिशत ९०.९० रहेको छ, जसमध्ये महिलाको ८८.६९ र पुरुषको ९२.९७ प्रतिशत रहेको छ।
- प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक तहमा जम्मा ३४८ जना शिक्षक/शिक्षिकाहरु कार्यरत रहेका छन्।
- ३५ बालविकास केन्द्रमा ६२८ बालबालिका अध्ययनरत रहेका छन्।
- विद्यार्थी तथा शिक्षक/शिक्षिकाको संख्यात्मक विवरणका आधारमा शिक्षक-विद्यार्थी अनुपात विश्लेषण गर्दा प्रति शिक्षक सरदरमा १९ जना विद्यार्थी हुन आउँछ।

१.२ आर्थिक अवस्था

१.२.१ कृषि पशुपालन तथा सिंचाई

- कूल क्षेत्रफल मध्ये खेती गरिएको जमिनको क्षेत्रफल ४५.८४ हेक्टर रहेको छ।
- २०७४ को घरधुरी सर्भेक्षणको तथ्याइकका आधारमा खाद्यबालीको उत्पादन २२२१.६६ टन रहेको छ। यसै गरी नगदे बाली २३५.७७ टन र फलफूल बाली ८४.१० टन रहे को छ। नगदेबाली मध्ये आलु २२६० टन सबै भन्दा बढी रहेको छ।

- गाउँपालिकामा २४ प्रतिशतलाई मात्र खाद्यान्य पर्याप्तता रहेकोले खाद्य सुरक्षाको वृष्टिकोणले यो प्रतिकूल अवस्थामा रहे कोछु।
- यस गाउँपालिकामा बस्तुभाउ मध्ये गाई तथा भैंसी पाल्ने क्रम बढ्दै गएको छ। कूल गाई तथा भैंसीको सब्बा कमशः २९४७ र २७७ रहेको छ। वैनिक दूध ४३१२ लिटर उत्पादन रहेको दे खिन्छ।
- ३ डेरी उद्योग सञ्चालनमा रहेका छन् भने २ वटा दुध उत्पादक सहकारीहरु रहेका छन्। यसैगरी २३ वटा कृषि सहकारीहरु रहे का छन्। जसमा गाईपालन कृषक समूह सबै भन्दा बढी रहे को देखिन्छ। गाई २९४७ वटा, गोरु ४२६० वटा र भैंसी २७५ वटा रहेको देखिन्छ।

१.२.२ सहकारी

- जम्मा ६१ वटा सहकारी संस्थाहरु रहेका छन्। सहकारी संस्थाहरुमा महिलाको सहभागिता समेत उल्लेख रहेको पाइन्छ।

१.२.३ उद्योग तथा वाणिज्य

- उत्पादनमूलक, कृषि तथा पशुपालन, वन, सेवामूलक लगायतका साना १४, मझौला ६ र घरेलु उद्योग ३२ रहेका छन्।

१.२.४ पर्यटन विकास

- पर्यटन सम्बन्धी सूचना प्रवाह ताथ अभिलेखीकरणका एउटा सूचना केन्द्र निर्माणाधिन रहेको छ।
- धार्मिक महत्व बोकेको नेपालकै प्रख्यात कालिन्चोक भगवती मन्दिर यसै गाउँपालिकाको महत्वपूर्ण स्थल हो।
- कालिनचोक गाउँपालिकामा ४१ वटा होटल तथा लजहरु रहे का छन्। यस बाहेक प्रमुख व्यपारिक तथा पर्यटकीय केन्द्रमा पर्यटकीय स्तरका होटल बन्ने क्रममा रहेका छन्।
- कालिन्चोकमा मात्र वार्षिक सरदर १,००,००० को हाराहारिमा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरु आएको देखिन्छ।
- कालिन्चोक गाउँपालिका हुँदै गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्र भित्र जाने तिनवटा पदमागहरु रहेका छन्।

१.२.५ बैक वित्तीय संस्था तथा विप्रेषण

- सरकारी तथा नीजि गरी २ वटा बैक, ५ वटा लघु वित्त विकास बैक र मनिट्रॉन्सफर २ वटा रहेका छन्।
- बैक तथा वित्तीय संस्था एवम् मनिट्रॉन्सफर व्यवसाय मार्फत भुक्तान गरिएका आधारमा विदेशबाट ४५ करोड ३० लाख रुपैया वार्षिक रकम विप्रेषणका रूपमा भित्रिने अनुमान रहेको छ।

१.३ पूर्वाधारको अवस्था

१.३.१ सडक तथा यातायात

- सबै वडाहरा मोटरबाटो पोको भएपनि अधिकांश बाटाहरु हिउँदको समयमा मात्र चल्ने स्तरका रहेका छन्। चरिकोट सिंगाठी मार्ग सहित कूल २५ किलोमिटर सडक कालोपत्रे हुने क्रममा रहेको छ भने सुनखानी साइबा अन्तर्गतको १६ कि.मि. सडक ग्रामेल ग्रावेल हुने क्रममा रहेको छ।
- जिल्ला स्तरीय रणनीतिक सडक अन्तर्गत ४ वटा सहित ३४ किलोमिटर ग्रामीण धुले सडक रहेको देखिन्छ। यस बाहेक स्थानीय स्तरमा बस्ती तथा गाउँ जोड्ने सासाना ग्रामीण सडकहरु समेत रहेका छन्।

१.३.२ विद्युत तथा कैम्पिङ कउरी

- सबै वडामा राष्ट्रिय प्रशारण विद्युत लाइन पुगेको देखिन्छ। विद्युत सुविधा पुगेका कतिपय गाउँहरुमा पूर्ण तथा कतिपयमा अशिक रूपमा मात्र विद्युत विस्तार भएको देखिन्छ। ५६.२९ प्रतिशत घरधुरी ग्राहकहरुले विद्युत सुविधा प्राप्त गरेका छन्।
- बायोरायांस जडानका लागि प्राविधिक सम्भाव्यता रहेको भएतापनि हाल २४ वटा मात्रैजडान गरिएको छ। कूल घरधुरी मध्ये सबै भन्दा बढी ३९.७७ प्रतिशत घरधुरी सोलार प्राविधिकाट बत्ती बाल्ने घरधुरी रहेको छ।
- कालिन्चोक गाउँपालिका क्षेत्रभित्र निर्माण हुँदै गरेका तथा सम्भाव्यता अध्ययन भएको ४ वटा जलविद्युत आयोजनाबाट ४० मेघावाट विद्युत उत्पादन हुने देखिन्छ।
- पछिल्लो तथांक अनुसार यस गाउँपालिकामा खाना पकाउन अझै पनि ११.७९ प्रतिशत घरधुरीले दाउरा प्रयोग गर्दै आएको पाइन्छ। एलपीजी र्यास प्रयोग गर्ने घरपरिवार ७.४२ प्रतिशत मात्र रहेका छन्।
- ४ वटा लघुजलविद्युत र पेल्टिक सेट अयोजनाबाट ४२ किलो वाट उजा उत्पादन भएको छ। हाल सम्ममा १३०४ वटा सुधारिएको फलामे तथा माटोका चलो निर्माण भएका छन्। यस गाउँपालिकमा प्रशास्तै पानी घट्टा रहेका छन्।

१.३.३ सूचना तथा सञ्चार

- गाउँपालिकाको घरधुरी सर्भेक्षण अनुसार मोबाइल फोनको प्रयोग गर्ने घरधुरी ९४ प्रतिशत रहेका छन् भने रेडियो सुविधा उपभोग गर्ने घरधुरी ८७ प्रतिशत रहेका छन्। टेलिभिजन सुविधा पुगेका घरधुरी १८ प्रतिशत रहेका छन् भने कम्प्युटरको प्रयोग १ प्रतिशत घरधुरीले गरेका छन्।
- सबै वडा कार्यालयहरुमा इन्टरनेट सेवा उपलब्ध छ।
- गाउँपालिकामा इलाका हुलाकको संख्या १ र अतिरिक्त हुलाकको संख्या ५ रहेको छ।

१.३.४ वहस्तरोकरवालाहरुको लगानीको क्षेत्र

- भूकम्प पश्चात भएको क्षतिलाई पून निर्माण गर्न पनर्निमाण प्राविधिकरण, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरु कार्यरत रहे का छन्।
- जलविद्युत उत्पादन तथा लगानीको लागि योजना पहिचान भएको छ।
- गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापनको लागि रणनीतिक योजना रहेको छ।
- कुरी देखि कालिन्चोक मन्दिर सम्म केवलकर संचालनको लागि निर्माणाधिन रहेको छ।
- राष्ट्रिय स्तरका अभियानमूलक कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन शुरू भएका छन्।
- पर्यटन तथा जैविक विविधता सम्बन्धी कार्यक्रमहरु शुरू भएका छन्।

१.४ वातावरण तथा विपद व्यवस्थान

१.४.१ वन तथा वातावरण

- यस गाउँपालिकामा ४९ वटा सामुदायिक वन रहेको छ। यस गाउँपालिकामा निजी, आवादी, सामुदायिक र संरक्षित वन क्षेत्रले ३७.५८ प्रतिशत ओगटेको छ।
- सिंगाठिमा रहेको १ वटा रेजिपोष्ट कार्यालय रहेको छ।

१.४.२ जलवायू परिवर्तन

- जलवायू परिवर्तनको असर सम्बन्धि स्थानीय समुदाय र सरोकारवालाहरु सचेत कमी।
- गाउँपालिकाको क्षेत्रमा जलवायू परिवर्तनको असर कृषि, वन तथा जैविक विवर्धतामा परेको छ।
- कालिञ्चोक गाउँपालिका वडा नं१ को जलवायू अनुकूलन योजना तर्जुमा भएको छ।

१.४.३ विपद व्यवस्थापन

- वि. सं २०७२ सालको भूकम्पले यस गाउँपालिकामा कुल ७४३७ घर क्षति भएको थियो।
- वि. सं २०७२ सालको भूकम्पले कुल १६३१ वटा चौपायाको क्षति भएको थियो।
- वि. सं २०७२ सालको भूकम्पले गाउँपालिकामा जम्मा कुल ७०४ करोड रुपैया बाराबरको क्षति भएको थियो।
- गाउँपालिका तथा वडा स्तरीय विपद व्यवस्थापन समिति क्रियाशील छ।
- रेडक्रस शाखा तथा उपशाखाहरु क्रियाशील छन्।
- विपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा भएको र विपद व्यवस्थापन कोष रहेको छ।

१.५ संस्थागत विकास तथा मानव संशाधनको अवस्था

- गाउँ पालिका सहित सबै वडाहरुमा जम्मा तालिम प्राप्त ६१४२ जनशक्ति रहेको छ।
- ३९ गैह सरकारी संस्था रहेका छन्।
- गाउँ पालिकामासामाजिक परिचालन कार्यक्रम सञ्चालन भएको छ।
- ५४ वटा वडा नागरिक मंच र १४वटा नागरिक सचेतना केन्द्र गठन भई संचालित छन्।

१.६ वित्तिय स्रोतको अवस्था र सुशासन

१.६.१ गाउँपालिकाको वार्षिक आन्तरिक श्रोतको आमदानी विवरण

- आमदानीका आन्तरिक मुख्य स्रोतहरूमा पुर्वाधार उपयोग कर, कृषि तथा पशुजन्य कर, कवाडीजन्य कर, निर्माण सामग्री, प्राकृतिक स्रोत, गाउँपालिका मालपोत, सेवा उपयोग कर, खानीजन्य कर, दस्तूर, चलअचल सम्पत्ति विक्रि, दण्ड जरिवाना, भाडा, सिफारिस, रजिस्ट्रेसन शुल्क, पर्यटक आगमन शुल्क, रेमिट्यान्स, जलविद्युत रोयलटी लगायतका श्रोतहरु हुन सक्नेछन्।

कालिनचोक गाउँपालिकाको वार्षिक आन्तरिक स्रोत विवरण

क्र.स.	आमदानीका स्रोत	वार्षिक खुद आय	वार्षिक आमदानी विवरण अनुमान (रु. हजारमा)	कैफियत
१	एकिकृत सम्पत्ति कर			
२	घरजग्गा बहाल कर			
३	व्यवसाय कर			
४	कृषि तथा पशुजन्य कर			
५	कवाडी जन्य कर			
६	कृषि व्यवसायी कर			
७	खानीजन्य कर			
८	स्रोत उपयोग कर			
९	सेवा शुल्क			
१०	पार्किङ शुल्क			
११	निकास कर			
१२	दस्तुर			
१३	सिफारिस			
१४	अन्य			

प्राकृतिक श्रोतहरुको आमदानी विवरण

क्र.स.	आमदानीका स्रोत	उपभोग वार्षिक	परिमाण	वार्षिक आमदानी विवरण (रु. हजारमा)	कैफियत
१	निर्माण सामग्री (दुङ्गा)				
२	निर्माण सामग्री बालुवा,				
३	निर्माण सामग्री गिरी				
४	खनिज साधन				
५	काठ, दाउरा				
६	जडिवटी				
७	अन्य साधनहरु				

१.६.२ गाउँपालिकाको वार्षिक वाह्य श्रोतको विवरण विश्लेषण

- आमदानीका वाह्य मुख्य स्रोतहरूमा नेपाल सरकारवाट प्राप्त अनुदान, वैदेशिक सहायत, ऋण, गैससवाट प्राप्त सहयोग तथा निजि क्षेत्रको लगानी लगायतका श्रोतहरु हुन सक्नेछन्।

१.६.३ वाह्य स्रोतहरु

क्र.स.	शिर्षक	खुद आय	बार्षिक आमदानी अनुमान (रु. हजारमा)	कैफियत
१	संधिय विभाज्यकोषवाट प्राप्त बाँडफाँड			
२	समारीकरण अनुमान			
३	संश्ति अनुदान			
४	प्रदेश सञ्चितकोषवाट प्राप्त बाँडफाँड			
५	वैदेशिक सहायता			
६	आन्तरिक क्रृषि			
७	अन्य स्थानीय स्तरवाट प्राप्त अनुदान			
८	व्यक्ति तथा संघ संस्थावाट प्राप्त अनुदान			
९	अन्य			

१.६.४ गैससवाट परिचालन सम्भाव्य श्रोत

क्र.स.	शिर्षक	एकल	स्थानीय तहसंगको साझेदारी	योजना अवधिमा गैससको सम्भाव्य लगानी
१	स्वास्थ्य तथा सरसफाई			
२	शिशा			
३	वातावरण			
४	खानेपानी			
५	सिंचाइ			
६	सुशासन			
७	कृषि तथा पशुपालन			
८	आयआर्जन			
९	महिला तथा वालवालिका			
१०	अन्य			

१.६.५ निजिक्षेत्रवाट परिचालन सम्भाव्य लगानी

क्र.स.	शिर्षक	एकल	स्थानीय निकायसँग साझे संयुक्त व्यवस्थापन	स्थानीय निकायसँग साझे निजिक्षेत्रको सम्भाव्य लगानी दरी
१	विद्युत			
२	पर्यटन			
३	सचार			
४	अन्य			

१.६.६ राजश्व परिचालन

स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदूर गरी स्थानीय तहमा विधायकी, कार्यकारणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत तथा स्थानीय सरकारको सञ्चालन गर्ने नेपाल सरकारबाट स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ जारी भएका छ। सो ऐनले निर्देशन गरेर अनरूप यस गाउँपालिकाले राजश्व तथा कर संकलनको खाका तयार पार्ने क्रममा रहेको र सो पश्चात गाउँपालिकाले प्राप्त गर्ने आन्तरिक आय, राजश्व बाँडफाँडवाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, क्रृषि र अन्य आयको प्रक्षेपण र सोको सन्तुलन विवरणका खाका तथा बजेट सिमा निर्धारण हुने छ। गाउँपालिकाले बैजेटसिमा निर्धारण पश्चात हरेक क्षेत्र समेतर बजेटको व्यवस्थापन तथा कार्यान्वयन गर्दछ। यसको लागि गाउँपालिकाले राजश्व सम्बन्धी परामर्शको लागि छुट्टै एक स्थानीय राजश्व परामर्श समिति समेत स्थापना गर्ने व्यवस्था रहेको छ।

२. सबल पक्ष, कमजोरी, अवसर/सम्भावना र चुनौतीको विश्लेषण

कालिङ्घोक गाउँपालिकाको सबल पक्ष कमजोरी, अवसर/सम्भावना र चुनौतीको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

२.१ सबल पक्ष (Strength)

२.१.१ भौगोलिक बनावट र हावापानीको विविधता :

क्षेत्रफलका दृष्टिले सानो भएपनि यहाको भौगोलिक बनावट र हावापानी विविधतापूर्ण रहेको छ। समुन्द्री सतहबाट ९२० मीटर उच्चाई देखि ३८५२ मिटर सम्म फैलिएको यो गाउँपालिका समितितोष्णा, र चिसो लेकाली हावापानी पाइन्छ। भौगोलिक बनावटका हिसावले समेत कालिङ्घोक मध्य र उच्च पहाडी भूखनौट रहेको छ। यसले गर्दा कालिङ्घोक गाउँपालिका कृषि, वन, जलस्रोत, जैविक विविधता, पर्यटन, लगायत सामाजिक आर्थिक र वातावरणीय विकासका दृष्टिले उपयुक्त रहेको छ।

२.१.२ कृषि तथा पशुपालनको सघनता :

- उच्च मूल्यका नगदेवाली, फलफूल, तरकारी तथा दूधको उत्पादनका लागि कालिङ्घोक उपयुक्त रहेको छ। फलफूल उत्पादनका लागि भौगोलिक बनावट अनुसार सुन्तला, किवि, केरा लगाएका पकेट क्षेत्र पहिचान गरिएको छ।
- नगदेवाली तर्फ आलु, अदुवा, अलैची, अकवरे, गोलभेडा, मौषमी तथा बेमौषमी सागसब्जी जस्ता वाली व्यवसायिक रूपमा उत्पादन हुँदै आएका छन्। जडिबुटिको लागि यस गाउँपालिकाको हावापानी उपयुक्त भएकोले व्यवसायिक खेतीको लागि वातावरण अनुकूल रहेको छ।

२.१.३ प्राकृतिक, सास्कृतिक तथा पर्यटकीय आकर्षण स्थलहरू:

- देशकै अग्रणी पर्यटकीय जिल्लाहरू मध्येको दोलखा एक हो। हिमाल, वनजगल, जैविक विविधता, दृश्यावलो कन क्षेत्र, मठमन्दिर, गम्बा तथा पर्यटनका और्कर्षणले यस गाउँपालिकालाई दिंगो पर्यटन विकासको प्रचुर क्षेत्र (Tourism Hub)का रूपमा चिनाएको छ। कालिङ्घोक गाउँपालिकामा रहेका धार्मिक तथा प्राकृतिक क्षेत्रहरू पर्यटकीय दृष्टिले महत्वपूर्ण रहेको छ।
- जैविक विविधताको दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण रहेको यस गाउँपालिकको अधिकांस क्षेत्र गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्रको प्रभाव क्षेत्रमा पर्दछ।
- यो गाउँपालिका क्षेत्र भएर दोलखाको महत्वपूर्ण ४ वटा पदमार्गले छोएको छ। निजि क्षेत्रको लगानीमा पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि मझौला स्तरका होटल तथा लजहरू सञ्चालनमा रहेका छन्। त्यसै गरी होम स्टे अवधारणा शुरु गरिएको छ।

२.१.४ जडिबुटी

- आर्थिक तथा वातावरणीय विकास र सन्तुलनमा बन तथा जडिबुटीको महत्वपूर्ण योगदान रहदै आएको छ। यस गाउँपालिकामा रहेको नीजि, सरकारी तथा सामुदायिक वनमा व्यवसायिक जडिबुटी खेतीको अभ्यास रही आएको छ। पछिल्लो दिनमा बढाएको चिराइतो, लौठसल्ला, लोक्ता लगायतका जडिबुटी सम्दायको जीविकोपार्जनका आधार मात्रै नभई नियोत अर्थतन्त्रको एउटा प्रमुख स्रोतका रूपमा स्थापित छ।

२.१.५ जलस्रोतको प्रचूरता :

- हरियाली वनजंगलसँगै तामाकोशी, सिंगटी, गुम, लापिलाड, सोरुड जस्ता नदी तथा खोला लगायत धैरै संख्यामा रहेका खोलाखोल्सा, र सिमसार क्षेत्रले बहुहुदे शीय उपयोगका दृष्टिले जलसम्पदामा धनी रहेको छ। प्रमुख नदीहरूबाट विद्युत उत्पादन, सिंचाई तथा पर्यटन प्रवर्द्धनमा ठुलो टेवा पुगेको छ। यी सबै जलाधार क्षेत्रको दिंगो व्यवस्थापन नै कालिङ्घोको समृद्धि हो।

२.१.६ उर्जा उत्पादन वृद्धिमा:

- उपलब्ध जलसम्पदाको उपयोग गरी उर्जा उत्पादन शुरु गरिएको छ। १६ मेगावाटको सिंगटी खोला जलविद्युत निर्माणधिन रहेको छ भने अन्य सांगुखोला र गुमु खोला गरी २४ मेगावाट संभाव्यता अध्ययन भएको छ।
- गाउँपालिका सबै वडाहरू राष्ट्रिय प्रसारण लाइन विस्तारको कममा रहेको छ।
- नविकरणीय उर्जा प्रवर्द्धन अन्तर्गत सौर्य उर्जा र सुधारीएको चुलो विस्तार गरिएको छ।

२.१.७ सहकारी/वित्तीय क्षेत्र :

- यस गाउँपालिका क्षेत्रमा ६१ वटा सहकारी संस्थाहरू क्रियाशिल रहेका छन्। जसवाट कृषि तथा पशुपालनमा लगानी गर्न सक्षम रहेको छ। यसै गरी बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरूले वित्तीय सेवा प्रदान गरिरहेका छन्। यसले कालिङ्घोको निर्माण तथा लगानीका लागि आवश्यक पूँजीको सहज पूर्ति गरिरहेको अवस्था छ।
- यस गाउँपालिकाको सिंगटी बजार समग्र दोलखा जिल्लाको उत्तरी भेगको लागि व्यापारिक केन्द्रको रूपमा स्थापित भएको छ। यस बाहेक गाउँपालिकाका के हि भागहरू साना बजार केन्द्रको रूपमा विकास भएको छन्।

२.१.८ शिक्षा

- कालिङ्घोक गाउँपालिकामा आधारभूत, माध्यमिक तथा उच्च तहका शैक्षिक संस्थाहरू उपलब्ध रहेका छन्। यो गाउँपालिका पूर्ण साक्षर घोषणा भैसकेको छ। विद्यालय जाने उमेर नभएका बालबालिकाहरूको लागि बालविकास केन्द्र रहेका छन्। भूकम्प पश्चात विद्यालयको भौतिक क्षतिलाई पुनर्निर्माणको कममा गाउँपालिकामा कार्यरत गैर सरकारी संस्थाहरूको प्राथमिकतामा परेको छ।

२.१.९ स्वास्थ्य स्थिति

- गाउँपालिकामा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र तथा बडा स्तरमा जनशक्ति सहितका स्वास्थ्य चौकीहरू रहेका छन्। निजी अस्पताल तथा स्वास्थ्य क्लिनिक संचालनमा रहे का छन्। आपतकालिन सेवाको लागि एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध छ।

२.१.१० कृषि उद्योग:

- अर्थतन्त्रको प्रमुख हिस्सेदार रहेको कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रले स्वतः व्यावसायिकरण तर्फ अघि बढि रहेको छ। स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित साना तथा मझौला उद्योगहरू स्थापना भएका छन्।

२.१.११ पूर्वाधार

- दोलखा सिंगटी सडक स्तरोन्ती गरी कालोपत्रे हुने कममा रहे को छ। त्यसैगरी अन्य ग्रामीण तथा शाखा सडकहरू पनि स्तरोन्तीको कममा रहेका छन्। गाउँपालिकाका सबै वडाहरूमा सडक संजाल विस्तार भएका छन्।
- भूकम्प पश्चात क्षति भएका घर तथा संरचनाहरूको प्राविधिक मौपदण्ड अनुरुप पुनर्निर्माण कार्य द्रुत गतिमा कार्बान्वयन भई रहेको छ।
- खानेपानीको विस्तारको लागि पर्याप्त पानीका श्रौतहरू रहेका छन्। गाउँपालिका ११ प्रतिशत घरधरीले पाइप धाराबाट (सार्वजनिक धारा सहित) खानेपानीको उपभोग गरिरहेका छन्।
- सहयोगी संस्थाको साफेदारीमा साना तथा मझौला सिंचाइ यो जनाहरू निर्माण तथा ममत कार्य शुरु भएका छन्।
- गाउँपालिकाको प्राय सबै स्थानमा मोबाइल फोनको नेटवर्क विस्तार भएको र सञ्चालनमा रहेको छ। प्रत्यक वडा कार्यालयहरूमा इन्टरनेटको सुविधा रहेको छ। त्यसैगरी सदरमकाम आसपासमा सञ्चालन गरिएको एफएम रेडियोको सेवा क्षेत्र रहेको छ।

२.१.१२ मानवीय स्रोत:

- समूह परिचालन, स्वास्थ्य सरफाई तथा एकिकृत सामुदायिक विकास सँग संबन्धित आधारभूत तालिम लिएका जनशक्ति उपलब्ध छन्। स्थानीय जिल्ला र केन्द्र संग पहुँच र समन्वयको अवस्था बलियो रहेको छ।

अन्य: लगानी गर्ने संघ संस्थाहरू प्रशस्तै छन्। रेमिट्यान्स, थामी जाति विशेषको मुख्य बसोवास क्षेत्रभएकोले विशिष्ट पहिचान भएको क्षेत्रको रूपमा परिचित।

२.२ कमजोरी (Weakness)

२.२.१ विकासका योजनाहरूमा युवा तथा महिला सहभागिता अपेक्षाकृत हुन नसक्नु :

- नीतिगत तहमा विकास प्रक्रियामा युवा तथा महिलाको अर्थपूर्ण सहभागिताको अपेक्षा गरिएतापनि कार्यान्वयन तहमा अर्थपूर्ण सहभागिता हुन सकिरहेको छैन।

२.२.२ वन, पानीका स्रोत तथा अन्य प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण हुन नसक्नुः

- दिगो विकासका आधारका रूपमा रहेको वन, पानी लगायतका प्राकृतिक सम्पदाहरूको संरक्षणमा उचित ध्यान पुग्न सकेको छैन ।

२.२.३ विकास निर्माण कार्य परिणाममुखी नभई प्रक्रियामुखी मात्रै हुनुः

- विशेष गरी महाभूकम्प पछि पछिला दिनमा राहत, पर्ननिर्मार्ण र हाल विकास निर्माणका लागि सरकारी, गैरसरकारी, सामुदायिक तथा नीजि क्षेत्रबाट उल्लेख्य मात्रामा लगानी भएपनि यसको अपेक्षित परिणाम हासिल गर्न सकिएको छैन । यसको मुख्य कारण विकास निर्माणका कार्यहरू बढी मात्रामा प्रक्रियामुखी भएर ठोस नीतिजा हासिल गर्ने तथा परिणाममुखी हुन सकेनन् ।

२.२.४ गरेका कामको प्रभावकारी अभिलेखीकरण हुन नसक्नुः

- विगतमा विकासका लागि भएगरेका प्रयाश र उपलब्धीहरूको व्यवस्थित, यथोचित र वैज्ञानिक अभिलेखीकरणको कमीले यसको यथार्थ समीक्षा, सिकाई र अनुभवमा आधारित सधारका सम्भावनालाई प्रभावकारी बनाउन सकिएको छैन ।

२.२.५ आन्तरिक स्रोत वृद्धिको योजना बन्न नसक्नुः

- विकासमा प्राप्त स्रोतलाई हेर्दा बाह्य स्रोतको मात्रा अधिक रहदै आएको देखिन्छ । आन्तरिक स्रोतका क्षेत्र पहिचान, स्रोत आजनको रणनीति, नीति, ठोस योजना र कार्यक्रमको कमीले आन्तरिक स्रोत अत्यन्त न्यून रहेको पाइन्छ ।

२.२.६ वित्तीय अनुशासन कायम गर्न पारदर्शिता, जवाफदे हिता र सुशासनको कमी :

- नीतिगत प्रावधानहरू अनुकूल रहेतापनि कार्यान्यवनको प्रभावकारीताका दृष्टिले अझैपनि सार्वजनिक सेवाप्रदायक निकायहरूमा वित्तीय अनुशासन अभिवृद्धि गर्ने प्रयासमा पारदर्शिता, जवाफदे हिता र सुशासनको कमी रहेको छ । अपेक्षित रूपम सार्वजनिक निकायहरू सेवाग्राहीमैत्री र उत्तरदायी हुन सकेका छैन तथापी यसको अवस्था अति निराशाजनक भने छैन ।

२.२.७ विकासका प्राथमिकता निर्धारण हुन नसक्नुः

- विकास योजनाको अभावमा विकासका आधार र प्राथमिकता निर्धारण नभएकाले प्राथमिकता र आवश्यकता कोन्द्रित लगानी र प्रयासको कमी रहे को छ ।

२.२.८ विकासमा उपभोक्ताको अपनत्व हुन नसकेको :

- विकास निर्माण कार्यको सम्पूर्ण जिम्मेवारी सरकारको मात्रै हो भन्ने धारणा अझै व्याप्त रहेकोले त्यस्ता आयोजना तथा कार्यक्रमहरूमा वास्तविक उपभोक्ताको यथोचित अपनत्व र सहभागिताको कमी रहेको छ ।

२.२.९ ग्रामीण भेगमा यातायातका लागि सडक सर्वयामी (अलबेदर) नहुनुः

- सबै वडाहरूमा सडक यातायात पुगेको भएपनि धुले र कच्ची सडकहरू बाहै महिना गाडी चल्ने खालका छैनन् । खासगरी हिँउदको याममा गाडी चल्ने र वर्षातको समयमा बन्द रहने अवस्था रहेको छ । यसले गर्दा ग्रामीण भेगका नागरिकले यातायात तथा दुवानीको समस्या भेलिरहेको देखिन्छ ।

२.२.१० विषयगत कार्यालय वीच प्रभावकारी समन्वय हुन नसकेको (सरकारी र गैरसरकारी):

- विकासका सरोकारवाला तथा विषयगत कार्यालय/निकायहरू वीच योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमनमा अपेक्षित समन्वय र सूचना आदान-प्रदानको संस्कृतिको कमी रहेको छ । जसले गर्दा विभिन्न निकायहरूले एके प्रकारका कार्यक्रम एउटै स्थानमा दोहोरिने समस्या आएको देखिन्छ ।

२.२.११ निजी तथा गैर-सरकारी क्षेत्रलाई विकासमा सक्रिय साझेदार बनाउने अभ्यासमा अझै कमी रहनुः

- विकासमा उल्लेख्य उपस्थिति दर्शाउदै सावजनिक सेवा प्रवाह गर्दै आएका गैरसरकारी क्षेत्रलाई विकास प्रक्रियाको मूलप्रवाहमा समाहित र सहभागी बनाउने अभ्यासमा अझै कमी रहेको छ । लगानीको ठूलो सम्भावना बोकेका निजी क्षेत्रलाई आर्किपाई गराउने वातावरण बनाउन सकिएको छैन ।

२.२.१२ विकासको आयोजनाहरूको दिगो, व्यवस्थित उपयोग, मर्मत सम्भार र संरक्षण सम्बन्धी चेतनाको कमी :

- ठूला ठूला लगानी मार्फत सम्पन्न विकास आयोजनाहरूको दिगो तथा व्यवस्थित उपयोग, नियमित तथा आवधिक मर्मत सम्भार र संरक्षण सम्बन्धी चेतना प्रयोगकर्ता एवम् उपभोक्ताहरूमा अझै कमी रहे को छ । आयोजना प्रवर्द्धकहरूबाट समेत यस तर्फको प्रभावकारी सहजीकरण र नीतिगत प्रावधानलाई अनिवार्य गर्न नसकेको अवस्था छ ।

२.२.१३ कृषि व्यवसायीकरण तथा औद्योगिकरण हुन नसक्नुः

- उत्पादित कृषि तथा पशुजन्य कच्चा पदार्थ, वन सम्पदाका आधारमा कृषिको व्यवसायीकरण, औद्योगिकरणको विकास र विस्तारको कमीले उत्पादित बस्तुहरूको मुल्य अभिवृद्धि मार्फत अपेक्षित फाइदालिन सकिने अवसरबाट बच्चित रहेको देखिन्छ ।

२.२.१४ सन्तुलित विकासको अभ्यासमा कमी :

- सडक लगायतका भौतिक पूर्वाधार विकासका तुलनामा सामाजिक, वातावरणीय तथा मानवीय विकासलाई कम प्राथमिकता दिइएको अवस्था देखिएको छ । यसले सन्तुलित विकासको अवधारणालाई अपेक्षित आत्मसात् गर्न सकेको देखिदैन ।

सामाजिक सशक्तिकरणको कमी :

- विकास प्रक्रियामा उपभोक्ता, लक्षित वर्ग एवम् लाभान्वित समूदाय अर्थात् माग पक्षलाई अपेक्षित रूपमा सक्षम बनाउन सकिएको देखिदैन । विकासमा माग भन्दा पूर्ति पक्ष अझै हावी भएकाले विकासमा अपनत्वको विकास र दिगोपना सुनिश्चित गर्न सकिएको छैन ।

२.३ अवसर/सम्भावना (Opportunity)

२.३.१ कृषि तथा पशुपालनको व्यवसायीकरण मार्फत आमदानी र रोजगारीको सिर्जना :

- आलु, अलैची अदुवा, अम्लिसो, दुध, नगद आर्जन गर्ने उच्च मूल्यका कृषिजन्य उत्पादन हुने गरेको छ। यसै गरी तरकारी तथा फलफूलको समेत व्यवसायीकरण शुरु हुदै गएको छ। सङ्केतको विकास र स्तरोन्तरी, बढ्दै गएको वजरीकरण, व्यापारिक केन्द्रको विस्तार अनुसारको आपूर्ति गर्नका लागि अझै उत्पादन बढ़ियो गरेको छ। निर्यात व्यापार वृद्धि गर्न सकिने प्रशस्तै अवसर रहेको छ।

२.३.२ पर्यटन प्रवर्द्धन आमदानी, रोजगारी सम्भावना :

- कालिङ्गोक दोलाखाको प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्य मध्ये चिनिएको छ। यहाँका प्राकृतिक, साँस्कृतिक र पर्यटकीय क्षेत्रहरूको समुचित व्यवस्थापन र प्रवर्द्धन मार्फत पर्यटनको विकास गरी आमदानी र रोजगारी सिर्जना गर्न सकिन्छ।

२.३.३ प्राकृतिक स्रोतको दिगो व्यवस्थापन र उत्पादनशील उपयोग मार्फत आर्थिक विकास :

- वनपैदावार र जडिबुटीको व्यवसायिक उत्पादन र निर्यातले अर्थतन्त्रलाई उच्च स्तरमा पुर्याउन महत्वपूर्ण योगदान गर्ने सम्भावना रहेको छ। नीजि वन मार्फत काष्ठ पैदावारको व्यवसायिक उत्पादन, व्यवसायिक जडिबुटी उत्पादन एवम् प्रशोधन तथा निर्यात गरी अर्थतन्त्रलाई बलियो बनाउन सकिने र यसले आयआर्जन र रोजगारीका अवसरहरू सिर्जना गर्न सकिने देखिन्छ।
- दुङ्गा, गिटी वालुवा जस्ता स्थानीय स्तरमा उपलब्ध कच्चा पदार्थहरू प्रसस्त भएकाले यसवाट गाउँपालिकाले प्रशस्त आमदानी गर्न सक्ने छ।

२.३.४ जलसम्पदाको बहुउद्देश्यीय उपयोगको सम्भावना :

- गाउँपालिकामा रहेका खोला खोल्साको पानीलाई सुमुचित उपयोग गर्दै जलविद्युत उत्पादन, सिँचाई, माछापालन, पर्यापर्यटन, जलविहार तथा सरसफाईका क्षेत्रमा धेरै अवसरहरू रहेका छन्। जसले कृषि उत्पादन र उर्जा उत्पादनमा प्रत्यक्ष टेवा पुर्याउनका साथै आमदानी र रोजगारीका प्रशस्त अवसरहरू सिर्जना गर्दछन्।

२.३.५ स्थानीय पूँजीको लगानी मार्फत रोजगारी र आयआर्जनको सम्भावना :

- गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सहकारी संस्थाहरूमा एकत्रित भएको पूँजीलाई कृषि, पशुपालन, जडिबुटी खेती, पर्यटन, जलविद्युत उत्पादन, जस्ता उत्पादनशील क्षेत्रमा लगानी गर्न सकिने सम्भावना छ। जसबाट धेरै संख्यामा रोजगारीको अवसर सिर्जना हुन्छ। साथै गाउँपालिकाको आर्थिक विकासले उचाई लिन

सक्छ। सहकारी, सरकारी र नीजि क्षेत्रको समन्वयात्मक सहकार्य र लगानीबाट औद्योगिक विकासतार्फ अघि बढाउन सकिन्छ।

२.३.६ उद्योगधन्दाको विकास र आधुनिक प्रविधिको उपयोग मार्फत औद्योगिकरण :

- कृषि, पशुपालन तथा वनमा आधारित उद्योगहरूलाई आधुनिक प्रविधिको प्रयोग मार्फत विकास र विस्तार गरी औद्योगिकरणको फड्को मार्न सकिने अवसर रहे को छ। यसका लागि नीजि क्षेत्र तथा सहकारीहरूलाई लगानीको उचित वातावरण तयार गर्नु अपरिहार्य रहे को छ।

२.३.७ भौतिक पूर्वाधार विकास, स्थानीय अर्थतन्त्रको सुदृढिकरण र मानव विकास :

- तिब्र रूपमा हुदै गएको भौतिक पूर्वाधार विकासलाई स्थानीय अर्थतन्त्र र उत्पादन, वितरण तथा बजारीकरणसँग जोडी तुलनात्मक तथा प्रतिस्पर्धी लाभ हासिल गर्न सकिन्छ। साथै भौतिक विकासलाई सामाजिक मानवीय विकाससँग सन्तुलित गरी समुन्नत न्यायपूर्ण विकासको सुनिश्चित गर्न सकिन्छ।

२.३.८ हरित अर्थतन्त्रको विकास :

- प्राकृतिक तथा वातावरणीय स्रोत सम्पन्न गाउँपालिका भएकाले यस्ता सम्पदाहरूको दिगो र वातावरणीय विकासका माध्यमबाट दिगो अर्थतन्त्र हासिल गर्न सकिन्छ। हरित कृषि, दिगो वन व्यवस्थापन, जलाधार तथा जैविक विविधताको संरक्षण, नवीकरणीय उर्जाको उपयोग मार्फत हरित विकास सम्यन्त्र, कार्बन व्यापार लगायतका अवसरहरू सिर्जना गर्न सकिन्छ।

२.४ चुनौति (Threat)

२.४.१ संक्रमणकालिन व्यवस्थापन:

- नेपालको राज्य पर्नसंरचना पछि नवनिर्वाचित जनप्रतिनिधिहरू आइकेको भएतापनि परिवर्तनलाई संस्थागत गर्ने चरणमा रहेकाले संक्रमणकालिन व्यवस्थापन राष्ट्रकै चुनौति हो। विकास निर्माण कार्य यो चुनौतिबाट कालिङ्गोक गाउँपालिका अलग रहन सक्दैन।

२.४.२ विकास र वातावरण वीचको तालमेल:

- वातावरणीय सन्तुलन दिगो विकासको प्रमुख आधार हो। विकास निर्माण कार्यसँगै प्राकृतिक स्रोत र वातावरण माथि दबाव बढ्दै गएको छ। विकास निर्माणको क्रममा हुने प्राकृतिक स्रोतहरूको दोहन (Exploitation) ले तीव्र वातावरणीय विनाश बढ्दै गएको छ। सङ्केतको निर्माण, कृषि क्षेत्रमा उत्पादन बढाउन प्रयोग गरिने रासायनिक मल तथा विषादीको प्रयोग, परम्परागत उर्जामा आधारित उद्योगधन्दा स्थापना लगायतका क्रियाकलापले वातावरणीय सम्पदाको गुणस्तर तथा परिमाणमा नकारात्मक असर गरिरहेको छ। यसले वन तथा जैविक विविधतामा हास, पानीका स्रोत तथा सिमसार सुन्ने, भूक्षय, पहिरो, बाढी लगायतका प्राकृतिक विपत्तिहरू आउने सम्भावना हुन्छ। यसैले विकास निर्माणका गतिविधिलाई कसरी वातावरणमै त्री बनाउने, प्राकृतिक स्रोतको विवेकशील उपयोग र

न्यून वातावरणीय क्षतिमा विकास निर्माणलाई दिगो बनाउने भन्ने प्रमुख चुनौति रहेको देखिन्छ ।

२.४.३ स्थानीय स्वयत्तताको सवाल :

- राज्यको पुनर्संरचनाको सन्दर्भमा स्थानीय तहको भूमिका, अधिकार लगायतका स्थानीय स्वयत्तता सम्बन्धी निर्कर्त्ता हुन बाँकी रहेकाले विकास सम्बन्धी योजना कसरी अघि बढाउने भन्ने अर्को चुनौति रहेको छ । स्थानीय, प्रादेशिक र केन्द्रिय स्रोत परिचालन, स्थानीय आवश्यकता र विशिष्टताको समायोजन लगायतका सवालहरु स्थानीय प्रान्तलाई प्राप्त हुने स्वयत्तताको तहले प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने हुँदै यसलाई चुनौतिका रूपमा समावेश गरिएको हो ।

२.४.४ विकास निर्माणमा नागरिकको सहभागीता :

- विगत लामो समयदेखि मुलुक संक्रमणकालिन राजनीतिक परिवेशमा गुज्जिएको, नयाँ संविधान कार्यान्वयन, स्थानीय तहमा निर्वाचित प्रतिनिधीहरुको भूमिका प्रष्ट नभईरहेको अवस्थामा, राजनीतिक पौरवर्तन पछि पनि जनआकांक्षाहरु अपेक्षित रूपमा सम्बोधन हुन नसकेको कारणले विकास निर्माणका कार्यहरुमा सर्वसाधारण नागरिकहरुको अर्थपूर्ण विश्वास, सहभागीता र अपनत्वको कमी रहेको छ । यसमा विकास निर्माणका योजना, कार्यक्रम, अभियान र प्रयाशहरुमा आम नागरिकहरुको विश्वास आजन गर्नु चुनौति रहेको छ ।

२.४.५ स्थानीय तहको संरचनागत तथा नीति

- नयाँ संविधान निर्माणसँगै मुलुक संघीय संरचनामा प्रवे श गर्दा विद्यमान स्थानीय तहको नयाँ संरचनामा जिल्ला, गाउँ, बडाको भूमिका र स्वायत्तता कस्तो रहने लगायतका ज्वलन्त सवालहरूले प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने र त्यस समयमा राज्यले निर्धारण गर्न सक्ने नीतिगत आधारलाई कसरी समायोजन गर्ने चुनौति रहेको छ ।
- जनप्रतिनिधिहरु स्थानीय तहमा निर्वाचित पश्चात स्थानीय तहको व्यवस्थापकीय पक्षमा बढि समय खर्च गर्नु पर्ने तथा जनशक्ति समेत कमी रहेको अवस्थामा जनआकांक्षा अनुरूप विकास निर्माण प्रक्रियालाई उच्च प्रथमिकता दिन नसकिएको अवस्थाले विकास निर्माणको गतिलाई अगाडि बढाउन चुनौती रहेको छ ।

२.४.६ जनअपेक्षा र विकासको गतिमा तालमेल :

- समयक्रमसँगै परिवर्तन हुदै जाने समस्या, आवश्यकता, सुविधा, सामाजिक आर्थिक परिवेश र गतिशील जनअपेक्षा अनुरूप विकास निर्माण कार्य र यसको गतिमा तालमेल मिलाउनु अर्को चुनौति हो ।

२.४.७ विकासमा सामाजिक न्यायको सुनिश्चितता :

- विकास निर्माणका प्रक्रिया र प्रतिफलमा विपन्न, आदिवासीजनजाती, दलित, महिला, अपांगता भएका, बालबालिका, ज्येष्ठ नगारिक, युवा, विधवा/एकल महिला लगायत सबै लक्षित वर्गको पहुँच, सहभागीता, भूमिका, अधिकार, हिस्सेदारी र आत्मसम्मान सुनिश्चित हुनु पर्दछ । राज्यका विकास प्रयास र प्रक्रियामा तीलोक्षित वर्गको अर्थपूर्ण सहभागीता, समावेशीकरण

ufptslnsf : t/lo j : tut ljj /0f, sfln-rf\$ ufptslnsf @)&\$

र प्रतिफलको न्यायोचित वितरण वीचको सन्तुलन कायम एवम् समानता हासिल गर्नु अर्को चुनौति हो ।

२.४.८ क्षेत्रगत प्रतिस्पर्धाको विकास :

- विकासका आधार, प्राथमिकता, लगानी र प्रतिफलमा विषयतगत तथा क्षेत्रगत आधारमा तलनात्मक तथा प्रतिस्पर्धी लाभ हासिल गर्दै जानु अर्को चुनौति हो ।
-

२.४.९ आधुनिक प्रविधिको उपयोगमा चुनौति :

- कृषि, पशुपालन लगायतका उत्पादनशील क्षेत्रमा भैरहेको परम्परागत प्रविधि, उर्जा लगायतका क्षेत्रमा स्थानीय आवश्यकता र विशिष्टता अनुरूपको आधुनिक प्रविधिको प्रयोग नगरी उत्पादित उपजलाई बजारमा प्रतिस्पर्धी बनाउन सकिदैन । यसका साथै आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गर्न सक्ने दक्ष प्राविधिक तथा विशेषज्ञ जनशक्तिको कमी रहेको छ ।

२.४.१० जनशक्तिको पलायन :

- गाउँ भित्रका अर्थिक रूपले सक्रिय उत्पादनशील उमेर समहको उल्लेख्य हिस्सा अहिले पनि आयआजन र रोजगारीका सिलसिलामा जिल्ला तथा मुलुक बाहिर जाने क्रम बढी रहेको छ । वैदेशिक रोजगारीका लागि बाहिर जाने क्रमले गाउँ घरमा उत्पादनशील युवा रितिदै छन् । यसको प्रत्यक्ष प्रभाव कृषि तथा पशुपालन र विकास निर्माण कार्यमा परिवर्हेको छ । परम्परागत श्रममा युवाहरुको विकर्षण उत्तिकै बढी रहेको छ । स्थानीय स्तरमा रहेका प्राविधिक जनशक्ति त भनै घट्टै गएको छ । यसरी जनशक्तिको पलायनले आर्थिक उत्पादन क्षमतामा उल्लेख्य हास आएको छ । कृषियोग्य भूमि बाहै रहने अवस्था आइरहेको छ । विकास निर्माण कार्यमा समेत श्रम गर्ने जनशक्तिको अभावमा वातावरण विनास निम्त्याउने यन्त्रको प्रयोग गर्न बाध्य बन्दै गएको छ । दिगो र अपेक्षित विकासका लागि जनशक्तिको पलायन रोक्नु अहिलेको प्रमुख चुनौति रहेको छ ।

२.४.११ उत्पादनशील क्षेत्रमा लगानी:

- विकास निर्माणका पूर्वाधार र सुविधाको वृद्धिसँगै घरायशी आम्दानीको ठूलो मात्रा अनुत्पादक क्षेत्रमा लगानीको क्रम पनि बढौदै गएको छ । विप्रेषण स्वरूप प्राप्त तथा कृषि, पशुपालन लगायतका उत्पादनशील क्षेत्रबाट आजन गरेको आम्दानी अनुत्पादक क्षेत्रमा सञ्चित हुदै गएको छ । पैसा कमाउने वित्तिकै सदरमुकाम तथा शहर बजारमा केन्द्रित हुने, घर, सवारी साधन तथा घरायशी विलाशिताका सुविधा केन्द्रित हुदै गएका छन् । प्राप्त आम्दानी त्याहाँ क्षेत्रको व्यवसायीकरण, पुँजी निर्माण र उत्पादनशील लगानीबाट विमुख हुदै गएको छ । क्रमशः यसले आर्थिक वृद्धि र विस्तारको क्रमलाई साँधुयाएको छ । उत्पादनशील क्षेत्र तथा विप्रेषण स्वरूप प्राप्त आम्दानीलाई उत्पादनशील क्षेत्रमा लगानी गर्न आकर्षित गर्नु ठूलो चुनौति हो ।

२.४.१२ आवश्यकता र माग अनुरूप बजेट विनियोजनमा सन्तुलन :

- विकास निर्माणका लागि समस्या, आवश्यकता र अपेक्षा तीव्र रूपमा बढ़िरहेका छन्। विकासका कार्यक्रम र तर्जुमा गरिएका योजना/आयोजनामा माग अनुसारको बजेट स्रोत उपलब्ध हुन सकिरहेको छैन। जसले नागरिकका अपेक्षा पुरा गर्न नसकी अविश्वास र नैराश्यता बढाउने देखिन्छ। सरकारले गर्ने कुल लागतको तुलनामा अत्यन्तै न्यून बजेट विनियोजनबाट एउटै आयोजना सम्पन्न गर्न वर्षै लाग्ने गर्दछ। यसले आयोजनाहरु समयमा नै सम्पन्न नहुने, साधनको मूल्य वृद्धिसँगै कुल लागत बढ्ने र अपेक्षित प्रतिफल हासिल गर्न नसकिने चुनौति थपिन्छ।

२.४.१३ बसाई सराई सिर्जित चुनौति:

- विकास पूर्वाधार, राज्यले दिने सेवा सुविधाको विवरणको असन्तुलनका कारण ग्रामीण क्षेत्रबाट शहरी क्षेत्रमा, उत्पादन क्षेत्रबाट बजार क्षेत्रमा तथा ग्रामीण बजार केन्द्रबाट शहरी बजार केन्द्र तरफको आन्तरिक बसाई सराईका वृद्धि भएको छ। राज्यले प्रदान गर्ने भौतिक पूर्वाधार, प्रशासकीय, सामाजिक एवम् अर्थक सेवा सुविधाको क्षेत्रगत सन्तुलन काय गर्ने चुनौति थपिदै गएको छ। साथै २०७२ को महाभूकम्प पश्चात राहत तथा अन्य सहयोगका लागि वसाई सरी आउने को संख्या तथा स्रोत व्यवस्थापन यस कालिङ्गोक गाउँपालिकामा चुनौतीको रूपमा देखिएको छ।

२.४.१४ वैज्ञानिक भूउपयोगको अभ्यासको चुनौति :

- जमिनको स्वभाविक उत्पादन सम्बन्धका आधारमा वैज्ञानिक भूउपयोगको ठोस् कानून तथा नीतिको अभावले उत्पादनशील भूमिको अतिक्रमण भइरहेको छ। जमिनको उर्वराशक्ति, उत्पादन क्षमता र उपयुक्तताका दृष्टिले कृषि उत्पादनका आधार क्षेत्रका रूपमा रहेका जग्गाजमिन खुम्चिरहेका छन्। यसले भविष्यमा खाद्यसुरक्षामा समेत नकारात्मक प्रभाव पार्ने निश्चित रहेको छ। कृषि योग्य जमिन, वनजंगल, पानीका भण्डार तथा वातावरणीय सन्तुलनका दृष्टिले महत्वपूर्ण भू भागलाई कसरी वैज्ञानिक ढंगले उपयोग गर्ने सवाल गाउँपालिकाको दिगो विकासको महत्वपूर्ण चुनौति रहेको छ।

३. कालिङ्गोक गाउँपालिका भित्र देखिएका प्रमुख क्षेत्रगत समस्याहरुको विश्लेषण

३.१ कृषि

- कृषिको नगदे तथा खाद्यवालीहरुमा व्यवसायिकरण तथा आधुनिकीकरण हुन सकिरहेको छैन।

- यस गाउँपालिकामा भौगोलिक स्वरूप अनुसार उच्चमूल्य भएको जडीबुटी चिराईतो, मर्जिटो, लोठसल्ला आदिको वेर्ना तयारी, संकलन, उत्पादन तथा व्यवसायिक प्रवर्द्धनको संभावना तथा बजार भएपनि जडीबुटीखेतीलाई व्यवसायिकीकरण गर्न सकिएको छैन।
- खाद्य उत्पादनको दृष्टिकोणबाट अध्ययन गर्दा यस कालिङ्गोक गाउँपालिका खाद्य सुरक्षामा संबंधित दनशिल छ।
- गाउँपालिका भित्रका विभिन्न बडाहरूलाई पकेट क्षेत्र अवधारणा अनुसार आलु, फलफल, दूध तथा सागसब्जी उत्पादन प्रवर्द्धनगर्ने प्रारम्भिक तयारी पूरा भएपनि किसान तहमा व्यवसायिक योजना मार्फत प्रवर्द्धन तथा बाली विस्तार गर्न सकिएको छैन।
- परम्परागत रूपमा यस गाउँपालिकाको उत्तरी भौतिक पूर्वाधार, प्रशासकीय, सामाजिक एवम् अर्थक सेवा सुविधाको क्षेत्रगत सन्तुलन काय गर्ने चुनौति थपिदै गएको छ। साथै २०७२ को महाभूकम्प पश्चात राहत तथा अन्य सहयोगका लागि वसाई सरी आउने को संख्या तथा स्रोत व्यवस्थापन यस कालिङ्गोक गाउँपालिकामा चुनौतीको रूपमा देखिएको छ।
- परम्परागत रूपमा किसानहरूसँग रहेको रोग प्रतिरोधी स्थानीय रैथाने बालीका विजु संरक्षण गर्न सकिएको छैन। नगदेबाली तथा खाद्यबालीमा विभिन्न रोग किराहरुको संक्रमण देखिएपनि बाली उपचारको वैज्ञानिक ज्ञान किसान तहमा पुऱ्याउन नसकिएको कारण क्षमता अवस्थामा विषादी तथा रसायनिक मलको नकारात्मक असरहरु देखा पर्न शुरू भईसकेको छैन।
- समुदाय स्तरमानै दक्ष तथा अर्धदक्ष कृषि प्राविधिक तयार गर्न सकिएको छैन।
- बाली अनुकूलताका लागि गाउँपालिका भित्रको खेतियोग्य जमिनको माटो र त्यसमा रहेको जैविक भौतिक गुणहरुको परीक्षण गर्न सकिएको छैन।
- बाली विमा अवधारणालाई किसान तहमा पुऱ्याउन सकिएको छैन।

३.२ पशुपालन

- पशुपालन व्यवसायमा दिगो लगानीमार्फत मासु तथा द्व्यजन्य उत्पादन गर्दै पशुपालनलाई भरभर्दो व्यसायको रूपमा अपनाउने क्रम कम हुदै गएको पाइन्छ।
- गाउँपालिकाको सबै क्षेत्रमा उन्नत जातका गाईसैसी पालन प्रवर्द्धन गर्न सकिएको छैन।
- यहाँ उत्पादन भएको द्व्यलाई साना तथा मझौला उद्योग मार्फत स्थानीय स्तरमानै मूल्य शृङ्खला पद्धतिमा आवद्ध गर्न सकिएको छैन।
- त्यसैरी गाउँपालिकाको सबै क्षेत्रमा उन्नत जातका घाँस विस्तार गर्दै सुधारिएको गोठमा पशुपालन प्रवर्द्धनगर्न सकिएको छैन।

- स्थानीय समुदायस्तरमा नै पशुसँग सम्बन्धित प्राविधिक तयार तथा उपचारको लागि प्रवन्ध गर्न सकिएको छैन ।
- पशुविमा कार्यक्रमलाई अनिवार्य गर्न सकिएको छैन ।
- कालिङ्घोक गाउँपालिको मौलिक पहिचानको रूपमा रहेको चौरी पालन तथा भेडीगोठ चरिचरन क्षेत्रको कमीलेगार्दा क्रमशः व्यासायनै विस्तावित हुदै गएको छ ।

३.३ उद्योग

- स्थानीय स्तरमा उत्पादित कच्चा पदार्थहरूबाट व्यवसायिक संभाव्यता अध्ययन नहुदा आवश्य घरेल उद्योगहरू प्रवर्द्धन तथा स्थापना हुन सकिरहे को छैन ।
- कालिङ्घोक गाउँपालिका क्षेत्र भित्र कृषि तथा गैरकृषि कच्चा पदार्थमा आधारित घरेलु तथा साना उद्योगहरू प्रवर्द्धन हुन सकेको छैन ।
- लोक्ता, बाँस निगालो जस्ता कच्चा पदार्थहरूबाट विभिन्न सामाग्री बनाउन सकिने भएपनि ती उत्पादनहरूलाई सीप विकास र बजारीकरण गर्न सकिएको छैन ।
- यस गाउँपालिका केही क्षेत्रहरूमा खनिज सामाग्री उत्खनन् गर्न सकिने संभावना देखिएको छ, तथापी अर्थिक लगानीकर्ता र प्रचारप्रसारको कमी देखिन्छ ।

३.४ रोजगारी

- यस गाउँपालिका क्षेत्रबाट यूवाहरू दक्ष तथा अर्धदक्ष रोजगारीको लागि भारत तथा तेस्रो मुलक जानेगरे को पाइन्छ । तथापी यसरी वैदेसिक रौजगारीबाट प्राप्त हुने अर्थिक पूँजीलाई पुनः ग्रामीण क्षेत्रमाने आयमूलक गतिविधिमा लगाउन सकिएको छैन ।
- साना बजारक्षेत्रको तथा साना व्यवसायीको अभिले ख गाउँपालिकामा नभएकोले संभावना तथा करको दायरा यकिन गर्न नसक्नु ।
- भूकम्पले पुऱ्याएको पूर्वाधार क्षति पर्ननिर्माणको क्रममा निर्माणसँग सम्बन्धित रोजगारीको अवसर भएपनि गाउँपालिका क्षेत्रका यूवाहरू रोजगारीको लागि राजधानी तथा बाहिर पलायन हुने क्रम न्यूनिकरण गर्न सकिएको छैन ।
- परम्परागत पेशालाई आधुनिकीकरण तथा संरक्षण गर्न सकिएको छैन ।

३.५ पर्यटन

- कालिङ्घोक गाउँपालिका क्षेत्रमा कालिङ्घोक मन्दिर मात्र होइन अन्य पनि सांस्कृति तथा पर्यटकीय महत्वका स्थलहरू छन तथापी ती सबै क्षेत्रहरूको विशेषता सहित प्रचार प्रसार गर्न सकिएको छैन ।
- गैरीशंकर हिमालको काखमा रहेको यो क्षेत्र प्रसिद्ध

पदमार्गहरू समेटिएको भएपनि पर्यटकलाई लक्षित गरी सबै पदमार्ग क्षेत्रहरूको प्रचार प्रसार गर्न सकिएको छैन ।

- प्रसिद्ध छोरोल्पा, माथिल्लो तामाकोशि, लामावगर, गैरीशंकर संरक्षण क्षेत्र आदीको प्रवेशद्वारको रूपमा रहेको यो गाउँपालिकामा पर्यटकीय चहलपहललाई गाउँपालिकाको संस्थागत आयको रूपमा गणना गर्ने पद्धति विकास गर्न सकिएको छैन ।

३.६ आन्तरिक स्रोत वृद्धि

- विकासमा प्राप्त स्रोतलाई हेर्दा बाट्य स्रोतको मात्रा अधिक रहदै आएको देखिन्छ । आन्तरिक स्रोतका क्षेत्र पहिचान, स्रोत आर्जनको ठोस रणनीति, नीति, योजना र कार्यक्रमको कमीले आन्तरिक स्रोत अत्यन्त न्यून रहेको छ ।

३.७ साझेदार तथा समन्वय

- विकासमा उल्लेख्य उपस्थिति दर्शाउदै सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्दै आएका राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूसँगको साझेदारी विकास प्रक्रिया प्रभावकारी हुन सकेको छैन ।
- लगानीको ठूलो सम्भावना बोकेका निर्जी क्षेत्रलाई जलविद्युत बोहक अन्य क्षेत्रमा आकर्षित गराउन वातावरण बनाउन सकिएको छैन ।
- विकासका सरोकारवाला तथा विषयगत कायालय/निकायहरू बीच योजना तज्ज्ञा, कायान्वयन तथा अनगमनमा अपक्षित समन्वय र सचना आदान-प्रदानको संस्कृतिको कमी रहेको छ । जसले गदा विभिन्न निकायहरूले एउटे प्रकारका कार्यक्रम एउटै स्थानमा दोहोरिने समस्या आएको देखिन्छ ।

३.८ पूर्वाधार विकास

- वि.स. २०७२ सालको महाभकम्पले क्षति पुऱ्याएको सार्वजनिक संरचनाकै पर्ननिर्माण द्रुतगतिमा गर्न नसक्नु । नेपाल सरकार राष्ट्रिय पर्ननिर्माण प्राविधिकरणबाट भूकम्प प्रभावितहरूको आवास पुर्ननिर्माण कार्यलाई स्थानीय व्यवहारिक आवश्यकतासँग तालमेल मिलाउन नसकिएकोले पूर्वाधार निर्माणमा कठिनाई पैदा भएको छ ।
- गाउँपालिकाको सबै बडामा हिँउदयाममा कच्ची सडक मार्फत यातायात सेवा जोडिएको भएपनि बर्खा याममा खोला तथा पहिरो र हिलोको कारण कठिनाई हुने गरेको छ । खासगरी वर्षातको समयमा बन्द रहने अवस्था रहेको छ । यसले गदा ग्रामीण भे गका नागरिकले यातायात तथा ढुवानीको समस्या भेलिरहेको देखिन्छ ।
- आन्तरिक सडक, पुल पुलेसा, बहुद सिंचाई कलो आदि निर्माणमा सरकारी बजेटको मात्र भरपर्नुपर्ने भएकोले गति प्रदान गर्न सकिएको छैन ।
- ग्रामीण सडक तथा नयाँ ट्रायाक निर्माणको क्रममा प्राविधिक अनुगमन फितलौं तथा सडकसँगै नाली अनिवार्य गर्न नसक्दा हुँदा भूक्षय तथा पहिरोको जो खिममा बृद्धि भएको छ ।
- सार्वजनिक निर्माणमा लगानी साथै अनुगमन मूल्यकाङ्क्षन प्रणाली ससक्त बनाउन नसक्नु ।
- सिंगटी बजार अन्य साना बजारीक्षेत्र तथा सवारी

साधन संचानलन हुने गाउँपालिकका क्षेत्रहरुमा वसपार्क तथा द्याक्सी स्टेण्ड निर्माण तथा संचलन हुन नसक्नु ।

- वैदेशिक रोजगार तर्फ यवाहरुको लगाब वढाए जानका कारण दक्ष श्रमगर्ने जनैशक्ति कम हुनु र व्यक्तिगत तथा सार्वजनिक पुर्ननिर्माण प्रभावित हुनु ।
- गाउँपालिकका, वडा कार्यालय, विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी तथा अन्य सार्वजनिक भवनहरु निर्माण गर्न सकिएको छैन ।

३.९ खानेपानी तथा श्रोत संरक्षण

- खानेपानीको श्रोतहरु प्रयोगित भएतापनि संरक्षणको कार्यलाई निरन्तरता दिन सकिएको छैन ।
- करिव ९१ प्रतिशत घरधुरीलाई पाइप प्रणाली मार्फत खानेपानी उपलब्ध गराइएको भएपनि सबैको घरमा धारा निर्माण गर्न नसकिएकोले पानी संकलनको लागि उत्पादनमूलक समय खर्चनुपर्ने देखिएको छ ।
- भौगोलिक विकटताका कारण तथा छरिएको वस्ती भएकाले पानाका स्रातहरु पर्याप्त भएपार्न समदायको सबैघरधुरीमा सलभ र स्वच्छ खाने पानी उपलब्ध गराउन कठिन देखिएको छ ।
- खानेपानीको सुरक्षित प्रयोग विधिवारै गाउँपालिकाको सबै घरधुरीमा चेतना विस्तार गर्न सकिएको छैन ।
- भकम्पले क्षति पुगेको सबै ठला खानेपानी योजना तीथा पाईप विस्तार प्रणाली पूर्ववत अवस्थामा संचालन गर्न सकिएको छैन ।

३.१० विद्युत तथा बैकल्पिक ऊर्जा

- यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र नेपाल विद्युत प्राविधिकरण मार्फत राष्ट्रिय प्रसारणलाईनको विद्युत विस्तार शुरुवात भएपनि सबै टोल तथा वस्तीमा विस्तार गर्न सकिएको छैन ।
- खाना पकाउन इन्धनको रूपमा दाउँरा प्रयोग गर्ने भएपनि न्यून दाउरा खपत गर्ने र स्वास्थ्य सरसफाईलाई समेत सहयोग पुग्ने सुधारिएको चुलो सबै घरधुरीमा प्रवर्द्धन गर्न सकिएको छैन ।
- भकम्प पश्चात राहत प्रक्रियामा वितरण गरिएको सौ र्यै उर्जा, सुधारिएको फलामे चुलो आदीको दिगो प्रयोगका लागि मर्मत संभार हुन सकिरहेको छैन ।
- वैकल्पिक ऊर्जा का अन्य प्रविधिहरुको संभावना भएता पनि त्यस्ता प्रविधिहरुको विस्तार तथा प्रवर्द्धन गर्न सकिएको छैन ।

३.११ सिचाई

- पर्याप्त जलस्रोत भए पनि खाद्यबाली तथा नगदेबाली प्रदेनका लागि भौगोलिक विकटताका कारण खेतियोग्य जमिन सम्म सिचाई उपलब्ध गर्न नसक्नु ।
- समुदायमा भएको परम्परागत सिंचाई कुलोहरु सडक निर्माणको क्रममा तथा भकम्पको कारण क्षति भएकोले सिचाई मर्मत संभार नहुनु ।
- साना सिंचाई प्रविधिहरुको प्रवर्द्धन तथा विस्तार गर्न नसक्नु ।

३.१२ संचार

- सञ्चारको लागि न्यूनतम आवश्यकता पूर्ति भएतापनि विद्युत सबैतर नपुरोकोले बिद्युतीय सञ्चार सेवा उपभोगमा कठिनाई भएको छ ।

३.१३ संस्थागत विकास

- विकास योजनाको अभावमा विकासका आधार र प्राथमिकता निर्धारण नभएकाले प्राथमिकता र आवश्यकता केन्द्रित लगानी र प्रयासको कमी रहेको छ ।
- विशेष गरी पछिल्ला दिनमा विकास निर्माणका लागि सरकारी, गरेसरकारी, सामदायिक तथा नीजि क्षेत्रबाट उल्लेख्य मात्रामा लगानी भएपनि यसको अपेक्षित परिणाम हासिल गर्न सकिएको छैन ।
- नितीगत तहमा विकास प्रक्रियामा युवा तथा महिलाको अर्थपूर्ण सहभागिताको अपेक्षा गरिएतापनि कार्यान्वयन तहमा अर्थपूर्ण सहभागिता गराउन सकिरहेको छैन ।
- विगतमा विकासका लागि भए गरेका प्रयास र उपलब्धीहरुको व्यवस्थित, यथोचित र वैज्ञानिक अभिलेखीकरणको कमीले यसको यथार्थ समीक्षा, सिकाई र अनुभवमा आधारित सुधारका सम्भावनालाई प्रभावकारी बनाउन सकिएको छैन ।
- भउपयोग निति तथा सूचनाहरुको व्यवस्थि तर्गत सीकिएको छैन ।
- स्थानीय तहको सेवा प्रवाहलाई विद्युततिय सूचना प्रविधि मार्फत व्यवस्थित गर्न सकिएको छैन ।

३.१५ शिक्षा तथा खेलकुद

- वि.स. २०७२ को महाविनासकारी भूकम्पको कारण क्षति पुगेको शैक्षिक संस्था तथा विद्यालयभवनहरुलाई पर्ननिर्माण समयमानै गर्न नसकिएकोले शैक्षिक पूर्वाधारमा समस्या पैदा भएको छ ।
- सबै विद्यालयमाहरुमा अपाङ्गमैत्री तथा छात्रामैत्री पानीसहितको शैचालय अनिवार्य गर्न गर्न सकिएको छैन ।
- विद्यालयमा खेलकुद प्रवर्द्धनकोलागि खेलमै दान तथा खेलसामाजीको भरपर्दो व्यवस्था गर्न सकिएको छैन । प्राविधि मैत्री शिक्षण सिकाई प्रकृयालाई अद्यावधिक गर्न सकिएको छैन ।

३.१६ स्वास्थ्य तथा सरसफाई

- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका स्वास्थ्य केन्द्रहरुमा बषभरीनै निःशुल्क औपर्याई अद्यावधिक गरी राख्न कठिनाई उत्पन्न भएको छ ।
- कतिपय स्वास्थ्य केन्द्रहरुमा पूर्वाधार तथा उपकरणहरुको समेत कमी रहेको छ ।
- व्यक्तिगत तथा सामुदायिक स्वास्थ्य सरसफाई चेतनाको स्तर सबैतर एकनाश विस्तार गर्न सकिएको छैन ।

- सुत्केरी तथा बाल पौष्टिक आहाराको तयारी वारे जानकारी कम भएकोले बाल तथा आमा पोषणमा नकारात्मक असर परेको छ ।
- महिलाहरुमा पाठेघर खस्ने रोग तथा अन्य यौन रोग रहेपनि अभिलेखमा उपलब्ध नगराउने र उपचारको लागि स्वास्थ्य केन्द्रमा समेत नजाने समस्या देखिएको छ ।

३.१७ लैडिंगक तथा समावेशी विकासका सवाल

- आदिवासी तथा जनजाति समुदायक शैक्षिक जागरण तथा अवसरहरुमा सहभागीताको कमी
- धार्मिक तथा सांस्कृति विविधता भएपनि मौलिकतामा आधारित संस्कृतीहरुको संरक्षण गर्न सकिएको छैन ।
- महिला तथा पुरुष विचमा कामको आधारमा गरिने लैडिंगक र जातीय विभेद कायम नै देखिन्छ ।
- समुदायको आर्थिक अवस्था कमजोर रहेको कारण बालबालिकाहरु विद्यालय जान अभिप्रेरित हुन नसक्नु ।

३.१८ सामाजिक सशक्तिकरण

- विकास प्रक्रियामा उपभोक्ता, लक्षित वर्ग एवम् लाभान्वित समुदाय अर्थात् माग पक्षलाई अपेक्षित रूपमा सहभागी गराउन सकिएको छैन ।
- विकासमा अपनत्वको विकास र दिगोपना सुनिश्चित गर्न सकिएको छैन ।

३.१९ फोहोर व्यवस्थापन

- यस गाउँपालिकामा साना बजारी क्षेत्र तथा ग्रामीण वस्ती दुवै प्रकारको बसोबास रहेपनि घरभित्रबाट निस्कने तथा सामुदायिक स्थानहरुबाट निस्किएको फोहोर वर्गीकरण र व्यवस्थापन दिगो तवरले गर्न सकिएको छैन । साथै फोहोर वर्गीकरण सम्बन्धी ज्ञानको कमी रहेको छ ।
- वातावरणमैत्री स्थानीय शासन पहलका लागि सरो कारवालाहरुसँग समन्वयतात्मक प्रयास कम भएको छ ।
- सिगर्टी बजारक्षेत्रमा उत्पादन हुने फोहोर व्यवस्थापनको संयन्त्र तयार गर्न सकिएको छैन ।

३.२० वन वातावरण

- सामुदायिक वनहरु पर्याप्त रहेपनि पुनर्निर्माणको क्रममा आवश्यक पर्ने काठ तथा वन जन्य अन्य निर्माण सामाग्री प्रयोग र संकलनको दिगो व्यवस्थापनमा कमी ।
- नीजि तथा सामुदायिक वन क्षेत्र बढिले खेतिपातीमा बदेल, मृग जस्ता बन्यजन्तुले बाली नष्ट गर्ने समस्या देखिएको छ ।

३.२१ जैविक विविधता

- भौगोलिक रूपमा विविधता रहेकोले जैविक तथा पर्यावरणीय क्षेत्रमा पनि मौलिकता सहितको विविधता रहेको क्षेत्रको पर्यटकीय प्रचारपसार कमी रहेको छ ।
- जडीबुटी, गुँरास, चिमाल, खुल्ला नागी र चौरीपालन क्षेत्र रहेको यस क्षेत्रमा संरक्षणको प्रयास कमी हुनु ।
- गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्रसँग समन्वयमा गर्न सकिने संरक्षणात्मक कृयाकलापहरुलाई संस्थागत गर्न थप प्रयास गर्न सकिएको छैन ।
- प्राकृतिक स्रोत संरक्षण र उपभोगको तुलनात्मक विश्लेषण मार्फत योजना कार्यान्वयन गर्न सकिएको छैन ।

३.२२ जलवायु परिवर्तन

- जलवायु परिवर्तनले अतिवृष्टि, अनावृष्टि, सुख्खा र हिउँपात हुनुका साथै बालीनालीको उत्पादनमा समेत कमी र बाली चक्रमा समते असर देखा पर्न थालेको छ ।
- बालीनालीमा रोगकिराको प्रकोप बढ्ने समस्या देखिएकोले कृषिमा आधारित जीवन पद्धतिमा नकारात्मक असर पर्न शुरुवात भएको छ ।
- सुख्खा पहिरो, प्राकृतिक प्रकोप बढ्न थाल्नु साथै स्थानीय पानीका मुहान सुक्ने क्रम देखापरेको छ ।
- जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी जनचेतना स्थानीय स्तरसम्म पुन्याउन सकिएको छैन । साथै त्यसवाट उत्पन्न असर तथा जोखिम वृद्धि हुदै गएको छ ।
- जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरणका लागि स्थानीय अनुकूलन योजना तजूमा नहुनु ।
- जलवायु अनुकूलन तथा विपद व्यवस्थापनलाई स्थानीय स्तरको योजनमा मूल प्रवाहिकरण गराउन सकिएको छैन ।

अनुसुचीहरू

अनुसुची १

कालिङ्घोक गाउँपालिका प्रोफायल तथारीको लागिप्रारम्भिक वैठकमा सहभागीहरूको नामावली
मिति २०७४ भाद्र ९ गते

क्र.स.	नामथर	कैफियत
१	विनकुमार थामी	अध्यक्ष
२	नवराज ओली	कार्यकारी अधिकृत
३	सुवास थामी	वडा अध्यक्ष
४	चेतवहादुर खड्का	वडा अध्यक्ष
५	मंगलबहादुर थामी	कार्यपालिका सदस्य
६	निशान बुढाथोकी	वडा अध्यक्ष
७	केशवबहादुर ठकुरी	वडा अध्यक्ष
८	सुमित्रा शंकर	कार्यपालिका सदस्य
९	मानसिंह थामी	वडा अध्यक्ष
१०	बाबुलाल थामी	वडा अध्यक्ष
११	नन्दराज शिवाकोटी	
१२	नानी पाण्डे	वडा अध्यक्ष
१३	राजेन्द्र सेठाई	कालिङ्घोक गा.पा.
१४	रुपेश घिमिरे	कालिङ्घोक गापा
१५	राजन के.सी	नासाविके
१६	विनोद निरौला	नासाविके

अनुसुची २

गाउँपालिका प्रोफायल तथारीको लागि घरधुरी तथ्याडक संकलन सम्बन्धी तालिममा सहभागी वडास्तरीय घरधुरी तथ्याडक संकलनहरूको नामावली

मिति २०७४ भाद्र २२ र २३ गते

क्र.स.	नामथर	वडा न.
१	सन्तोषी श्रेष्ठ	८
२	सलिना ओली	८
३	कञ्चन शिवाकोटी	८
४	उमेश मग्रान्ति	८
५	सन्तोष विसुइके	८
६	गौतम शिवाकोटी	८
७	सुवास आचार्य	८
८	प्रवेश पाण्डे	३
९	विपिका पाण्डे	३
१०	सामन नेपाली	३
११	निरु शिवाकोटी	३
१२	स्वस्थानी खड्का	३
१३	कृष्णबहादुर खड्का	४
१४	सविता वानिया	४
१५	स्वस्थानी कार्की	४
१६	अस्मिता अधिकारी	४
१७	शुशिला बस्नेत	४
१८	राजेन्द्र कार्की	४

१९	यमुना थामी	४
२०	देवी पाठक	४
२१	कृष्णप्रसाद शिवाकोटी	७
२२	बसन्त शिवाकोटी	७
२३	विनोद पकुवाल	७
२४	ईश्वरी राउत	७
२५	सुजाता कार्की	७
२६	विन्दा वस्नेत	७
२७	भवानी थामी	९
२८	देवी थामी	९
२९	गोपिनी ओली	९
३०	लक्ष्मी ओली	९
३१	सुनिता शिवाकोटी	९
३२	मेनुका थामी	९
३३	गगनबहादुर थामी	९
३४	शंकर पकुवाल	९
३५	बेदबहादुर	७
३६	कृष्णबहादुर तामाङ	७
३७	राजन के.सी	नासाविके
३८	करुणा सुवेदी	नासाविके
३९	विनोद निरौला	नासाविके

अनुसूची ३

गाउँपालिका प्रोफायल तयारीको लागि वडास्तरीय / गाउँपालिका स्तरीय तथ्याङ्क संकलन सम्बन्धी तालिममा सहभागी वडास्तरीय तथ्याङ्क संकलनहरुको नामावली

मिति २०७४ भाद्र ११ र १२ गते

क्र.स.	नामथर	वडा न.
१	सुनिता कार्की थापा	३
२	कमला कार्की शिवाकोटी	४
३	कृष्णबहादुर खड्का	४
४	कालिका थामी	१
५	नवराज आचार्य	७
६	अनिता कार्की	९
७	डम्बर बहादुर वयलकोटी	८
८	विनोद थामी	५
९	शिवलाल श्रेष्ठ	२
१०	सुर्जा थापा	६
११	दिलबहादुर केसी	पत्रकार
१२	विवशा खड्गी	नासाविके
१३	राजन के.सी.	नासाविके
१४	विनोद निरौला	नासाविके

अनुसूची ४

गाउँपालिका प्रोफायल तयारीको लागि मस्यौदा प्रोफायल छलफल तथा स्रोत विश्लेषण सम्बन्धी कार्यशाला गोष्ठीमा सहभागिहरुको नामावली

मिति २०७४ पौष ३ र ४ गते

क्र.स.	नामथर	वडा न.
१	डवल पाण्डे	प्रमुख जिल्ला समन्वय समिति
२	विनकुमार थामी	गाउँपालिका अध्यक्ष
३	कालिका पाठक	गाउँपालिका उपाध्यक्ष
४	नारायणप्रसाद सेढाई	जिल्ला समन्वय समिति
५	ईश्वरी प्रसाद दहाल	वडा न. ९
६	रामचन्द्र पौडेल	गाउँपालिका नायव सुव्वा
७	रामबहादुर ओली	वडा न. १
८	भक्त बहादुर वस्नेत	वडा न. ६
९०	निशान बुढाथोकी	वडा न. ३

११	शमशेर बहादुर बुढाथोकी	बडा न. ३
१२	धनबहादुर थामी	बडा न. ४
१३	केशवबहादुर ठकुरी	बडा न. ४
१४	राधिका खड़का	बडा न. ५
१५	अमृता वि.क.	बडा न. ४
१६	भानु देवी नेपाली	बडा न. ५
१७	धनमाया वि.क	बडा न. ६
१८	शान्ति खड़का	बडा न. ७
१९	रामप्रसाद मैनाली	बडा न. ९
२०	कल्याणी शिवाकोटी	बडा न. ७
२१	लक्ष्मी शिवाकोटी	बडा न. ८
२२	पदमराज शिवाकोटी	बडा न. ८
२३	रमादेवीओली	बडा न. ५
२४	इन्दिरा शिवाकोटी	बडा न. ८
२५	रेणु सुवा	बडा न. ९
२६	अंगेलबहादुर सिंह	बडा न. १
२७	गोपाल बजगाई	बडा न. २ सचिव
२८	चन्द्रमाया थामी	बडा न. २
२९	करुणा थामी	बडा न. १
३०	नविन थामी	बडा न. ५
३१	खेलबहादुर थामी	बडा न. ६
३२	सुवास थामी	बडा न. ५
३३	चेतबहादुर खड़का	बडा न. ७
३४	उद्धव शाही	बडा न. ९
३५	तोपबहादुर विष्ट	बडा न. ५
३६	अम्बरबहादुर थामी	बडा न. ६
३७	कल्पना	बडा न. १
३८	मानसिंह थामी	बडा न. ६
३९	मकरध्वज पाखिन	बडा न. १
४०	बाबुलाल थामी	बडा न. १
४१	हस्तबहादुर थामी	बडा न. १
४२	नानी पाण्डे	बडा न. २
४३	बालकण्णा राना	बडा न. ८
४४	नन्दराज शिवाकोटी	बडा न. ८
४५	रामकाजी खत्री	बडा न. ४
४६	विकास थामी	बडा न. २
४७	शान्ति खड़का	बडा न. ३
४८	अमृत पाण्डे	बडा न. ३
४९	बुद्धमाया वि.क.	बडा न. ७
५०	कृष्णप्रसाद मैनाली	स्रोत व्यक्ति
५१	शेषनाथ आचार्य	स्रोत व्यक्ति
५२	रुपेश घिमिरे	बडा न. ४
५३	भुवन पकुवाल	बडा न. ८
५४	हिराबहादुर घले	नासाविके
५५	होमनाथ अधिकारी	नासाविके
५६	यामप्रसाद अधिकारी	नासाविके
५७	राजन के.सी	नासाविके
५८	करुणा सुवेदी	नासाविके
५९	सुवोध निरौला	नासाविके
६०	पापराज निरौला	नासाविके
६१	वसन्तराज गौतम	सहजकर्ता
६२	विनोद निरौला	नासाविके

नामसालिङ् सामुदायिक चिकित्सा केन्द्र, दोलखा
एकीकृत सामुदायिक चिकित्सा परियोजना (ECCP)

गाँउपालिका स्तरीय परस्पर विवरण (PSC) तथारिका लागि

प्राइवेट सफ्टवर

२०७४

सन्दर्भ सामाग्रीहरु

नापी विभाग । २०५८ । भौगोलिक सूचना नक्सा । काठमाडौँ : नापी विभाग ।

गाविसस्तरीय आवधिक दिगो विकास योजना तर्जुमा : सहयोगी पुस्तिका । इलामः नामसालिङ सामुदायिक विकास केन्द्र ।

गाउँविकास समितिको प्रोफायलि सफ्टवेयर नासाविके इलाम २०७३

जिल्ला विकास समिति दोलखा, दोलखा जिल्लाको बस्तुगत विवरण २०७२

जिल्ला विकास समिति दोलखा, दोलखा विकास बुलेटिन अंक १३, पौष २०७३,

जिल्ला विकास समिति दोलखा, दोलखा जिल्लाको पर्यटन विकास तथा व्यवस्थापन योजना, २०७३

केन्द्रिय तथ्याकं विभाग, राष्ट्रिय जनगणना प्रतिवेदन २०६८

बस्तुगत विवरण तथा आवधिक दिगो विकास योजना, कालिङ्घोक गाउँविकास समिति २०७३

बस्तुगत विवरण तथा आवधिक दिगो विकास योजना, बाबरे गाउँविकास समिति २०७३

बस्तुगत विवरण तथा आवधिक दिगो विकास योजना, लापिलाड गाउँविकास समिति २०७३

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४

